					SLR-E	Z -1
Seat No.					Set	Р
		PI	RINCIPLES OF	BUSINESS M	Examination: Oct/Nov-2022 ANAGEMENT (Paper - I)	
			onday, 23-01-2023 1 To 02:00 PM	3	Max. Mark	s: 40
सूचना			प्रश्न अनिवार्य आहे गोकडील अंक पूर्ण न			
Я.1	अ)		<mark>गील दिलेल्या पर्याय</mark> निष्कर्ष व निवाडया म्हणजे ———.		नेवडा. वस्थापक करीत असलेले कार्य	08
			अ) नियोजन क) संघटन	•	नियंत्रण निर्णय प्रक्रिया	
		2)	उत्पादन व्यवस्थापन व्यवस्थापन, हे व्यव अ) तत्वे क) कार्यात्मक क्षे	स्थापनाची —— ३ ब)	प्रकार	
		3)		दाजपत्रक तयार क ब)	ये, धोरण, कार्यक्रम, कार्यपदधती, रुरणे याचा समावेश होतो. तत्वात निर्णयात	
		4)	विशिष्ट उदिदष्टय करणारा व्यक्तीसमू अ) व्यवस्थापन क) नियोजन	ह म्हणजे —— हो ब)	सामुहिकरित्या विशिष्ट धोरणाने काम य. संघटन निर्णयप्रक्रिया	
		5)	—— म्हणजे सोर्पा बंधन होय. अ) अधिकार क) सत्ता	ब)	र्व करण्याबाबत व्यक्तीवर टाकलेले जबाबदारी केंद्रिकरण	
		6)	अ) समस्या सम		पहिली पायरी होय. उपायांचा शोध घेणे मुल्यमापन करणे	
		7)	जीवित कार्य हे कंप अ) जीवन तत्वः क) धोरण	ज्ञान ब)		

	8) —— ही कौशल्ये आणि तंत्रज्ञानाचा समूह आहे. ज्यामूळे कंपनी ग्राहकांना उत्कृष्ट सेवा देऊ शकते. अ) गाभा सक्षमता ब) आर्थिक पिरॅमिड	
	क) लोकसंख्या ड) नियोजन	
	ब) थोडक्यात उत्तरे द्या. 1) POSDCORB संकल्पना 2) पिरॅमिडच्या तळ	04
Я.2	टिपा लिहा. अ) प्रशासन व व्यवस्थापन ब) गाभा सक्षमता	06
Я.3	निर्णय प्रक्रिया व निर्णय प्रक्रियेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.	10
Я.4	संघटन म्हणजे काय? संघटनेचे टप्पे स्पष्ट करा. किंवा	12
	व्यवसायाची विविध क्षेत्रातील सामाजिक जबाबदारी स्पष्ट करा.	

	_	
Seat No.	Set	Р
	-	

	В.		n. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 RINCIPLES OF BUSINESS MANAGEMENT (Paper - I)	
-			onday, 23-01-2023 Max. Marks: I To 02:00 PM	40
Instru	uctio		) All questions are compulsory.) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	Cho 1)	pose the correct alternatives given below is the work which a manager performs to arrive at conclusion and judgment. a) Planning b) Controlling c) Organizing d) Decision making	80
		2)	Production management, Marketing Management, Personal Management, Financial Management are the of management. a) Principles b) Types c) Functional areas d) Nature	
		3)	Management involves the development of forecasts, objectives, policies, programmes, procedures, schedules and budgets. a) Functions b) Principles c) Planning d) Decision making	
		4)	An indentificable group of people contributing their efforts towards the attainment of goals is called a) Management b) Organization c) Planning d) Decision making	
		5)	is the obligation of an individual to perform assigned duties or work. a) Authority b) Responsibility c) Power d) Centralization	
		6)	The first stage in the process of decision making is a) To identify the problem b) To find out remedies c) To find out alternatives d) To evaluation	
		7)	The mission represent the companies. a) Life philosophy b) Financially object c) Policy d) Direction	
		8)	is a bundle of skills and technologies that enable a company to provide superior value to customers. a) Core competence b) Economic pyramid c) Populations d) Planning	
	B)	Writ 1) 2)	te short answer POSDCORB Concept Base of pyramid	04
Q.2	Writ	,	ort note	06

- Write Short notea) Administration and Managementb) Core competencies

SLR-EZ-	1
---------	---

Q.3	Explain decision making and types of Decision making.	10
Q.4	What is organization? Explain the stages of organization. OR	12
	Explain social responsibility in various areas of business.	

Seat	Set	D
No.	Set	

B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 FINANCIAL ACCOUNTING (P- I)

			FINANCIA	L ACC	OUNTING (P-I)	
			esday, 24-01-2023 To 02:00 PM		Max. Mar	ks: 40
Instr	uctio	2) 3) 4)	All questions are comp Figures to the right indi Attempt any Two from Attempt any One from Use of calculator is allo	icate full Q.3 a, b Q.5 (a) a	and c	
Q.1	Cho		the correct alternatives	_		08
	1)			ion the p	oolicy once adopted should not	
		a)	erally be changed. Conservatism Consistency	,		
	2)	Asse	ets taken over by a partr	ners is do	ebited to	
	,	a)				
		c)	Partner's Capital A/c	d)	New Co. A/c	
	3)		_	always p	presumed that the business is having	
			etual succession.	b)	Going concern concept	
		,	Cost concept	,	•	
	4)	Co-(	·	ŕ	in India to free the formers from the	
		,	Bankers	,	Private Money Lenders	
		c)	Creditors	d)	Government	
	5)	it, is a)	based on	Concept ept	et from the person who supply capital to	
	6)	Goo	dwill is			
		a)	An intangible asset	b)		
		c)	Realisable	d)	All of the above	
	7)		ording toconcept, effects.	every b	usiness transaction has a dual (two	
		a)	Cost	b)	Realization	
		c)	Entity	d)	Dual Aspect	
	8)	Goo a) b) c)	dwill is to be valued whe Amalgamation takes p one company takes of A partner is admitted all of the above	olace		

- Q.2 Explain the following concepts.
  - a) Accounting Period Concept
  - **b)** Money Measurement Concept

Q.3 Write Short Notes/Short Problem/Short Answer. (Any Two)

06

04

- **a)** The capital of the firm is Rs. 1,00,000 and normal rate of return is 8%, the average profits for last 5 years are Rs. 12,000. Calculate goodwill by considering 3 years purchase of super profits.
- **b)** Calculate goodwill of a firm at three years purchase of the average profits of the last five years which are as follows:

Years	Profits/(Loss) Rs.
2018	1,00,000
2019	1,50,000
2020	40,000
2021	50,000 (Loss)
2022	60,000

c) Anand Limited agreed to take over from the partnership firm only assets. Anand Limited agreed to take over

Machinery at Do. 1 05 000

Machinery at Rs. 1,05,000 Stock at Rs. 60.000 Furniture at Rs. 30,000, Goodwill at Rs. 30,000 and

Debtors at Rs. 60,000 subject to provision for bad debts at 5%.

Calculate Purchase Consideration.

Q.4 Mr. Ajay, Mr. Vijay and Mr. Sujay who share profits and losses in the Ratio of 2:2:1 in partnership firm. Following is the Balance sheet of the firm as on 31.03.2022.

10

Balance Sheet (as on 31-03-2022)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Partners Capital:		Plant and Machinery	2,50,000
- Ajay	1,00,000	Furniture and Fixture	25,000
- Vijay	1,50,000	Stock in Trade	1,00,000
- Sujay	50,000	Sundry Debtors	1,00,000
General Reserve	50,000	Cash and Bank	25,000
Sundry Creditors	1,50,000		
	5,00,000		5,00,000

It was decided that the firm be converted into a Limited company. All the Assets (except Cash and Bank) and all the liabilities of the firm be taken over by a Limited company by issuing 25,000 shares of Rs. 10 each issued at Rs. 12 per share.

Partners agreed to divide the shares issued by Limited company in the profit sharing ratio and bring necessary cash for settlement of their capital. Prepare in books of the firm.

- i) Realization A/c
- ii) Partners Capital Account
- iii) Cash and Bank Account

12

Q.5 a) The Trial Balance of Peoples Co-Operative Credit Society Ltd. Nasik as on 31.3.2022 is as follows.

Trial Balance as on 31-03-2022

Particular	Debit Rs.	Credit Rs.
Cash in hand	2,700	
Cash with N.D.C.C. Bank	10,000	
Balance with Baroda Bank	9,900	
Investments	1,51,000	
Loan due from members	30,00,000	
Office Furniture	10,000	
Share Capital		7,50,000
Reserve Fund		35,000
Dividend Equalisation Reserve		20,000
Staff Provident Fund		20,000
Deposits from Members		22,48,000
Dividend paid for 2020-21	35,000	
Profit for the year 2020-21		83,000
Interest on Investments and Loan		1,75,000
Renewal Fees		4,000
Sundry Income		2,300
Salaries and allowances to staff	29,700	
Establishment charges for an executive office	5,000	
Printing and Stationery	400	
Travelling Expenses	600	
Insurance Premium	1,000	
Contribution to Provident Fund	2,000	
Interest paid on Deposits	80,000	
	33,37,300	33,37,300

Adjustments:

- i) Interest payable on member's deposits amounted to Rs. 5,000.
- ii) Interest receivable on members loan Rs. 8,000 and investments Rs. 2,000.
- iii) Outstanding expenses were as follows: Salaries Rs. 300 and Audit Fees Rs. 3.000.

Prepare Profit and Loss A/c for the year ended 31.03.2022 and a balance sheet as on that date.

OR

b) From the following Trial Balance of Solapur Consumers co-operative Society Ltd. Solapur as on 31st March 2022. Prepare Trading Account and Profit and Loss Account for the year ended 31.03.2022 and a balance sheet as on that date.

Debit Balance	Rs.	Credit Balance	Rs.
Calls in Arrears	10,000	Share Capital	1,60,000
Opening stock of Consumer Goods	1,10,000	Reserve Fund	15,000
Furniture	48,000	Common Good Fund	5,000
Sundry Debtors	30,000	Education Fund	8,000
Salaries	71,000	Sundry Creditors	20,000
Commission	17,400	Taxes Payable	4,000
Rent and Rates	20,000	Interest on Investment	10,000
Postage and stationary	12,100	Sales	19,60,500
Land	9,000	Profit for the year 2020-21	1,00,000
Equipment's	20,000		
Purchases	16,40,000		

Investments	1,00,000	
Cash in hand	25,000	
Cash at Bank	1,70,000	
	22,82,500	22,82,500

Adjustments:

- i) Rent payable on 31.03.2022 was Rs. 1,000/-
- ii) Outstanding salary on 31.03.2022 was Rs. 2,000/- and Rs. 3,000/- paid in advance.
- iii) Interest accrued on investment Rs. 2,000/-
- iv) Closing stock of consumers Goods is valued at cost Rs. 1,40,000/-
- v) Charge Depreciation @ 5% p.a. on furniture.

		<del></del>	
Seat No.		Set	Р
	•	er - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022	

	B.C	om	-	mester - I) (New) (CB USINESS MICRO EC	-		ov-2022
-			riday, 2	27-01-2023 2:00 PM		. . ,	Max. Marks: 40
सूचना				अनिवार्य आहेत. ल अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.			
ਸ਼.1	अ)		किंमत अ)	रेलेले योग्य पर्याय निवडून यंत्रणा हे —— अर्थव्यवस्थ समाजवादी मिश्र	येचे मु ब)		08
		2)	अ)		ब)	प्रक्षास सतत समांतर असत 'य' यापैकी नाही	π.
		3)		^	ब)	मांडला. डॉ. मार्शल एजवर्थ	
		4)	अ)	हा व्यावसायिक अर्थशास्त्रच मागणी विश्लेषण उत्पादन फलन विश्लेषण	ब)	उत्पादन खर्च विश्लेषण	· ·
		5)	अ)	बाजार अर्थव्यवस्थेत —— उत्पादक विक्रेता	ब)	ाजा असतो. उपभोक्ता यापैकी नाही	
		6)	म्हणत अ) ब)	मागणीची किंमत लवचिकत मागणीची उत्पन्न लवचिक मागणीची छेदक लवचिकत	ता ता	याच्यातील गुणोत्तरास —	— असे
		7)	 अ)	यपणे एका वर्षाच्या कालावध् मागणी अंदाज असे म्हणता अल्पकालीन दीर्घकालीन	त. ब)	ो केल्या जाणाऱ्या मागणी माध्यमकालीन अतिदीर्घकालीन	अंदाजाला
		8)	,	मताची पध्दती डेल्फी या न	,		

ब)

बाजाराच्या ड) वरीलपैकी नाही

अ) तज्ञाच्या

क) नमुनेच्या

		SLR-EZ-3
	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा.	04
	1) व्यवसायिक अर्थशास्त्र	
	2) मुक्त बाजार यंत्रणा	
Я.2	खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)	06
	अ) जाहिरात लवचिकता	
	ब) सीमांत पर्यायता दराचे तत्व	
	क) विस्तारपथ	
Я.3	उत्पन्न लवचिकता म्हणजे काय? उत्पन्न लवचिकतेचे प्रकार स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	12
	अ) समवृत्ती वक्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.	
	ब) व्यावसायिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा.	

							SLR-E	Z-3
Seat No.							Set	Р
	B.C	om.	•	, , , , ,	•	camination: Oct/N IICS (Paper – I)	lov-2022	
			lay, 27-01-2 To 02:00 P				Max. Mark	s: 40
Instru	ctior		•	ns are compulsory the right indicate f		3.		
Q.1	A)	Fill i		nanism is the mos		ternatives given beloental feature of Capitalist None of these		08
		2)	Perfectly ir a) 'X' ax c) Origin	is	urve is all b) d)	ways parallel to 'y' axis None of these		
		3)	Indifferenc a) Ricar c) Hicks	do	sically pro b) d)	opounded by Dr. Marshal Edgeworth		
		4)	a) Dema b) Produ c) Produ	subject matter of and analysis uction cost analysiuction function and above	is	business economics.		
		5)	Under free a) Produ c) Selle		is b) d)	a king. Consumer None of these		
		6)	as a) Price b) Incon c) Cross	etween change in elasticity of demande elasticity of demander s elasticity of demander of these	and mand	I and change in incom	ne is called	
		7)	-	term	asting for b) d)	one year is called as Medium term Very long term		
		8)	opir	nion method is kno	own as D	elphi.		

b) Market

d)

None of these

B) Explain the following concepts.

04

Business Economics

a) Expert c) Sample

Free Market Economy

Write Short answer. (Any Two) **Q.2**

06

- a) Advertising Elasticityb) Principle of Marginal Rate of Substitution
- c) Extension Path

		SLR-EZ-3
Q.3	What is Income elasticity? Explain the types of price elasticity.	10
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	12
	 a) Explain the Properties of Indifference Curve. 	
	b) Explain the scope of Business Economics.	

Seat	Set	D
No.	Set	

B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

			ENGLISH (Compulsory) Literary Voyage	
-			ednesday, 25-01-2023 Max. Mar // To 02:00 PM	ks: 40
Instr	uctic		All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	Fill i	in the blanks by choosing correct alternatives given below: Gandhiji was asked to talk on a) khadi b) religion c) freedom d) poverty	80
		2)	The grandmother was covered with shroud after her death. a) white b) black c) red d) green	
		3)	Tagore says dangers should be faced a) fearlessly b) carefully c) tactfully d) cheerfully	
		4)	The lily and the had been the rivals for a long length of time. a) jasmine b) marigold c) rose d) orchid	
		5)	'The Toys' is a poem about a father and his a) daughter b) son c) colleague d) friend	
		6)	Her attitude is friendly. a) mis- b) dis- c) un- d) re-	
		7)	The word that comes instead of a noun is termed as a) adjective b) preposition c) adverb d) pronoun	
		8)	She gave a pencil to her friend. The underlined word in this sentence is a) a preposition b) a pronoun	
	D)	\ <i>\\.</i> :4	c) an article d) a conjunction	0.4
	B)	1)	te short note on the following. Comment on the title of the poem 'Let Me Not Pray to be Sheltered from Dangers'.	04
		2)	Significance of the toys in the poem 'The Toys'.	
Q.2	Ans a) b)	What Discu	the following questions in brief. (Any two) t is the context of Gandhi's talk on religion? uss the relationship between the author and grandmother. is the lotus described in the poem. The Lotus?	06

	_		
~ I	$\mathbf{a}$		, ,
•			
. 71	D :	-1 /	-4

Q.3		wer the following question. The a detailed note on Intrapersonal Skills and strategies to improve them.	10
Q.4	Ans a) b)	wer the following Question. (Any one) Discuss the Components of Communication. What is difference between formal and informal channels of communication?	12

Seat No.	t		Set P
	В.0	Com. (Semester - I) (New) (CBC MARA	•
		te: Saturday, 28-01-2023 00 PM To 02:00 PM	Max. Marks: 40
सूचन		) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. । उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	
*		,	) श्री चक्रधर स्वामी
	2)	'भाई' या नावाने कोणते लेखक साहित्यि अ) पु. ल. देशपांडे ब	ह) म्हाईभट्ट वेश्वात परिचित होते?) व. पु. काळे ह) यापैकी नाही
	3)	,	शपांडे यांच्या कोणत्या ग्रंथामधील आहे?) व्यक्ती आणि वल्ली s) सुंदर मी होणार
	4)		गोडणाऱ्या नेटवर्कला —— असे म्हणतात.) सॅटेलाइट r) यापैकी नाही
	5)		शेय.) ई–कॅामर्स s) यापैकी नाही
	6)	खालील शब्दांपैकी शुद्ध शब्द कोणता? अ) आकस्मिक ब क) अकस्मीक ड	) अकरिमक s) आकरमीक
	7)	'सार्वजनिक सत्यधर्म' हे पुस्तक कोणाचे उ अ) महात्मा गांधी ब क) महर्षी धोंडो केशव कर्वे ड	) महात्मा ज्योतीबा फुले
	8)	,	टणी केली आहे?) शेतीची s) यापैकी नाही

प्र.2	थोड	क्यात उत्तरे लिहा (6 पैकी 4)	12
	1)	'अहिल्याबाई आणि रूढीपरंपरा' या पाठाच्या माध्यमातून अहिल्याबाई होळकर	
		यांच्या व्यक्तिमत्त्वावर प्रकाश टाका.	
	2)	लोकहितवादींचे नवीन ग्रंथांच्या बाबतीतील विचार स्पष्ट करा.	
	3)	'अनगड' कथेतील चनाप मिस्त्री चे स्वभाव चित्र रेखाटा.	
	4)	विठ्ठलाने 'कायावाचामने' वेधून घेतले आहे असे ज्ञानेश्वर का म्हणतात?	
	5)	'अखेर कमाई' या कवितेचा आशय स्पष्ट करा.	
	6)	'प्रगतीपुस्तक' या कवितेत आदिवासी समाजातील मुलांची शोकांतिका कशी	
	-	रेखाटली आहे?	

10

 प्र.3
 दीर्घोत्तरी प्रश्न (2 पैकी 1)

 1)
 'माणूस' कवितेचा आशय स्पष्ट करा.

2) ई-मेल, ई-कॅामर्स आणि ई-रीडिंग संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.4 दीर्घोत्तरी प्रश्न

10

'वाटणी' या कथेच्या माध्यमातून लेखकाने आजच्या समाजाचे दाहक चित्र रेखाटले आहे. स्पष्ट करा.

					<u> </u>	
Sea No.					Set	Р
	В.	Com. (Semester - I) (New) (CE HI	BCS) NDI	Examination: Oct/N	ov-2022	
		te: Saturday, 28-01-2023 00 PM To 02:00 PM			Max. Marks:	40
सूचन	गाएँ :	1) सभी प्रश्न अनिवार्य है। 2) दाहिनी ओर के अंक गुण दर्शाते है	1			
प्र.1	निम्न 1)	लि <mark>खित पर्यायों में से उचित पर्याय चुन</mark> लहनासिंह —— का रहनेवाला हैं।	कर व	गक्य फिर से लिखिए।		80
	•,	अ) मगरे क) जयपुर		माँझे दिल्ली		
	2)	महादेवी वर्मा के —— कविता संग्रह व अ) नीहार क) यामा	ब)	•		
	3)	'मौत की घाटी में' यात्रावृत्त के लेखक अ) महादेवी वर्मा क) हरिशंकर परसाई	ब)	– हैं। राजेश जोशी अज्ञेय		
	4)	'नमक' कविता के रचयिता —— हैं। अ) कुँवर नारायण क) राजेश जोशी	ब) ड)	लीलाधर जगूडी अनामिका		
	5)	सडकों के किनारे गन्ने के खेती अ) नक्सलवादी क) आतंकवादी		पुलिस		
	6)	सबसे बड़ा अपराध —— हैं। अ) निरपराध होना क) गुलाम होना	,	अपराधी होना सच बोलना		
	7)	Fak के लिए हिंदी पर्यायवाची शब्द — अ) नकली क) समस्त	ब)	। असली संस्करण		
	8)	पक्कवन को —— भी कहते है। अ) संक्षिप्त क) संक्षिप्तिकरण	ब) ड)	भाव–विस्तार विप्लव		

			SLR-EZ-6
ਸ਼.2	लघु	त्तरी प्रश्न (6 में से 4)	12
	1)	बोधा सिंह का चरित्र	
	2)	भक्तिन शीर्षक की सार्थकता	
	3)	'कविता की ज़रूरत' कविता का सार	
	4)	वाणिज्य विषयक शब्दावलीः	
		अ) Agents	
		ब) Debit	
		क) Buyer	
	5)	वृत्तांत लेखन की विधी	
	6)	पक्कवन की विशेषताएँ	
Я.3		र्गेत्तरी प्रश्नः— अंतर्गत विकल्प के साथ 'एक खबर' कविता का आशय लिखिए।	10
	1)	अथवा	
	2)	'बाजार' कविता का भावार्थ लिखिए।	
Я.4	दीघ	र्गेत्तरी प्रश्न	10
	'भवि	क्तेन' का चरित्र—चित्रण कीजिए।	

Seat No. Set P

B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 URDU PROSE & POETRY

Day & Date: Saturday, 28-01-2023 Max. Marks: 40

Time: 12:00 PM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks. 80 سوال نمبر. 1. (A): صحیح متبادل کاامتخاب کر کے جوامات کھے۔ 1) ڈیٹی نذیر احمد نے انگریزوں کے ذریعے ہونے والی۔۔۔۔۔کاذکر کیاہے۔ B) بے عزتی C) جالا کی D) مکاری 2)مصنف نے ڈپٹی کلکٹر کے احاطے کو۔۔۔۔ آنتڑی کہاہے۔ C)فرشتے B) جانور D)شيطان A)انسان 3)" دومار اطلاع کر چکاہوں کچھ لوگے نہیں۔ اب پھر کیے دیتاہوں"۔ مندرجه بالاجمله مضمون۔۔۔۔۔سے لیا گیاہے۔ C)استاد کی تلاش D)خطاب یہ طلباء A)سر لکھنو B) مجھر 4)مصنف نے کوچ بان سے لیکر کاغذ کے پر زے میں۔۔۔۔۔رویئے ر<u>کھے تھے</u>۔ B) تين C)ايك (D 5)مولوی نذیراحمہ کو۔۔۔۔ کے خطاب سے نوزا گیا تھا۔ A)ملک الشعراء B) شهنشاه و فنکار C) شمس العلماء (B 6)۔۔۔۔۔ میں مصنف اور میاں دانی نے ہندو کالج دہلی سے ایف۔اے کاامتحان پاس کیا تھا۔ £1905(C £1907(D £1904(B £1903(A 7) خطاب به طلباء پیر مضمون ۔۔۔۔۔ کا تحریر کر دہ ہے۔ A)م زافرحت اللّدبيگ B)خواجه حسن نظامی D)وحيدالدين سليم C)محمد حسین آزاد 8) عبدالرحمٰن بجنوری نے۔۔۔۔۔۔ یہ مضمون تخلیق کیاہے۔ A)سیر حیدرآباد B)سیر لکھنو C)سیر دہلی D)سیر آگرہ

(B):۔ مخضر جواب لکھئے۔	سوال نمبر 1:۔
1)مر زافرحت الله بيگ كا تعارف بيان كيجيّع؟	
2)مولوی نذیر احمد کا تعارف لکھئے ؟	
مخضر جواب لکھئے۔(کوئی دو)	سوال نمبر2:ـ
1)"خطوط نگاری"اس مضمون کامر کزی خیال تحریر شیجئے؟	
2)"سيد انشاء الله خان انشاء" اس مضمون كامر كزى خيال لكھئے	
3)"خطاب به طلباء"کامر کزی خیال تحریر شیجئے۔	
مفصل جواب لكصئه _	سوال نمبر 3:۔
1) نواجه حسن نظامی کا تحریر کر ده انشائیه "مچھر "کاخلاصه مفصل لکھئے؟	
مفصل جواب لکھئے۔ (کوئی ایک)۔	سوال نمبر 4:ـ
1)"استاد کی تلاش"کاخلاصہ اپنے الفاظ میں مفصل تحریر سیجئے؟	
2)"سير لكھنو"كاخلاصه مفصل قلمبند شيجئے۔	
	1) مرزافرحت الله بيك كا تعارف بيان يجئ؟ 2) مولوى نذير احمد كا تعارف لكھئے؟ ثخصر جواب لكھئے۔ (كوئى دو) 1) "خطوط نگارى "اس مضمون كامر كزى خيال تحرير يجئے؟ 2) "سيدانشاءالله خان انشاء "اس مضمون كامر كزى خيال لكھئے 3) "خطاب به طلباء "كامر كزى خيال تحرير كيجئے۔ 3) "خطاب به طلباء "كامر كزى خيال تحرير كيجئے۔ مفصل جواب لكھئے۔ 1) خواجه حسن نظامى كا تحرير كردہ انشائية "مجھر "كا خلاصہ مفصل لكھئے؟ مفصل جواب لكھئے۔ (كوئى ايك)۔ مفصل جواب لكھئے۔ (كوئى ايك)۔

Seat No.	Set	Р

B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 PRINCIPLES OF MARKETING

			PRINCIPLES	OF IV	IARKETING	
Day & Dat Time: 12:0			y, 28-01-2023 2:00 PM		Max. Mai	rks: 40
			अनिवार्य आहेत. ल अंक पूर्ण गुण दर्शवित	ात.		
प्र.1 अ)		 त्याचा अ)	देलेले योग्य पर्याय निवडू बाजारपेठेत मालाच्या ख ताबा खरेदीदाराला दिल हजर नियंत्रित	रेंदी – ा जातो ब)	विक्रीचा व्यवहार झाल्याबरोबर लगेच	80
	2)	होय. अ)		ब)	अवस्था दर्शवणारी क्रिया म्हणजे —— व्यापारी चक्र मागणी चक्र	
	3)	खर्च व अ)	करतो. वैशिष्टयपूर्ण	ब)	ा हिस्सा —— वस्तूंच्या खरेदीवर सौद्याच्या सोयीच्या	
	4)	अ)	न मिश्रणातील —— हा वस्तू वृध्दी	घटक ब) ड)	•	
	5)	अ)	ो किंमत ठरविणे हे —— तांत्रिक व्यवस्थापकीय	ब)	वित्तीय	
	6)	 अ)		र्मेती क ब) ड)	रणे व त्याचे प्रदान करणे म्हणजे उत्पादन वित्त पुरवठा	
	7)	अ)	हे विपणनाचे कार्य आहे. बाजारपेठ संशोधन दोन्ही अ व ब		मुद्रिकरण यापैकी नाही	

	8)	) सामाजिक विपणनाचा मूळ आधार —— आहे.	
		अ) मानवी जीवन समृध्द् करणे	
		ब) मानवी गरजांची पूर्तता	
		क) उपभोगाचे समाधान	
		ड) सामाजिक विकास	
	ब) ख	वालील संकल्पना लिहा.	04
	•	) चिन्हांकन	
	2)	) सामाजिक अभिमुखता	
प्र.2		महा. (क्रोणत्याही दोन)	06
	,	पणनाचे महत्व लिहा.	
	•	ाजारपेट विभाजनाचे महत्व	
	क) वि	पेपणनाचे स्वरूप लिहा.	
πо	<del></del>		40
Я.3	नपान प	वस्तू विकास म्हणजे काय? नवीन वस्तू विकास प्रक्रिया स्पष्ट करा.	10
प्र.4	बाजारपे	ठ विभाजन म्हणजे काय? बाजारपेठ विभाजनाचे आधार स्पष्ट करा.	12
		<u>किं</u> वा	
	किंमत म	म्हणजे काय? वस्तूच्या व सेवेच्या किंमतीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट	
	करा.		

Seat No.	Set	Р
-------------	-----	---

	В.	Com	(Semest	er - I) (New) (CB(PRINCIPLES OF	•	Examination: Oct/Nov-2022 RKETING	
-			ırday, 28-0 [.] To 02:00 PI			Max. Marks	s: 40
Instr	uctio			ns are compulsory. the right indicate full	marks	S.	
Q.1	A)	M ult	•	er sale.	n of go b) d)	oods is immediately given to the Future Irregulated	80
		2)	the produc a) Price	t.	b)	inct stages in the sales history of Trade cycle Demand cycle	
		3)	Every pers goods. a) Speci c) Nece	ality		f his income on buying of Shopping Convenience	
		4)	a) Produ c) Prom	ıct	erates b) d)	revenue for the enterprise. Price Place	
		5)	a) Techi	g the price of a prod nical gerial		a function. Financial Market	
		6)	a) Marke		y of a b) d)	standard of living to society. Production Financing	
		7)		function of marketing et Research a & b	g. b) d)	Trade Marking None of these	
		8)	a) Enrici	oremise of social man nment of human life umption satisfaction	b)	g is Fulfillment of human needs Social development	
	B)	Exp 1) 2)	ain the foll Branding Social Orie	owing concepts.			04
Q.2	Writ a) b) c)	Write Impo	rtance of m	ny Two) cance of marketing arket segmentation. of marketing.			06

S	R	_	E	Z	_{	8	
•	•		_	_	١.	_	

Q.3	Long Answer.			10
	1471 ( )	 (A = 1 · ()	-	

What is new product development? Explain the process of new product development.

12

Q.4 Answer the following questions (Any One)
What is market segmentation? Explain the bases of market segmentation.

What is Price? Explain the factors affecting price of a product and services.

		SLR-EZ	<u>'-9</u>
Seat No.		Set	P
	В.	Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 BUSINESS MATHEMATICS (Paper - I)	
		e: Monday, 30-01-2023 Max. Marks 00 PM To 02:00 PM	: 40
Instru	ctio	ns: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	Cho 1)	oose the correct alternatives. The region $x \ge 0, 4 \ge 0$ is called a) First quadrant b) Second quadrant c) Third quadrant d) Fourth quadrant	08
	2)	The matrix whose all elements are zero is called as a) scalar matrix b) Unit matrix c) Diagonal matrix d) Null matrix	
	3)	The value of Determinant $\begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 6 \end{vmatrix}$ is a) 0 b) 12	
	4)	c) 1 d) 6 The simple interest in Rs. 7000 for 5 years at 5% p.a. is a) 7510 b) 1075 c) 1750 d) 8750	
	5)	The cost charged for using someone's money for specified length of time is known as a) Period b) principal c) Interest d) Term	
	6)	If the first payment is to be made at the beginning of the first year, then it is called as/an a) Annuity b) Immediate c) Annuity due d) Deferred annuity	
	7)	If $S_n = 5n + 7$, then $T_4 =$ a) 5 b) 22 c) 25 d) 27	
	8)	In case of Geometric progression the common ratio is given by a) T_2-T_1 b) T_2/T_1 c) a d) d	
Q.2	Ans a)	swer the following questions. $ \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & y & 0 \end{vmatrix} = 0 \text{ Find the value of } y $	04
	b)	$\begin{vmatrix} 0 & x & 0 \\ 0 & 0 & 3 \end{vmatrix} = 9$ Find the value of x If the principal amount Rs. 10,000 is invested into a bank as fixed deposit for 5 years with compound rate 12% p.a. What will be the amount at the end of 5 th year?	

Q.3 Attempt the following questions (Any Two)

06

- a) Find T_n , S_n and S_{10} of the sequence 9, 14, 19 .....
- **b)** Evaluate the following

$$\left\{2\begin{bmatrix}1 & 0 & 3\\ 4 & -1 & 1\end{bmatrix} - 3\begin{bmatrix}-1 & 1 & 2\\ 2 & 0 & 3\end{bmatrix}\right\}\begin{bmatrix}1 & 1\\ 0 & 3\\ 1 & 0\end{bmatrix}$$

- **c)** Find the present value of an immediate annuity of Rs. 200 for 10 years at 6% p.a. compound interest.
- Q.4 Attempt the following question.

10

Solve the following equations using Cramer's rule:

$$x + 3y + 3z = 6$$

 $2x + y + 3z = 0$
 $x + 4y + z = 8$

Q.5 Attempt any one of the following questions.

12

a) Find the inverse of the following matrix by adjoint method

$$\begin{bmatrix} 7 & -3 & -3 \\ -1 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

OR

b) Solve graphically to find the Maximum value of

$$z = x + y$$

subject to,

$$x + 2y \le 2000$$

$$x + y \le 1500$$

$$x \le 600$$

$$x \ge 0, y \ge 0$$

						SLK-EZ-	·IU
Seat No.						Set	P
	B.C	om.	(Semeste	er - I) (New) (CB INSURANCI	-	Examination: Oct/Nov-2022 per - I)	
			onday, 30-01 I To 02:00 P			Max. Marks	: 40
सूचना			प्रश्न अनिवार्य गोकडील अंक	ि आहेत. पूर्ण गुण दर्शवितात	-		
Я.1	अ)			J	मध्ये वि ब)	ाडा. वेभागण्याचे साधन म्हणजे —— होय. सहकार्य प्रमंडळ	08
		2)	अ) प्रस्ताव	रविण्यामध्ये ——— १ अर्ज भरणे दाराची निवड करणे	ब)	विमा हप्ता भरणे	
		3)	——— तत्वा अ) परमोच क) हानीभ	च्च विश्वास	ब)	माहिती देणे अपेक्षित असते. विमेय हित सहकाराचे	
		4)	मुदत विमा ह अ) वैयक्त क) संयुक्त		ब)	आहे. सामुहिक यापैकी नाही	
		5)	विमा प्रतिनिध अ) एक क) तीन	ोला व्यवसाय परवान	ब)	— वर्षासाठी मंजूर केला जातो. दोन पांच	
		6)	आयुर्विम्यात । ——— दिली अ) नातेवा क) वारसा	ा जाते. ईक		झाला तर कराराची रक्कम त्याच्या पत्नी फक्त मुलगा	
		7)	——— विमा अ) अग्नी क) समुह	हा एक विमा आहे	ब)	कांच्या गटाला व्यापतो. सागरी पीक	
		,	कडून ——— अ) समर्पप ब) विमा क) मृत्यू	- दिले जाते. ग मूल्य / सोड किं रक्कम		निर्णय घेतो तेव्हा त्यास विमा कंपनी	

	ब) खालील संकल्पना लिहा. 1) पुर्नविमा 2) समर्पण मूल्य	04
प्र.2	िया लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) विमा प्रतिनिधीची आचारसंहिता ब) आजीवन विमा क) समुह विमा	06
Я.3	आयुर्विमा म्हणजे काय? आयुर्विम्याचे महत्व स्पष्ट करा.	10
Я.4	मुदत विमा म्हणजे काय? मुदत विम्याचे महत्व व आवश्यकता स्पष्ट करा. किंवा	12
	विम्याची विविध मूळतत्वे स्पष्ट करा.	

Seat No.							Set	P
	B.C	om.	(Semeste	er - I) (New) (INSURAN		-	camination: Oct/Nov-2022 er - I)	
•			nday, 30-01 To 02:00 P				Max. Mark	s: 40
Instru	ction			ns are compulso the right indicat		arks	s.	
Q.1 <i>i</i>	A)	Mult 1)	The tool w known as a) Insur	ance		b)	large number of people is	80
		2)	a) To fil	ness of taking life inso I proposal form ction of Nomine	urance		Corporate payment of Insurance premium Medical examination	
		3)	a) Princ b) Princ c) Princ	to the the ipal of utmost gripal of insurable ipal of indemnity ipal of Co-operation	ood fai e interes y	th	hould disclose the material fact.	
		4)	Term Insu a) Perso c) Joint				nsurance. Group None of these	
		5)	A license f a) One c) Three	_		grani b) d)	ted for years. Two Five	
		6)	In Life Inst to a) Relat c) Nom	tive	ath of In	b) d)	ed the amount of contract is given Wife Only Son	
		7)	•	urance is an insi		,	covers a group of people. Marine Crop	
		8)	policy. a) Surre	aid by insurance ender Value h claim		the b) d)	policy holder to discontinue the Sum assured Cash discount	
ا	B)	Expl 1) 2)	•	lowing concep		,		04
Q.2	Write a) b) c)	Code Who	rt note (Are of conduction of	et of Insurance A y	Agent			06

SLR-EZ-10	SL	R-	EZ	-1	0
-----------	----	----	----	----	---

Q.3	What is life insurance? Explain importance of life insurance.	10
0.4	Answer the following questions (Any One)	12

Q.4 Answer the following questions (Any One)
What is Term insurance? Explain importance and need of term insurance.

OR

Explain the various principles of insurance.

Seat	Sat	D
No.	Set	r

B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 GEOGRAPHY (COMMERCIAL & MARKETING) Commercial Geography (Paper – I)

•	Monday, 30-01-2023 PM To 02:00 PM		Max. Marks: 40
2) 3 3) ~~5~~	सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. गवशक तेथे सुबक आकृत्या आव उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शी काशा स्टेन्सिनचा वापर करण्या	वेतात.	
•	योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या ज 1) व्यापारी भूगोल ही ——— भू अ) आर्थिक क) सांस्कृतिक	गोलाची उपशाखा आहे. ब) राजकिय	08
2	2) —— हा चतुर्थ श्रेणीचा अ अ) वाहतुक क) व्यापार	गर्थिक व्यवसाय आहे. ब) वकिली ड) शेती	
3	3) हा भारतीय अर्थव्यवस् अ) शेती क) कारखानदारी	ब) मासेमारी	
4	4) मानव आपल्या गरजांच्या पुर म्हणतात. अ) खनिजे क) साधन	र्ततेसाठी ज्या वस्तुंचा वापर करतो त ब) संपत्ती ड) साधनसंपती	यास ——
ŧ	5) सौरऊर्जा ही ——— प्रकार [.] अ) पुननिर्मान क) संपणारी	ची साधनसंपती आहे. ब) पुननिर्मान न करता येणा ड) स्थानिक	री
•	3) UNCTAD या व्यापारी संघट अ) 1959 क) 1961	टनेची स्थापना —— साली झाली. ब) 1960 ड) 1962	
7	अ) हांटिग्टन	वर्धन या संकल्पनेचे जनक असे म्हप् ब) मॅकिंडर ड) आलेकझांडर	गतात.
8	3) WTO चे मुख्यालय —— ये अ) न्युयॉर्क क) जिनिव्हा	ोथे आहे. ब) दिल्ली ड) ऑष्ट्रीया	

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) साधनसंपत्तीचे संवर्धन 2) जागतिकीकरण	04
Я.2	थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) अ) पवन उर्जा ब) OPEC क) व्यापारी भूगोलाचे महत्व स्पष्ट करा.	06
Я.3	खालील प्रश्नाचे थोडक्यात उत्तर लिहा. साधनसंपतीचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे थोडक्यात उत्तर लिहा. अ) विविध मानवी आर्थिक क्रियांचे सविस्तर वर्णन करा. ब) व्यापारी भगोलाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा	12

	_	
Seat No.	Set	Р

B.Com. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

			GE	OGRAPHY (CO Commercial	MMERCÍA		•	7	
				30-01-2023 2:00 PM			•	Max. Marks	s: 40
Instr	uctio	3	2) Figu 3) Nea	uestions are compt res to the right indic t diagrams and map use of maps stencil	cate full mark ps should be		erever necess	sary.	
Q.1	A)			he following sent o mercial Geography	•	• •			80
			a) c)	Economic Cultural	b) d)	Political Physical			
		2)	a) c)	_ is a quaternary ty Transportation Trade	•	Legal Pr	acticing		
		3)	a) c)	_ is a backbone of Agriculture Industry	Indian econo b) d)	Fishing	lusbandry		
		4)	Man a) c)	satisfies his needs Mineral Source	with things a b) d)	re known a Wealth Resourd			
		5)	Solar a) c)	Energy is a Renewable Exhaustible	type of reso b) d)		iewable		
		6)	The l a) c)	JNCTAD organizat 1959 1961	ion establish b) d)	ed in 1960 1962	_Year.		
		7)	a) c)	is the father of the Huntictan Roosevelt	he concept o b) d)		er	ces.	
		8)	a) c)	_ is the headquarte New York Geneva	er of the WTC b) d)	). Delhi Austria			
	B)	Ex ₁ 1) 2)	Cons	he following conc ervation of Resourd alization	•				04
Q.2	Writ a) b) c)	Wir OP	nd Ene EC	te/Short answer/S ergy ace of Commercial (	•	m (Any Tw	0)		06

			SLR-EZ-11
Q.3		swer the following question lain the Classification of Resource.	10
Q.4	Ans	swer the following questions (Any One)	12
	a)	Explain the different types of Economic Activities.	
	b)	Explain the nature and scope of Commercial geography.	

Seat No.	t				Set	P
	В.	Com. (Semester - I) (New) (CE NCC Studies	-		ov-2022	
		te: Tuesday, 28-03-2023 00 PM To 01:00 PM			Max. Marks	: 20
सूचन		) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात				
प्र.1		ोलपैकी योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या र		भरा.		04
	1)	, 3	ब)	युनिटी यापैकी नाही		
	2)	गरीबी ही एक समस्या आहे.				
		अ) आर्थिक क) अर्थशास्त्र	ब) ड)	औद्योगिक सामाजिक		
	3)	राष्ट्रीय एकता दिवस या दिवशी				
		अ) १९ नाव्हेंबर क) ३२ ऑक्टोबर	,	11 ऑक्टोबर 14 नोव्हेंबर		
	4)	रक्तदान हा चा एक भाग आहे.				
		अ) समाजसेवा क) वेपन ट्रेनिंग	ब) ड)	ड्रील यापैकी नाही.		
Я.2	खार्ल	ोलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे	लिह	Γ.		06
	1)	ATC व RDC यांचे फुल फॉर्म्स लिहा.		•		
	,	भारतातील विविध धर्मांची नावे लिहा.	<u> </u>			
	3)	राष्ट्रीय एकतेला बाधा आणणारे घटक	ાલદા			
Я.3	1)	आदर्श नागरिकाची कर्तव्य आणि अधिव	हार र किंवा	विस्तर लिहा.		05
	2)	एन्.सी.सी. मध्ये केली जाणारी समाजरे	विची	कामे सविस्तर लिहा.		
Я.4	एन्.र	गी.सी ट्रेनिंगचे फायदे सविस्तर लिहा.				05

Seat No.							Set	Р
	B.C	om.	(Semeste	r - I) (New) (NCC Studi	-	xamination: Oct/ oulsory	Nov-2022	
_			esday, 28-03 I To 01:00 PN				Max. Mark	s: 20
Instru	ction		, .	s are compulson he right indicat	•	S.		
	Fill in 1)	The a)	e blanks by o e motto of NC Unity and Di Discipline	C is	ect alterna b) d)	ative from the given Unity None of these	below:	04
	2)	a)	erty is a Financial Economic	problem.	b) d)	Industrial Social		
	3)		19 th Novemb		ebrated on b) d)	 11 th October 14 th November		
	4)	a)	od donation i Social servid Weapon trai		 b) d)	Drill None of these		
	1) \ 2) \	Vrit∉	e down the fu e down the d	he following: all forms of ATC ifferent religion actors affecting	s in India.			06
				d rights of an i	OR			05

Q.4 Describe the benefits of N.C.C. training.

05

			SLR-EZ-13
Seat No.			Set P
	B.Co	om. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination PRINCIPLES OF BUSINESS MANAGI	
Time:	12:00 ∶ 1) ₹	Monday, 23-01-2022 PM To 02:00 PM ार्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. जवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	Max. Marks: 40
у .1 3	·	ालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा —— मध्ये सर्वाकृष्ट पर्यायाची निवड केली जाते. अ) संघटन ब) व्यवस्थापन क) प्रशासन ड) निर्णय घेणे	·. 08
	2)	नियोजनातील —— घटक जीवन तत्वज्ञान दर्शविते. अ) उद्दिष्टे ब) जीवित कार्य क) धोरणे ड) व्युहरचना	
	3)	शास्त्रीय व्यवस्थापनाचा जनक म्हणुन कोणास म्हटले अ) हेन्री फेयॉल ब) एफ डब्लु टेल क) मॅस्लो ड) एल्टन मेयो	
	4)	विशिष्ट उद्दीष्टे साध्य करण्यासाठी सामुहिकरित्या विरि करणारा व्यक्तीसमूह म्हणजे —— होय. अ) निर्णय घेणे ब) संघटन क) उत्पादन ड) केंद्रिकरण	शेष्ट धोरणाने काम
	5)	निर्णय घेण्याच्या प्रक्रियेतील —— ही पहिली पायरी अ) समस्येचा शोध घेणे ब) उपायांचा शोध क) पर्यायाचा शोध घेणे ड) मुल्यमापन कर	म घेणे
	6)	व्युहरचनात्मक नियोजन, युक्तीजन्य नियोजन, क्रियात् चे प्रकार आहेत. अ) व्यवस्थापकीय शैली ब) निर्णय घेणे क) संघटन रचना ड) निगम नियोजः	
	7)	उत्पादन, विपणन, कर्मचारी आणि वित्तीय व्यवस्थापन —— आहेत. अ) प्रकार ब) स्वरूप क) कार्यात्मक क्षेत्र ड) तत्वे	। हे व्यवस्थापनाची
	8)	——— म्हणजे वरिष्ठ अधिकाऱ्यांच्या पाताखालील स संख्या निर्धारित करणे होय. जेणे करून सहायकांच्या	

परिणाम कारकपणे देखेरेख व नियंत्रण ठेवता येईल.

ब) नियंत्रण कक्षा

ड) व्यवस्थापन

अ) जबाबदारी

क) निर्णय

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) विकेंद्रिकरण 2) जीवित कार्य	04
प्र.2	टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) अ) निगम नियोजन ब) व्यवस्थापनाच्या पातळया क) नियंत्रण कक्षा	06
Я.3	हेन्री फेयॉल यांची व्यवस्थापनाची चौदा तत्वे स्पष्ट करा.	10
Я.4	नियोजनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. किंवा	12
	संघटनेचे महत्व स्पष्ट करा.	

Seat No. Set P

	B.C	com.	-	mester - I) (Old) (CBC\$ RINCIPLES OF BUSINI	-	xamination: Oct/Nov-2022 MANAGEMENT	
-			-	23-01-2022 2:00 PM		Max. Mark	s: 40
Instr	uctio		-	uestions are compulsory. res to the right indicate full i	mark	s.	
Q.1	A)	Cho (1)		he correct alternatives from the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative is described on the correct alternative in the correct alternative in the correct alternative in the correct	one b) d) esse	in Management Decision Making es life philosophy. Mission	08
		3)	,	is called the father of Scier Henry Fayol Maslow	ntific b)	0,	
		4)		dentificable group of people nment of goals is called Decision Making Production	 b)	tributing their efforts towards the Organization Centralization	
		5)	The a) c)	first stage in the process of to indentify the problem to find out the alternative	b)	to find out remedies	
		6)	Strated of a) c)	tegic planning, tactical planı Managerial style Organization structure	b)	operational planning are types Decision Making Corporate plan	
		7)	Proc a) c)	luction, Marketing, Persona of management. Types Functional areas	b) d)	Financial Management are the Nature Principles	
		8)	and a) c)	is numerical limit of subo control efficiently and effect Responsibility Decision			
	B)	Expl 1) 2)		he following concepts. entralization sion			04
Q.2	Writ a) b) c)	Corp Leve	orate els of	otes. (Any Two) e plan Management ontrol			06

		SLR-EZ-13
Q.3	Explain the 14 Management principle of Henry Fayol.	10
Q.4	Explain the different types of planning.	12
	Explain the importance of Organization.	

Seat	Set	D
No.	Set	Г

	Б.	COIII	. (Se	FINANCIAL ACCO	•	FING P - I	
•			•	, 24-01-2023 2:00 PM		Max. Marks	: 40
Instru	ıctior		-	uestions are compulsory. res to the right indicate full m	arks.		
Q.1	A)	Cho 1)	Unde	and balance sheet	tive s teme bala int in	society act a society must ent for an accounting year.	08
		2)		er the Maharashtra Co-opera ative society can be conducted A charted Accountant A person who holds a gove accounts and audit A person who has served a department of the state gove Any of the above	ed by rnme s an	ent diploma in co-operative auditor in the co-operative	
		3)		onversion all the assets are tr Realization account Equity share account	b)	Limited company account	
		4)		onversion the old firm transfer cal account in ratio. New profit sharing ratio New capital ratio		Old profit sharing ratio Old capital ratio	
		5)	Incor a) c)	me and expenditure account Cash Balance Net profit or loss	_	Capital fund	
		6)	a) c)	_ is an example of nonprofit Corporation Insurance company	b)	nization. Audit firm Public Hospitals	
		7)	Acco a) c)	ounting principles are divided Accounting concept Fundamental Assumptions	b)	Accounting Convention All of the above	
		8)	a)	is not an accounting conce Matching concept True and fair concept	b)	Dual aspect concept Going concern concept	

B) Explain the following.

- 1) Business Entity Concept
- 2) Not for profit Organization

Q.2 A) Write short note/short Problem (any two)

06

04

Sudha Ltd. is formed to take over the business of Shubha and Abbha. The agreed values of assets are:

	Rs.
Freehold property	2,20,000
Machinery	1,10,000
Booked Debts	1,40,000
Stocks	1,20,000
Goodwill	40,000

Sundry Creditors are taken over by the limited company for Rs. 77,000. It was decided to pay the purchase price in a form of 33,600 share of Rs.10 each and balance in cash.

- **b)** Distinguish between receipt and payment account and income and expenditure account.
- c) In 2019 the subscription received from the numbers of Mumbai club were Rs.19,500 which included Rs. 400 for 2018 and Rs. 600 for 2020. At the end of 2019 subscriptions outstanding for 2019 were Rs. 500. The subscription due but not received at the end of the previous year i. e. on 31/12/2018 were Rs. 600. While the subscription received in advance as on that date amounted to Rs.1000.

Show the amounts of subscription for the year ending 31/12/2019 to be taken to income and expenditure account.

Q.3 Solve the following.

10

From the following information of Ajay sports club prepare income and expenditure account and balance sheet as on 31/12/2019.

Receipts and payment account for the year ended 31/12/2019

Receipts	Rs.	Payments	Rs.
To Life membership fess	10,000	By Land and building	25,000
To Donation	30,000	By Furniture	8,000
To Entrance fees	7,000	By Sports material	7,500
To Tournament fund	2,500	By Tournament expenses	2,000
To Subscription	4,500	By Salary	1,500
To Canteen receipts	3,000	By Insurance	250
To Interest on securities	500	By Canteen expenses	2,500
		By 5% Govt. Security	10,000
		By Closing balance	750
	57,500		57,500

Other information:

- 1) Subscription Rs. 750 are outstanding on 31/12/2019 and subscription RS. 250 are received in advance.
- 2) Outstanding expenses are salary 350 and tournament expenses 200.
- 3) Prepaid insurance Rs.50.
- 4) Sports material are valued on 31/12/2019 at Rs. 6500.
- 5) Capitalize Life members fees, donations and 50% of entrance fees.

Q.4 Answer any ONE of the following.

A) Mahesh, Naresh and Ojas were in partnership sharing profit and losses in the ratio of 5:3:2 their balance sheet as on 31/03/2020 is as follows.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Sundry Creditors	30,000	Cash	8,000
Bank overdraft	20,000	Sundry Debtors	22,000
General reserve	10,000	Bill receivable	8,000
Capital accounts		Stock	1,66,000
M	1,00,000	Furniture	14,000
N	82,000	Equipment	6,000
0	62,000	Machinery	80,000
	3,04,000		3,04,000

On the above data the newly formed company X ltd took over the business of the firm for Rs. 2,64,000 payable as to Rs. 24,000 in cash and the balance in shares of Rs. 10 each. Show the necessary ledger accounts to close books of the firm.

OR

b) From the following Trial Balance of Shirpur Co-operative purchases and Sales society Ltd. As on 31.06.2014, Prepare Trading and profit and Loss Account for the year ended 30/03/2014 and Balance Sheet as on that date, after considering the adjustment given thereafter.

Trial Balance

Particulars	Dr. Rs.	Cr. Rs.
Share capital		3,36,000
Reserve Fund		60,000
Creditors		40,000
Profit and loss A/c 01/07/2013		1,76,000
Opening stock	3,92,000	
Furniture and Equipment's	1,24,000	
Container Deposits	32,000	
Salaries	3,00,000	
Sundry Debtors	60,000	
Commission	88,000	
Rent & Taxes	60,000	
Postages	8,000	
Travelling and Conveyance	18,000	
Printing and Stationery	14,000	
Admission fess		2,000
Purchases	63,40,000	
Coolie charges, Freight and Cartage	1,60,000	
Investments	2,40,000	
Sales		76,20,000
Cash in Hand	6,000	
Bank Balance	4,00,000	
Development Fund		8,000
Total	82,42,000	82,42,000

Adjustments:

- 1) Closing stock is valued at Rs. 4,40,000.
- 2) Outstanding Rent Rs. 4,000 and commission payable Rs. 20,000.
- 3) Rs. 8,000 Salary was paid as advance as on 30/06/2014.
- 4) Accrued income on investment Rs. 20,000.
- 5) Provide 10% Depreciation on Furniture and Equipments.

							SLR-EZ-	15
Seat No.							Set	P
	В.0	Cor	m. (Semesto	er - I) (Old) (BUSINES	•	Examination: Oct/	Nov-2022	
-			Friday, 27-01-2 PM To 02:00 P				Max. Marks	: 40
सूचना	-		र्घ प्रश्न अनिवार नवीकडील अंक	ि आहेत. पूर्ण गुण दर्शवि	तात.			
प्र.1 ३	अ)		मागणीच्या भवि	ग्य पर्याय निवडू रेष्यकालीन अंदार	, जाचा फार	प्रदा —— यांना होतो.		80
			अ) ग्राहक क) सरकार		ब) ड)	उत्पादक वरील सर्व		
		2)	अ) उत्पादव	ार्थव्यवस्थेत —— ज	ब)	विक्रेता		
		3)	क) ग्राहक	गंदाजपत्रक रेषा		वरील पैकी सर्व		
		3)	_	उत्पन्न	ब)	किंमत उपभोग किंमत गुंतवणूक		
		4)	मागणीची लर्वा अ) जे. एम. क) डॉ. माष्ट	केन्स		- नावाशी सबंधित आहे ॲडम स्मिथ एज वर्थ		
		5)	सामान्यपणे सी अ) घटत क) स्थीर	मांत पर्यायता दः	ब)	जाण्याची प्रवृत्ती असते. वाढत वरील सर्व		
		6)	समन्वय आहे.	_		शास्त्र व प्रत्यक्ष व्यवसाय	यामधील	
			अ) व्यावसार्ग क) उद्योग	र्येक	,	शेती यापैकी नाही		
		7)	अ) सीमांत	रलेषण —— या उपयोगिता क उपयोगिता	ब)	अंकवाचक उपयोगिता		
		8)	•	नुमानाचा लाभ -	•			
			अ) उत्पादव क) सरकार	~~,~~	,	उपभोक्ता वरील सर्व		

	SLR-EZ-	15
	ब) संकल्पना स्पष्ट करा. 1) किंमत उत्पन्न रेषा 2) किंमत लवचिकतेचे प्रकार	04
Я.2	खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. अ) मागणीच्या भविष्यकालीन अंदाजाचे प्रकार ब) मुक्त बाजाराची दोन वैशिष्टे सांगा क) समवृत्ती वक्रांची दोन वैशिष्टे सांगा	06
Я.3	व्यावसायिक अर्थशास्त्र म्हणजे काय? व्यावसायिक अर्थशास्त्राचे स्परूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. मागणीची लवचिकता मोजण्याच्या पध्दती स्पष्ट करा. किंवा	12

उपयोगिता विश्लेषणातील दोष स्पष्ट करा.

Seat No.			Set	Р
	D 0 (0)	D (OLD (ODOO) E	0000	

B.Com. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 BUSINESS ECONOMICS

			`	BÚSINI	ÉŠS EC	ÓNC	OMICS	
-			•	27-01-2023 02:00 PM			Max. Mar	ks: 40
Instr	uctio	ons:		questions are compures to the right ind	•	nark	S.	
Q.1	a)		The	the correct alternate benefit demand fore Consumer Government	ecasting is	for ₋	-	08
		2)	a)	free market econom Producer Consumer		b)	e King. Seller All the above	
		3)	a) b) c)	_ line is also called Price Income Price Consumption Price Saving Price Invest		t line	).	
		4)	a)	concept of elasticity J. M. Keynes Dr. Marshall			related to Adam smith Edgeworth	
		5)	a)	erally the trend of m Dicline Stable	_	te of b) d)	substitution is Increasing All the above	
		6)	calle a)	Co- ordination betw d as econo Business Industrial	mics.	b)	Economics and real business is Agriculture None of these	
		7)	Utility a) c)	y analyis is based o marginal utility ordinal utility		b) d)	cardinal utility none of these	
		8)		benefit of demand f casting demand. Producer Government		g for a b) d)	a one year is called as Consumer All the above	
	b)	Ex (1) 2)	Price	the following cond e income line e of price elasticity o	-			04
Q.2	Wri a) b)	Typ Exp	oe of coloring	otes. (Any Two) demand forecasting he two features of the			onomy.	06

SI	R	-F	=7	'-1	15
v.					

Ų.3	Wh	at is Business Economic? Explain the Nature and Scope of Business chomics.	10
Q.4	Atto a) b)	empt any one of the following questions. Explain the method for measurement of elasticity of demand. Explain the defect in utility analysis.	12

				92.1 22	. •
Seat No.	•			Set	Р
	B.C	•	Old) (CBCS) Ex nglish (Compuls Literary Voyag		
•		e: Wednesday, 25-01-20 0 PM To 02:00 PM	023	Max. Marks	s: 40
Instru	uctio	ns: 1) All questions are 2) Figures to the rig		S.	
Q.1	Cho	ose the correct alterna What has been at the b	-	ions. h Gandhi has delivered?	80
		a) Religion c) Teetotalism	b) d)	Abstience Missionaries	
	2)	What was the name of a) The Molai forest c) Foresting Life	b)	lm based on 'Jadav Payeng'? Jadav's forest The Majuli forest	
	3)	How did long the autho a Lady?" a) Six years c) Four Years	r go abroad for stud b) d)	lies in the easy "The portrait of Two years Five years	
	4)	What does the poet wa me not pray to be shelt a) Intelligence c) Wit		conquer pain in the poem "Let ? Heart Bravery	
	5)	Who wants a flower in table a) Goddess of love c) Goddess of spring	b)		
	6)	a) Fina Times	• ·	fath in the poem "The Toys"? Four Times	

2 Attempt the following questions in brief. (Any Four)

7) The (manage) company is hiring fresh graduate.

12

a) What is the context of Gandhi's talk on religion?

Secularism has a broad range of meaning

c) Eight Times

a) managing

c) manager

a) Noun

c) Verb

- b) How was Jadav inspired to start Planting trees?
- c) How did the grandmother spend her time at the city in the essay "Portrait of the Lady"?

Find out the correct part of speech of the following underlined words

d) Discuss the theme of poem "Let me not pray to be sheltered from Dangers"?

d) Seven Times

b) managed) none of these

b) Preposition

d) Adjective

- **e)** Why did the poet focus on the Lotus flower in the poem?
- f) Explain the significance of the toys in the poem "The Toys"?

Q.3	Attempt any	one of the	following	questions

10

a) Write down the seven phases/process of communication in detail.

ΩR

b) What is a communication channel spectrum? Write a note on communication channel spectrum.

Q.4 Write down Any one of the following questions.

a) Prepare a narrative essay on your first day experience at college.

10

OR

b) Prepare and write a descriptive essay on a Vegetable market.

Seat No.						Set	Р
	B.Co	m. (Semeste	, , , , ,		CS) Examination: Oct/N ATHI	ov-2022	
		Saturday, 28-0 PM To 02:00 Pl				Max. Mark	s: 40
सूचना		र्व प्रश्न अनिवार्य जवीकडील अंक	आहेत. पूर्ण गुण दर्शवित	तात			
	 I) 'लेक	र्गय निवडा. रूवांसवे आरोग गोविंदप्रभू चक्रधर	ब	1)	या जीवनावर आधारीत आहे? म्हाइंभट हरपाळदेव		08
2	2) गोपा अ)		पुख यांचे टोपण ब	, नाव ा)			
3	, अ)		तर ब	1)	ग्रह कोणी लिहिला आहे.? पु. ल. देशपांडे अनिल साबळे		
4	, अ)	गिलपैकी कोणता भावार्थ रामायण अमृतानुभव	ा ब	1)	नी लिहीला नाही? ज्ञानेश्वरी चांगदेव पासष्टी		
5	, अ)	एकनाथांचा जन आळंदी देहु	ৰ		पंढरपुर पैठण		
6	, अ)	प्रेमानंद गज्वी	कोणी लिहीले ब इकर ड	1)	रा. ग. गडकरी		
7	अ)	नेंटवरील पत्रव्यः ई–मेल ई–रीडिंग		1)	ात? ई—कॉमर्स वेबसाईट		
8	अ)	रनेंट एक कल्पवृ संजय लोखंडे त्र्यंबक सपकाव		1)	लिहिले आहे? मोहन आपटे यापैकी नाही		

प्र.2	थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)	12
	1) लोकहितवादींना नवीन ग्रंथाची आवश्यकता का वाटते?	
	 'परोपकारी गंपू' ची स्वभाव वैशिष्टये लिहा. 	
	3) संत जनाबाईच्या लेखनाची वैशिष्टे लिहा.	
	4) 'अखेर कमाई' या कवितेत कोणकोणत्या पुतळयांचा संवाद आहे?	
	5) अनुस्वाराचा नियम सोदाहरण लिहा.	
	6) इंटरनेटवर मराठी कसे लिहावे?	
Я.З	'भेटेन नऊ महिन्यांनी' असे कवी कुंजविहारी का म्हणतात सविस्तर लिहा.	10
	किंवा	
	मराठी विकिपीडीयाचे फायदे लिहा.	
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	
	प्रा. आप्पासाहेब खोत यांच्या 'वाटणी' कथेचे कथानक तुमच्या शब्दात लिहा.	10

			9 = .9
Seat No.			Set P
1	B.Com. (Semester - I) (Old)	) (CBCS) Examination: Oct/N HINDI	Nov-2022
	Date: Saturday, 28-01-2023 2:00 PM To 02:00 PM		Max. Marks: 40
सूचनाएँ	: 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। 2) दाँई ओर लिखे अंक प्रश्न के	ज्युण दर्शाते हैं।	
	'ईदगाह' कहानी —— मनोविज्ञान अ) प्रौढ़ क) युवा	र्गाय चुनकर वाक्य फिर से लिखिए। न पर आधारीत है। ब) बाल ड) महिला	08
2)	जिस देश में —— बसते है अ) जीनियस क) डॉक्टर	ब) इंजिनिअर ड) शास्त्रज्ञ	
3)	"बैलगाडी से यात्रा" एक व्यंग्यात्म अ) रेखाचित्र क) यात्रावृत्त	ाक —— है। ब) आत्मकथा ड) कहानी	
4)	मंगर कि अर्ध्दांगिनी का नाम —— अ) भकोलिया क) नकोलिया	-– है। ब) कालिया ड) वालिया	
5)	बीती विभावरी जाग री! कविता व अ) नागार्जुन क) जहीर कुरेशी	के कवि —— है। ब) राजेश जोशी ड) जयशंकर प्रसाद	
6)	सह न सकी आँत जब ——— व अ) पेचिश क) खाँसी	हा हमला। ब) जुकाम ड) भूख	
7)	लीलाधर जगूड़ी का जन्म ——— अ) झारखंड क) राजस्थान	में हुआ। ब) उत्तराखंड ड) गुजरात	
8)	राजेश जोशी की कविता ——— अ) वृध्दाश्रम क) बाल मजदूरी	की व्यथा चित्रित करती है। ब) महिला ड) दलित	

	SLIX-LZ-	10
ਸ.2	निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षेप में किन्ही चार के उत्तर लिखिए। 1) प्रशासनिक शब्दावली:— 1) Basic 2) Enquiry 3) Fake 2) वाणिज्य विषयक शब्दावली:— 1) Advice 2) Broker 3) Fee 3) पदनाम संबंधी शब्दावली:— 1) Captain 2) Controller 3) Examiner 4) संक्षेपण के तीन नियम लिखिए। 5) अनुवाद करते समय ध्यान देने योग्य तीन बाते लिखिए। 6) महाराष्ट्रामध्ये औरंगाबाद शहरापासून 110 km अंतरावर उत्तर दिशेला अजिंठयाची जगप्रसिध्द अशी लेणी आहेत. इथे एकंदर तीस गुंफा आहेत. इ.स. नाच्या दुसऱ्या ते सातव्या शतकात या गुंफांची निर्मिती झाली असावी. इन पंक्तियों का हिंदी में अनुवाद कीजिए.	12
Я.3	निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का निबंधात्मक उत्तर लिखिए । 'ईदगाह' कहानी की कथावस्तू अपने शब्दों में लिखिए। अथवा 'मंगर' का चरित्र—चित्रण किजिए।	10

प्र.4 निबंधात्म प्रश्न

नागार्जुन की कविता 'प्रेत का बयान' में स्वाधिन भारत में भूख से होनेवाली मृत्यु की विभीषिका का करूण दृश्य हैं। स्पष्ट कीजिए।

Seat Set P No.

B.Com. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2022 **URDU Modern Urdu Prose**

Day & Date: Saturday, 28-01-2023 Max. Marks: 40

Time: 12:00 PM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks. 80 سوال نمبر. 1. صحیح متبادل کا متخاب کر کے مندر جہ ذیل سوالات کے جوامات کیھئے۔ 1)طائر پر کس نے قبضہ کیا؟ B) در ندوں کے پنجوں C) یر ندوں کی چونچ D) جانور س کے پیر A) انسانی ماتھ 2) گارسال دیاسی نے کس کی حیثیت سے قابل قدر کام کیا؟ A) کالج کے پرنسپل B) پروفیسر اردو C) شعبے کے صدر D) کلرک (A 3)"خداکاشکرہے میری قسمت ناقبل رشک نہیں"۔ مذ کورہ بالا جملہ و کیل صاحب نے کس سے کہا؟ B) این بٹی A) ایتی مال D) این بیوی ـ C) این بهن۔ 4) گاندھی جی ہائی اسکول کی تعلیم حاصل کرے اعلیٰ تعلیم کے لیے کہاں چلے گئے؟ A) جرمن (B) امریکہ (C) انگلتان D) افغانستان 5)"سنیماکاعشق "کاعنوان کیساہے؟ D) عشقته A) محت آميز B) عجيب ہوس خيز C) خوفناك 6) کس نے اپنی زندگی اور تہذیب میں خیر حق اور حسن کے تصورات کو سمونے کی کوشش کی ہے۔ D) قدیم روسیوں A) قدیم بیونانیوں B) قدیم ہندوسانیوں C) قدیم عربوں 7) ترقی پیند نقطئه نظر رکھنے والے کس کی آزادی کے منکر نہیں ہیں؟ D) فن کار B) خطیب (C A) ساست دان 8) ظالم کہاں لیٹ کر بھی خیالی پلاو یکانے سے باز نہیں آتے؟ مٰر کورہ سوال کاجواب سبق "کامریڈشنج حلّی" کے حوالے سے ککھئے۔

C) ماغ میں

D) کھت میں

A) جنگل میں

B) قبر میں

ا کارساں د تا ہی نے فاری کی تعلیم کس طرح حاصل کی؟

() گارساں د تا ہی نے فاری کی تعلیم کس طرح حاصل کی؟

() مضمون " طائر غاموش پر ایک آنیو " میں مر داور عور توں کے متعلق کیا کہا گیا ہے؟

(3) مریڈ شیخ چلی کے قہوہ خانے کا واقعہ بیان کیجیے؟

(4) بعض لو گوں نے ترتی پیند تحریک پر کیوں الزام لگایا؟

(5) مرزاصاحب نے دھوییوں کے متعلق کیا کہا ہے؟

(6) مفصل جو اب لکھیے: – (کوئی ایک کہا ہے؟

(8) سوال نمبر . 3. مفصل جو اب لکھیے: – (کوئی ایک کہا جاتے ؟ مفصل کھیے۔

(9) گاندھی جی کی فاضفہ حیات " سبتی کا خلاصہ اپنے الفاظ میں کھیے۔

(9) گاندھی جی کی فاضفہ حیات " سبتی کا خلاصہ اپنے الفاظ میں کھیے۔

(9) گاندھی جی کی فاضفہ حیات " سبتی کا خلاصہ اپنے الفاظ میں کھیے۔

(9) گاندھی جی کی کا فاضفہ حیات " سبتی کا خلاصہ اپنے الفاظ میں کھیے۔

(9) گاندھی جی کی کا فاضفہ حیات " سبتی کا خلاصہ اپنے الفاظ میں کھیے۔

(9) گاندھی جی کی کا فاضفہ حیات " سبتی کا خلاصہ اپنے الفاظ میں کھیے۔

(9) گاندھی جی کی کا فاضفہ حیات " سبتی کا خلاصہ اپنے الفاظ میں کھیے۔

						SLR-EZ	-20
Seat No.						Set	Р
	B.C	Con	n. (Semes	ster - I) (Old) (CE PRINCIPLES (	-	Examination: Oct/Nov-2022	
•			aturday, 28- // To 02:00			Max. Mark	s: 40
सूचना			प्रश्न अनिवा वीकडील अंव	र्य आहेत. ७ पूर्ण गुण दर्शवितात			
प्र.1	अ)	खाव 1)		योग्य पर्याय निवडून इणाने राहणीमान निर्मि		लेल्या जागा भरा. भाणि समाजास ते प्रदान करणे होय.	08
		'/	अ) विपप		ासा ५ ब)		
			. <u> </u>	पुरवटा पुरवटा	.) ਫ)	~ \	
		2)	ही वि	् प्रेपणनाची मध्यवर्ती सं	कल्प	ना आहे	
		,	अ) विनि			जाहिरात	
			क) विक्र	Ì	ਫ)	वितरण	
		3)	विपणन मिश्र	गणातील —— हा ६	ाटक	व्यवसाय संस्थेस महसुल मिळवुन देतो	
			अ) किंम	त	ब)	वस्तू	
			क) स्थळ	2	ਫ)	वृध्दि	
		4)	ग्राहकांच्या प्रक्रिया म्हण		धारे र	नंपूर्ण बाजारपेठेचे विभाग करण्याची	
				.ज —— ारपेठ विशेषीकरण	ਕ)	बाजारपेत विभाजन	
			•	णेकरण	.) ਫ)		
		5)			विक्री	चा व्यवहार झाल्याबरोबर वस्तूंचा ताबा	
			खरेदीदारास		<del></del> 1\		
			अ) हजर क) नियां		,	वायदे संघटित	
		٥)	,		,		
		6)	हा व अ) वस्तू	स्तु जीवन चक्राची दुः _{पर्वश}	सरा ५ ब)		
			क) परिष	`			
		7)	,		,	होते तेव्हा ते —— बनते.	
		')	अ) वस्तू			व्यापारी चिन्ह	
			क) मौल्य	•		कालबाहय	
		8)	ही	विपणन व्युहरचना आ	हे.		
		,	अ) केंद्रि	•		विभेदात्मक	
			क) अवि	•	<i>ਤ</i>)	सर्व	

		SLR-EZ-20
	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) विपणन 2) वस्तू	04
प्र.2	िटपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) वस्तुजीवन चक्र ब) विक्री व विपणन यातील फरक क) जागतिक विपणन	06
प्र.3	विपणनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. बाजारपेठ विभाजनाचे आधार स्पष्ट करा. किंवा उपभोग वस्तु आणि औ्द्योगिक वस्तु स्पष्ट करा.	12

Seat No.		Set	Р
	•	er - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022	

KINCIPLES OF MARKETING Day & Date: Saturday, 28-01-2023 Max. Marks: 40 Time: 12:00 PM To 02:00 PM **Instructions:** 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. Choose the correct alternatives from the options. 80 **Q.1** A) is the creation and delivery of standard of living to the society 1) b) Production Marketing d) Planning c) Financing The central theme of marketing is 2) a) exchange b) advertising c) Selling d) distribution element of marketing mix generates the revenue for the 3) business a) price b) product c) place d) promotion 4) is the process of dividing the entries market into homogeneous sub sets of customers a) market specialization b) market segmentation standardization d) none of these 5) In market possession of goods are immediately given to the buyer. a) Spot b) Future c) Regulated d) Organized 6) is the second stage of product life cycle a) Introduction b) Growth d) Decline Maturity When brand name is legally protected it become 7) b) trade mark a) product name c) Valuable d) out dated 8) is the marketing strategy. concentrated b) Differentiated undifferentiated d) All c) B) Explain the following concepts. 04 Marketing 1) 2) Product Write Short Notes. (Any Two) 06 **Q.2** a) Product Life cycle

- b) Difference between selling and marketing
- c) Global marketing
- **Q.3** Explain the Importance of marketing.

12

Q.4

Attempt any one of the following questions. Explain the base of Market Segmentations.

OR

Explain consumer Goods and industrial Goods.

Seat	Sat	D
No.	Set	

B.Com. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 KANNADA

Modern Prose and Poetry - I Day & Date: Saturday, 28-01-2023 Max. Marks: 40 Time: 12:00 PM To 02:00 PM **Instructions:** 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. ಪ್,1 ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ 08 1) ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ ಎಂದರೆ _____ 1) ಹುಲಿ 2) ನರಿ **3)** ಆಕಳು 4) ಗೋಪಾಲಯ್ಯ 2) ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ – ಇದು ಒಂದು ___ 1) ನಾಟಕ 2) ಕಾದಂಬರಿ 3) ಕತೆ 4) ಪ್ರಬಂಧ ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ ಬರೆದ ಲೇಖಕರು _____ 3) まってっ 2) ಬೇಂದ್ರೆ 4) ಅಡಿಗ 3) ಕಣವಿ ಹುಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಬಳಸಿದ ಪ್ರಾಣಿ _ 4) 1) ನರಿ 2) ನಾಯಿ **3) む**む 4) ಕೋಳಿ 5) ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ ಇದು ಒಂದು _____ ಸಂಗ್ರಹ. (1) まぬ。 2) ಪ್ರಬಂಧ 3) ಹಾಡುಗಳ ನಿತ್ಯೋತ್ತವ – ಬರೆದ ಲೇಖಕ ____ **6**) 1) ತರಿಕೆರಿ 2) ನಿಸಾರಹಮದ್ 3) ಶರೀಫಾ **4)** ದರ್ಗಾ 7) ಜೋಗದ ಸಿರಿ _____ 1) ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ 2) ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ 3) ಗಿಡದಲ್ಲಿ 4) ನೆಲದಲ್ಲಿ 8) ಕುರಿಗಳು ಸಾರ್ ಕುರಿಗಳು _____ ಇದು ಒಂದು. **1)** ಕವನ 2) ಕತೆ 3) ಚರಿತ್ರೆ 4) ನಾಟಕ

SLR-EZ-21 ಪ್ರ.2 ಬೇಕಾದ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ: 08 1) ಗೋಪಾಲಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ ಯಾರು? 2) ಗೋಪಾಲಯ್ಯನ ಮಗ ಏನು ಓದಿದ್ದ? 3) ಕಾರಂತರು ಕಾಡಿಗೆ ಏಕೆ ಹೋದರು? ಕುರಿಗಳು ಎಂದರೆ ಯಾರು? ಯಾರು? 5) ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿ ಯಾವುದು? ಪ್ರ3 ಬೇಕಾದ ಎರಡರ ಸಂದರ್ಭ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರಿ: 08 1) ಈ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟ ನಾನೇ ಮಾಡಿದ್ದು! 2) ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ! 3) ನಮ್ಮ ಕಾಯ್ವ ಕುರುಬ ಕಟುಕನಾದ! ಪ್ರ4 ಒಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ: 08 1) ಲೇಖಕರನ್ನು ಗೋಪಾಲಯ್ಯ ಹೇಗೆ ಉಪಚರಿಸಿದರು? 2) ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ ಕವಿತೆಯ ಸಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಪ್ರ.5 ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರಬಂಧರೂಪದ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಸಾರವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರಿ.

08

Seat No.	Set P
----------	-------

B.Com. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 BUSINESS MATHEMATICS

		BUSINESS MATI		MATICS
,		: Monday, 30-01-2023) PM To 02:00 PM		Max. Marks: 40
Instru	ıction	1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full m 3) Graph papers are allowed to use	arks	3.
Q.1		A sequence in which the difference be term is constant in called as\an a) arithmetic progression c) Harmonic progression Cramer's rule help us to find the value equations.	etwe b) d)	en any term and its preceding Geometric progression Geometric mean
		·		diagonal side columns
	3)		b)	a square matrix A to have the $ A \neq 0$ $A = 0$
	4)	If two rows of a determinant are identia) 1 c) -1	p)	2
	5)	The nth term T_n of a G.P is given by _ a) $a + (n-1)d$ c) ar^{n-1}		$\frac{1}{dr^{n-2}}$ $(n-1)rd$
	6)	The present value of a deferred annul continued for n years is given by a) $\frac{A}{R^k} \frac{\left(1 - \frac{1}{R^n}\right)}{\left(1 - \frac{1}{R}\right)}$ b) $AR^k \left(\frac{I - R^n}{I - R}\right)$ c) $A\frac{\left(1 - \frac{1}{R^n}\right)}{\left(1 - \frac{1}{R}\right)}$ d) $\frac{1}{R^k} x$ the present value of an imme		
	7)	In LPP, the graph of inequalities is alw a) linear c) biquadrate		quadratic cubic
	8)	If $3 + 6 + 12 + 24 + \cdots$ to n terms = 3 a) 3 c) 10	069, b) d)	then $n =$ 9 20

Q.2 Answer the following questions.

06

- **a)** If $A = \begin{pmatrix} 1 & 4 \\ 2 & 3 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} 5 & 4 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}$, then find $A^2 B^2$.
- **b)** A man takes loan of Rs. 10,000 and agrees to pay an annuity of Rs. A for 10 years deferred for 3 years at the rate of 4% p.a compound interest Find the amount of the annuity.
- Q.3 Answer the following questions. (Any Two)

06

- a) How many numbers are there between 64 and 201 which are divisible by 5? Find their sum.
- **b)** Solve the following equations by Cramer's rule $\frac{1}{x-2} + \frac{3}{y+1} = 13, \frac{4}{x-2} \frac{5}{y+1} = 1$
- Q.4 Answer the following questions.

10

- a) Find adjoint of A if $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 3 \\ 3 & 1 & 2 \\ 1 & 2 & 3 \end{bmatrix}$
- **b)** The cash price of a radio is Rs. 570 It can also be had by paying Rs. 100 every month for six months. calculate the rate of simple interest
- Q.5 Answer the following questions. (Any One)

10

- a) What is LPP? Using this technique find the minimum value $q z = 15x_1 + 10x_2$ subject to the constraints, $x_1 + 2x_2 \ge 2.3x$, $+x_2 \ge 3$, $3x_1 + 2x_2 \ge 6$
- **b)** Find the inverse of the matrix $\begin{bmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 3 & 4 & 5 \\ 0 & -6 & -7 \end{bmatrix}$

Sea No.	t			Set	Р
	В.	.Com. (Semester - I) (Old) (CB INSURANC	-		
		ate: Monday, 30-01-2023 000 PM To 02:00 PM		Max. Marks	s: 40
सूचन		) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात	Г.		
Я.1	-	खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गा		या जागा भरा.	90
	1)	हा नुकसान भरपाईचा करार ना अ) आयुर्विमा क) सागरीविमा	ब)	अग्निविमा घरफोडीचा विमा	
	2)	विमा कायदा साली संमत करण्य	यात ३	आला.	
		अ) 1923 중) 1960	ब) ड)	1938	
	3)	क) 1969 विमा प्रतिनिधीला व्यवसाय परवाना —	,	1956 र्षायादी मंजूर केला जातो	
	3)	अ) 3	ब)	•	
		क) 5	ਭ)	2	
	4)	विमा ही एक अशी योजना आहे	-		
		अ) सामाजिक	,	राजिकय	
	-\	क) आर्थिक	,	सर्व	
	5)	विम्यामुळे समाजात —— भावना वाढी अ) सहकाराची	स ल ब)	ागत. सुरक्षिततेची	
		क) बंधुत्त्वाची		आनंदाची	
	6)	विमा हप्ता भरण्याचा कालावधी वार्षिक	असे	ल तर हप्ता भरण्यासाठी —— दिवस	
		सवलत दिली जाते.	<u> </u>		
		अ) 30 क) 45	ब) ड)	15 60	
	7)	विमा प्रतिनीधी ही व्यक्ती ——— च्या			
	•,	करतो.			
		अ) कमिशन	ब) \	विमा हप्ता ———	
	,	क) पगार	ड)		
	8)	विमेदाराकडुन विमा कंपनीस मिळणाऱ्य अ) कर्ज		र्थेक मोबदल्यास ——— म्हणतात. विमा हप्ता	
		क) सोड किंमत	,	यापैकी नाही	

		SLR-EZ-23
Я.2	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) विमा 2) विमा प्रतिनिधी	04
Я.3	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 1) आयुर्विम्याचे महत्व 2) आजीवन विमा योजना 3) अर्पण मूल्य	06
Я.4	विम्याचे प्राथमिक व दुय्यम मूलतत्वे सांगा	10
प्र.5	आयुर्विमा उतरविण्याची कार्यपध्दती स्पष्ट करा. किंवा	12
	विमा प्रतिनिधींसाठी आचारसंहिता स्पष्ट करा.	

Seat No.							Set	P
	B.C	om.	(Semeste	r - I) (Old) (CBC INSURANCE		kamination: Oct/ ER - I	Nov-2022	
•			nday, 30-01- To 02:00 PN				Max. Marks	: 40
Instru	ctior			s are compulsory. ne right indicate ful	l mark	S.		
Q.1	A)	Choo 1)	a) Life In:	rect alternative from the contract of incontract of incont	demnit b)	-		08
		2)	Insurance a a) 1923 c) 1969	ct was passed in th	b)	r 1938 1956		
		3)	A license fo a) 3 c) 5	r Insurance agent i	•	ited for years. 4 2		
		4)	Insurance is a) social c) econo	a device.	b) d)	political All		
		5)	Insurance ir a) Coope c) Brothe			Security		
		6)	a) 30 c) 45	of grave are allowed	ed for b) d)		cy.	
		7)	The Insurar consideration a) Communico Salary	on of ission	to carr b) d)	y on Insurance busir Insurance premium Discount		
		8)	called a) Loan	t of insurance comp ——· ider value	b) b) d)	eceived from the inso Premium None of these	ured is	
	B)	Expl 1) 2)	ain the cond Insurance Insurance A	•				04
Q.2	a)	Impo Who	rt Notes. (A rtance of Life e Life Policy ender Value	e Insurance				06

		SLR-EZ-23
Q.3	Explain the Primary and Secondary principles of Insurance.	10
Q.4	Explain the procedure of taking Life Insurance Policy.	12
	Explain the code of conduct of Insurance Agent.	

Seat No.			Set	P
I		m. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2 GRAPHY (COMMERCIAL & MARKETING) COMMERCIA GEOGRAPHY - (Paper – I)		
		Monday, 30-01-2023 Max M To 02:00 PM	. Marks	: 40
सूचना :	2) उড 3) आ	र्घ प्रश्न अनिवार्य आहेत. तवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात. वश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा. जशा स्टेन्सिल वापरण्यात परवानगी आहे.		
प्र.1 अ)	) अचु 1)	क पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. —— यांना आर्थिक भूगोलाचे जनक म्हणुन ओळखले जाते. अ) चिशोल्म ब) वेबर क) वेगनार ड) स्मिथ		08
	2)	व्यापारी भुगोल ही —— भुगोलाची शाखा आहे. अ) राजकीय ब) लोकसंख्या क) आर्थिक ड) सामाजिक		
	3)	मानवाच्या गरजा भागविण्यासाठी उपयोगी असलेले कोणतेही साहित्य म —— होय.	हणजे	
		अ) साधनसंपत्ती ब) संपत्ती क) मुलभुत गरजा ड) मालमत्ता		
	4)	सौरउर्जा ही —— प्रकारची उर्जासाधन आहे. अ) पारंपारिक ब) अपारंपारिक क) व्यापारी ड) आर्थिक		
	5)	विकली हा ——— प्रकारची (श्रेणीची) आर्थिक क्रिया आहे.		

ब) द्वितीय

ड) चतुर्थ

ब) द्वितीय ड) चतुर्थ

ब) कुवेत

ৰ) 1993

ਤ) 1995

ड) सौदी अरेबीया

जगामधील सर्वाधिक लोक --- या आर्थिक क्रियामध्ये गुंतलेली आहेत.

OPEC या व्यापारी संघटनेचे मुख्यालय --- या ठिकाणी आहे.

जगातील व्यापार संघटनेची स्थापना --- साली झाली.

अ) प्राथमिक

अ) प्राथमिक

क) तृतीय

अ) इराण

अ) 1992

क) 1994

क) व्हियन्ना

क) तृतीय

6)

7)

8)

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) व्यापारी भूगोल 2) अपारंपारिक साधनसंपत्ती	04
प्र.2	खालील पैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. 1) UNCTAD व्यापारी संघटना 2) साधनसंपत्तीचे संवधन 3) जागतिकीकरण	06
Я.3	आर्थिक क्रियांचे प्रकार (वर्गीकरण) स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. साधनसंपत्तीची संकल्पना स्पष्ट करून साधनसंपत्तीचे वर्गीकरण स्पष्ट करा. किंवा व्यापारी भूगोलाचे स्वरूप व स्पष्ट करा.	12

Seat No.	t	P
----------	---	---

B.Com. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

	G	EOG	RAPHY (COMMERCIAL & MARKETING) COMMERCIAL GEOGRAPHY - (Paper – I)	
			nday, 30-01-2023 Max. Marks: 4 To 02:00 PM	40
Instr	uctio	2	All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks. Neat diagrams and maps should be drawn wherever necessary. The use of maps stencils is allowed.	
Q.1	A)	Cho 1)	ose the correct alternative from the options is a father of Economic Geography. a) Chisholm b) Weber c) Wegener d) Smith	80
		2)	Commercial Geography is a branch of a) Political Geography b) Population Geography c) Economic Geography d) Social Geography	
		3)	Those elements which are useful to fulfill the human needs are called as a) Resources b) Wealth c) Basic Needs d) Assets	
		4)	Solar energy is type of energy resource. a) Conventional b) Non-conventional c) Commercial d) Economic	
		5)	Legal Practicing is a types of Economic activities. a) Primary b) Secondary c) Tertiary d) Fourth	
		6)	Most of people in the world are engaged in types of economic activities. a) Primary b) Secondary c) Tertiary d) Fourth	
		7)	The headquartered of OPEC is situated in a) Iran b) Kuwait c) Vienna d) Saudi Arabia	
		8)	World Trade Organization was established in the year of a) 1992 b) 1993 c) 1994 d) 1995	
	B)	Exp 1) 2)	ain the following concepts. Commercial Geography Non-conventional Resources	04
Q.2	Writ a) b) c)	UNC Con	ort Notes. (Any Two) ETAD Trade Organization servation of Resources alization	06

SL	.R-E	Z-2 4
	.R-E	Z-24

Q.3	Answer the following question. Describe the classification of Economics activities.		
Q.4	Answer any one of the following. Define the concept of resource and explain the classification of resources.	12	

OR Explain the nature of Commercial Geography.

Sea No.	t					Set	P			
B.Com. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 NCC Studies Compulsory										
Day of Time	Max. Marks	: 20								
सूचन		) सर्व प्रश्न अनिवार्य) उजवीकडील अंक	_	- -						
Я.1	योग्य 1)	। पर्याय निवडून वाव एन. सी. सी. झेंडय अ) आर्मी क) एअर–फोर्स		ब)	दर्शवितो. नेव्ही बी. एस. एफ.		04			
	2)	महाराष्ट्र एन. सी. उ अ) 6 क) 8	प्ती. डायरेक्टरेट मध्ये	में ब) ड)						
	3)	रक्तदान हा एक — अ) वेपन ट्रेनिंग क) सोशल सर्विस		,	ड्रील यापैकी नाही					
	4)	हे एन. सी. उ अ) युनिटी अँड वि क) डिसिप्लीन			युनिटी यापैकी नाही					
	1) 2)	ीलपैकी कोणत्याही बेरिंगचे प्रकार लिह एन.सी.सी. प्रशिक्षणा नकाशा वाचनाचे म	ा. चे फायदे सांगा.	लिह	Т.		06			
Я.3	1)	ीलपैकी कोणत्याही ड्रीलचे फायदे सांग उत्तर दिशेचे प्रकार	Г.	लिह	Г.		05			
Я.4	आद	र्श कॅम्प साईटची वैर्वि	शेष्टये सविस्तर लि	हा.			05			

Seat No.	t							Set	P
	B.C	Com	. (Semeste	r - I) (Old) NCC Stu	•	•	xamination: Oct	/Nov-2022	
			esday, 28-03 1 To 01:00 PI					Max. Marks	s: 20
Instr	uctio		) All question 2) Figures to t	•	-	l mark	S.		
Q.1	Cho 1)		the correct a				ne sentence.		04
			Army Air-Force			b) d)	Navy B.S.F.		
	2)	The a) c)	6	Group He	eadqua	rters i b) d)	in Maharashtra NCC 7 9	directorate.	
	3)	a)	od donate is Vepan Trad Social Servi	ing		b) d)	Drill None of these		
	4)	a)	e motto of NC Unity and di Discipline			b) d)	Unity None of these		
Q.2		Writ Writ	any Two of t e down the ty e down the b e down the in	pes of bearing the properties of NC enefits of NC	ng. CC train	ing.			06
Q.3		Des	any One of the cribe the benedoctrian end of the type of type of the type of type of the type of t	efit of drill.		ions.			05
Q.4	Des	cribe	the characte	ristics of an i	deal ca	ımp si	te.		05

Seat	Sat	D
No.	Set	<u> </u>

B Com (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

	Ь	ENGLISH (Compulsory)
		Literary Voyage
-		Tuesday, 07-02-2023 Max. Marks: 40 PM To 02:00 PM
Instru	uction	: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.
Q.1	Choo	the correct alternatives from the options. What is important factor in being able to hold arguments?
		a) Commendation b) Wit c) Virtue d) Discourse
	2)	n the essay "Does education Do harm", who according to the author had only one year of schooling? a) Commodore Vanderbilt b) John D Rockefeller
		c) Bertrand Russell d) Jay Gould
	3)	n India, what great epic of the soul of our people gives us a wonderful vision of an overflowing life?
		a) The Ramayana b) The Arthashatra c) Mahabharata d) Buddhacarita
	4)	What according to the poet will rise again in the poem "Our Earth Will Not Die"? a) Pollution b) Rivers c) The Sun d) Humans
	5)	What is the mood of the poem "ode on solitude"? a) Reflective and hopeful b) Sad and gloomy c) Pensive and melancholic d) Celebratory and joyful
	6)	What does the poet wish to hear from the lover in the poem "Remember "? a) Marriage plans b) His work c) His family d) His Future plans
	7)	dentify the correct synonym from the given options - "Amazing" a) Inquire b) Incredible c) Special d) Good
	8)	Fill in blanks with the present tense forms of the verbs given within the prackets.
		They (come) here everyday to attend the classes. a) came b) will come
		d) None of the above
Q.2		the answer of following questions in brief. (30-40 words) (Any Four)
	,	/hat is the relation between wit and discourse? /hat is the true sense of freedom?
	c) \	/hat are the various images used by the poet to deliver his message in the oem "Our Earth Will Not Die"?
	d) i	iscuss the tone of compassion used by the poet in the poem "Remember"?
		iscuss the theme of poem "Ode on Solitude". /hat is the relation between education and virtue in the essay "Does

education Do Harm".

9		D			7	4	)	C
3 1	ш	◥	_	ᆮ	L	-4	Z	0

Q.3 Attempt any one of the following questions.

10

a) Prepare a presentation on your favorite player.

OR

b) Make a five-minute presentation to introduce yourself in an interview.

Q.4 Attempt any one of the following questions.

10

Write a letter of application for the post of Assist. Lecturer in English for Shri Sant Tukaram Patil Mahavidyalaya, Parn.

OR

How your interpersonal intelligence skills will help you to achieve your goal?

Seat		
No.	Set	Р

		B.Co	m. (Semester - II) (CBCS) FINANCIAL A			
			nday, 06-02-2023 To 02:00 PM		Max. Mar	ks: 40
Instr	ructio	2) 3)	All questions are compulsory. Figures to the right indicate ful Draw neat labelled diagrams wellse of calculator is allowed.	l marks.		
Q.1	A)	Fill ir 1)	Good sent to branch at selling selling price is Rs.300 then price is Rs.300 then price is Rs.300 then price is Rs.30 c)	g price a	ddition 20% to cost price. If	80
		2)	To find out the amount of cred prepared. a) Bill Receivable c) Total Creditors	·	ase account is to be Bills Payable Total Debtors	
		3)	Under Stock and Debtors syst is transferred to Account a) Branch Debtors c) Branch Profit & Loss	nt. b)	ance of Branch Adjustment A/c Branch expenses Petty Cash	
		4)	Selling expenses should be dibasis of a) Purchase c) Space occupied	ivided a b) d)	mong the department on the Sales None of these	
		5)	The relationship between the a) Buyer and Seller c) Principal and Agent	consign b) d)	or and the consignee is that of Debtor and Creditor Owner and Seller	
		6)	Departmental A/c are prepare a) Departmental c) Branch	ed to find b) d)	d out Profit or Loss. Organizational Consignment	
		7)	Dependent branch is also call a) Independent c) Agency	ed as _ b) d)	branch. Foreign Local	
		8)	Consignor sends a to a) Account sale c) Account extract	o consiç b) d)	gnee. Performa income Statement of affairs	
	B)	Expl a	ain the following concept. Del Creder commission Concept of branch Accounting	,		04

2) Concept of branch Accounting.

Q.2 Write short notes/short problems. (Any Two)

a) Prepare an account sales from the following information

Consignor : M/S Murphy Radio co; Kurla Consignee : Sound Centre, Solapur

Sales : 20 Radio sets at Rs 500 per Radio set expenses and

commission on Consignee:5% commission on sales,

Insurance Rs. 200 Advertisement Rs.300.

Expenses of consignor: Freight Rs.700 Octrai Rs. 500

Advance: Nil

Balance remitted along with the account sales by Bank Draft dated 31-3-2015

b) Cost of goods send on consignment Rs. 40,000 cost of stock with consignee Rs.10,000.

Expenses incurred by the consignor : octrai Rs.1200 Insurance Rs. 600. Expenses incurred by the consignee : Carriage Rs.100 Octrai Rs 500 Advertisement Rs.100 Insurance Rs.200

Calculate the value of closing (consignment) stock.

- c) Find out total creditors closing balance on 31-3-2019 from the following information given the year. Creditors (1-4-2018) Rs 40,000, Debtor (1-4-2018) Rs.30,000, Credit Purchase Rs.30,000, Cash Purchase Rs.20,000, Return outward Rs. 1,000, amount paid to creditors Rs. 30,000. Discount received from creditors Rs.2000 and allowances received from creditors Rs. 500
- Q.3 Chandrakant Traders Solapur have a branch at Mohal, goods are sent to branch at $cost + \frac{1}{2}$ of cost price from the following particulars.

Particular	Rs.
Stock (I.P) 1-4-2013	24000
Debtors 1-4-2013	8000
Goods sent to branch (I.P)	60000
Goods return by the branch (I.P.)	6000
Cash sales	10000
Cash received from debtors	60000
Discount given to customer	600
Bad debts	400
Allowances to customer	200
Shortage at branch (I.P.)	1200
Cheque sent to branch for	
Salaries 2400	
Advertisement 1600	
Rent 1000	5000
Debtors (31-3-2014)	2300

Prepare following ledger account under stock and debtors system

- 1) Branch Stock A/c
- 2) Branch Adjustment A/c
- 3) Branch Debtors A/c
- 4) Branch Expenses A/c
- 5) Branch profit & loss A/c

06

12

Q.4 A) The items set out below are extracted from the books of Mr. Vikram who keep his books of account under single entry system. You are required to prepare Trading and Profit & Loss A/c for the year ending 31-3-2019 and balance sheet as on that date and also necessary working to calculate figures should be given together with the answer

Receipt & Payment A/c for the year ending on 31-3-2019.

	The confer of the conference o		<u> </u>			
Receipt	Rs.	Payment	Rs.			
To Balance B/d	10,000	By Creditors	95,000			
To Sales	35,000	By Salaries	6,500			
To Debtors	1,45,000	By Rent	3,000			
To Sundry Receipt	10,000	By Wages	10,500			
		By Trade Expenses	10,000			
		By Purchases	10,000			
		By Drawing	15,000			
		By Balance C/d	50,000			
	2,00,000		2,00,000			

The assets and liabilities were as follows.

Assets & Liabilities	1-4-2018	31-3-2019
Building	50,000	50,000
Furniture	15,000	15,000
Debtors	30,000	38,000
Creditors	15,000	16,000
Stock	30,000	40,000

Provide for depreciation on Building @ 10% p.a. and Furniture @ 5% p.a. make provision for doubtfull debts @ 5% on debtors.

OR

B) From the following Trial Balance, prepare Departmental Trading and Profit & Loss A/c for the year ended on 31st March 2010 and Balance Sheet as on that date

Trial Balance

Particular		Debit Rs.	Credit Rs.
Sales:	Dept. X		1,20,000
	Dept. Y		1,00,000
Stock on1-4-2009	: Dept. X	30,000	
	Dept. Y	24,000	
Purchases:	Dept. X	56,000	
	Dept. Y	48,000	
Wages:	Dept. X	15,000	
_	Dept. Y	5,000	
Cash in Hand & a	t Bank	23,000	
Rent, Rate, Taxes	s &	18,000	
Insurance			
Sundry Expenses	1	6,000	
Salaries		6,000	
Lighting & Heating	g	3,600	
Discount Allowed		4,400	
Discount Receive	d		2,600
Advertising		7,200	
Carriage inward		4,200	
Furniture		6,000	

Machinery	40,000	
Debtors	10,000	
Creditors		30,000
Capital A/c		61,800
Drawing	8,000	
	3,14,400	3,14,400

The following information action is available.

- 1) Dept. X transferred goods to Dept. Y for Rs.800.
- The items Rent, Rates, Taxes & Insurance, Sundry Exp., Lighting and Heating, Salaries, Carriage Inwards, Advertising to be apportioned 2/3 to Dept X, and 1/3 to dept Y.
- 3) Discount allowed and Discount received are to be apportioned on the basis of department sales purchases (Excluding transfer)
- 4) Depreciation @ 10% p.a. on furniture & Machinery @ 10% Both to be charged 3/4 to dept. X &1/4 to dept.Y.

Seat No.		Set	Р
	P.Com /Somos	eter III (CBCS) Examination: Oct/New 2022	

B.Com. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Principles of Business Management

	Principles of Busi	nes	s Management	
	Monday, 27-03-2023 PM To 02:00 PM		Max. Marks: 4	40
~· ·	र्व प्रश्न आवश्यक आहेत. जवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात	Г.		
~~-~~	लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून ग —— हे पारंपरिक नियंत्रण तंत्र अ अ) समविच्छेदन विश्लेषण क) अंदाजपत्रकीय नियंत्रण	गहे. ब)	निर्णायक पथ पध्दत	80
2)	प्रत्येक मताचा विचार —— नेतृत्व अ) हुकुमशाही क) मुक्त	ब)	ोत केला जातो. लोकशाही वरीलपैकी सर्व	
3)	मॅस्लोचा अभिप्रेरणा सिद्धांत —— अ) कार्य समाधान क) मानवी गरजा	ब)	नेतृत्व	
4)	बढती, सेवा शाश्वती ही —— का अ) आर्थिक क) नकारात्मक	ब)	गेची उदाहरणे आहेत. आर्थिकेतर वरीलपैकी नाही	
5)		ब)	परिणामकारक उपाय	
6)	अपेक्षित उद्दीष्टपुर्तीसाठी लोकांना व म्हणजे —— होय. अ) नेतृत्व क) नियंत्रण	कार्य ब) ड)	करण्यास प्रोत्साहीत करणारी प्रक्रिया कार्यप्रेरणा संदेशवहन	
7)	नियोजनबद्ध बदलाच्या प्रक्रियेची अ) नवीन पातळीवर जाणे क) बदल खुला करणे	ब)	- ही पहिली अवस्था पायरी आहे. बदल स्थिर करणे वरीलपैकी नाही	
8)	ही नेतृत्व शैली आहे. अ) बौद्धीक क) रचनात्मक	ब) ड)	लोकशाही वरीलपैकी सर्व	

	SL	R-EZ-28
	 ब) संकल्पना स्पष्ट करा. 1) सर्वसमावेशक / तडजोडीचे नेतृत्व 2) अंदाजपत्रकीय नियंत्रण 	04
Я.2	िटपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) कार्यप्रेरणेचे प्रकार ब) प्रमाप निश्चिती क) नेतृत्वाचे गुण	06
Я.3	कार्यप्रेरणेची आर्थिक व आर्थिकेतर प्रलोभने स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. बदलास विरोध म्हणजे काय ? बदलास होणाऱ्या विरोधाची कारणे स्पष्ट करा. किंवा	12

व्यवस्थापकीय नियंत्रणाची व्याख्या देऊन नियंत्रणाची तंत्रे स्पष्ट करा.

	_	
Seat	Sat	D
No.	Set	

B.Com. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

				Principles of Busi	ness l	Management	
-				ay, 27-03-2023 o 02:00 PM		Max. Mar	ks: 40
Instr	uctio		•	Il questions are compulsory. igures to the right indicate fu		S.	
Q.1	A)	Ch 1)	~~a~~)	e the correct alternative from is the traditional techniques analysis Break even analysis Budgetary control	ue of co b)	ontrolling. Critical path method	80
		2)	a)	which Leadership styles the Autocratic Free Rain	b)	of all members is considered. Democratic All of above	
		3)	a)	slow's Theory of motivation Work satisfaction Human needs		Leadership	
		4)	a)	omotion, Security in service a Financial Negative	b)	examples of motivation. Non-financial None of above	
		5)		is the first step in the p Performance appraisal Establishment of standard	b)	Corrective action	
		6)	me a)	process of stimulating people ans Leadership Control		on to accomplish desired goals Motivation Communication	
		7)		is the first step in the p Moving to the new level Unfreezing	rocess	of planned change. Freezing at the new level None of above	
		8)	a) c)	is the leadership style. Intellectual Creative	b) d)	Democratic All of above	
	b)	Ex (1) 2)	Co	n the following concepts. mpromising leadership dgetary control			04
Q.2	Wri a) b) c)	Typ Est	oes o	notes. of motivation shment of standard es of leader			06
Q.3	Ехр	lain	finar	ncial and Non financial incen	itives of	Motivation	10

12

Attempt any one of the following questions.
What is resistance of change? Explain the reasons for resistance to change.

Define managerial control Explain the techniques of controlling.

Seat No.		Set	Р
	B.Com. (Seme	ster - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022	

		BUSINESS E	ECO	NOMICS	
		nesday, 08-02-2023 o 02:00 PM			Max. Marks: 40
2)	उजवीव	रन अनिवार्य आहेत. गडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात क तेथे सुबक आकृत्या काढा.			
		दिलेले योग्य पूर्याय निवडून र			08
	अ	यास प्रतिनग खर्च असे) एकुण खर्च) सरासरी खर्च	ब)	सीमांत खर्च	
	अ	स्लत्या प्रमाणांचा नियम ———) अल्प) दीर्घ	ब)		
	अ	क्च ग्राहक हे ——— या बाजा) पुर्ण स्पर्धा) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा	ब)	मक्तेदारी	
	अ	या बाजारात सरासरी प्र) पुर्ण स्पर्धा) अल्पाधिकार	ब)		असतात.
	अ	यांच्यामते खंडामुळे किंग्) रिकार्डो) आधुनिक अर्थशास्त्रज्ञ	ब)	ॲडम रिमथ	
	अ	ाजाचा रोकड प्राधान्य प्रवृत्ती ि) पैशाचा पुरवठा) पैशाचे मुल्य	ब)	पैशाची मागणी	
	अ	। नफा ना तोटा' हा विश्लेषण) अल्प) अतिदीर्घ	ब)	— काळासाठी उपयुक्त अ दीर्घ वरील सर्व	ाहे.
	, अ	थे उद्योग संस्थेची एकुण प्राप्ती वस्था दर्शविणारा बिंदु म्हणजे -) उत्पादन फलन) समवृत्ती वक्र	ৰ)	-— होय.	त ही

	SLR-EZ-	29
Я.1	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) एकुण खर्च 2) खंड	04
Я.2	खालीलपैकी कोणत्याही दोन थोडक्यात टिपा लिहा. 1) मुल्यभेद 2) नफ्याचा नवप्रवर्तन सिध्दांत 3) समबिंदु विश्लेषणाच्या मर्यादा	06
Я.3	समबिंदु विश्लेषणाचे महत्व स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा म्हणजे काय? मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा बाजाराची वैशिष्टये स्पष्ट करा. किंवा	12

प्रमाण फलाचा नियम स्पष्ट करा.

Seat No.	Set F
	Set

	E	3.Cc	om. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 BUSINESS ECONOMICS	
-			ednesday, 08-02-2023 Max. Mark 1 To 02:00 PM	s: 40
Instru	uctio	2	) All questions are compulsory. P) Figures to the right indicate full marks. E) Draw diagram where necessary.	
Q.1	A)	Cho 1)	bose the correct alternatives from the options. is also known as per unit cost. a) Total cost b) Marginal cost c) Average cost d) Variable cost	80
		2)	The law of variable proportions assumes situation. a) Short run b) Medium term c) Long run d) All the above	
		3)	Single buyer is a feature of market. a) Perfect competition b) Monopoly c) Monopolistic competition d) Monopsony	
		4)	In market average revenue and marginal revenue are equal. a) Perfect competition b) Monopoly c) Oligopoly d) Monopolistic competition	
		5)	According to 'Rent determined price'. a) Ricardo b) Adam Smith c) Modern Economist d) None of these	
		6)	Liquidity preference theory of interest is concern with a) Money Supply b) Demand for money c) Value of money d) Value of goods	
		7)	'No Profit No Loss' analysis is useful in period. a) Short b) Long c) Very Long d) All the above	
		8)	The point where the total revenue and total cost of the firm equal it is called as a) Production functions b) Isoquants c) In difference curve d) Break even point	
	B)	1) 2)	plain the following concepts. Total cost Rent	04
Q.2	Writ a) b) c)	Pric Inno	ort Notes. (Any Two) te Discrimination tovation theory of profit itations of Break Even Analysis	06
O 3	Eynl	ain th	ne importance of Break Even Analysis	10

Q.4

12

Attempt any one of the following questions.
What is monopolistic competition? Explain the features of monopolistic competition.

OR

Explain the law of returns to scale.

			SLR-EZ-	30
Seat No.			Set	Р
	B.Com. (Seme	ster - II) (CBCS) Ex Marathi	camination: Oct/Nov-2022	
Time: 12	ate: Thursday, 09-0 ::00 PM To 02:00 Pl	VI	Max. Marks	: 40
	1) सर्व प्रश्न अनिवार्य 2) उजवीकडील अंक			
प्र.1 अ)	अ) संत तुकारा क) संत नामदेव	दीनांचा कैवारी' हा अभंग म ब) प्र ड)	संत सोयराबाई संत ज्ञानेश्वर	80
	2) सवसामान्यपण अ) पाच क) सहा	परिक्षेत निबंधाचे किती ! ब) ड)	तीन	
	 अ) डॉ. बाबासाहेब अ) उद्योगाचे क) हुकुमशाहीचे 	,	र्ते होते? लोकशाहीचे यापैकी नाही	
	4) 'रिती दावण' ही अ) जावे त्यांच्य क) आयदान	ो कथा कोणत्या संग्रहातु ा वंशा ब) ड)	न घेतले आहे.? झांजड कावदान	
	5) 'मिसाईल मॅन' अ) म. गांधी क) विनोबा भावे	,	ने जाते? डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर डॉ ए. पी. जे अब्दूल कलाम	
	6) इंदिरा संत यांच अ) घराची क) मातीची	व्या रक्तात कशाची ओढ ब) ड)	आहे? गावाची सत्याची	
	7) पानाला सोने म अ) परीस क) सोने	हणताना, मनाला काय व ब) ड)	हावे लागते? लोखंड चांदी	
	8) त्र्यंबक बापूजी अ) बालकवी क) कुसुमाग्रज	ठोंबरे यांनी कोणत्या टो ब) ड)	गण नावाने काव्यलेखन केले आहे? गोविंदाग्रज ग्रेस	

ब) खालील प्रश्नांची एक ते दोन वाक्यात थोडक्यात उत्तरे लिहा.

1) कल्पनात्मक निबंध कसा लिहितात?

2) संत तुकारामांच्या अभंगाची वैशिष्टये लिहा.

Page **1** of **2**

04

ਸ਼.2	खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.	06
	1) प्रिया तेंडूलकरांचा मॉडेलिंग मधील अनुभव लिहा.	
	2) लोकनाथ यशवंत यांच्या व्यक्तिमत्वाचा परिचय द्या.?	
	3) 'विटेवरी उभा दीनांचा कैवारी' या अभंगातुन संत नामदेव विठोबाचे वर्णन कसे	
	करतात.	
Я.3	निबंध लेखन म्हणजे काय? ते सांगून निबंधाचे स्वरुप स्पष्ट करा.?	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	
	'रिती दावण' या कथेच्या आधारे नामूचे दुःख लेखकाने कसे मांडले आहे?	12
	<u>किं</u> वा	
	विनोबा भावे यांनी जीवन आणि शिक्षण या पाठाद्वारे शिक्षणाचे महत्व कसे सांगितले	
	आहे?	

Seat No.	Set	Р

B.Com. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

		HI	NDI	
•		Thursday, 09-02-2023 PM To 02:00 PM		Max. Marks: 40
सूचनाएँ :	-	सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। दाई ओर लिखे अंक प्रश्न के गुण	दर्शात	ते हैं।
प्र.1 अ)	_	निलिखित प्रश्नों के निचे दिए गए । र से लिखिए।	पर्यायो	ों में से उचित पर्याय चुनकर वाक्य 08
	1)	चौधरी परिबख्श के दादा चुंगी मह अ) दारागा क) सुबेदार	ब)	नें ——— थ़े। थानेदार किल्लेदार
	2)	'मन्नू भंडारी' का जन्म ——— ः अ) उत्तर प्रदेश क) मध्य प्रदेश	ब)	उत्तराखंड
	3)	''मेरी जाति'' रचना गद्य की —— अ) नाटक क) निबन्ध	ब)	विधा हैं। कहानी एकांकी
	4)	जब विद्यार्थी को दस घंटे की देर देर होती है अ) विद्यार्थी क) समाज	ब)	ो है तो ——— को दस महिने की प्रोफेसर गुरु
	5)	"आज मैं लड़ रहा हूँ"। कविता व अ) डबराल क) टाकभीरे	के कि ब)	
	6)	घर मे माँ की कोई ——— नहीं अ) तस्वीर क) प्रतिष्ठा		प्रतिमा छाया
	7)	प्रेम पिता का दिखाई नही देता – अ) बेटे क) भाई	ब)	- के लिए बेटी बहन
	8)	अंकन करती है	ાર્થામા	ाव ग्रस्त —— की व्यथा का यथार्थ
		अ) बेटी क) लड़की	ब) ड)	माता स्त्री

	ब) निम्नलिखित में से किन्हीं चार प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए।	12
	1) 'शिकायती पत्र' लिखने के कारण लिखिए।	
	2) 'क्रयादेश पत्र' के अन्तर्गत कौनसे पत्र आ सकते है?	
	3) 'जो गरजते हैं, वे बरसते नहीं।' इसका पल्लवन कीजिए।	
	4) वृत्तान्त — लेखन के तीन गुण लिखिए।	
	5) निबंध की विशेषता संक्षेप में लिखिए।	
	6) निकृष्ट माल भेजने की शिकायत करनेवाले पत्र का प्रारूप तैयार कीजिए।	
प्र.3	निबंधात्मक प्रश्न–	10
	झूठी प्रतिष्ठा की रक्षा का हृदयविदारक चित्र 'परदा' कहानी के माध्यम से स्पष्ट कीजिए।	
	अथवा	
	'महात्मा गांधीजी' कें जीवन की महानता का वर्णन कीजिए।	
प्र.4	''माँ की तस्वीर'' कविता के माध्यम से माँ का जीवन संघर्ष चित्रित किजिए।	10

Seat No. Set P

B.Com. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 URDU Modern Urdu Poetry

Day & Date: Thursday, 09-02-2023 Max. Marks: 40

Time: 12:00 PM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

80 سوال نمبر. 1. صحیع متبادل کا انتخاب کرکے جوانی پریے میں کھیئے۔ 1)میر ال جی نے کس کا نغمہ محبت بیان کیاہے؟ B)کلرک C)چيراسي A) پروفیسر D) شاعر 2) شاعرنے راز حیات کے لیے کس کی مثال دی ہے۔ C)گل ناتواں A)مورِ ناتواں B)مارِ ناتواں D)گل ناتواں 3) مسکرانے کے لیے کون بے چین ہے؟ C) صبح وطن A)شام وطن B) آ فتابِ D) پیار 4) نظم" تطام نو"کے شاعر کانام کیاہے؟ A)علامه اقبال B)جوش مليح آبادي C) اختر الايمان D)مولاناحالی کرف برف چرچر عکس عکس کس نظم کے الفاظ ہیں؟ C) تبریلی B)بولیٰ D)اندهیر A) ملا قات 6) غزل کے پہلے شعر کو کیا کہتے ہیں؟ B)حسن مطلع C)مقطع D)رولف 7) ہم اس نگاہ ناز کو سمجھتے تھے نیشتر تمنے تومسکراکے رگ جان بنادیا مندرجه بالاشعر کس شاعر کاہے؟ A)اصغر گونڈوی B)ناصر کاظمی C)فانی بدایونی D) فیض احم

8) جگ سوناہے تیرے بغیر۔۔۔۔کا کیاحال ہوا جب بھی دنیابستی تھی اب بھی دنیابستی ہے B) آ نگھول D) نظر C) نگاہوں 12 سوال نمبر. 2. مندرجه ذيل اشعار كي تشريح تجيج اور شاعر كانام لكيئة: (كوئي چار) 1) مدت ہوئی ایک جادثہ عشق کولیکن ات تک ہے تیرے دل کے دھڑ کنے کی صدایاد۔ 2) نرم فضاء کی کروٹیں دل کو د کھاکے رہ گئیں ٹھنڈی ہوائیں بھی تیری ماد دلاکے رہ گئیں۔ 3) يوں كس طرح كٹے گا كڑى دھوپ كاسفر سریر خیال یار کی چادر ہی لیے چلیں۔ 4) بول مسکرائے جان سی کلیوں میں ہڑگئی یوں لب کشاہوئے کہ گلستاں بنادیا۔ 5) د هوال ساجب نظر آ باسوادِ منز ل کا نگاہ شوق سے آگے تھاکارواں دل کا کھیل ہاں اے نوع انسان ان سیہ راتوں سے کھیل آج اگر تو ظلمتوں میں یا بجولاں ہے تو کیا ہوا سوال نمبر. 3. مندرجه ذيل سوال كامفصل جواب لكھے: (كوئي ايك) 10 1) نظم "كلرك كامحيت "كااجمالي جائزه بيان سيجيجهـ 2) نظم "نظام نو" کا تنقیدی جائزه تحریر کیجیے۔ 10 سوال نمبر. 4. نظم "طلبائے علی گڑھ کے نام" کا خلاصہ اپنے الفاظ میں تحریر کیجیے۔

						SLR-EZ-	-33
Seat No.						Set	Р
	B.C	•		-	camination: Oc ARKETING	t/Nov-2023	
•		hursday, 09-0 M To 02:00 Pl				Max. Marks	s: 40
सूचना		प्रश्न अनिवार्य वीकडील अंक		वितात.			
प्र.1 अ		ा पर्याय निवडा वस्तु व सेवांचा अ) ग्राहक क) खरेदीदा	अंतिम वापर	कर्ता म्हण ब)	जे ——— होय. उपभोक्ता मध्यस्थ		08
		कौटुंबिक संस्क —— घटक ह अ) मानसशा क) सांस्कृति	ोय. स्त्रीाय	ग खरेदीदार ब) ड)	आर्थिकेतर	विर परिणाम करणारा	-
	3)	हा अ) 16 मार्च क) 17 मार्च		ब)	हणून ओळखला जा 15 मार्च 18 मार्च	तो.	
	4)	ई— व्यवसाय ह अ) ऑफ ल क) संगणकी	ाईन	ब)	वी पध्दत आहे. ऑनलाईन वैयक्तीक		
	5)	अ) उद्धिष्टे	निश्चिती	ब)	ोल अंतिम टप्पा आ पाठ पुरावा माहितीचे विश्लेषण	हे.	
	6)	भारतात —— अ) 15 मार्च क) 25 मार्च		ब)	' म्हणुन साजरा केट 24 डिसेंबर 25 डिसेंबर	ग जातो.	
	-	रु. एक कोटीपे सोडविल्या जान अ) आंतरराष	तात.	कसान भरपा ब)	ईच्या तक्रारी ——- राष्ट्रीय	– आयोगामध्ये	

ड) जिल्हान्यायमंच

ৰ) 1994

ਫ) 1997

8) ॲमेझान. कॉम या कंपनीची स्थापना ——— मध्ये झाली आहे.

क) राज्य

अ) 1995

क) 1996

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) टेली विपणन (टेली—मार्केटींग) 2) विपणन संशोधन	04
Я.2	खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. 1) ई— व्यवसायाचे फायदे 2) ग्राहक संरक्षण कायदयाची वैशिष्टे 3) मोबाईल मार्केटिंग	06
प्र.3	वितरण मार्गाचे विविध प्रकार थे।डक्यात स्पष्ट करा.	10
Я.4	'उपभोक्त्यांची वर्तणूक' या संज्ञेची व्याख्या द्या. उपभोक्त्यांच्या वर्तणुकीवर परिणाम करणारे विविध घटक सांगाा. किंवा विपणन संशोधन या संज्ञेची व्याख्या दया. विपणन संशोधन प्रक्रियेतील विविध टप्पे	12
	सांगा.	

Seat	Set	D
No.	Set	

B.Com. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023 PRINCIPLES OF MARKETING

			PRINCIPLES OF	MAF	RKETING	
-			day, 09-02-2023 o 02:00 PM			Max. Marks: 40
Instr	uctio		ll questions are compulsory. igures to the right indicate full	mark	S.	
Q.1	A)	1) <u> </u>	e the correct alternative from is an end user of a produce) Customer) Buyer		-	08
		bu a	, ,		Non economical	f the
		a	is observed as 'worlds con) 16 th March) 17 th March		15 th March	
		а	business is method of p) Offline) Computerize	ourch b) d)	Online	odities
			is the last step in the proc) Setting up objectives) Collection of data	b)	Follow –up	
		а	India day is celebration) 15 th March) 25 th March	as '(b) d)	24 th December	
		ar a	I disputes of compensation am e settled at Commissior) International) State		ng to more than Rs. or National District forum	e crore
		8) Ar a c	,	ablish b) d)	ned in 1994 1997	
	B)	1) Te	n the following concepts. ele Marketing arketing Research			04
Q.2	Writ a) b) c)	Advanta Feature	notes. (Any Two) ages of E-business es of consumer protection Act Marketing			06
Q.3	Expl	ain in br	ief different types of distribution	n cha	nnels.	10

Q.4 Define the term 'Consumer Behaviors'? state the various factors affecting on consumer behavior.

12

OR

Define the term marketing research? Explain the step involved in the process of marketing research.

Seat	
No.	

B.Com. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

		KA Modern Pros	NNADA se and P	oetry - II	
	& Date : 12:0	Max. Marks: 40			
nstr	uctio	ns: 1) All questions are compulso 2) Figures to the right indicate	-	S.	
ಪ್ರ.1	ಸರಿಯ	ರಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿ ರಿ			08
	1)	ಆಯ್ದ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು			
		1) ಕಣವಿ	2)	ಲಂಕೇಶ್	
		3) ಸಿದ್ದಯ್ಯ	4)	ದೊಣ್ಣೇಗೌಡ	
	2)	ಗಂಗಮ್ಮನ ಪ್ರಕರಣ.			
		1) ಕಾರು	2)	ಮನೆ	
		3) ಬೋರ್ಡ್	4)	ಬೋರ್	
	3)	ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಕೊರಗಿಗೆ ಕಾರಣ ಕನ್ನಡಿಗರ		_	
	ŕ	1) ನಿರಾಭಿಮಾನ		ದುರಾಭಿಮಾನ	
		3) ಧೈರ್ಯ	4)	ನಿದ್ದೆ	
	4)	ಹಳ್ಳಿಯ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬನ ಚಿತ್ರಣ	ಾವಿರುವ ಪ್ರಬ	ಂಧ	
		1) ಗಂಗಮ್ಮನ ಬೋರ ಪ್ರಕರಣ			
		3) ಕೋಟು		ನಗೆಬುಗೆ	
	5)	ಕಡಕೋಳ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪನವರ ಕಾಲ			
		1) 12ನೇ ಶತಮಾನ	2)	20ನೇ ಶತಮಾನ	
		3) 16ನೇ ಶತಮಾನ	4)	18ನೇ ಶತಮಾನ	
	6)	ಅನುಭಾವಿ ಕವಿ			
		1) ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ	2)	ಕಡಕೋಳ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ	
		3) ಡಾ. ಬಿ. ಬಿ. ಪೂಜಾರಿ	4)	ಶಿವರಾಂ ಕಾರಂತ	
	7)	'ಊರ ಮುಂದಿನ ಬಾವಿ ಯಾರ್ ತೋ	ಡಿದರೇನ್' ಕ	ಈ ತತ್ವಪದವನ್ನು ರಚಿಸಿದವ	ರು.
		1) ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ		ಬಡಿಗೇರ ಬಸಪ್ಪ	
		3) ಜಲಲ್ ಸಹಬ್	4)	ಶಿವನೂರು ಶಂಕ್ರಪ್ಪ	
	8)	ಶೀಲವಂತರಂತೀರಿ ಸುಳೈ	ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.		
		1) ಧರ್ಮ	_	ಶೀಲ	
		3) ಮೀಸಲು	4)	ನ್ಯಾಯ	

ಪ್ರ.2	ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ :	04
	1) 'ಬಯಲಾಟಗಳ ಸುತ್ತ' ಪ್ರಬಂಧದ ಕರ್ತೃ ಯಾರು?	
	2) ಕಡಕೋಳ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪನವರು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.	
ಪ್ರ.3	ಬೇಕಾದ ಎರಡಕ್ಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :	06
	1) ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಬಂಧಕಾರರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.	
	2) ಗಂಗಮ್ಡ ಬೋರ್ನಿಂದ ತಂಬಿಗೆ ತೆಗೆಯಲು ಸ್ವಾಮಿಜಿ ಏನು ಹೇಳಿದರು?	
	3) ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವಪದಕಾರರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.	
ಪ್ರ.4	ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ :	10
	1) ಕಡಕೋಳ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪನ ಬದುಕಿದ ಕಾಲ, ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.	
ಪ್ರ.5	ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರಬಂಧರೂಪದ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ. (ಬೇಕಾದ ಒಂದಕ್ಕೆ)	12
	1) ಕನ್ನಡವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕು? ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರಿ.	
	2) 'ಮೂಕನಾಗಬೇಕು ಈ ಜಗದೊಳು ಜ್ವಾಕ್ಯಾಗಿರಬೇಕು' ಈ ತತ್ವಪದದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿರಿ.	

Seat	
No.	

Max. Marks: 40

B.Com. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 **BUSINESS METHEMATICS**

Day & Date: Friday, 10-02-2023 Time: 12:00 PM To 02:00 PM

- **Instructions:** 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) Use of calculators is allowed.

Q.1 a) Select the correct alternative for each of the following.

80

- The domain of $f(x) = \sqrt{x 10}$ is the set of .
  - a) all real numbers
  - b) all real numbers greater than 10
  - c) all real numbers less than 10
  - $R \{10\}$
- 2) The function $f(x) = x + \frac{1}{x}$, $x \neq o$ is an _____.
  - a) even function
- odd function
- c) both (a) and (b)
- d) explicit function
- $\lim_{n\to\infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n = \underline{\qquad}.$
  - a) e

b)

c) ∞

- d)

b)

- d) Does not exist

- $f^{1}(x) = \lim_{h \to 0} (\underline{})$ a) $\frac{f(x) f(c)}{c}$ c) $\frac{f(x-h) f(c)}{c}$
- b) $\frac{f(x+h)+f(x)}{c}$ d) $\frac{f(x+h)-f(x)}{b}$
- 6) If $\frac{dy}{dx} = 0$ at x = a and $\frac{d^2y}{dx^2} < 0$ at x = a then x = a is called as the points
  - a) Minima

- b) Maxima
- c) Constant

- d) Stationary
- 7) If the marginal revenue function MR(x) = f(x) then the total revenue when 'd' units are sold is given by $R = \frac{1}{2}$
  - $\int_0^d f(x)dx$
- c) $\int_0^T f(x)dx$
- b) $\frac{dR}{dx}$ d) $\int_0^N e^{f(x)} dx$
- 8) If the price P = f(D), then marginal Revenue (MR) = 1.
  - a) Df(D)

b) pf(P)

c)

 $\frac{d}{dD}\{Df(D)\}$ d)

- b) Answer the following questions.
  - a) Evaluate $\lim_{x\to 0} \frac{3^{x}-2^{x}}{x}$
  - b) If the demand law is $x = 25 P^2 3P$, find the elasticity of demand when P = 3.
- Q.2 Answer the following questions. (Any Two)

06

- a) Differentiate $y = \log (x + \sqrt{x^2 + a^2})$
- **b)** If $f(x) = x^2 3x + 3$, find x such that f(x + 1) = f(x 1)
- c) If $f'(x) = 2x^2 + x + 3$ and f(x) = 2 when x = 0, find f(x)
- Q.3 Answer the following questions.

10

- Evaluate $\lim_{x \to 2} \frac{\sqrt{x^2 + 1} \sqrt{5}}{x 2}$
- **b)** If $y = (x + \sqrt{x^2 + 1})^m$ show that $(x^2 + 1)\frac{d^2y}{dx^2} + x\frac{dy}{dx} m^2y = 0$
- Q.4 a) Answer the following questions. (Any One)

12

- The expression $0 = 40F + 3F^2 \frac{F^3}{3}$ shows how total output O varies with input F.
  - Give an algebraic expression for the average product and the marginal product.
  - ii) Find the values of F and O for which total output is at maximum.
  - iii) Find the maximum value of the marginal product.
  - iv) When do diminishing returns set in?
- 2) II) The selling price of a creation commodity is given by, P(x) = 1030 3x. The manufacturing cost is given by C(x) = 36000 + 250x find,
  - i) Profit function
  - ii) Break-even values
  - iii) The values of x for which there is no loss. Also show R(x) and C(x) curves.

OR

- b) i) The quantity demanded and the corresponding price under pure competition, are determined by the demand and supply laws $p = 25 x^2$ and p = 5 + x respectively.
  - ii) Find the maximum and minimum values of the function

$$f(x) = \frac{x^3}{3} - \frac{3}{2}x^2 + 2x + 3$$

Sea No.		Set	Р
		B.Com. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 INSURANCE	
-		ate: Friday, 10-02-2023 Max. Marks: 6:00 PM To 2:00 PM	40
सूच		) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.	
प्र.1	अ) [:] 1)	खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. सागरी विमा कायदा ———— वर्षी संमत करण्यात आला.	80
	,	अ) 1963	
	2)	क) 1938	
	-/	अ) हैद्राबाद ब) मुंबई क) दिल्ली ड) चेन्नई	
	3)	अग्निविम्याच्या द्वारे ——— मुळे होणाऱ्या हानीची भरपाई दिली जाते.	
		अ) अपघाती आग	
	4)	——— हा सर्वात जुना विमा प्रकार आहे.	
		अ) सागरी विमा ब) अग्निविमा क) आयुर्विमा ड) अपघात विमा	
	5)	पीक विमा योजना भारत सरकारने ———— या वर्षी सुरु केली.	
		अ) 1985	
	6)	घरफोडीचा विमा हा ———— विम्याचा महत्वाचा प्रकार समजला जातो.	
	•	अ) अपघात ब) अग्नि	

ड) आयुर्विमा

ब) अग्निविमा

ड) अपघात विमा

ब) प्रस्ताव अर्ज करणे

ड) मालमत्तेचे सर्वेक्षण करणे

अग्निविमा उत्तरविण्यामध्ये ——— ही पहिली अवस्था होय.

जेटीसन (माल समुद्रात फेकणे) मुळे होणारी हानी —— द्वारे भरुन मिळते.

अ) विमा कंपनीची निवड करणे

क) सागरी

क) विमा हप्ता भरणे

अ) सागरी विमा

क) आयुर्विमा

7)

Я.1	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) पीक विमा 2) प्रामाणिकपणाचा हमी विमा	04
Я.2	खालील पैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. 1) पशुधन विमा 2) सागरी विम्याचे महत्व 3) अग्निविम्याची वैशिष्टे	06
Я.3	अग्निविमा नुकसान भरपाई मिळविण्याची कार्यपध्दती स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. विमा नियमन व विकास प्राधिकरणाची कार्ये स्पष्ट करा. किंवा सागरी विम्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.	12

					SLR-EZ-30	6
Seat No.					Set F	)
	ı	B.C	om. (Semester - II) (CBCS) E INSURAN			
-			day, 10-02-2023 1 To 2:00 PM		Max. Marks: 4	0
Instru	ıctio	2	) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full n 3) Draw diagram where necessary.	nark	KS.	
Q.1	A)	Ch(	Marine Insurance Act was passe a) 1963 c) 1938	d in	-	8
		2)	The Head office of Insurance Re is situated at a) Hyderabad c) Delhi	_	atory and Development Authority Mumbai Chennai	
		3)	Fire Insurance provides compensa) Accidental fire c) Chemical process	b)	Productive fire	
		4)	is the oldest types of Insu a) Marine Insurance c) Life Insurance	b)	Fire Insurance	
		5)	Crop Insurance Scheme was stathe year a) 1985 c) 1987		d by the Government of India in 1986 1988	
		6)	Burglary Insurance is important t a) Accident c) Marine		of Insurance Fire Life	
		7)	First step of taking Fire Insurance			

c) Life Insurance

c) Payment of Insurance company

Loss due to Jettison is compensated under ___

b) Fire Insurance

d) Accident Insurance

Explain the following concepts. B)

04

Crop Insurance 1)

Fidelity Guarantee Insurance 2)

b) To fill proposal form

d) Survey of the property

a) Marine Insurance

Write Short Notes. (Any Two) **Q.2**

06

a) Cattle Insurance

8)

- b) Importance of Marine Insurance
- c) Characteristics of fire insurance

SLR-EZ-36	Ô
-----------	---

Q.3	Explain the procedure of settlement claim of Fire Insurance Policy.	10
Q.4	Attempt any one of the following questions. Explain the function of Insurance Regulatory and Development Authority. OR Explain the various types of Marine Insurance Policy.	12

Max. Marks: 40

Seat No.	Set	Р

B.Com.(Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 ECONOMIC COMMERCIAL GEOGRAPHY Marketing Geography

Day & Date: Friday, 10-02-2023

Time: 12	:00 PI	M To 0	2:00 PM			
3	) उज) आव	वीकडी ११यक	अनिवार्य आहेत. ल अंक पुर्ण गुण दर्शवितात तेथे सुबक आकृत्या काढा. :न्सिल्स वापरण्यास परवान		ाहे.	
प्र.1 अ)			लेले योग्य पर्याय निवडून			08
	1)	अ)	बाजार हे ——— बाजार नियमित स्थानिक	ब)	दाहरण आह. अनियमित स्पॉट	
	2)	अ)	— हा सर्वात विस्तृत मोट स्थानिक आंतरराज्य	ब)	प्रादेशिक	
	3)	'मरक अ)	ाटस' या ———— शब्दाप लॅटीन	ासुन ब)	मार्केट हा शब्द बनला आहे. ग्रीक	
	4)	घाऊ	ब्रिटीश ह व किरकोळ या व्यापाराच ात संबंधीत आहे.	,	फ्रेंच ोन स्वरूपाशी ———— भुगोल मोठया	
			ऐतिहासीक विपणन			
	5)	अ)	— हा जगातील सर्वात ज कॅनडियन—पॅसिफीक टान्स—सैदेरियन	ब)	युनियन—पॅसिफीक	
	6)	 अ) क)	— वाहतुक ही सर्व वाहर्त रस्ते हवाई	ोकीम ब) ड)	ध्ये स्वस्त वाहतुक आहे. रेल्वे जल	
	7)	——— अ) ब) क) ड)	— हे भारतातील सर्वात १ तिरूपतीचे व्यंकटेश मंदीर पंढरपुरचे विष्ठल मंदीर शिर्डीचे साईबाबा मंदीर कोर्नाकचे सर्य मंदीर		मंदीर आहे.	

	SLR-E	Z-37
	8) गुजरातमधील गीर राष्ट्रीय उद्यान हे ———— साठी प्रसिध्द आहे. अ) वाघ ब) हत्ती क) सिंह ड) गेंडा	
Я.1	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) बाजार 2) वाहतूक	04
Я.2	खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. 1) बाजाराची रचना 2) हवाईवाहतूकीचे गुण 3) विपणन भुगोलाचे महत्व	06
Я.3	जगातील प्रमुख जलमार्ग स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. भारतातील थंड हवेच्या तिकाणांचे वर्णन करा	12

किंवा

विपणन भुगोलाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

Seat	Sat	Ъ
No.	Set	

B.Com.(Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 ECONOMIC COMMERCIAL GEOGRAPHY Marketing Geography

D 1	0 D-1	Friday 40 00 0000	oog.	Man	M 10
•		e: Friday, 10-02-2023 00 PM To 02:00 PM		Max	. Marks: 40
		ns:1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full	mark	ss.	
Q.1	A)	Choose the correct alternative from 1) Stock Market is example of	m	arket.	08
		a) Regulated c) Local	-	Unregulated Spot	
		2) is the widest market. a) Local c) Interstate	b) d)	Regional International	
		3) The word market is derived from a) Latin c) British	b) d)	_ word 'Mercatus'. Greek French	
		4) Geography is concerned value and retail.	with t	wo aspect of trade i.e. whole	esale
		a) Historical c) Marketing	b) d)	Tourism Industrial	
		5) is the longest railway rou a) Canadian - Pacific c) Trans - Siberian	b)	the world. Union - Pacific Paris - Berlin	
		6) transportation is the chean a) Road c) Air	-	transportation. Railway Water	
		 7) is the richest temple in Inc. a) Vyanktesh temple of Tirupati b) Vitthal temple of Pandherpur c) Sai baba Temple of Shirdi d) Sun temple of Konark 	lia.		
		8) Gir National park in the Gujarat is a) Tiger c) Lion	s fam b) d)		
Q.1	B)	Explain the following concepts. 1) Market 2) Transport			04
Q.2	Writa) b) c)	te short answers. (Any Two) Structure of market Merits of Air transportation Importance of Marketing Geography			06

		SLR-EZ-37
Q.3	Explain major water routes in the world.	10
Q.4	Attempt any one of the following questions. Describe Hill stations in India	12
	OR	
	Explain nature and scope of Marketing Geography.	

Seat No. B. Com (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 **NCC Studies Compulsory** Day & Date: Wednesday, 15-02-2023 Max. Marks: 20 Time: 12:00 PM To 01:00 PM सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गूण दर्शवितात. प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 04 --- हा राष्ट्रीय एकात्मतेला बाधा आणणारा घटक आहे. अ) एकता जातीयवाद ब) यापैकी नाही क) देशभक्ति महाराष्ट्र एन. सी. सी. डायरेक्टरेटचे मुख्यालय --- येथे आहे. अ) पूणे मुंबई ब) क) नागपूर कोल्हापूर --- हे एन. सी. सी. चे ध्येय वाक्य आहे. 3) अ) एकता अनुशासन ड) यापैकी नाही क) एकता व अनुशासन एन. सी. सी. ध्वजामध्ये एकूण ---- रंग आहेत. अ) 5 ब) 4 क) 3 ड) 2 प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 06 रक्तदानासाठी आवश्यक असणारी पात्रता लिहा. 1) भारतातील प्रमुख धर्माची नावे लिहा. आदर्श नागरिकाचे गुण लिहा. प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 05 एन. सी. सी. मध्ये केली जाणारी सामाजिक कार्ये लिहा. किंवा प्रथमोपचाराची व्याख्या लिहा व सर्पदंशावरील प्रथमोपचाराबद्दल सविस्तर माहिती लिहा. प्र.4 स्वच्छ भारत अभियानावर सविस्तर माहिती लिहा. 05

Seat No.	Set P
----------	-------

B. Com (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 NCC Studies Compulsory

		NCC Studies	Comp	oulsory	
-		e: Wednesday, 15-02-2023 00 PM To 01:00 PM			Max. Marks: 20
Instr	uctio	ns: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full		S.	
Q.1	Rew 1)	rrite the following sentences by ch is a harmful factor for nation a) Unity c) Patriotism	onal inte b)		ve. 04
	2)	The Headquarter of Maharashtra Na) Pune c) Nagpur	b)	ectorate is at Mumbai Kolhapur	
	3)	The motto of NCC is a) Unity c) Unity and discipline	b) d)	Discipline None of these	
	4)	There are colors in NCC fl. a) 5 c) 3	ag. b) d)		
Q.2	a) b)	mpt any two of the following ques Write down the eligibility condition fo Write down the names of religions in Write down the duties of good citizer	r blood India.	donation.	06
Q.3		mpt any one of the following quest e down the social services done in N O			05
	Defi	ne the first-aid and write the first-aid		kebite.	
Q.4	Writ	e a details on Swachha Bharat Abhiy	/an.		05

Seat No.					Set	P
E		(Semester - III) (CBCS) undamentals of Entrep			-2022	
Day & Date Time: 09:0		lay 16-02-2023 11:00 AM			Max. Marks	: 40
		अनिवार्य आहेत. डील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.				
•	योग्य पर्या 1)	्य निवडा. ही एक प्रक्रिया आहे.				80
	' अ)	उद्योजक व्यवस्थापक	ब) ड)	उद्योजकता प्रशासक		
:	2)	ही एक गुंतवणूक योजना आ	हे.			
		विपणन व्यवस्थापन	,	प्रकल्प प्रवृत्ती		
	· अ)	जकतेचा सिध्दीप्रेरणेचा सिध्दांत हेगन नाईट	ब)	– यांनी मांडला. मॅक्लेलॅंड शुंपीटर		
	, अ)	न अहवाल हा प्रकल्पाची —— नफाक्षमता अर्थक्षमता	ब)	विणारा दस्तऐवज होय. व्यवहार्यता तांत्रिकता		
,	, अ)	आधार नोंदणीसाठी —— अ पॅन कार्ड क्रेडिट कार्ड	ब)	n आहे. आधार कार्ड एटीएम कार्ड		
,	, अ)	ग केंद्रातर्फे —— उद्योजकांना नव अनुभवी	ब)	ध सेवा देण्यात येतात. मोठया वरीलपैकी कोणतेही नाह	ो	
	अ)	ही सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम र अपुरे भांडवल कच्च्या मालाची समस्या	ब)	कालबाह्य तंत्रज्ञान		

8) मेक इन इंडिया म्हणजे ----.

ब) परदेशात गुंतवणूक करणे.

ड) वरीलपैकी सर्व

अ) देशातल्या देशातच औद्योगिक उत्पादन करणे

क) विदेशी उत्पादकांना भारतात बाजारपेठ मिळवून देणे

		SLR-EZ-	39
	ৰ)	पुढील संकल्पना स्पष्ट करा. अ) उबवन केंद्राची संकल्पना	04
		ब) उद्योग आधार संकल्पना	
ਸ.2	अ) ब)	लिहा (कोणत्याही दोन) स्टार्ट अप साठी साधनांची जुळवा जुळव करणे मेक इन इंडिया योजनेचे महत्व नाईट यांचा अनिश्चितता वहन सिध्दांत	06
Я.3	सूक्ष्म	लघु आणि मध्यम उद्योगाचे महत्व स्पष्ट करा.	10
Я.4		ील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) उद्योजकता म्हणजे काय? उद्योजकतेला प्रोत्साहन देणारे घटक स्पष्ट करा. किंवा	12
	ब)	किरकोळ किराणा दुकानाचा प्रकल्प अहवाल तयार करा.	

Seat No.	Set	Р
-------------	-----	---

B.Com. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

			Fur	ndamentals of Entrep	ren	eurship (Paper -	- I)
,			_	16-02-2023 :00 AM			Max. Marks: 40
Instru	ictio	-	-	uestions are compulsory. res to the right indicate full	mark	KS.	
Q.1	A)	Cho 1)		he correct alternatives is a process. Entrepreneur Manager _ is a scheme of Investme	d)	Entrepreneurship Administrator	08
		2)	a) c)	Marketing Management	b) d)	Trends	in airea be
		3)	a) c)	Need for Achievement' the Hegan Knight		of entrepreneursnip McClelland Schumpeter	is given by
		4)	-	oroject report is a docume Profitability Economic viability		Feasibility	the project.
		5)	a) c)	_ is required for registration Pan Card Credit Card	b)	Udyam Adhar. Aadhar Card ATM Card	
		6)	Incub a) c)	pation centre provides vari new experienced	ous s b) d)	services to er large None of these	ntrepreneurs.
		7)	a) c)	_ is a problem of micro, sr Insufficient capital Problem of raw material	b)	and medium enterpr Outdated technolo All of the above	,
		8)	Make a) b) c) d)	e in India means Industrial production with Investing abroad Marketing in India to fore All of the above		•	
	b)	Expl 1) 2)	Conc	ne following concepts. cept of Incubation Centre. cept of Udyog Aadhar.			04
Q.2	a)	Mobil Impo	lizing i	otes. (Any Two) resources for Start-up. e of Make in India Scheme tainty-Bearing Theory of K			06
Q.3	Exp	lain th	ne Ste	ps involved in the formation	n of l	MSME.	10

Q.4

Answer any one of the following.a) What do you mean by entrepreneurs? Explain the factors motivating entrepreneurship.

OR

b) Prepare the project report of Retail Store

12

				SLR	-EZ-	40
Sea No.	_				Set	P
		B.Com. (Semester - III) (CBC) Business Ed	-		2	
-		ite: Friday, 17-02-2023 00 AM To 11:00 AM		Max.	Marks	: 40
सूचन	2	) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.	Г.			
Я.1	अ) र 1)	खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गा राष्ट्रीय उत्पन्न हा —— चा अभ्यास अ) समग्र अर्थशास्त्र क) स्थितीशील अर्थशास्त्र	विष [्] ब)	य आहे. सुक्ष्म अर्थशास्त्र		80
	2)	प्रत्येक पुरवठा स्वतःची ——— निर्माण अ) किंमत क) पुरवठा	ब)	तो हे जे.बी.से चे विधान आहे. मागणी यापैकी नाही		
	3)	सुक्ष्म व समग्र अर्थशास्त्र या संकल्पना अ) रॅगनर फ्रिश क) जे.बी.से	ब)	ाथम ———— यांनी वापरल्या. केन्स यापैकी नाही		
	4)	N.N.P = G.N.P अ) घसारा क) खर्च योग्य उत्पन्न	,	वैयक्तिक उत्पन्न यापैकी नाही		
	5)	गुणकाची संकल्पना सर्वप्रथम ———— अ) रिकार्डो क) आर. एफ का <u>न्ह</u>	ब)	नी वापरली माल्थस यापैकी नाही		
	6)	ही चलनवाढीची कारणे आहे अ) तुटीचा अर्थभरणा क) लोकसंख्या वाढ	ब)	पैशाच्या पुरवठयातील वाढ वरील सर्व		
	7)	राष्ट्रीय उत्पन्नाचे मापन ——— पध्द अ) उत्पन्न क) खर्च	ब)	केले जाते. उत्पादन वरील सर्व		
	8)	हे समग्र अर्थशास्त्राचे अभ्यार अ) व्यापार चक्र क) राष्ट्रीय उत्पादन	ब)	त्रय आहेत. सर्वसाधारण किंमत पातळी वरील सर्व		
Я.1	ৰ)	खालील संकल्पना स्पष्ट करा.				04

गुंतवणुक फलन
 उपभाग फलन

Page **1** of **4**

SI	R	_F	7	_4	N
J	_ 1 7		_		ч

ਸ਼.2	खालील पैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.	06
	1) स्थुल देशांतर्गत उत्पादन	
	2) 'से' चा बाजारपेठेचा नियम	
	3) चलनवाढीची कारणे	
Я.3	राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय ? राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाच्या पध्दती स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	12
	निर्देशकांचा अर्थ सांगुन साधा व भारांकित निर्देशांक तयार करण्याच्या पध्दती स्पष्ट	
	करा.	
	<u>किंवा</u>	
	समग्र अर्थशास्त्र म्हणजे काय? त्याचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.	

Seat	Set	D
No.	Set	

B.Com. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Business Economics – II

Business Economics – II								
•				17-02-2023 11:00 AM		Max. Marks	: 40	
Instru	uctior	2	) Fig	questions are compulsory. ures to the right indicate full n aw diagram where necessary.		S.		
Q.1	A)	Cho 1)	Na [·] a)	the correct alternatives from tional income is subject matter Macro Economics Static Economics	r of b	Micro Economics	80	
		2)	a)	e statement of J. B. Say is eve price supply	b)	supply creates it's own demand none of these		
		3)	a)	e concept of Micro and Macro Ragnar Frish J. B. Say	b)	nomics are firstly used by Keynes None of these		
		4)	a)	N.P = G.N.P depreciation Disposable income	b) d)	Personal Income None of these		
		5)		concept of multiplier is firstly Recardo R. F. Kanh		Malthus		
		6)		are the causes of inflation Deficit finance Increase in population		Increase in Money supply All above		
		7)	a)	tional income measured by _ Income Expenditure	b)	Production		
		8)	a)	are the scope of Marco ed trade cycle National Production	conc b) d)	omics. General all above		
	B)	Exp 1) 2)	Inv	the following concepts. estment Function. nsumption Function			04	
Q.2	Write a) b) c)	Gros Say	ss D 's la\	Notes. (Any Two) omestic Product w of Market Inflation			06	
Q.3	Long Wha				of m	neasurement of National Income.	10	

Q.4 Attempt any one of the following questions.

12

Explain the meaning of index number and explain the construction of simple and weighted index number.

OR

What is Macro economics? Explain it's Nature and scope.

Seat No.	Set	Р
-------------	-----	---

		B.Cc	m. (	Semester - III) (CBCS Corporate <i>A</i>	•	amination: Oct/Nov-2022 unting	
				20-02-2023 1:00 AM		Max. Mark	s: 40
Instr	uctio		-	uestions are compulsory. res to the right indicate full	mark	KS.	
Q.1	A)	Cho 1)	a)	the correct alternatives is divided in the sales ra Salaries Advertisement	itio. b) d)	Depreciation Rent	80
		2)	Acco a) b) c) d)	Depreciation Accounting	ation		
		3)		er its common seal.		mpany issues share certificate All calls Allotment	
		4)	Amo a) c)		b)	•	
		5)	-	nium A/c cannot be utilized Payment of Dividend	for _	shares	
		6)	Profi a) c)	it prior to incorporation sho Profit & Loss A/c General Reserve	b)	Capital Reserve	
		7)	Disc a) c)	ount on issue of shares is Capital loos Net loos	a : b) d)	Revenue loos None of these	
		8)		es profit is to be apportione ods in: Sales Ratio Capital Ratio	b) d)	ween pre and post incorporation Time Ratio None of these	
	B)	Exp 1) 2)	AS 6	he following concepts. S Depreciation A/c es of Share capital			04

Q.2 Write a short answer. (any 2)

- a) Types of preference shares.
- **b)** AS 3 Cash flows statement
- c) A company was registered with an authorized capital of Rs. 15,00,000 divided into 15,000 equity share of 100 each. Out of these, 8,500 equity shares were issued. These shares were payable as under:

On Application Rs.20

On Allotment Rs.40

On First Call Rs.40

All these shares were paid in full.

Make necessary journal entries.

Q.3 Trimurti Ltd was incorporated on 1st May 2015 to take over a running business from 1st January 2015. The Profit and Loss A/c of the company for the year ending 31st December 2015 was as follows:

criaing o for Boocinibor 2010			T
Particulars	Amount (Rs.)	Particulars	Amount (Rs.)
To Salaries	39,000	By Gross Profit	3,29,000
To General Expenses	15,000		
To Carriage	30,000		
To Advertising	40,000		
To Internet on Debentures	12,000		
To preliminary expenses			
Written off	8,000		
To Audit fees	10,000		
To interest to Vendors	15,000		
(up to 30 th June)			
To selling Expenses	10,000		
To depreciation	40,000		
To Net Profit	1,10,000		
Total	3,29,000	Total	3,29,000

Sales up to 1st May 2015 were Rs. 4,00,000 and thereafter Rs.16,00,000. Prepare a statement ascertaining Profit and Loss before and after incorporation.

Q.4 From the following Ledger balances of Varun LTD., prepare the Balance Sheet of the company as on 31st March 2014 as per Schedule III of the Companies Act.

	(Rs.)		(Rs.)
Plant & machinery	6,00,000	Immovable property	10,00,000
8% Debenture	8,00,000	Public deposit	5,00,000
Empolyee's provident	1,30,000	Provision for taxation	1,80,000
Fund			
Securities premium	80,000	Draft on hand	5,00,000
Cash at bank	34,000	Bills Received	2,40,000
24000 fully paid	12,00,000	Brokerage on issue of	1,10,000
Equity shares of Rs.		share	
100 each Rs.50			
called up			
Sundry Creditors	1,16,000	Bank overdraft	1,50,000
Loan to manager	70,000	Security Deposit	1,24,000
Deposits with ICICI	1,98,000	Trade marks	1,80,000
Bank (5 years)			
Prepaid insurance	1,00,000		

10

06

12

OR

Abhinav Company Limited invited applications for 50000 Equity Shares of Rs,100 each at par, payable as follows

12

On Application Rs.30 On Allotment Rs.40 On Allotment Rs.30

The public applied for 35,000 shares and all these were allotted All money due were collected with an exception of first & final call on 4000 shares, these were forfeited. All forfeited shares werere- issued by the Directors at Rs. 80 per share. Pass Journal Entries in the Books of Abhinav Company Limited.

Seat	Set P
No.	

	l	B.Co	m. (S	Semester - III) (CBCS) Business S			
-				y, 23-02-2023 1:00 AM		Max. Marks	s: 40
Instr	uctio	2	) Figu	uestions are compulsory. Ires to the right indicate full of soundless calculators is		d.	
Q.1	A)	Cho 1)		the correct alternatives from le can be obtained from Histogram Pie- chart	om the b) d)	options. ogive curve None of these	80
		2)	Whi a) c)	ch limits are excluded in ex Lower limit Both limits		Upper limit	
		3)	Sum a) c)			umber of items is called Weighted mean Median	
		4)	The a) c)	most reliable measure of D Range M.D.	•	on is Q.D. S.D.	
		5)	The a) c)	line of regression X on Y to X for known value of Y a and b above	b)	Y for know value of X	
		6)	Karl a) c)		ficient 'r b) d)	' always lies between1 to 1 None of the above	
		7)	If or a) c)	ne regression coefficient is r Equal to Zero Also negative	negative b) d)		
		8)	Med a) c)	lian can be obtained from _ Histogram Pie-chart	b) d)	Ogive curve Frequency polygon	
	B)	Exp 1) 2)	Defi	he following concepts. ne variable and give one ex ne correlation coefficient.	ample.		04
Q.2	Ans a)	wer a	any tv	vo of the following questi- mean and median of the fo			06
	b) c)	Defi	ine ra	8,20,28,24 nge and coefficient of range and $bxy = 0.8$, Then calc		alue of correlation coefficient ' r '	

Q.3 Attempt the following.

10

Calculate mean, median and standard deviation from the following data.

X	20	30	40	50	60
F	1	5	8	4	2

Q.4 Answer any one of the following questions.

12

a) Calculate correlation coefficient between X and Y for the following data.

X	80	75	76	70	84	90
Y	40	35	30	45	47	50

b) Calculate Rank correlation coefficient.

X	53	98	95	81	75	61	59	55	91	89
Y	47	25	37	32	30	40	45	93	54	98

Sea No.	t				Set	P
		B.Com. (Semester - III	) (CBCS) Ex	_	:/Nov - 2022	
-		ate: Wednesday, 22-02-202 0:00 AM To 11:00 AM			Max. Marks	: 40
सूचन		1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण	दर्शवितात.			
Я.1	अ) 1)	खालील दिलेले योग्य पर्याय विनिमयाचे माध्यम हे पैशाचे अ) प्राथमिक क) आनुषंगिक		गरचे कार्य आहे. द्वितीय		08
	2)	नाणेबाजार ———— भागात अ) दोन क) चार	विभागला आहे ब) ड)	तीन		
	3)	हवाला बाजार ——— बाजा अ) चांगला क) बेकायदेशीर	ब)	कायदेशीर सहकारी		
	4)	पैशाचया पुरवठयातील घटक अ) संकुचित क) मर्यादित		संकल्पना आहे. व्यापक अमर्यादित		
	5)	चलन विषयक धोरण ——— अ) राज्य क) सहकारी	बँकेकडुन र ब) ड)	ाबविले जाते. मध्यवर्ती खाजगी		
	6)	6 व्यापारी बँकाचे राष्ट्रीयीक अ) 1975 क) 1985	रण ——— या ब) ड)			
	7)	भारतातील कृषी आणि ग्रामी अ) SBI क) RRB	ब)	सर्वोच्च बँक ——— नाबार्ड ICICI	- ही आहे.	
	8)	बाजारात मागताक्ष अ) मागणीदेय कर्ज क) वस्तू	ब)	ध होतात. भांडवल सहकारी		
	ৰ)	खालील संकल्पना स्पष्ट कर् 1) पैसा म्हणजे काय? 2) नाणेबाजाराचे प्रकार स				04

ਸ.2	खालील पैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. 1) हवाला बाजार 2) उच्च शक्तीशाली पैसा 3) नाणेबाजाराची वैशिष्टे	06
Я.3	आर्थिक विकासातील चलन विषयक धोरणाची भुमिका स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. नाणेबाजार म्हणजे काय? भारतीय नाणेबाजाराची वैशिष्टये स्पष्ट करा. किंवा	12
	पैसा म्हणजे काय? पैशाची विविध कार्य स्पष्ट करा.	

				_	
Seat No.				Set	P
	В	.Com. (Semester - III) (CBCS) Exa Money and Financia		2022	
•		e: Wednesday, 22-02-2023 D AM To 11:00 AM	ا	Max. Marks	: 40
Instru	ctior	ns: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full mar	KS.		
Q.1	A)	c) Continent d) 2) Money makers is divided into	unction of money. Secondary Others market.		08
		c) Four d) 3) Hawala Market is market. a) Good b)	Three Five Legal co-operative		
		4) Constituents of money supply M ₃ is a) Narrow b)	•		
		5) Monetary policy is implemented by a) State b) c) Co-operative d)			
		6) 6 Commercial banks are nationalize a) 1975 b) c) 1985 d)	•		
		7) The Apex Bank in Agriculture and F a) SBI b) c) RRB d)	tural Credit is NABARD ICICI		
		8) market loan are available in a a) Call money market b) c) Product d)	as per demand. Capital Co-operative		
	B)	Explain the following concepts. 1) What is the money? 2) Types of money market			04
Q.2	a) b)	e Short Notes. (Any Two) Hawala Market High powered money Features of the money market			06

SLR-EZ-4	-
----------	---

Q.3	Explain the role of Monetary Policy in Economic Development.	10
Q.4	Attempt any one of the following questions. What is mean by Money Market? Explain the futures of Money Market.	12
	OR	
	What is mean by money? Explain the various function of money.	

Seat No. Set	Set	P
--------------	-----	---

	E	B.Com. (Semester - III) (CBCS) Examination ENGLISH (Compulsory) Literary Insights	on: Oct/Nov-2022
•		te: Tuesday, 21-02-2023 00 AM To 11:00 AM	Max. Marks: 40
Instr	uctio	ons: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	Cho 1)	According to the essay 'The responsibility' of youn can progress only if it does away completely with _ a) Fissiparous b) Unitaria c) Religious d) Racial	tendencies.
	2)	When did Dr. Bhatkar deliver pram India's first Ind a) 2019 b) 1991 c) 1980 d) 2000	igenous super computer?
	3)	George Bernard show was known as orator a) Anarchist b) Capitalic) Socialist d) Pompou	st
	4)	What according to the poet, is the first of human lift a) Infancy b) Old age c) Being a student d) Death	
	5)	Which of the following adjectives may not be application poem "The Tiger and the deer"? a) Silent b) Pacific c) Impressive d) Formidation	
	6)	·	u "Leisure"? ts in the grass and stare
	7)	His father-in-law owns a farm. (Dairy / Diary (Fill in the blanks with appropriate words from the a) Dairy b) Diary c) Daire d) None of	•
	8)	She have to leave for solapur to right (poss (Fill in the blanks with modal verbs that match the a) Will b) May c) Might d) Could	- ·
Q.2	Atte a)	empt the following questions in brief. (Any Four) Discuss the difficulties faced by young students the Responsibilities of young citizens.	e essay "The
	b) c) d) e)	Why did Dr. Bhatkar develop the super computer? Describe Shaw's initial experiences as a public spe Write a critical summary of the poem "All the worlds What does the poet mean by the phrase "Standard	s a stage". stare "in the poem Leisure"?
	f)	What is the theme of the poem "The Tiger and the	Deer"? Explain.

Q.3 Attempt any one of the following questions.

10

Write a resume to be sent in response to any one of the following advertisements.

- 1) Wanted an experienced office assistant with good knowledge of English and Marathi contact Box No 1320, c/o The Time of India Dr. N.B Road, Mumbai 400001
- 2) Wanted: an experienced school –Teacher with good qualification and experiences nearly 5 year in all subjects
  Contact Box No 506 / Life line English medium school Pune.

Q.4 Write down any one of the following questions.

10

Write down the application letter for the post of "Assistant professor in mathematics in Shivaji Mahavidyalaya Barshi.

OR

You are Dr. Salunke Pratap from Solapur the modem you bought two weeks ago from Electro in city giving you problems write an e-mail to be sent to the management of the company, making a complaint about the defective modem and asking for to be replaced at the earliest.

		SLR-EZ-	45
Seat No.		Set	P
	B.Com. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/No BUSINESS ECONOMICS – II	v-2022	
-	Date: Thursday, 16-02-2023 12:00 PM To 02:00 PM	Max. Marks	3: 40
सूचना	: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.		
	त) खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.) ———— यांच्या मते, व्यापारचक्रही सर्वस्वी चलनविषय घटक आहे. अ) हॉट्रे ब) हायेक क) शुंपीटर ड) केन्स		80
2	) घसरणीच्या तळबिंदुला ——— म्हणतात. अ) तेजी ब) मंदी क) घसरण ड) पुनरूज्जीवन		
3	) ——— यांनी तुटीच्या अर्थसंकल्पाचे समर्थन केले. अ) ॲडम स्मिथ ब) केन्स क) रिकार्डो ड) माल्थस		
4	) भारतात वस्तू व सेवा कर ——— सालापासुन लागू केला आहे. अ) 2015		
5	) वस्तू व सेवांच्या आयात निर्यातीचे मुल्य दर्शविणारे पत्रक म्हणजे —— अ) व्यापारतोल ब) व्यवहारतोल क) किंमत निर्देशांक ड) विनिमय दर	-– होय.	
6	) आंतरराष्ट्रीय व्यापार प्रामुख्याने ——— तत्त्वावर आधारीत आहे. अ) समता ब) विषमता क) न्याय ड) श्रमविभागणी		
7	) एका देशाच्या चलनाची ,दुस.या देंशाच्या चलनात व्यक्त केलेली किंमत ——— होय. अ) बँक दर ब) वस्तू विनीमय क) विनिमय दर ड) व्याजदर	त म्हणजे	

खरेदीशक्ती समता सिद्धांतात ——— विनिमय दराचे विश्लेषण केले आहे.

ब) दिर्घकालीन

ड) तरता

अ) अल्पकालीन

क) स्थिर

8)

	SLR-EZ-	45
Я.1	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) व्यापारचक्र 2) अंदाजपत्रक	04
Я.2	खालील पैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. 1) भारताच्या सार्वजनिक खर्चात वाढ होण्याची कारणे लिहा. 2) वस्तू व सेवा कराचे परीणाम लिहा. 3) स्थिर विनिमय दराचे गुण—दोष लिहा.	06
Я.3	आंतरराष्ट्रीय व्यापार म्हणजे काय? आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे फायदे–तोटे स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. हॉट्रचा व्यापारचक्र सिध्दांत स्पष्ट करा. किंवा	12
	प्रत्यक्ष कर म्हणजे काय? प्रत्यक्ष कराचे गुण दोष स्पष्ट करा.	

	1	
Seat		_
	Set	P
No.	OCI	•

B.Com. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 BUSINESS ECONOMICS - II

			BUSINÉSS ECÓNOMICS – II	
-			ursday, 16-02-2023 To 02:00 PM	Max. Marks: 40
Instr	uction		All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	1)	ose the correct alternatives from the options. According to "business cycle is purely monetary phe a) Hawtrey b) Hayek c) Schumpeter d) Keynes	08 nomenon."
		,	Terminal point of recession is called a) Prosperity b) Depression c) Recession d) Recovery	
			has supported the deficit budget. a) Adam smith b) Keynes c) Ricardo d) Malthus	
			In India, good and service tax is implemented from a) 2015 b) 2016 c) 2017 d) 2018	
			is the statement of the value of imports and exports of and service. a) Balance of trade b) Balance of payment c) Price index d) Exchange rate	of goods
			International trade is mainly based on the principle ofa) Parity b) Inequality c) Justice d) Division of labour	<u>_</u> :
		7)	Price of one currency to another currency is known as a) bank rate b) Barter c) Exchange rate d) Interest rate	<u></u> .
			Purchasing power parity theory explained only exchange a) Short term b) Long term c) Fixed d) Floating	ange rate.
	B)	Expl 1) 2)	lain the following concepts. Trade cycle Budget	04
Q.2	a) b)	Write Write	ort Notes. (Any Two) e the causes of growth in public expenditure of India. e the consequences of goods and service tax. e the merits and demerits of fixed exchange rate.	06
Q.3	Wha	t is in	ternational trade? Explain its advantage and disadvantages.	10

12

Q.4

Attempt any one of the following questions. Explain the Howtrey's theory of business cycle.

OR

What is direct tax? Explain the merits and demerits of direct tax.

Seat No.	Set	Р
-------------	-----	---

		5. C0	)III. (\	Corporate	•	unting	
-				7-02-2023 2:00 PM		Max. Marks:	40
Instru	uction	2)	Figui	uestions are compulsory res to the right indicate of calculator is allowed.		rs.	
Q.1	A)	Cho 1)		he correct alternatives ements of cash flow incl Financing activities Investing activities	udes b)	options. Operating activities All of the above	80
		2)		ish flow when a compar icial Investments, it resu Increased Equity Decreased Cash	ıİts in	s in Fixed Assets and short term Increased Liability Increased Cash	
		3)	-	be completed in		ode 2019, the insolvency procedure 320 days 340 days	
		4)		person who is appointed d Vendor Administration	d to carr b) d)	y out the work of liquidation is Purchaser Liquidator	
		5)	Wha a) b)	t is not a fund outflow o Depreciation Interest payment	b)	n Dividends Taxes	
		6)	fund: a) c)	s flow is complementary Balance sheet Both	/ to b) d)	Income statement None	
		7)	Fair a) b) c) d)	value of share is equal to Intrinsic value Yield value only Average of intrinsic va None of the above			
		8)	Futu a) b) c) d)	re Maintainable profit fo Future profit Profit available for equ Past profit Average profit	-		
	B)			he following. er of payment in liquidati	ion		04

2) Yield method of valuation of shares.

Q.2 Write Short Notes / Short Problem. (Any Two)

06

1)	Given net profit for the year was	Rs. 2,50,000
	Transferred to general reserve	Rs. 40,000
	Old machinery was bought for	Rs. 50,000
	and sold for	Rs. 20,000

calculate funds from operations.

2) X Ltd. had equity shares worth Rs. 3,00,000 of Rs. 10 each

The total value of all Assets was Rs. 8,30,000
The total liabilities to be paid were Rs. 130,000
The 12 % preference share capital to be Rs.1,00,000

paid was

Calculate intrinsic value of share.

3) The Assets realized of Zoro Ltd which went into liquidation are-

 Property
 Rs. 60,000

 Plant
 40000

 Investments
 10000

 Patents
 7000

 Debtors
 13000

The liabilities were as follows –

Preferential Creditors 14000 unsecured Creditors 200000 Debentures 20000 Liquidation Expenses Rs.1000 Cash and Bank bal Rs.2000

Calculate Liquidators Remuneration which was agreed at 3% on Amount realized and 2% on payment made to unsecured creditors.

Q.3 Solve the following.

10

Following is the information of Hindustan Corporation Ltd., Delhi

10000 12% Preference shares of Rs.10 each	100000
25000 equity shares of Rs.10 each	250000
Average Annual Profits before tax	200000
Income Tax	30%
Transfer to Reserves	20%
Normal return in similar industry	25%

Mr. Pankaj holds 200 equity shares of the company. He has requested you to value his share Holdings on Yield basis on the basis of above information.

12

Q.4 A) Answer any ONE of the following

Following are the Balance sheets of Mayank Ltd as on 31st March 2018 and 2019.

Liabilities	2018	2019	Assets	2018	2019
Share capital	40000	50000	Fixed Asset at	41000	40000
			cost		
Profit & Loss	8000	9000	Current assets	51500	63000
Depreciation Fund	11000	15000	Advance	1500	2100
			Payment of Tax		
Debentures	6000	7000			
Creditors	23700	16800			
Provision for	4500	6300			
taxation					
Unclaimed dividend	800	1000			
	94000	105100		94000	105100

Prepare fund flow statement income tax paid during the year 2018 is Rs.7000

OR

B) Badluck Ltd, went into voluntary liquidation on 31st March, 2016 when its balance sheet was as under

Balance sheet

Liabilities	Amount	Assets	Amount
	Rs.		Rs.
Paid up capital 18,800 equity		Goodwill	40,000
shares of Rs. 10 each	1,88,000		
Bank overdraft (unsecured)	90,000	Property	54,000
Sundry creditors:		Plant and	1,54,000
		machinery	
Preferential	7,400	Vehicles	30,000
Partly secured	60,800	Stock	82,000
unsecured	1,41,800	Debtors	74,000
		Cash	12,000
		P & L A/c	42,000
Total	4,88,000		4,88,000

The liquidator realized the assets as follows:

Property (which was use	ed to pay partly secured creditors)	Rs. 44,000
Machinery		Rs.1,28,000
Vehicle		Rs. 20,000
Stock		Rs.1,20,000
Debtors		Rs. 70,000

The expenses of liquidation amounted to Rs. 3,800 and liquidators remuneration was fixed at 3% on all assets realized excluding cash. Prepare liquidators final statement of account.

Page 3 of 3

Seat No.	et	P
----------	----	---

		ENGLIS English (Com		sorv)	
		e: Tuesday, 21-02-2023 0 PM To 02:00 PM	ρα.	Max. Mark	s: 40
Instr	uctio	ns: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full r	nark	KS.	
Q.1	Cho	ose the correct alternatives from the According to the essay, the great pleat of a) asking question	asur b)	e of ignorance is the pleasure making assumption	08
	2)	c) rejecting all knowledge Which of the following best describes a) humorous c) elegiac	d) the b) d)	form of the essay on superstition?	
	3)	What is described as a 'vast net with a) moths c) ivy blossoms	b)	isand of black knots'? rooks summer nights	
	4)	What type of a poem is "On His Blind a) ode c) Sonnet		s"? elegy dramatic	
	5)	Who does the poet address in the po a) God c) Nature	em? b) d)	Beloved Light	
	6)	The harp is compared to a in a a) ruined monument c) dry riverbed		sert plain. withered tree lonely traveler	
	7)	The correct meaning of the idiom "Do a) a very long time c) a vast times		y's years' is a very short time None of these	
	8)	Rewrite the following sentences after 'The climate of Sweden is colder than a) The climate of Sweden is colder b) The climate of Sweden is coldest c) The climate of Sweden is as cold d) None of the above	n Sw than t tha	ritzerland.' most of Switzerland. n that of Switzerland.	
Q.2	Atte a)	mpt the following questions. (Any Fo	-		12

and thrushes?

- b) How does Gardiner describe the superstition associated with the number 13?c) How does Woolf describe the rooks selecting on trees?
- d) What is the theme of Milton's' on His Blinder? Discuss and write.

- **e)** How does the speaker characterize the purity of her love in the poem "How do I love Thee'?
- f) Why does the poet compare the harp to a ruined monument on a desert?

Q.3 Attempt any one of the following questions.

10

a) Write a short review of any film you saw recently. You can organize your review in the following manner: details of the film, brief summary, your opinions, positive and negative aspects, comparison with something similar.

OR

b) Write a brief Newspaper reports of two paragraphs on the following give topic.

'An International Cricket Match.'

Q.4 Write down any one of the following questions.

10

Why is time management an important soft skill in the present time? Explain.

OR

Write a précis of the passage below following with a suitable Title.

These are two consideration which deserve at least a word in any discussion of the future of Indian theatre. The first is the rapid development of the cinema as a competition for prophesied favour. At first, in the early flush of cinematic triumph, people-some of whom might have been expected to know better prophesies the extinction of the theatre. It is now clear that through here and there, temporarily, the theatre may be affected, the cinema cannot hope to replace the stage will always be required as a federal studio for the technique is different and great stage actors have, always to their disgust discovered that film acting is at least only a second best to them, it cannot mean to them what the stage means. In the theatre, the heart responds to heart and mental acts on the mind in a way unknown to the cinema.

Thus, the theatre is in no danger of extinction to the theatre. On the other hand, the rivalry of the screen ought to and will put the theatre to a new test and give it a new stimulus that may well lead to still higher planes of artistic achievements.

Finally, a word about what a national language, spoken, written and thought might do for the theatre in India. With new awakening in social life, the need of a common tongue is being increasingly felt. Much work is being done to hammer out a common linguistic medium. The theatre will come into its own as a definite instrument of national unity, reflecting the national mind, interpreting the national heart and dreaming national dreams for the future.

						SLK-E	48
Seat No.	•					Se	t P
	E	3.Co	m. (Seme	ster - IV) (CBCS Business	-	ination: Oct/Nov-2022 cs	
			nday, 20-02 To 02:00 P			Max. Mar	ks: 40
Instru	uctio	2	) Figures to	ns are compulsory the right indicate fo ndless calculators	ull marks.	I .	
Q.1	A)	Cho 1)	Mean of Bi	rect alternatives nomial distribution	is	np	08
		2)	a) Mear	distribution < Median an <mode< td=""><td>- /</td><td>None of these Median >Mode Mean=Median=Mode</td><td></td></mode<>	- /	None of these Median >Mode Mean=Median=Mode	
		3)	,	of any event lies 1	,	-1 to 1 -∞ to ∞	
		4)	a) Mear	n distribution =Variance <variance< td=""><td> b) d)</td><td>Mean>Variance Mean=2Variance</td><td></td></variance<>	 b) d)	Mean>Variance Mean=2Variance	
		5)	a) base	e's price Index nur year quantity nt year quantity	b)	is used as weights? base year price current year price	
		6)	A control c a) 2 c) 1	harts contains	paralle b) d)	I lines to x-axis. 4 3	
		7)	a) Secu	and for sweets in D lar trend c Variation	Diwali, Chr b) d)	istmas and Id is an example of Seasonal Variation None of these	:
		8)	Total area a) 3 c) 1	under the normal o	curve is ta b) d)	ken as equal to 2 None of these	
	B)	Exp 1) 2)		owing. sson distribution w rmula for Fishers բ	•		04
Q.2	Ans a) b) c)	Stat Let 2 A ca	e the composition $X \sim B\left(3, \frac{1}{2}\right)$; B		series	ard What is probability of	06

Q.3 Draw $\bar{X}$ chart and state whether the process is under control or not for the following data.

10

Calculate mean, median and standard deviation from the following data.

Sample No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mean $\bar{X}$	43	49	37	44	45	50	51	60	56	45
Range (R)	5	6	5	7	7	4	8	6	4	6

[Given that: n=5, A₂=0.58]

Q.4 Answer any one of the following questions.

12

a) Calculate Laspeyre's paasche's and Fishers price index number from the following data

Commodity	Base	year	Current year		
Commodity	Price	Quantity	Price	Quantity	
Α	5	50	8	60	
В	6	40	10	30	
С	4	25	5	30	
D	12	20	10	25	

OR

b) Compute 3 yearly moving average from the following data.

Years	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Values	280	130	350	360	240	210	270

Seat	Set	D
No.	Set	r

B.Com.(Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022 Money and Financial System

			Money and Financial Syst	em
-			dnesday, 22-02-2023 To 02:00 PM	Max. Marks: 40
सूचन	-		ाश्न अनिवार्य आहेत. कडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.	
Я.1	अ)	खार्ल 1)	ाल दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जाग ———— हि सेवा २४ तास पैसे काढण्याची सुवि अ) ए.टी.एम. ब) डेबिट क	ोधा उपलब्ध करून देते. गर्ड
		2)	क) क्रेडिट कार्ड ड) वरील स हे बँकिंग चे तत्व आहे. अ) सुरक्षितता ब) रोखता क) लाभता ड) वरील स	
		3)	भारतात 'रिअल टाईम ग्रॉस जेंटलमेंट सिस्टिम' सुरू झाली. अ) 1969 ब) 1975 क) 1992 ड) 2004	
		4)	बँक ड्राफ्ट नेहमी हा ——— असतो. अ) रेखांकित ब) अरेखांकि क) चिन्हांकिंत ड) वरील स	
		5)	अधिकर्ष सवलत ही ——— खात्यावरच दिली अ) बचत ब) चालू क) मुदत ड) आवर्ती	जाते.
		6)	व्यापारी बॅका ——— पैसा निर्माण करतात. अ) कायदेशिर ब) काळा क) पांढरा ड) पतपैसा	
		7)	——— हे व्यापारी बॅकांचे दुय्यम कार्य आहे. अ) पैशाचे स्थानांतर ब) पतनिर्मिती क) ठेवी स्विकारणे ड) वरील सर्व	
		8)	लोकांच्या काटकसरीच्या सवयीला प्रोत्साहित क केले जाते. अ) बचत ब) मुदत क) चाल ड) आवर्ती	रण्यासाठी ——— हे खाते सूरू

	ৰ)	खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. 1) व्यापारी बँकाची दोन प्राथमिक कार्य लिहा. 2) बँक खात्याचे प्रकार लिहा.	04
प्र.2	1) 2)	लीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. पतनिर्मीतीच्या मर्यादा डेबिट कार्ड A.T.M. वापराचे फायदे लिहा.	06
प्र.3	बँकेत	नेत खाते उघडण्याची सविस्तर प्रक्रिया लिहा.	10
प्र.4	बँका	लीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. जतील नवीन तंत्रज्ञानाची गरज आणि महत्व याची चर्चा करा. किंवा पारी बँकाची प्राथमिक आणि दुय्यम कार्याची चर्चा करा.	12

Seat	Set	D
No.	Set	

	t	3.Com.(Semester - IV) (CBCS) Money and Fina			
		te: Wednesday, 22-02-2023 00 PM To 02:00 PM	Max. Marks: 4	40	
Instr	uctic	ons:1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate ful	II marks.		
Q.1	A)	Choose the correct alternative from 1) services withdrawal the a) A.T.M. c) Credit card 2) is the principal of Bank a) Security c) Profitability 3) In India 'Real Time Gross Settle	money 24 th hours. b) Debit card d) All of these	08	
		year a) 1969 c) 1992 4) Bank Draft is always a) Crossed	b) 1975 d) 2004 b) Without crossed		
		c) Simplistics 5) Over draft facility is given on a) Saving c) Fixed	d) All the above account. b) Current d) Recurring		
		Commercial Banks creates a) Legal c) White	money. b) Black d) Credit		
		7) is secondary function a) Remittance of funds b) Credit creation c) Accept deposit d) All of these	of Commercial Bank.		
		8) accounts are open to expect people of small means. a) Saving c) Current	encourage the habit of thrifit among b) fixed d) Recurring		
	B)	Explain the following concepts. 1) Two primary functions of commercial bank 2) Types of Bank Accounts			
Q.2	Wri a) b) c)	te short answers. (Any Two) Limitations of credit creation Debit Card Merits of use of A.T.M.		06	

SLR-E	Z-49
-------	------

Q.3	Opening the process of Bank Account.	10
Q.4	Attempt any one of the following questions.	12
	Discuss on the need and importance of Technology in banking.	
	OR	
	Discuss on the primary and secondary functions of Commercial Banks.	

Seat	Set	D
No.	Set	

B Com (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022

	•	Fundamental Entrepreneurship	
-		te: Thursday, 23-02-2023 Max. Marks 00 PM To 02:00 PM	: 40
	ना : 1	) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. । उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.	
Я.1	अ) 1)	योग्य पर्याय निवडा. सामाजिक उद्योजकतेचा प्रमुख उद्देश हा ——— असतो. अ) नफा ब) वाढ क) शाश्वत विकास ड) यापैकी नाही	08
	2)	हे भारतीय सामाजिक उद्योग 'दृष्टी' चे संस्थापक आहेत. अ) विनोबा भावे ब) सत्यन मिश्रा क) किरण राव ड) नीता अंबानी	
	3)	बायोकॉन उद्योगाने स्थापनेनंतर एका वर्षाच्या आत —— देशांना एन्झाईमची निर्यात करण्यात प्रारंभ केला. अ) न्यूझीलंड आणि ऑस्ट्रेलिया ब) चीन आणि जपान क) यु.एस.ए. आणि युरोप ड) दक्षिण आफ्रिका आणि मलेशिया	
	4)	श्री. एस. जी. बर्वे हे —— समितीचे अध्यक्ष होते. अ) बोर्ड ऑफ एम.आय.डी.सी ब) बोर्ड ऑफ स्मॉल स्केल इंडस्ट्रीज क) बोर्ड ऑफ इंडस्ट्रियल डेव्हलपमेंट ड) बोर्ड ऑफ फायनान्स	
	5)	जॅक मा या सामाजिक संस्थेची स्थापना —— साली झाली. अ) 2002 ब) 2012 क) 2014 ड) 2016	
	6)	महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्राची स्थापना —— साली झाली. अ) 1 ऑक्टोबर 1988 ब) 1 ऑक्टोबर 1960 क) 1 ऑक्टोबर 1966 ड) 1 ऑक्टोबर 1969	
	7)	ही आधुनिक काळातील उदयोन्मुख किरकोळ उद्योजकतेची उदाहरणे आहेत. अ) डी मार्ट ब) बिग बझार क) रिलायंस मार्ट ड) वरील सर्व	
	8)	हा कृषी उद्योग नाही. अ) रेशीम उत्पादन ब) पशुपालन क) मत्स्यपालन ड) बँक व्यवसाय	
प्र.1	ब)	पुढील संकल्पना स्पष्ट करा.	04

- अ) ग्रामीण उद्योजकतेची संकल्पना
- ब) किरकोळ उद्योजकतेची संकल्पना

	SLI	R-EZ-50
प्र.2	टीपा लिहा (कोणतेही दोन) अ) उद्योजकता विकासाची उद्दिष्टे ब) महिला उद्योजकतेची वैशिष्टये क) सामाजिक उद्योजकतेचे महत्व	06
प्र.3	भारतीय उद्योजकता विकास संस्थेची कार्य स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) अ) उद्योजकाची ग्राहक कर्मचारी आणि सामान्य नागरिक इत्यादी घटकांबाबत सामाजिक जबाबदारी स्पष्ट करा.	12
	किंवा	

ब) जॅक मा यांचे औद्योगिक कार्य स्पष्ट करा.

	_	
Seat	Cat	D
No.	Set	<u> </u>

	В	.Con	n. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 20 Fundamental Entrepreneurship	22
•				k. Marks: 40
nstr	uctio		) All questions are compulsory.) Figures to the right indicate full marks.	
Q .1	A)	Cho 1)	is the main objective of social entrepreneurship. a) Profit b) Expansion c) Sustainable development d) None of these	08
		2)	is the founder of 'Drishtee' social enterprise of India. a) Vinoba Bhave b) Satyan Mishra c) Kiran Rao d) Nita Ambani	
		3)	Biocon industries started exporting enzymes to countries one year of its establishment. a) New Zealand and Australia b) China and Japan c) U.S.A. and Europe d) South Africa and Malaysia	within
		4)	 Mr. S. G. Barve was the President of Committee. a) Board of MIDC b) Board of Small-Scale Industries c) Board of Industrial Development d) Board of Finance 	
		5)	'Jack Ma Foundation' was started in the year a) 2002 b) 2012 c) 2014 d) 2016	
		6)	Maharashtra Centre for Entrepreneurship Development (MCED established on a) 1st October 1988 b) 1 October 1960 c) 1 October 1966 d) 1 October 1969	)
		7)	are the examples of emerging retail entrepreneurship in modern era. a) D-Mart b) Big-Bazar c) Reliance Mart d) All of these	the
		8)	is not an agricultural industry. a) Silk Production b) Animal husbandry c) Fisheries d) Banking	
	B)	Exp 1) 2)	Plain the following concepts. Concept of Rural Entrepreneurship Concept of Retail Entrepreneurship	04

SLR-EZ	2-50
 Write Short Notes. (Any Two) a) Objectives of Entrepreneurship Development b) Characteristics of Women Entrepreneurship c) Importance of Social Entrepreneurship 	06
Explain the functions of Entrepreneurship Development Institution of India (EDII).	10
Answer any one of the following: Explain the Social Responsibility of Entrepreneurs towards Consumers, Employees and Local Public. OR Explain in detail the success story of Jack Ma.	12
	 a) Objectives of Entrepreneurship Development b) Characteristics of Women Entrepreneurship c) Importance of Social Entrepreneurship Explain the functions of Entrepreneurship Development Institution of India (EDII). Answer any one of the following: Explain the Social Responsibility of Entrepreneurs towards Consumers, Employees and Local Public. OR

Seat	Cot	D
No.	Set	P

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

			(	Business Regul	ator	y Framework	
-				y, 28-03-2023 02:00 PM		Max. Marks:	40
सूचन		•		अनिवार्य आहेत. ल अंक पूर्ण गुण दर्शवितात	Г.		
Я.1	अ)	खार्ल 1)	मानवी अ)	लेले योग्य पर्याय निवडून ग वर्तनाच्या नियमनाच्या निय करार कायदा		संच म्हणजे ——— होय. ठराव	08
		2)	औद्योगि अ) क) :		— व ब) ड)	2005	
		3)	अ)	कांची प्रतीफले बनणाऱ्या वः करार कराराची पूर्तता	ब)	टरा व	
		4)	अ) !	पूर्ततेच्या वेळी झालेल्या कर प्रत्यक्ष प्राथमिक	ब)	स —— करारभंग असे म्हणतात. मुदतपूर्व दुय्यम	
		5)		प्रमुख अट	ब)	ख्य उद्देशासाठी पूरक असते. दुय्यम अट यापैकी नाही	
		6)	अ) ः	ं विक्रेत्यास ——— च्या वि माल माल आणि खरेदीदार	ब)	खरेदीदार	
		7)	माहिर्त लागते अ) क)	10	पुसार ब) ड)	अपील करण्यासाठी रू. —— चे शुल्क 20 100	
		8)	राज्य अ)		ं आयु	क्तांची नियुक्ती ——— द्वारे होते. मुख्यमंत्री राज्यपाल	

	ৰ)	खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) व्यावसायिक कायदा 2) प्रतिफल	04
Я.2	1) 2)	गिलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. मर्यादित दायित्वाची भागीदारी माल विक्रीच्या करारासाठी आवश्यक घटक माहिती मिळविण्याची प्रक्रिया	06
Я.3	कराष	रासाठी व्यक्तींची पात्रता स्पष्ट करा.	10
Я.4	आद	नीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. त विक्रेता म्हणजे काय? त्याचे अधिकार स्पष्ट करा. किंवा त्ती आयोगाची कार्ये आणि अधिकार स्पष्ट करा.	12

Seat No.	Set	Р
•	•	

	E	3.Co	om. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Business Regulatory Framework	
•			Max. Mai M To 02:00 PM	rks: 40
Instr	uctio		All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	Cho 1)	oose the correct alternatives from the options. Set of rules governing human behaviour is a) Contract b) Agreement c) Law d) Promise	08
		2)	Industrial Relations Code was passed in year a) 1947 b) 2005 c) 2019 d) 2020	
		3)	Set of promises forming consideration for each other forms a) Contract b) Agreement c) Performance of contract d) Enforcement of contract	
		4)	Breach of contract at the time of performance is called breach a) Actual b) Anticipatory c) Primary d) Secondary	
		5)	is collateral for the main purpose of contract of sale of goods. a) Condition b) Warranty c) Guarantee d) None of these	
		6)	Unpaid seller has right against a) Goods	
		7)	For appeal under right to Information Act fee of Rs is to be part a) 10	id
		8)	Information Commissioners of State Information Commission are appointed by a) Prime Minster b) Chief Minster c) President d) Governor	
	B)	Exp 1) 2)	Dlain the following concepts. Business Law Consideration	04
Q.2	Writ a) b) c)	Lim Ess	nort Notes. (Any Two) inited Liability Partnership sentials for contract of sale of goods seedure of getting information	06

		SLR-EZ-51
Q.3	Explain capacity of parties for contract.	10
Q.4	Attempt any one of the following questions. Who is unpaid Seller? Explain his rights.	12
	OR	
	Explain functions and powers of Information Commission.	

				SLR-EZ-	52
Seat No.				Set	Р
	B.Com. (Semester - V) (CBC Business Econ	•		ov-2022	
•	ate: Monday, 27-03-2023 :00 PM To 02:00 PM			Max. Marks	: 40
	) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शविता	ਜ.			
प्र.1 अ) 1)	खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून ग ———— हे सामाजिक अन्यायाचे प्रमु अ) जाती व्यवस्था क) दारिद्रय	ख क ब)	ारण आहे.		08
2)	भारतीय दारिद्रयाची संकल्पना 1876 व अ) एम. जी. रानडे क) डॉ. गाडगीळ	ब)	यांनी मांडली. कॅल्डॉर दादाभाई नौरोजी		
3)	समांतर अर्थव्यवस्था ———— शी संब अ) काळापैसा क) ठेवीतील पैसा	ब)			
4)	भारताने उदारीकरण, खाजगीकरण, अ वर्षापासून केला. अ) 1971 क) 1991	ाणि उ ब) ड)	जागतिकिकरणाचा स्वीकार 1981 2001	· ————	
5)	,	' सेध्दांत ब)	गबाबत प्रसिध्द आहेत.		
6)	हॅरॉड —डोमर प्रतिमान ——— देशांच अ) विकसित क) साम्यवादी	ब)	नुभवावर आधारलेली आहे. मिश्र अविकसीत		
7)	निर्हस्तक्षेप नितीची संकल्पना ———— अ) केन्स क) जॉन रॉबिन्सन	ब)	ी मांडली. ॲडम स्मिथ यापैकी नाही		
8)	खाजगीकरण म्हणजे ————. अ) खाजगी क्षेत्रास महत्व ब) खाजगी व सार्वजनिक क्षेत्राचे स	ह अि	रेतत्व		

क) सार्वजनिक क्षेत्रास महत्व ड) यापैकी नाही

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) व्यावसायिक अर्थशास्त्राची तत्वे 2) आर्थिक विषमतेची कारणे.	04
Я.2	खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. 1) बेकारीची कारणे 2) मानव विकास निर्देशांक 3) आर्थिक वृध्दीची संकल्पना	06
प्र.3	रिकार्डो यांचा आर्थिक विकासाचा सिध्दांत स्पष्ट करा.	10
ਸ਼.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. खाजगीकरणाचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम स्पष्ट करा.	12
	दारिद्रय म्हणजे काय? दारिद्रयाची कारणे स्पष्ट करा.	

Seat No.		Set	Р
	1		-

	E	3.Co	om. (	Semester - V) (CBCS) E Business Economi		mination: Oct/Nov-2022 Paper - III)	
•				v, 27-03-2023 02:00 PM		Max. Marks:	40
Instru	ıctior			questions are compulsory. ures to the right indicate full r	nark	S.	
Q.1	A)	Cho 1)	<u>a)</u>	the correct alternatives fro is a major cause of social Caste system Poverty	inju b)		08
		2)	a)	e concept of Indian poverty w M.G Ranade Dr. Gadgil	b)	rstly explained by in 1876. Kaldor Dadbhai Nauroji	
		3)	a)	allel economy is concerned v Black money Deposited money	b)	Credit Money	
		4)	a)	ia accepted Liberalization, Pr 1971 1991		zation and Globalization in 1981 2001	
		5)	a)	is famous for this theory Adam Smith Recardo	b)	•	
		6)	a)	rod -Domar model depends (Developed Socialist	b)	the experience ofcountries. Mixed Underdeveloped	
		7)	a)	e concept of laissez faire in in Keynes John Robinson	b)	uced by Adam smith None of these	
			a) b) c)	vatization means Importance of private sector Co-existence of private and p Importance to public sector None of these	oubli	c sector	
	B)	Writ 1) 2)	Prir	ort answer. nciples of Business economic uses of economic inequality.	s.		04
Q.2		Cau Hum	ises o nan E	lotes. (Any Two) of unemployment Development Index of economic growth			06
O 3	Evol	ain P	?icarc	lian theory of economic deve	long	nent	10

12

Attempt any one of the following questions.

Discuss the impact of privatization on Indian Economy.

What is Poverty? Explain the causer of poverty.

Q.4

Seat No. Set	Set P	>
--------------	-------	---

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 CO-OPERATIVE DEVELOPMENT

				CO-OPERATIVE	DE	/ELOPIVIEN I	
-				y, 06-02-2023 2:00 PM		Max. Marks	: 40
सूचना	2)	उज	वीकर्ड	अनिवार्य आहेत. ोल अंक पूर्ण गुण दर्शवितात तेथे सुबक आकृत्या काढा.	-		
प्र.1	अ)	खार्ल 1)	सहक	लेले योग्य पर्याय निवडून ग गर हे —— प्रकारचे संघटन			80
			,	सक्तीचे राजकीय	,	ऐच्छिक शासकीय	
		2)	अ)	· यांना सहकार चळवळीचे ज रॉबर्ट ओवेन ॲडम स्मिथ	ब)	म्हणून ओळखले जाते. विलियम किंग यापैकी नाही	
		3)	अ)	गरी चळवळीची सुरूवात भार 1844 1960	तात ब) ड)	—— या वर्षी सुरू झाली. 1904 1912	
		4)	सहक अ) क)	10	मान ब) ड)	—— सभासदांची आवश्यकता असते. 20 40	
		5)	अ)	य कृषी आणि ग्रामीण विकार 1960 1982	प्त बँक ब) ड)	्र (नाबार्ड) —— या वर्षी स्थापन झाली. 1947 1975	
		6)	आली अ)		ाची र ब) ड)	श्थापना —— या वर्षी करण्यात 1963 1912	
		7)	अ)	हा सहकाराचा पाया आहे. नफा व्याज	,	सेवा यापैकी नाही	
		8)	सहक अ)	गर शिक्षण —— यांच्यासाठी सभासद कर्मचारी	ं आव ब)		

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा.	04
	1) सहकार	
	2) सहकारी शिक्षण	
Я.2	खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.	06
	1) सहकाराची वैशिष्टे	
	2) इंग्लंडमधील ग्राहक सहकारी चळवळ	
	3) भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघाची उद्दिष्टये	
Я.3	आर्थिक विकासात सहकाराची भूमिका स्पष्ट करा.	10
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	12
	नाबार्डची भूमिका स्पष्ट करा	-
	किंवा	
	सहकारी शिक्षणाचे महत्त्व विशद करा.	

Seat No.	Set	Р
NO.		

	ı	3.CC	om. (Semester - v) (CBCS) Examination: Oct/Nov-20 CO-OPERATIVE DEVELOPMENT	)22
•			onday, 06-02-2023 M M To 2:00 PM	ax. Marks: 40
Instr	uctio	2	 All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks. Draw diagram where necessary. 	
Q.1	A)	Cho 1)	coose the correct alternatives from the options. Co-operative is types of Organization. a) Compulsory b) Voluntary c) Political d) Government	08
		2)	is known as father of co-operative movement. a) Robert Own b) Willian King c) Adam Smith d) None of these	
		3)	In India co-operative movement started in the year a) 1844 b) 1904 c) 1960 d) 1912	
		4)	The minimum number of members required for registration of operative society is a) 10	CO-
		5)	NABARD was established in the year a) 1960 b) 1947 c) 1982 d) 1975	
		6)	National co-operative development corporation was established year a) 1890 b) 1963 c) 1971 d) 1912	ed in the
		7)	is the foundation of co-operation. a) Profit b) Service c) Interest d) None of these	
		8)	Co-operative education is essential for a) Member b) Directors c) Servant d) All of these	
	B)	Exp 1) 2)	plain the following concepts. Co-operation Co-operative education	04
Q.2	Writ a) b) c)	Fea Cor	hort Notes. (Any Two) ature of co-operation nsumer co-operative movement in U.K. jective of national Co-operative Union of India	06

		SLR-EZ-53
Q.3	Explain the role of co-operation in economic development?	10
Q.4	Attempt any one of the following questions. Explain the Role of NABARDA	12
	OR	
	Explain the importance of Co-operative education.	

					SLR-EZ	-54
Seat No.					Set	Р
	В	3.Com. (Semester - V) (CBCS MODERN MANAGE	•		/-2022	
•		e: Tuesday, 07-02-2023 OPM To 02:00 PM			Max. Mark	s: 40
सूचना	-	सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात				
प्र.1 अ	•	गोग्य पर्याय निवडा. ——— ही निगम पातळीवरील व्यूहरच अ) ऊर्ध्व एकात्मीकरण क) जैसे थे किंवा विना बदल	ब)	वैविधता		08
	2)	, ,	ब)	थम यांनी मांडली. रेनसीस लिकर्ट थॉमस डेव्हनपोर्ट		
	3)	स्वॉट विश्लेषण तंत्रांमध्ये 'T' —— अ) वेळेचे क) तंत्रज्ञानाचे	ब)	ह आहे. धोक्याचे वरीलपैकी नाही		
	4)	ज्ञान व्यवस्थापनाची संकल्पना सर्वप्रध अ) अमेरिका क) जपान	ब)	या देशांमध्ये मांडली भारत स्वीडन	गेली.	
	5)	ही मानव संसाधन विकास तप अ) मुलाखत क) कार्यशाळा	ब)	गिची पध्दत आहे. निरीक्षण सर्व		
	6)	ही पारंपारिक संकल्पना आहे. अ) मानव संसाधन व्यवस्थापन क) मानव संसाधन विकास	,		ī	
	7)	हे समय व्यवस्थापनाचे तंत्र अ	ाहे.			

अ) पॅरोटो विश्लेषण तंत्र

ब) अब क विश्लेषण तंत्र

क) कार्यपूर्तता आढावा तंत्र

ड) सर्व

8) --- हा बेंचमार्किंगचा पहिला आणि सर्वात जुना प्रकार आहे.

अ) उत्पादक बेंचमार्किंग

ब) कामगिरी बेंचमार्किंग

क) प्रक्रिया बेंचमार्किंग

ड) अंतर्गत बेंचमार्किंग

04

पुढील संकल्पना स्पष्ट करा. अ) मानवी भांडवलाची संकल्पना

बेंचमार्किंगची संकल्पना ৰ)

SLR-EZ-5	4
----------	---

प्र.2	टीपा लिहा (कोणत्याही दोन)	06
	अ) स्वॉट विश्लेषण तंत्र	
	ब) मानव संसाधन व्यवस्थापकाची भूमिका	
	क) समय व्यवस्थापनाचे महत्त्व	
Я.3	कार्य जीवन गुणवत्तेची व्याख्या सांगा. कार्य जीवन गुणवत्ता मोजण्याच्या पध्दती स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) अ) व्यूहरचनेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.	12
	किंवा	
	ब) समय व्यवस्थापन म्हणजे काय? समय व्यवस्थापनाची विविध तंत्रे स्पष्ट करा.	

Seat	Sat	D
No.	Set	<u> </u>

		B.C	om. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/Nov-202 MODERN MANAGEMENT PRACTICES	22
-			uesday, 07-02-2023 Ma // To 02:00 PM	ax. Marks: 40
Instr	uctio		I) All questions are compulsory. I) Figures to the right indicate full marks. I)	
Q.1	A)	Cho 1)	oose the correct alternatives is corporate level strategy. a) Vertical Integration Strategy b) Diversification c) Status – quo d) All of the above	08
		2)	Human Recourse Accounting concept introduced by a) Peter Druker b) Rensis Likert c) C. K. Pralhad d) Thomas Devenport	
		3)	In SWOT analysis, T stands for a) Time b) Threats c) Technology d) None of the above	
		4)	The concept of knowledge management was firstly use in country. a) America b) India c) Japan d) Sweden	-
		5)	is a method of Human Resource Development Audit. a) Interview b) Observation c) Workshop d) All	
		6)	is the traditional concept. a) Human Resource Management b) Personnel Management c) Human Resource Development d) Strategic Management	
		7)	is/are the techniques of Time management a) Pareto Analysis Technique b) ABC Analysis Technique c) Work fulfillment Review Technique d) All of these	
		8)	is the first and oldest type of Benchmarking. a) Product benchmarking b) Performance benchmarking c) Process benchmarking d) Internal benchmarking	ng
	B)	Exp	plain the following concepts. Concept of Human Capital.	04

Concept of Hamar Supran.
 Concept of Benchmarking.

	SLR-E	Z-54
Q.2	 Write Short Notes. (Any Two) a) SWOT Analysis. b) Role of Human Resource Manager. c) Importance of Time Management 	06
Q.3	Define Quality of work Life? Explain the methods of Measuring the QWL.	10
~ 4	Ananan ann an af tha fallandan	40

Answer any one of the following:
Explain in brief various types of strategies. **Q.4**

12

What is Time management? Explain the Techniques of Time management.

Seat	
No.	

Set P

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Advanced Banking (Paper – I)

		(Law and Practice	of B	anking in India)
-		te: Wednesday, 08-02-2023 00 PM To 02:00 PM		Max. Marks: 40
सूच•	ना : 1	) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.		
C,		,) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात		
Я.1	_	खालील दिलेले योग्य _् पर्याय _् निवडून गा		
	1)	भारतात प्रथमतः मध्ये कंपनी कायदा र		
		अ) 1913 一	ब) <del></del> \	1947
		ক) 1932	,	यापैकी नाही
	2)	इंपिरिअल बॅकेची स्थापना ——— मध्ये		त्री.
		अ) 1921	,	1931
		क) 1949	,	यापैकी नाही
	3)	भारतीय बँकिंग कायदा ——— देशाच्य		
		अ) इंग्लड	,	अमेरिका
		क) फ्रान्स	ਫ)	यापैकी नाही
	4)	बॅक खात्याची गुप्तता राखण्याचा कायन	दा —	–– मध्ये संमत झाला.
		अ) 1924	ब)	1939
		क) 1949	ਫ)	यापैकी नाही
	5)	गारनिशी आदेशामध्ये टप्पे आहेत	₹.	
	,	अ) चार	ब)	पाच
		क) दोन	ਫ)	यापैकी नाही
	6)	नाबार्ड बँकेचा कायदा ——— मध्ये सं	मत इ	गला.
	,	अ) 1980	ब)	1982
		क) 1978	<u>ਭ</u>)	यापैकी नाही
	7)	बँक पुस्तकामध्ये हा ग्राहक लेज	रमधी	ल उताऱ्याची हबेहब माहिती असते.
	,	अ) चेक		डि.डि
		क) पासबुक		यापैकी नाही
	8)	भारतात ग्रामीण बँकिंग कायदा ———	- मध्ये	समंत झाला.
	-,	अ) 1947	ৰ)	1949
		क) 1976	,	यापैकी नाही
		., 1010	٠,	

	ৰ)	खालील टिपा लिहा.	04
	-	1) गारनिशी ऑर्डर म्हणजे काय?	
		2) बँक ग्राहकांचे प्रकार सांगा	
Я.2	खाल	नीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.	06
	1)	प्रष्टांकनाचे दोन प्रकार सांगा.	
	2)	वचन चिढ्ढीचे वैशिष्टये सांगा	
	3)	रेखांकित धनादेश	
Я.3	पैशा	चे स्थानांतर करण्याची बँकेतील आधुनिक साधने सांगा	10
Я.4	खाल	नीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	12
	भारत	तातील बँक अधोगतीची कारणे सांगा.	
		किं वा	
	रेखां	कन म्हणजे काय? रेखांकनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.	

	-	
Seat	Set	D
No.	Set	

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

			Advanced Banking (Paper – I) (Law and Practice of Banking in India)	
-			dnesday, 08-02-2023 Max. Marks: To 02:00 PM	40
Instru	uctior	,	All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	1)	ose the correct alternatives from the options. In the year the first company act was passed in the India. a) 1913 b) 1947 c) 1932 d) None of these	80
		2)	The Imperial Bank of India was established in the year. a) 1921 b) 1931 c) 1949 d) None of these	
		3)	The India Banking act are formulated from the banking acts of a) England b) America c) France d) None of these	
		4)	Secrecy of bank account act was passed in the year a) 1924 b) 1939 c) 1949 d) None of these	
		5)	Garnishi order consist stages. a) Four b) Five c) Two d) None of these	
		6)	The Nabard bank act was passed in the year a) 1980 b) 1982 c) 1978 d) None of these	
		7)	is a ditto copy of customers ledger A/c in the bankers book. a) Cheque b) Demand Draft c) Pass-Book d) None of these	
		8)	In India the rural banking act was passed in the year a) 1947 b) 1949 c) 1976 d) None of these	
	B)	Writ 1) 2)	e Short Notes. What is Garnishi order? Types of bank customer	04
Q.2	Write a) b) c)	Two The	ort Notes. (Any Two) types of endorsement salient features of promissory note ssing of cheque	06
Q.3	State	e the	modern Instrument for transfer of money thorough the bank	10

ne of the following questions.

Attempt any one of the following questions. Explain causes for bank failures in India.

Q.4

OR

What is crossing? Explain the different kinds of crossing.

Page 4 of 4

Seat	Set	D
No.	Set	Γ

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

	_		(J	ADVANCED ACCOUN	NTANC	Y	(Paper – I)	
-				lay, 08-02-2023 ::00 PM			Max. Mark	s: 40
nstru	ctior	2)	Figur	uestions are compulsory. res to the right indicate full of calculator is allowed.	l marks.			
Q.1	A)	Cho 1)	As pe	he correct alternatives for sec. 17 of the Banking I fer of profit to statutory results. 10% 20%	Regulati	ion nd)	Act every bank has to	08
		2)	The I a) c)	neading other assets does Silver Inter office adjustment (E	b)	)	le Interest accrued Gold	
		3)		ss of cost of investment o idered a Goodwill Minority interest		)	o value of the share is Capital Reserve None of the above	
		4)	Adjus a)	ing co share in Revenue pated in Show on Asset side of B Profit & Loss account Revenue profit None of the above				
		5)	of bu a) c)	_ policy cover loss of gros siness interruption. Loss of profit Average clause	b)	)	stained as a consequence Loss of stocks Loss of fixed assets	
		6)	a) c)	_ clause is applicable in c Average Short sale	ase of u b) d)	)	ler insurance. Normal Indemnity period	
		7)	Mana a) c)	agement accounting deals Qualitative Both	with kir b) d)	)	of information Quantitative None of the above	
		8)		agement accounting provi rforming Coordinating Planning	des valu b) d)	)	le service to management Controlling All Managerial functions	
	B)	Exp 1)	Defin	ne following concepts. ne Management Accounting short notes Schedule No				04

Q.2 Write Any Two.

06

- a) Explain the term Management Accounting Distinguish between Management Accounting and Financial Accounting.
- b) Are Occurred in the premises of Mumbai Compony on 1st Oct 2019 and the business books and records were saved the following information was obtained.

Purchase for the year ended 31-3-19	60,000
Sale for the year ended 31-3-19	90,000
Purchase from 1st April 2019 to 30th Sept 2019	36,000
Sale from 1-4-2019 to 30-9-2019	50,000
Stock on 31st March 2019	30,800
Stock on 31st March 2018	44,000

It was the practice of the Company to value Stock at 10% above Cost the Stock Salvaged value at cost Rs. 4000 Insurance policy was for Rs. 21000 and there was on average clause.

Calculate the amount of claim to be presented to the Insurance Company for loss of stock.

c) Consolidated Balance Sheet (Vertical Format) as on 31st march 2019.

Pai	rticul	ar	Note No	Amount as at 31-3- 2019
1)	equ	ity and liabilities		
	1)	Share holders fund a) Share Capital (4000 share of Rs.10 each)	1	40,000
	2)	Reserve & surplus	2	28,000
	3)	Current liabilities a) Trade payables Sundry creditors		20,000
		,	Total	88,000
2)	Ass 1)	Non-Current Assets	2	79,000
	2)	a) Fixed Assets b) Tangible Assets Current Assets	3	78,000
	-)	a) Cash at Bank	Total	10,000 88,000

Not to Account (Balance sheet)

to 7 toosant (Balanes Sheet)			
ticular	Rs.	Rs.	
Share Capital			
4000 equity share of Rs 10 each			40,000
fully paid			
Reserve & Surplus	12000		
a) General Reserve			
(Reserve fund)			
b) Surplus (Credit Balance)			
in statement of P & L A/c	16,000		28,000
	Share Capital 4000 equity share of Rs 10 each fully paid Reserve & Surplus a) General Reserve (Reserve fund) b) Surplus (Credit Balance)	Share Capital 4000 equity share of Rs 10 each fully paid Reserve & Surplus 12000 a) General Reserve (Reserve fund) b) Surplus (Credit Balance)	Share Capital 4000 equity share of Rs 10 each fully paid Reserve & Surplus a) General Reserve (Reserve fund) b) Surplus (Credit Balance)

3) Fixed Assets

c) Furniture

a) Tangible AssetBuildingb) Plant & Machinery

30,000 40,000 8000

78,000

Find out 'Minority Interest if the holding Company 'A' Ltd had acquired 3000 share in 'S' Ltd.

Q.3 The following Balance Sheets are presented to you.

10

Balance Sheet as on 31st March 2017

Par	rticul	ar	Note No	'H' Ltd Rs.	'S' Ltd Rs.
1)	<u>Equ</u> 1)	ity and Liabilities Share holder's fund a) Share Capital equity			
		share of Rs.100 each fully paid b) Reserve and surplus		500,000	200,000
		General Reserve Surplus in statement of		100,000	
		profit & loss Statement of profit and loss Balance (Dr)		80,000	100,000
	2)	Non-Current liabilities a) Long Term Borrowing 6% debenture			100,000
	3)	Current liabilities		75.000	·
		a) Trade payables creditor	Total	75,000 755000	45,000 245000
2)	Ass	sets			
	1)	Non Current Assets a) Fixed Assets (Gross) b) Non-Current Investment 1500 share is 'S' Ltd at	3	350,000	150000
		Rs. 80 per share 6% debenture in 'S' Ltd	1	20,000	
	2)	acquired at per Current Assets		60,000	
	,	a) Inventories (Stock) b) Trade Receivable		90,000	40,000
		(Debtors) c) Cash and cash equivalents		60,000	30,000
		Cash at Bank	Total	75,000 755000	25,000 245000

'H' Ltd acquired the share on 1st August 2016. The statement of profit & Loss of 'S' Ltd show a debit balance of Rs.150,000 on 1st April 2016. During June 2016 goods costing Rs. 6000 were destroyed by fire against which the Insurance company paid only Rs. 2000. Trade creditors of 'S' Ltd include Rs. 20,000 for goods suppliyed by 'H' Ltd on which 'H' Ltd made a profit of Rs. 2000 Half of the goods were still in stock on 31st March 2017.

Prepare consolidated Balance sheet as on 31st March 2017.

Q.4 a) On 1st the December 2018 the premises of learning Ltd were destroyed by fire and stock of Rs. 1500 was salvaged and retained by the insured. The business books and records were saved from which the following information was obtained.

Particular	Rs.
Stock on 1 st April 2017	12500
Stock on 31st March 2018	17500
Purchase for the year ended 31-3-2018	118500
Sale for the year ended 31-3-2018	150000
Purchase from 1st April 2018 to 15th Dec 2018	37500
Sale for the above period	51250

In valuing the stock as on 31st March 2018 Rs. 1000 had been written off certain stock having cost of Rs. 2250

Half of these goods were sold in Oct 2018 for Rs. 1250. The balance is estimated to be written the original Cost. Subject to the above exception gross profit had remained at the uniform rate.

On 14th Dec 2018 good worth Rs. 1000 has been received by the godown keeper but had not been entered in purchase A/c show the amount of claim.

OR

b) Federal Bank Ltd gives you the following particulars from their books for the year ended 31-3-2019 you are required to prepare Balance sheet as on 31st March 2019 in the prescribe from.

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Cash in Hand	150,000	
Share Capital		2500000
Investment in equity share	500,000	
(Fully paid Rs. 3 Lakh, portly Paid Rs. 2 Lakh)		
General Reserve		300,000
Statutory Reserve		600,000
Investment in Government Securities (Central	57,5000	
& State Government)		
Interest accursed on Investment	15000	
Balance with RBI	2,00,000	
Balance with other Bank	150000	
(Current Account)		
Borrowing from Central		
Bank of India (unsecured)		400000
Bill Payable		200000
Fixed deposits		2500000
Current Account		4000000
Contingency Account		400000
Loan	50,00,000	
Cash credit	80,00,000	
Overdraft	770,000	
Saving Account		6500000
Unclaimed Dividends		25000
Bill discounted & purchased	1500000	
Branch Adjustment		74000
Profit & loss A/c (1-4-2018)		100000
Advance	750000	

 Premise (Less depreciation)
 600000

 Furniture (Less depreciation)
 200000

 Provision for Taxation
 391000

 Profit for 2013-14
 420000

 18,41,000
 18,41,000

Following further information is given

- a) Authorised capital is Rs.1,00,00,000 (200,000 Share of Rs.50 each)
- b) Issue Capital is half of the Authorised capital all share are fully subscribed on which Rs. 25 per share are paid up.
- c) Constituent liabilities for acceptances and Endorsements Rs. 22,00,000.
- d) Bill for collection Rs. 15,00,000
- e) Contingent liability for portly paid share Rs. 200000.
- f) Provide for doubtful loan Rs. 20,000
- g) Market value of Investment on 31st March 2019.
  - 1) Share in Companies Rs. 525000
  - 2) Government securities Rs. 600,000

				SLR-EZ	-57
Seat No.				Set	Р
	•	B.C	om. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/N ADVANCED COST ACCOUNTING (Paper -		
			ednesday, 08-02-2023 1 To 02:00 PM	Max. Mark	s: 40
Instru	ictio	2	) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. 3) Use of calculator is allowed.		
Q.1	A)	M ul 1)	Itiple choice questions. Cost accounting concept include all of the following except and the control and the control by the cost reduction by the cost ascertainment control by the cost as a control by the cost as		08
		2)	Cost accounting branch is developed to come the limited accounting. a) Management b) Financial c) Standard d) Human resources	ion of	
		3)	The cost which is to be incurred when a business unit is a) Imputed cost b) Historical cost c) Sunk cost d) Shutdown cost	closed is a	<u> </u> .
		4)	The aggregate of indirect material, indirect labour and in expenses is termed as a) Material cost b) Overheads c) labor cost d) Closing stock	direct	
		5)	Cost centre comprising of a person, a group of person is a) Operation cost center b) Service cost centre c) Functional cost center d) Personal cost center	e	
		6)	shows the information of material receipt, issues in quantity and price. a) Store ledger b) Stock card	s and balance	

Workers who work outside the factory premises are called as _____ works 7) a) Out Job

b) c) Casual

d) Badli

system does not provide incentive to efficient workers. 8)

Halsey plan Time rate b)

None of the above Piece rate d) c)

Explain the following concepts.

c) Bin card

d) Material sheet

Variable cost 1)

2) Idle Time

Write Short Notes / Solve Problem. (Any Two) **Q.2**

06

04

a) Objective of Cost Accounting

b) Cost Center

c) Difference between Bin card and store Ledger

Q.3 Following information relating manufacturing of a product prepare cost sheet.

Particular	Amount
	Rs.
Purchase of raw material	1,32,000
Direct wages	1,10,000
Rent and rate (office)	44,000
Carriage inward	1,584
Stock of 1st April 2020:	
Raw material	22,000
Finished goods	17,600
Stock of 31st march 2021:	
Raw material	24,464
Finished goods	38,200
Work in progress (1st April 2020)	5,280
Work in progress (31st March 2021)	17,600
Factory supervision	8,800
Selling Expenses	20,000
Sale of goods	3,30,000

Q.4 a) The A/C of Jaywant manufacturing company limited for the year ended 31st March 2020.

Particular	Amount
	(Rs).
Drawing office salary	6,500
Counting house salary	12,600
Discount allow	2,900
Carriage inward	4,300
Carriage outward	7,150
Bad debts written of	6,500
Repairs of plan and machine	4,450
Rent, Rates taxes (factory)	8,500
Rent, Rate taxes (office)	2,000
Sales	4,61,000
Stock of material 31st march 2019	62,800
Stock of material 31st march 2020	48,000
Material purchased	1,85,000
Travelling expenses	2,100
Travelling commission	7,700
Production wages	1,20,000
Audit fees	2,000
Bank charges	4,000
Depreciation on plant and machine	6,500
Depreciation on office furniture	300
Director fees	6,000
Gas and water (factory)	1,200
Gas and water (office)	400
manager salary (3/4 factory and 1/4 th for	10,000
office selling expenses	
Selling expenses	3,400

12

Q.4 b) From the following particular calculate the gross earnings and net earnings for the month of March,2021.

Particulars	Worker		
	Shital	Sneha	Shruti
a) Basic pay	10,000	15,000	10,000
b) Dearness allowance	50%	70%	75%
c) Provident fund (on basic pay)	8%	9%	8%
d) Employees state insurance (on	2%	2.5%	1.5%
basic pay			
e) Over time	10 hours		15 hours

The normal working hours for the month of march, 2021 is 2000 hour's overtime is paid at double rate of normal wages and dearness allowance.

Seat	Sat D
No.	Set P

B.C	•	S) Examination: Oct/Nov AGEMENT PAPER – I	-2022
-	Vednesday, 08-02-2023 M To 02:00 PM		Max. Marks: 40
<i>c</i> 1 ,	प्रश्न अनिवार्य आहेत. विकडील अंक पूर्ण गुण दर्शविता	त.	
1)	लील दिलेले योग्य पर्याय निवडून औद्योगिक व्यवस्थापनाचा संबंध अ) औद्योगिक कलह क) औद्योगिक संबंध —— हे कार्य परिस्थितीचे महत	येतो. ब) वेतन आणि मजुरी प्रशासन् ड) वरीलपैकी सर्व	08
	अ) सामाजिक शांतता क) उत्तम दर्जा		
3)	ही औद्योगिक प्रदूषणाची अ) लोकसंख्या वाढ क) दोन्ही अ व ब	ब) कीटकनाशकांचा वापर	
4)	हे यंत्रसामग्रीच्या देखभाले अ) पर्ट तंत्र ब) विशेष प्रकारची यंत्रे क) आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वाप ड) वरीलपैकी सर्व	Ç	
5)	हे यंत्रसंच व यंत्रसामग्री अ) उत्पादित वस्तूनुसार रचन ब) प्रकाश रचना क) स्थिर रचना ड) मिश्र रचना		
6)	कारखान्यात वायुविजन केला ज अ) नैसर्गिक	ब) कृत्रिम	ſ
7)	क) समतोल कच्चा मालाची उपलब्धता, इंधन इ. प्राथमिक घटक —— निवड अ) यंत्ररचना	ड) यापैकी नाही ा, शक्ती,वाहतुक आणि दळणवळण ताना विचारात घेतले जातात. ब) उत्पादकता	गच्या सोई

ड) कारखाना इमारत

क) कारखाना स्थान

	8) हे औद्योगिक व्यवस्थापनातील आधुनिक प्रवाह आहेत.	
	अ) गाभा सक्षमता ब) समग्र गुणवत्ता व्यवस्थापन	
	क) दोन्ही अ व ब 🔻 ड) वरीलपैकी नाही	
	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) यंत्रसामग्री देखभाल म्हणजे काय? 2) उपक्रम संसाधन म्हणजे काय?	04
प्र.2	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) यंत्रसामग्री देखभालीचे प्रकार ब) औद्योगिक प्रदूषण नियंत्रित करण्यासाठी प्रभावी उपाय क) यंत्रसामग्री देखभालीचे महत्व	06
Я.3	औद्योगिक व्यवस्थापन म्हणजे काय? औद्योगिक व्यवस्थापनाचे महत्व विशद करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. कार्यपरिस्थिती म्हणजे काय? कार्यपरिस्थितीवर परिणाम करणारे घटक विशद करा. किंवा	12
	यंत्र रचनेचे महत्व काय आहे? यंत्ररचनेवर प्रभाव टाकणारे घटक स्पष्ट करा.	

Seat No.	Set	P
-------------	-----	---

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

		D .00	, (	INDUSTRIAL MANAG			
-				day, 08-02-2023 2:00 PM		Max. Ma	ırks: 40
Instr	uctio		-	uestions are compulsory. res to the right indicate full	mark	S.	
Q.1	A)	Fill i	ill in the blanks by choosing correct alternatives given below. Industrial management is related to			08	
		,	a)	Industrial Dispute	b) _	Salary and Wages administration	
			c)	Industrial Relation	d)	All of the above	
		2)	a) c)	is/are significance of wor Social Peace Best Quality	rk env b) d)	vironment. Health Security All of the above	
		3)	<u>a)</u>	is/are causes to industria Growth of Population	al poll b)	ution. Use of Pesticides	
		4)	a) b) c) d)	Both a and bis/are the recent trends i Pert Technique Special Purpose Machine Use of Modern Technique All of these	·		
		5)	a) c)	is/are not type of layout Product layout Stationary layout	b) d)	Lighting layout Combined layout	
		6)	In the f a) c)	method of ventilation, actory building for ventilation Natural Balanced		nanical equipment's are used in Artificial None of these	
		7)		lability of raw material, fuel ties etc. are the primary fac Plant layout Factory location			
		8)	a) c)	_ are recent trends in indu Core Competencies Both a and b		management. Total Quality Management None of the above	
	B)	1) 2)	Wha	he following concepts. It is plant maintenance? It is Enterprise Resource Pl	lannir	ıg?	04
Q.2	Writ			otes. (Any Two)			06
	a) b) c)	Effe	ctive i	olant maintenance. measure to control industria ce of plant maintenance.	al poll	ution	

SLR-EZ-5	8
----------	---

Q.3	Long answer
	What is industrial management? Describe the significance of Industrial

What is industrial management? Describe the significance of Industrial Management.

Q.4

12

10

Answer any one of the following: What is work environment? Describe the Factors affecting work environment.

What is the importance of 'Plant Layout'? Explain the factors influencing the Plant Layout.

Seat No.				Set	Р
	B.C	om. (Semester - V) (CB0 ADVANCE INSU	-	xamination: Oct/Nov-2022 CE (Paper – I)	
•		/ednesday, 08-02-2023 M To 02:00 PM		Max. Marks	: 40
सूचना		प्रश्न अनिवार्य आहेत. वीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवित	ात.		
प्र.1 3	म) खार्ल 1)	ोल दिलेले योग्य पर्याय निवडून परस्पर विश्वासाचे तत्व ——— अ) विमेदार क) विमेकरी	-– सा ब)	ाल्या जागा भरा. ठी लागू असते. विमा प्रतिनिधी विमेदार आणि विमाकंपनी	80
	2)	हे विम्याचे मुलभूत अ) विमेयहित तत्व ब) वर्गणीचे तत्व क) मालिक हक्क बदलाचे तत्व ड) नुकसान कमी करण्याचे व	त्व	गहे.	
	3)	पतविमा या प्रकाराचा समावेश अ) हमी विमा क) व्यक्तीगत विमा	ब)	मालमत्ता विमा	
	4)	आयुर्विंम्यामध्ये ——— गोष्टीं अ) विमापत्राचा प्रकार क) विमेदाराचा व्यवसाय	ब)	विमेदाराचे नाव	
	5)	जातो. अ) शिक्षणाचा पुरावा	, ब)	ध्ये ——— पुरावा म्हणून स्वीकारला रहिवासी पुरावा यापैकी नाही	
	6)	आयुर्विंम्यामध्ये ——— तारखेप अ) प्रस्तावामधील तारीख क) वैद्यकीय प्रमाणपत्रातील	ब)	कच्चा विमापत्राातील तारीख	
	7)	आयुर्विमाधारकास आयुर्विमापत्रा शकते. अ) 75% क) 90%	च्या अर्प ब) ड)	र्गणमुल्याच्या ———— इतके कर्ज मिळू 50% 100%	

		8)	वारसाच्या नोंदीबाबतची तरतु आली आहे. अ) 39 क) 28	्रद विमा व ब) ड)	गयदा कलम ——— मध्ये देण्यात 17 49	
Я.1	ৰ)	1)	ोल संकल्पना स्पष्ट करा. पत विमा अंशदायित्वाचे तत्व			04
Я.2	1) 2)	विम्य व्यक्त	ा की कोणत्याही दोन टिपा लि ाचे महत्व नीगत विमा ाचे स्वरुप	हा.		06
Я.3	विम्य	गची वि	वेविध तत्वे स्पष्ट करा.			10
Я.4	विम्य	ाचा ३	ठी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उ अर्थ सांगा. विम्याचे आर्थिक म घेण्याच्या कार्यपध्दतीचे मूल्यम	हत्व स्पष्ट किंवा		12

									_	
Seat No.									Set	P
	E	3.Com					mination: C E (Paper – I		2022	
•			esday, 08 02:00 PN	-02-2023			(- 1 -	-	Max. Marks	s: 40
Instru	ction		•	s are com ne right ind	pulsory. dicate full r	mark	S.			
Q.1	A)	1) Pi	rinciple of		aatives fro od faith is			•	company	08
		b)	Principle Principle Principle	of Insura of subrog	tion of loss	t	rance.			
		a)	Guarant	ance come ee Insurar I Insuranc	nce	b)	_insurance. Property Insu Health Insura			
		a)	Types of	f policy		b)	issues. Name of the All of these	insured		
		a)		education	•		n life insurance Proof of dom None of thes	nicile	ence of	
		a)	Date of	proposal		b)	isk take place Date in cove None of thes	r note	_ ~~.~~	
		of a)	fe insuran the policy 75% 90%		nolder can	b)	loan at 50% 100%	of surren	der value	
		a)	nder secti 39 28	on	of insurand	ce Ad b) d)	et provision fo 17 49	r nominee	is given.	
	B)	1) C	redit Insur	wing con ance contributio	•					04
Q.2	a)	importa Person	Notes. (A ince of Ins al Insuran of Insurar	surance ce						06

	SL	_R-	.EZ	-59
--	----	-----	------------	-----

Explain the various principles of insurance. **Q.3**

10

Q.4

12

Attempt any one of the following questions.
State the meaning of insurance of insurance. Explain the economic significance of insurance

OR

Evaluate the procedure for taking life insurance policy

				SLR-EZ-6	0
Seat No.				Set F	>
	B.C	om. (Semester - V) (CBCS) ADVANCED STATIS			
•		ednesday, 08-02-2023 1 To 02:00 PM		Max. Marks: 4	10
Instru		) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full	marks	S.	
Q.1	A) Ch 1)	A group of some or all of given with considering their order is can a) Permutation c) Both (a) and (b)	numb	er, selecting number of things	80
	2)	$^{8}P_{3} = $ a) 336 c) 300	b) d)	60 None of these	
	3)	Two dice are thrown simultaneoupper faces on dice being 2 is _a) 1/6 c) 1/18	busly. b) d)	The probability that the sum of 1/36 None of these	
	4)	The total of probability mass fur a) -1 c) 0	nction b) d)	is always 1 None of these	
	5)	The distribution for which mean a) Binomial distribution c) Poisson distribution	b)	variance is same Normal distribution None of these	
	6)	Find the constant k, if the probation $X : 0 1 2$	bility	mass function of X is	
		P(x): k 3k 5k a) 1/7 c) 1/9	b) d)	1/8 None of these	
	7)	If V(X) = 7, then V(3X + 9) is a) 7 c) 21	b) d)	49 63	
	8)	The conditional probability of evocurred is a) $P(A/B) = P(A \cap B)/P(A)$ c) $P(A/B) = P(A)/P(B)$	b)	P(A/B) = P(B)/P(A)	

Explain the following concepts.1) Explain Sample Space.2) Define probability mass function. B)

04

Q.2 Write short notes. (Any Two)

06

a) A r. v. X has following probability distribution.

X:

0

2

P(x): $\frac{1}{3}\frac{1}{3}\frac{1}{3}$ Find E(X) and V(X).

b) Define Sample Space. Write down the sample space if three coins are tossed simultaneously.

4

c) Define Joint p.m.f. of (X, Y). Also define Marginal p. m. f. of X and Y.

Q.3 The joint probability distribution of (X, Y) is given by. Find:

10

- i) The marginal p.m.f of X and Y.
- ii) The conditional p.m.f. of X given Y = y

X X		-101	
- 1	0	0.2	2 0
0	(	0.10.20	.1
1	0.1	0.2	0.1

Q.4 Answer of the following. (Any One)

12

- a) Let $\Omega = \{1,2, \dots, 10\}$, $A = \{1,3,5,7,9\}$, $B = \{1,2,3,4\}$, Write down the following events.
  - $\overline{A}$
  - 2) $\overline{B}$
  - 3) A ∪ B
  - 4) Both A and B occur.
  - 5) None of A and B occur
  - 6) $\overline{A} \cap B$
- **b)** A random variable X has the probability distribution.

X:

0

1

2

3

4

5

P(x):

k

3k

5k

7k

9k

11k

6

13k

Find the value of

- 1) k
- 2) P(X < 4)
- 3) $P(X \ge 5)$
- 4) $P(3 < x \le 6)$

Seat	Sat	D
No.	Set	

B.Com. (Semester – V) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

		ADVANCED BANK (Banks and Finan		
-		nursday, 09-02-2023 M To 02:00 PM	Max. Mar	ks: 40
~,	•	प्रश्न अनिवार्य आहेत. वीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.		
प्र.1 अ		नील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गा		08
	1)	1955 साली स्टेट बॅक ऑफ इंडिय अ) आर. आर. बी क) बॅक ऑफ इंडिया	यामध्ये —— चे रूपांतर करण्यात आले. ब) इंपिरिअल बँक ऑफ इंडिया ड) इंडियन बँक	
	2)	भारतात —— ही बँक लघुउदयोग अ) आय.डी.बी.आय क) एस.आय.डी.बी. आय	ब) एस.बी.आय	
	3)	भारतीय मध्यवर्ती बँकेची महत्त्वार्च अ) बँकांची बँक क) पतनियमन		
	4)	अ) 1995	धारणा संबंधी तरतुदी —— साली मांडल्या ब) 1991 ड) 2005	•
	5)	,	ं अंमलबजावणी करते. ब) व्यापारी ड) यापैकी नाही	
	6)	अ) बँक दर	क संख्यात्मक मापनाचे साधन नाही? ब) CRR ड) PLR	
	7)	बँकिंग सुधारणा संदर्भात नरसिंहम अ) 3 ते 4 आंतरराष्ट्रीय बँका क) प्रादेशिक व ग्रामीण बँका	समितीने काय शिफारशी केलेल्या आहेत. ब) 8 ते 10 राष्ट्रीय बँका ड) वरीलपैकी सर्व	
	8)	अ) 1935 [`]	(IDBI) ची स्थापना —— या वर्षी झाली. ब) 1955 ड) यापैकी नाही	
ब)	खाव	गील संकल्पना स्पष्ट करा.		04

- 1) व्यापारी बँका
- **2)** रेपो दर

		SLR-EZ-61
Я.2	िटपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) खाजगी बँकांची लाभक्षमता ब) स्टेट बँक ऑफ इंडियाची रचना क) मौद्रिक धोरणाची गुणात्मक साधने	06
Я.3	स्टेट बँक ऑफ इंडियाची भारतीय कृषी विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. भारतीय मध्यवर्ती बँक (RBI) चे मौद्रिक धोरण स्पष्ट करा. किंवा RBI ची भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.	12

Seat	Sat	D
No.	Set	

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

	_	3.001	(	ADVANCED BA	NKING (	Paper – II)	
-				(Banks and Fina y, 09-02-2023 2:00 PM	anciai in	Max. Marks	: 40
Instr	uctio			uestions are compulsor res to the right indicate		·	
Q.1	A)	Cho 1)	a)	the correct alternative is converted into Sta RRB Bank of India.	_	f India in 1955. Imperial Bank of India. Indian Bank	80
		2)	a) c)	bank provides loans IDBI SIDBI	to the sm b) d)	all scale industries in India. SBI None of these	
		3)	Wha a) c)	at is/are important functi Banker's Bank Rationing of the credit	b)	I? Banker to the Government All the above	
		4)		simham Committee (I) s k reforms in 1995 1999	submitted b) d)	its recommendation regarding 1991 2005	
		5)	Mon a) c)	etary policy is impleme Central Co – Operative	nted by b) d)	bank. Commercial None of these	
		6)	Whi a) c)	ch is not quantitative me Bank Rate SLR	easureme b) d)	nt of Reserve bank of India? CRR PLR	
		7)		at is/are the recommend aving banking system? 3 to 4 International Ba 8 to 10 National Bank Regional and Rural ba All the above	nk	Narsimham Committee related	
		8)	Indu a)	istrial Development Ban 1935	nk of India b)	(IDBI) is established in the year 1955	
	В)	•	c) lain t	1964 he following concepts	ď)	None of these	04
		1) 2)		nmercial Banks o rate			

		5	SLR-EZ-61
Q.2	Wri a) b) c)	te Short Notes. (Any Two) Profitability of private banks Structure of SBI Qualitative Measures of Monetary Policy	06
Q.3	•	olain the role of the State Bank of India in the development of Indiar iculture.	n 10
Q.4	Ans a) b)	swer any one of the following questions. State the Monetary Policy of RBI Explain the role of RBI in the development of an economy of Indi	12 a.

		SLR-EZ-62	2
Seat No.		Set P	)
	B.Co	m. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Advanced Accountancy (Paper – II) (Auditing)	
Time:	12:00 PN	rsday, 09-02-2023 Max. Marks: 40 To 02:00 PM	0
सूचना		११न अनिवार्य आहेत. कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात	
प्र.1 3	ा) खार्ल 1)	ल दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. लेखापरीक्षकाची नेमणूक झाल्यानंतर ———— दिवसांच्या आत लेखापरिक्षक म्हणून नेमणूक स्वीकृती किंवा अस्वीकृती बद्दल कंपनीला लेखी कळिवले पाहिजे. अ) 10 ब) 15	8
		अ) 10	
	2)	जेव्हा एखाद्या व्यवहाराची संपूर्ण किंवा अंशतः खात्याच्या वहीत नोंद केली गेली नसेल तेव्हा अशा त्रूटींना ———— असे म्हणतात. अ) विसर चुका ब) तात्विक क) पुनरावृत्तीच्या चूका ड) नजर चूका	
	3)	व्यवस्थापन कौशल्याचा विकास करण्यासाठी व्यवस्थापनाची कार्य कुशलता अजमावण्यासाठी व्यवसाय संस्था ——— लेखापरीक्षण करुन घेऊ शकतात. अ) परिव्यय लेखापरीक्षण ब) व्यवस्थापन लेखापरीक्षण क) सामाजिक लेखापरीक्षण ड) ताळेबंद लेखापरीक्षण	
	4)	कंपनीचे व्यवस्थापन ज्याला As 3 लागू नाही, तिच्या वार्षिक अहवालात रोख प्रवाहाचे (cash flow) विवरण समाविष्ट करत नाही. लेखापरिक्षकाने ——	
		——. अ) स्वच्छ / निर्दोष मत व्यक्त केले पाहीजे. ब) सापेक्ष / सदोष मत व्यक्त केले पाहीजे. क) प्रतिकूल मत ड) वरीलपैकी नाही	
	5)	कंपनीच्या प्रथम लेखापरीक्षकाची नियुक्ती कंपनीची नोंदणी झाल्यापासून —— महिन्यात करावी लागते.	
		अ) एक	
	6)	हिशेब पुस्तकाची व पत्रकाची तपासणी ———— मार्फत केली जाते.	
		अ) कारकून ब) लेखापरीक्षक क) लेखापाल ड) व्यवस्थापक	
		क) लेखापाल ड) व्यवस्थापक	

		7)	———— हा कागदीपत्री पुरावा आहे. ज्यामुळे पुस्तकातील नोदी अधिकृत आहेत	Г
			याची खात्री होते.	
			अ) मूल्यांकन ब) सत्यापन	
			क) प्रमाणक ड) वरीलपैकी नाही	
		8)	कंपनी कायदयानूसार कंपनीचे लेखापरीक्षण हे आहे.	
			अ) ऐच्छिक ब) ३ वर्षातून एकदा	
			क) अनिवार्य ड) कोणतेही नाही	
	ब)	खार्ल	गील संकल्पना स्पष्ट करा.	04
		1)	व्यवस्थापन लेखापरीक्षण	
		2)	सत्यापन	
		,		
प्र.2	थोडव	त्यात :	उत्तरे लिहा. (कोणत्याही दोन)	06
	1)	सहव	कारी संस्थेच्या लेखापरीक्षणाची गरज सांगा.	
	2)	लेख	ापरीक्षकाची पात्रता व अपात्रता सांगा.	
	3)		लेखापरीक्षण व परिव्यय लेखापरीक्षण	
	٠,			
Я.3	लेखा	परीक्षण	ग म्हणजे काय? लेखापरीक्षणाचे प्रकार स्पष्ट करा.	10
Я.4	खार्ल	लपैर्क	गे कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	12
			णजे काय? प्रमाणनाचे महत्व सांगा.	
			े किंवा	
	लेखा	परीक्षट	काचे अधिकार व कर्तव्ये सांगा.	
	(1)	1 (141	PET COLUMN TO PRICE MILLI	

Seat No.	Set P	)

	ı	3.CC	om. (Semester - v) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2023 Advanced Accountancy (Paper – II) (Auditing)	2
-				. Marks: 40
Instr	uctio	2	 All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks. Draw diagram where necessary. 	
Q.1	A)	Cho 1)	oose the correct alternatives from the options. After the appointment of company auditor, he\she should give acceptance or rejection letter within days. a) 10 days b) 15 days c) 30 days d) 40 days	08
		2)	When a transaction has not been recorded in the books of account either wholly or partially such errors are called as a) Errors of omission b) Errors of principal c) Duplication error d) Error of commission	ınt
		3)	To develop of management skill and evaluation every business organization can do audit. a) Cost audit b) management audit c) Social audit d) Balance sheet audit	
		4)	The management of a company, to which AS-3 is not applicable does not include statement of cash flow in its annual report. The auditor should express a) Clean\Unqualified opinion b) Qualified opinion c) Adverse opinion d) None of the above	
		5)	The first auditor shall be appointed by the directors within month form the registration of the company. a) One b) Two c) Three d) Six	_
		6)	Examination of books of account and statement in done by a) Clerk b) Auditor c) Accountant d) Manager	<u>_</u> .
		7)	A is any documentary evidence by which the accuracy of entries in the books of accounts may be proved. a) Valuation b) Verification c) Voucher d) None of the above	the
		8)	As per Company act, the audit of a company is a) Voluntary b) One in 3 years c) Compulsory d) None of the above	
	B)	1)	plain the following concepts. Management audit Verification	04

		SLR-EZ-62
Q.2	Write Short answers. (Any Two) a) Write the need of auditing of cooperative society. b) Write qualification and disqualification of company auditors.	06
Q.3	What do you mean by audit? Explain the types of auditing.	10
Q.4	Attempt any one of the following questions. What do you mean by vouching? Explain the importance of vouching. OR	12

What are the rights and duties of company auditor?

Seat No.		Set	P
-------------	--	-----	---

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

		D .00	•	DVANCED COST A	•	TANCY (Paper-II)	
-			ursday	y, 09-02-2023 2:00 PM		Max. Maı	ks: 40
Instru	uctio		_	res to the right indicate h question carries equa		S.	
Q.1	A)		Proc a)	_	e concep b)	ot of Marginal cost	08
		2)	c) Norr a) c)		essed as b)	a percential cost a percentage of the input units of Cost None of these	
		3)	Serv a) c)	rice costing is also caus Operating costing Overhead costing	b)	Non-operating costing Product costing	
		4)	In tra a) c)	Fixed cost	b)	eciation cost are grouped under Stand by cost Variable cost	
		5)	obje	ct is classified as Cost allocation	- b)	ing of indirect cost, to any cost Sales tracing Cost tracing	
		6)		ch of the following cost in all cost system?	is not cha	Arged to work in process in a Actual direct material Estimated indirect labor	
		7)		ch of the following serve ess account? Standard cost card Job requisition form	es at a su b) d)	bsidiary ledger for the work-in Material requisition form Job order cost sheet	
		8)	Con a) c)	tract costing is a variant Job Unit	b) d)	_ costing. Process Batch	
	B)	Exp 1) 2)	Con	he following concepts tract costing as of uniform costing	) <u>.</u>		04
Q.2	Wri a) b) c)	Clas: Work	sificat	note. (Any Two) ion of costs ogress loss			06

Q.3 Work out in appropriate cost sheet from the unit cost per passenger km. for the year 2009-10 for a fleet of passenger buses run by a Transport Company from the following figures extracted from is books:

40

5 passenger buses costing ₹50,000, ₹1,20,000, ₹45,000, ₹55,000 and ₹80,000 respectively. Yearly depreciation of vehicles – 20% of the cost. Annual repair, maintenance, and spare parts – 80% of depreciation. Wages of 10 drivers @ ₹100 each per month, wages of 20 Cleaners @ ₹50 each per month. Yearly rate of interest @ 4% on capital, Rent of six garages @ ₹50 each per month. Director's fee @ ₹400 per month, office establishment @ ₹ 1,000 pre month. License and taxes @ ₹ 1,000 every six months, realization by sale of old tyres and tubes @ ₹ 3,200 every six months 900 passenger were carried over 1,600 kms, during the year.

Q.4 Answer the following (Any one)

12

A) From the following details, prepare statement of equivalent production, statement cost, statement of evaluation and process Account by following FIFO method.

Opening work-in progress (2,000 units)

- p - 1		
	₹	₹
Materials (100% complete)	5,000	
Labour (60% complete)	3,000	
Overheads (60% complete)	<u>1,500</u>	9,500
Unit introduced into the process	8,000	

There are 2,000 units in progress and the stage of completion is estimated to be:

Material 100% Labour 50% Overheads 50%

6,000 unit are transferred to the next process:

The process cost for the period are:

 ₹

 Material
 96,000

 Labour
 54,600

 Overheads
 31,200

B) Deluxe limited undertook a contract for ₹ 5,00,000 on 1st July 2009. On 30th June 2010 when the account were closed, the following datils about the contract ware gathered:

OR

	₹		₹
Material Purchased	1,00,000	Wages Accrued 30-06-2010	5,000
Wages Paid	45,000	Work Certified	2,00,000
General Expenses	10,000	Cash Received	1,50,000
Plant Purchased	50,000	Work Uncertified	15,000
Material on Hand	25,000	Depreciation of Plant	5,000
30-06-2010		-	

The above contract contained an escalation clause which read as follows:

"In the event prices of materials and rates of wages increase by more than 5%, the contract price would be increased accordingly by 25% of the raise in the cost of materials and wages beyond 5% in each case"

It was found that since the data was signing the agreement the prices of material and wages rate increased by 25%. The value of the work does take into accounts effect of the above clause.

Prepare the contract account. Working should form part of the answer.

Seat No.		Set	Р
	•	•	

B.Com. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 INDUSTRIAL MANAGEMENT (Paper – II)

		INDUSTRIAL MANA	GEN	IEN I (Paper – II)	
		ırsday, 09-02-2023 To 02:00 PM		Max. Marks	: 40
		प्रश्न अनिवार्य आहेत. किडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.			
प्र.1 अ)	खाली 1)	ल दिलेले योग्य पर्याय निवडून व —— व्यवस्थापनाचा संबंध उद्यो कर्मचाऱ्यांची भरती करून त्यांना अ) अर्थ क) व्यवसाय	ग संर तेथे [†] ब)	थेत काम करण्याशी योग्य व समाधानी	80
	2)	कार्यपुर्तीच्या आवश्यकतांच्या अनु मूल्यांकन करण्याची प्रक्रिया म्हण अ) कृती व्यवस्थापन	षंगाने Iजे — ब)	कर्मचाऱ्यांचे कार्याबाबतच्या कार्यमानाचे	
	3)	,	•	मध्यम यापैकी काहीही नाही	
	4)	संमेलने, चर्चासत्रे व समूह चर्चा अ) निवड क) बढती	या — ब) ड)	^	
	5)	हा अंतर्गत भरतीचा मार्ग अ) रोजगार विनिमय केंद्र क) बढती	ब)	जाहिरात यापैकी नाही	
	6)	—— मुल्यांकनामुळे कर्मचारी भर झाले आहे की नाही हे समजू श अ) कार्यमान / कृती क) बढती	कते. ब)	निवडीचे कार्य अचूक पध्दतीने पूर्ण नियोजन समूह	
	7)	मानव संसाधन विकासामध्ये —— अ) बढ़ती क) कौशल्याचा विकास	ब)	नियोजन	
	8)	शास्त्रीय निवड प्रक्रियेमध्ये अंतिम् महत्वाचा आहे. अ) वैद्यकीय तपासणी क) पात्रता मूल्यमापन	ब)	ड करण्यापूर्वी —— हा टप्पा / अवस्था भरती मार्गाची निवड ज्ञान विश्लेषण	

	SLR-EZ	-64
	ब) खालील संकल्पना लिहा. 1) मानव संसाधन विकास म्हणजे काय? 2) मनुष्यबळ नियोजन म्हणजे काय?	04
Я.2	िटपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) मानव संसाधन नियोजनाची गरज ब) कृती मूल्यांकनाचे हेतू क) भरतीचे बाहय मार्ग	06
ਸ਼.3	मानवी संसाधन व्यवस्थापनाची व्याख्या द्या. मानवी संसाधन व्यवस्थापनाचे महत्व विशद करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. कार्य मूल्यमापनाची व्याख्या द्या. कार्य मूल्यमापनाचे नीतिशास्त्र स्पष्ट करा. किंवा	12

प्रशिक्षण म्हणजे काय? प्रशिक्षणाच्या पध्दती स्पष्ट करा

	_	
Seat	Set	D
No.	Set	

	D	.Coi	•	NDUSTRIAL MANAGE		IIIIation: Oct/Nov-2022 IT (Paper – II)	
-			ırsda	y, 09-02-2023 2:00 PM		Max. Marks	: 40
Instru	ctior			uestions are compulsory. res to the right indicate full r	marks	S.	
Q.1 <i>i</i>	A)	Fill i 1)	Man satis a) c)	sfied work force. Finance Business is a process of evaluating in terms of its requirements.	the o b) d) g on e	Iternatives given below. Ibtaining and the maintaining of Marketing Human Resource Employee's performance of a	80
			a) b) c) d)	Performance Management Performance analysis Performance appraisal None of these	t		
		3)	a)	ning process is Short term Long term	b) d)	Medium None of these	
		4)	Con a) c)	ferences, seminar and grou Selection Promotion	p diso b) d)	cussions are the method of Training Recruitment	_•
		5)	a) c)	is internal source of recru Employment Exchange Advertisement	b)	nt. Promotion None of these	
		6)	work a)	to appraisal, the worker is completed accurately Performance Promotion	can b	Planning	
		7)	Hum a) c)	nan resource development of Promotion Development of skills	consis b) d)	sts of Planning None of these	
		8)	a) b)	is most important stage in ore final selection. Medical Test Selection of recruitment so Evaluation of qualification Knowledge analysis		entific selection procedure	
ĺ	В)	Expl 1) 2)	Wha	he following concepts. at is Human Resource Deve at is Human Resource Planr	•	ent??	04

Q.2	 Write Short Notes. (Any Two) a) Need for Human Resource Planning. b) Purposes of performance Appraisal. c) External sources of recruitment. 	06				
Q.3	Long answer Define 'Human Resource Management'. Describe the importance of Human Resource Management'.					
Q.4	Answer any one of the following: Define 'Performance Appraisal'. Explain the ethics of 'Performance Appraisal'. OR What is training? Explain the methods of training.	12				

						3	DLR-EZ	03
Seat No.							Set	Р
	Е	3.Cc	•	, ,	•	camination: Oct/Nov - CE (Paper - II)	-2022	
-			ursday, 09-02-2 l To 02:00 PM	023			Max. Mark	(s: 40
सूचना	-		प्रश्न अनिवार्य अ गोकडील अंक पूण		ਜ.			
Я.1	अ)			नीची निवड	ब)	पद्धतीतील प्रथम टप्पा आहे. मालमत्तेचे सर्वेक्षण यापैकी नाही		30
		2)	पीक विमा दाव्या अ) पॅन कार्ड क) बँक खात्र		ब)			
		3)	अग्नी विमा हा – अ) नफ्याचा क) नुकसान '		ब)	तोटयाचा गुंतवणुकीचा		
		4)	सार्वजनिक जबाब अ) 1995 क) 1981	बदारी विमा का	यदा - ब) ड)	मध्ये संमत करण्यात अ १९९९ १९९१	ाला.	
		5)	धोक्यापासून संरह अ) सर्वसमावेः	क्षण मिळते. शक विमा	ब)	विम्याअंतर्गत सर्व प्रकारच्या मोटार अपघात विमा व्यापारी वाहन विमा		
		6)	अग्नी विम्यासाठी अ) प्रतिभूती क) दस्तऐवज		ब)	वगळलेली मालमत्ता मानली मॉडेल्स वरील सर्व	जाते.	
		7)	असते. अ) नुकसान '	भरपाईचे तत्त्व	ब)	य आणि परिपूर्ण माहिती देणे सहकाराचे तत्त्व परमोच्च विश्वासाचे तत्त्व	महत्त्वाचे	
		8)	,		,	मध्ये करण्यात आली. 2006		

ਫ) 2014

क) 2015

		SLR-EZ-65
	ब) पुढील संकलपना स्पष्ट करा. 1) दुहेरी विम्याची संकल्पना स्पष्ट करा. 2) पीक विम्याची संकल्पना स्पष्ट करा.	04
प्र.2	िया लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) अग्नी विम्याचे स्वरूप ब) मोटार विम्याची व्याप्ती क) पीक विमा यशस्वी होण्याची कारणे	06
प्र.3	सार्वजनिक दायित्व विम्या अंतर्गत रक्कम मिळवण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) अग्नी विम्याची तत्त्वे आणि महत्व स्पष्ट करा. किंवा मोटार विम्याची तत्त्वे आणि महत्व स्पष्ट करा.	12

			5	SLR-EZ	-65
Seat No.				Set	Р
		B.Co	om. (Semester - V) (CBCS) Examination: Oct/Nov -2 ADVANCE INSURANCE (Paper - II)	2022	
			ursday, 09-02-2023 I To 02:00 PM	Max. Marks	s: 40
Instr	uctio	,	All questions are compulsory.) Figures to the right indicate full marks.		
Q.1	A)	Cho 1)	is first step in taking fire insurance policy. a) Selection of the insurance company b) Survey of the property c) Determining the risk d) None of these		80
		2)	is importance evidence in settlement of crop insurance a) Pan card b) Aadhar card c) Bank Account details d) All of these	claim.	
		3)	Fire insurance is a contract of a) Profit b) Loss c) Indemnity d) Investment		
		4)	The public liability insurance act passed in the year a) 1995 b) 1999 c) 1981 d) 1991		
		5)	motor insurance policy covers all types of risks. a) Comprehensive insurance policy b) Motor accident policy c) Third party insurance policy d) None of these		
		6)	property is treated as removal insured property in fire in a) Securities b) Models c) Documents d) All of the above	nsurance.	
		7)	Under principle of fire insurance importance is given to perfect information. a) principle of indemnity b) principle of cooperation c) principle of contribution d) principle of utmost good		
		8)	Pradhan Mantri Fasal Bima yojana was launched in a) 2016 b) 2006 c) 2015 d) 2014		
	B)	Exp 1) 2)	Dlain the following concepts. Explain the concept of double Insurance. Explain the Concept of Crop insurance.		04

Write short notes (Any Two) a) Nature of Fire Insurance **Q.2**

06

- b) Scope of Motor Insurance
- c) Crop insurance success

SLF	R-EZ	Z-65
-----	------	-------------

Q.3	Exp	lain the public liability insurance claim settlement procedure.	10			
Q.4	Ans	answer of the following. (Any One)				
	a)	Explain the principles and importance of Fire Insurance.				
		OR				
	b)	Explain the principles and importance of motor insurance.				

						•	)LIX-LZ	-00
Seat No.							Set	Р
	В	3.Coi	-	ster - V) (CBCS) ANCED STATIS		mination: Oct/Nov 6 (Paper – II)	-2022	
•			ursday, 09-0 To 02:00 Pl				Max. Mark	s: 40
Instru	ction		•	ns are compulsory. the right indicate ful	ll mark	S.		
Q.1	A)	Cho 1)	In LPP the a) Cons b) Obje c) both	rrect alternatives for condition to be satistraints have to be lictive function have a and be of the above	sfied i inear	S		08
		2)	a) Obje b) Cons c) Liner	cal method of L.P.F ctive function equat straint equations equations the these				
		3)	a) L.L.P	t problem (A.P.) is c. a and b	a parti b) d)	cular case of T.P. None of these		
		4)	minimized a) Cons			nich is to be maximized Decision variable None of the these	d or	
		5)		n assignment proble garian an	em the b) d)	e method used is Hamilton None of these		
		6)	a) ident b) state varia c) unde	ify any upper or low the constraints as	er bou linear	programming problem und on the decision va combinations of the de	riables	
		7)	a) max.	_	d obje b) d)	ective function for an L. min. Z = 4x + 3y None of these	P.P.	

Explain the following concepts. B)

None of these d)

 $\min\{C_i\} \ge \max\{B_i\}$

Processing n jobs through three machines A, B and C in the order

b)

8)

a)

c)

04

1) Slack variable in L.P. P.

ABC is possible only when

either a or b

 $\min\{A_i\} \ge \max\{B_i\}$

Surplus variable in L.P.P. 2)

Q.2 Write a short note. (Any Two)

06

- a) Assumptions in sequencing problems
- b) Initial Basic Feasible Solution (I.B.F.S.) to transportation problem
- c) Artificial variable in L.P.P.

Q.3 There are seven jobs, each of which has to go through the machines A and B in the order AB. Processing times in hours are given:

Job:	1	2	3	4	5	6	7
Machine A:	3	12	15	6	10	11	9
Machine B:	8	10	10	6	12	1	3

Determine a sequence of these jobs that will minimize the total elapsed time T.

Q.4 Answer any one of the following:

12

a) Four professors are capable of teaching any one of four different courses. The average weekly preparation time (in hours) for each subject by each professor is given below.

	I	II	III	IV
Α	2	10	9	7
В	15	4	14	8
С	13	14	16	11
D	4	15	13	9

How to assign each professor, one and only one course so as to minimize the total course preparation time for all four courses?

b) Find I.B.F.S. by V.A.M. and optimum solution by MODI

	I	II	III	IV	a _j
Α	15	10	17	18	2
В	16	13	12	13	6
С	12	17	20	11	7
b_j	3	3	4	5	15

				SLR-EZ-	-67
Sea No.	t			Set	Р
	B.C	Com.	. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: O BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK	ct/Nov-2022	
Time	: 03:	00 PI	riday, 27-01-2023 M To 05:00 PM	Max. Marks	: 40
सूचन		-	प्रश्न अनिवार्य आहेत. वीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.		
Я.1	अ)	खार्ल 1)	तिल दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. कंपनी ही कायद्यानुसार स्थापन झालेली ——— व्यक्ती होय.		08
			अ) कायदेशीर ब) कृत्रीम क) नैसर्गिक ड) यापैकी नाही		
		2)	प्रतिभूतीची नोंदणी करणे —— चे कार्य आहे. अ) एस. बी. आय ब) आर. बी. आय क) सेबी ड) बी. पी. सी. एल		
		3)	म्हणजे कंपनीच्या अंर्तगत व्यवस्थापनेसाठी नियम, काय उपकायदे होय. अ) माहितीपत्रक ब) घटनापत्रक क) नियमावली ड) वरील सर्व	दे आणि	
		4)	व्यापाऱ्याचे अनुचित व्यापार प्रकार वस्तूत दोष सेवेत न्यूनता इ तक्रारकर्त्याने केलेले लिखित आरोप म्हणजे —— होय. अ) तक्रार ब) अर्ज क) अपील ड) वरील सर्व	ह बाबत	
		5)	ला चिरंतन अस्तित्व असते. अ) भागीदारी संस्था ब) संघटना क) कंपनी ड) वरीलपैकी सर्व		
		6)	केंद्रीय दक्षता आयोग —— पारित झाला. अ) 2005 ब) 2000 क) 2003 ड) 2007		
		7)	माहितीपत्रक —— प्रकाशित करू शकते. अ) सार्वजनिक कंपनी ब) खाजगी कंपनी क) दोन्ही अ आणि ब		

यापैकी नाही

दिल्ली

कोल्हापूर

8)

अ)

क)

राष्ट्रीय आयोगाचे मुख्य कार्यालय --- येथे आहे.

ब) मुंबई

ड) कानपूर

	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) ग्राहक तक्रार 2) भाग भांडवल	04
Я.2	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) कंपनी व्यवस्थापन आणि प्रशासन ब) दलाल आणि उपदलाल क) केंद्रीय दक्षता आयोग	06
Я.3	सेबी ची संकल्पना स्पष्ट करा आणि तिचे कार्य स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. कंपनी संकल्पना स्पष्ट करा आणि कंपनीची वैशिष्टे लिहा. किंवा ग्राहक तक्रार निवारण माध्यमे स्पष्ट करा.	12

							SLR-EZ-	-67
Sea No.	t						Set	Р
	B.C	om.	•	, , , , ,	•	Examination: C		
,			day, 27-01-20 To 05:00 PM				Max. Marks	: 40
Instr	uctio		•	s are compulsone right indicate	•	S.		
Q.1	A)	Cho 1)		ect alternative is an per I	rson crea	-		80
		2)	Listing secu a) SBI c) SEBI	rities is the fund	ction of _ b) d)	RBI BPCL		
		3)	of the compa	any.	b)	y law for the intern Memorandum of All of the above	J	
		4)		practice of trad	er, defect	ing made by a cor tive goods deficier Application All of the above	•	
		5)		n perpetual succ rship firm any	cession. b) d)	Association All of the above		
		6)	Central Vigil a) 2005 c) 2003	ance commissi	on Act pa b) d)	assed on 2000 2007		
		7)	a) Public b) Private c) Both a	ssue prospectu Company Company & b of these	S.			
		8)	The Head of a) Delhic) Kolhap		onal com b) d)	mission is situated Mumbai Kanpur	d at	
	B)	Exp 1) 2)	lain the follo Consumer (Share Capit	•	3 .			04
Q.2	Writ a) b) c)	Con Brol	ort Notes. (Anpany Manag der and sub b tral Vigilance	ement and Adm roker	ninistratio	n		06

Q.3	Explain SEBI and its function.	10
Q.4	Attempt any one of the following questions. Explain concept of Company and write its Features. OR Explain Consumer dispute redressal agencies.	12

				SLR-EZ-68
Seat No.	t			Set P
	B.C	om.	(Semester - VI) (New) (CBCS) Examinat BUSINESS ECONOMICS (Paper -	
Time	: 03:(「: 1)	00 P I) सर्व	aturday, 28-01-2023 M To 05:00 PM प्रश्न अनिवार्य आहेत. वीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	Max. Marks: 40
Я.1		1)	ोल दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा नीति आयोगाची स्थापना —— रोजी करण्यात आली अ) 1 जानेवारी 2015 ब) 1 जानेवारी 2 क) 15 जानेवारी 2016 ड) 15 जानेवारी : —— राष्ट्राने जगामध्ये सर्वप्रथम नियोजनाचा स्वीका	T. 016 2015
		- /	अ) अमेरिका ब) रशिया क) इंग्लंड ड) जपान	X PXIII.
		3)	जेव्हा दोन देशांच्या सरकारमध्ये कर्जव्यवहार होतात है म्हणतात. अ) आंतरसंस्थाकडील कर्जे ब) बाह्यव्यापारी व क) आंतरसरकारी कर्जे ड) प्रत्यक्ष विदेशी	pर्ज
		4)	विदेशी भांडवलाने देशावर —— दबाव येतो. अ) आर्थिक ब) राजकीय क) सामाजिक ड) वित्तीय	
		5)	जागतिक व्यापार संघटनेची स्थापना —— या वर्षी : अ) 1985 ब) 1991 क) 1995 ड) 1997	झाली.
		6)	हे ट्रिम्स (TRIMS) चे पूर्ण रूप आहे. अ) व्यापार विषयक उत्पन्न उपाय ब) व्यापार विषयक गुंतवणूक उपाय क) वाहतूक विषयक गुंतवणूक उपाय ड) व्यापार विषयक गुंतवणूक व्यवस्थापन पद्धती	
		7)	ब्रिक्सची संकल्पना सर्वप्रथम —— यांनी मांडली अ) जिम ओ—निल ब) जिम ओ—गिल क) जिम ओ—कार्ल ड) जिम ओ—हिल	
		8)	म्हणजे मानवी मनाच्या साहाय्याने तयार केलेले मान्यताप्राप्त निर्मिती होय.	गे कायदेशीर व

ब) बौध्दिक शिक्षण

ड) बौध्दिक मालमत्ता अधिकार

अ) भांडवल कं) संशोधन

		SLR-EZ-68
	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) व्यवहारतोल 2) आर्थिक नियोजन	04
Я.2	िटपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) भारतीय नियोजनाची उद्दिष्टे ब) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची उद्दिष्टे क) नीति आयोगाची कार्य	06
Я.3	विदेशी भांडवलाचे महत्त्व व समस्या स्पष्ट करा?	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. ब्रिक्सची उद्दिष्टे व भूमिका स्पष्ट करा. किंवा 1991 च्या नवीन आर्थिक धोरणाचे परिणाम स्पष्ट करा?	12

Seat No.							Set	Р
E	3.Cc	om. (		· - VI) (New) (SINESS ECOI	-	Examination: Oc (Paper – III)	ct/Nov-2022	
-			urday, 28-0 <i>°</i> To 05:00 PN				Max. Marks	: 40
Instruc	ction	,	•	ns are compulso the right indicate	•	S.		
Q.1 <i>i</i>	Α)	Cho (1)	NITI Aayog a) 1 st Jar	rect alternative established in t n 2015 an 2016	heb)	e options. 1 st Jan 2016 15 th Jan 2015		80
		2)	a) Ameri c) Engla		•	ng in the world. Russia Japan		
		3)	countries, it a) Borrow b) Exterr c) Inter 0		 ational Ins Borrowing rowing		of two	
		4)	Foreign cap a) Econo c) Social			Political		
		5)	World Trad a) 1985 c) 1995	e Organization v	was estab b) d)	lished in the year _ 1991 1997	~~.~~	
		6)	b) Trade c) Trans	nds for Related Income Related Investr port Related Inv Related Investr	ment Meas estment N	sures Measures		
		7)	The concept a) Jim-o-c) Jim-o-c	-Neill	firstly intr b) d)	oduced by Jim-o-Gill Jim-o-Hill	<u>_</u> .	
		8)	The legal a a) Capita c) Resea	al	reation of b) d)	the human mind is Intellectual Educat Intellectual Propert	ion	
I	В)	Expl 1) 2)	ain the follo Balance of Economic F	•	S.	-		04

		SLR-EZ-68
Q.2	 Write Short Notes. (Any Two) a) Objectives of Indian Planning b) Objectives of International Monetary Fund c) Functions of NITI Aayog. 	06
Q.3	Explain the Importance and problems of foreign capital.	10
Q.4	Attempt any one of the following questions. Explain the objectives and role of BRICS. OR Explain the effects of New Economic Policy -1991.	12

Seat No.						Set	P
E	3.Com	•	· - VI) (New) (CE O-OPERATIVE		) Examination: Oct/Nov /ELOPMENT	/-2022	
		londay, 30-01 M To 05:00 Pl			Ma	ax. Marks	: 40
सूचना		र्ग प्रश्न अनिवार्य गवीकडील अंक	आहेत. पूर्ण गुण दर्शवितात.				
प्र.1 अ	म) खात 1)	बाराव्या पंचवा अ) 1997—2	ग्य पर्याय निवडून ग र्षिक योजनेचा काल २००२ २०१२	गवधी ब)	हा ———— होय. 2002—2007		80
	2)	भारतीय सहक अ) 1904 क) 1948	गरी चळवळीची सुरू	वात ब) ड)	——— मध्ये झाली. 1950 1991		
	3)	_	। पतपुरवठा संस्थार्च गवश्यकता असते.	े स्थ ब) ड)	ापना करण्यासाठी किमान —— 30 10		
	4)	——— कार्य अ) राज्य स ब) मध्यवर्ती	करतात. हिकारी बॅक सहकारी बॅका कृषी सहकारी पत		वटा संस्था यांच्यातील दुवा म्हण् उा संस्था	ु न	
	5)	राष्ट्रीय सहक अ) 2001 क) 1965	ारी ग्राहक संघाची र	स्थाप ब) ड)	ना ——— या वर्षी करण्यात अ 1991 1985	गली.	
	6)	शेतमालावर वि अ) सहकारी क) सहकारी	। प्रक्रिया	ब)	नंस्थाना ——— संस्था असे म्ह सहकारी सेवा यापैकी नाही	णतात.	
	7)	राष्ट्रीय सहक अ) 1955 क) 1969	ारी गृहनिर्माण संघाः	वी स्ध् ब) ड)	थ्रापना ——— मध्ये करण्यात ३ १९६५ १९७५	आली.	

		8)	भारतातील पहिला सहकारी साखर कारखाना ——— या ठिकाणी स्थापन करण्यात आला	
			अ) दिल्ली ब) पुणे	
			क) औरंगाबाद ड) प्रवरानगर	
	ৰ)			04
		1) 2)	भारतातील सहकारी प्रक्रिया संस्था भारतातील सहकारी चळवळीची प्राथमिक अवस्था (1904 ते 1911)	
प्र.2	थोड	क्यात	। उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)	06
	,		राष्ट्रातील सहकारी साखर कारखान्यांच्या समस्या	
	•		राष्ट्रातील दुग्ध सहकारी संस्था राष्ट्रातील नागरी सहकारी बँकांची समस्या	
	ጥ)	4614	राष्ट्राताल नागरा सहकारा बकाचा समस्या	
प्र.3	खाल	गेल प्र	प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (दिर्घोत्तरी उत्तर)	10
			न सहकारी चळवळीच्या विकासात सरकारची भूमिका स्पष्ट करा?	
प्र.4	खार्ल	ीलपैव	की कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (दिर्घोत्तरी उत्तर)	12
	अ)		तातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांच्या समस्या सांगून त्या दूर करण्यासाठी	
		उपार	य सुचवा.	
	ৰ)	பாரச	किंवा तातील सहकारी खरेदी–विक्री संस्थेची रचना व कार्ये सांगा.	
	٩ <i>)</i>	אולנ	वाताल चल्पाच अरपाचापमा चल्पा रचना प्रमाप चाना.	

Seat No.			Set	P
	B.Co	om. (	Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 CO-OPERATIVE DEVELOPMENT	
•			Max. Marks: 4 To 05:00 PM	40
Instru	ıctioı		All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	Cho	The period of 12 th Five years plan was a) 1997-2002 b) 2002-2007	80
		2)	c) 2007-2012 d) 2012-2017 The co-operative movement was started in India in a) 1904 b) 1950 c) 1948 d) 1991	
		3)	Minimum members for required for establishment of primary Agricultural Credit Co-operative Society. a) 40 b) 30 c) 20 d) 10	
		4)	acts as a link between State Cooperative Banks and Agricultural Credit Society. a) State cooperative bank b) Central co-operative bank c) Primary agricultural co-operative credit society d) None of these	
		5)	National co-operative consumer federation was established in the year a) 2001 b) 1991 c) 1965 d) 1985	
		6)	The societies that carry processing on agricultural goods are known as societies. a) Co-operative process b) Co-operative service c) Co-operative marketing d) None of these	
		7)	National housing co-operative Union wild established in the year a) 1955 b) 1965 c) 1969 d) 1975	
		8)	Indians first co-operative sugar factory was established at a) Delhi b) Pune c) Aurangabad d) Pravaranagar	
	B)	Expl 1) 2)	ain the following concepts. Co-operative processing Society in India. Primary stage of the co-operative movement in India (1904 to 1911).	04

SL	R-E	Z-6 9
----	-----	--------------

Q.2	Writ a) b) c)	te answer in short. (any two) Problems of co-operative sugar factories in Maharashtra Dairy co-operative Societies in Maharashtra Problems of urban Co-operative Bank in Maharashtra	06
Q.3		swer of the following questions. (Long answer) lain the role of government in the development of co-operative movement in a?	10
give remedies to solve them?		State the problems faced by District Central Co-operative Bank in India and	12
	b)	Describe the structure and functions of a Co-operative Marketing Society in India?	

Seat No.	Set	Р

B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 MODERN MANAGEMENT PRACTICES

			ay, 31-01-2023 05:00 PM		Max. Marks:	: 40
			अनिवार्य आहेत. डील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.			
प्र.1 अ)	खार्ल 1)	 गुणव अ)	देलेले योग्य पर्याय निवडून ग – ची स्थापना आंतरराष्ट्रीय प वत्ता प्रमाणपत्र देण्यासाठी झा भारतीय मानक संस्था आंतरराष्ट्रीय मानक संस्था	ातळीवर लेली आ ब)	वस्तू व सेवांची प्रमाणीकरण करून हे. जागतिक व्यापार संघटना	08
	2)	अ)	ा, पूर, वादळे ही —— आपत नैसर्गिक कृत्रिम	ब)	गर आहेत. मानव निर्मित वरील सर्व	
	3)	अ)	– ही समारंभाची वैशिष्ट्ये आ वेगळेपण नाशवंतपणा	हेत. ब) ड)	सेवा वरील सर्व	
	4)	अ)	स सिग्मा —— ही संकल्पना नीतिमत्तात्मक राजकीय		आर्थिक संख्यात्मक	
	5)	अ)	झेन म्हणजे ———. सुधारणा सतत सुधारणा	•	अंमलबजावणी सतत मोजमाप	
	6)	अ)	दोष कार्यक्रम ही संकल्पना डॉ. डेमिंग फिलीप क्रोसबी	ब)	यांनी मांडली. जोसेफ जुरॅन पीटर ड्रकर	
	7)	अ)	– मुळे तणाव काही प्रमाणात वरिष्ठांची वर्तणूक ध्यान धारणा	ब)	रता येतो. अधिक कार्यभार वरीलपैकी कोणतेही नाही	
	8)	खार अ)	– ही अशी प्रक्रिया आहे की र । अशा व्यवसाय संस्थेकडे सुर बी.पी.ओ चिन्हांकन		एखादी कंपनी आपली विशिष्ट कार्य शकते. सेवा समारंभ	

		SLR-EZ-70
	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) बी.पी.ओ 2) कायझेन	04
Я.2	िटपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) आय.एस.ओ गुणवत्ता मानक ब) समारंभ व्यवस्थापन क) आपत्ती व्यवस्थापन	06
Я.3	ताण व्यवस्थापन म्हणजे काय? ताणाची वैयक्तिक कारणे स्पष्ट करा.	10
Я.4	पोका योके संकल्पनेची व्याख्या देऊन सूक्ष्म पातळीवरील तंत्रे स्पष्ट करा. किंवा	12
	समारंभ व्यवस्थापन म्हणजे काय? समारंभ व्यवस्थापनाचे महत्व स्पष्ट कर	Г.

	_	
Seat No.	Set	P
	-	

	B.C	om.		ester - VI) (Nev MODERN MAI			Examination: Oct/Nov-2022 PRACTICES	
-			esday, 3 To 05:	31-01-2023 00 PM			Max. Mark	s: 40
Instr	uctio		-	estions are comp es to the right ind	•	ark	S.	
Q.1	A)	Cho 1)	The _ for god a) I b) \ c) I		ed to develon and award Institute anization anization fo	op ce	common international standards ertificates about quality.	08
		2)	a) 1	quake, flood, cyc Natural Artificial	b	)	ypes of disaster. Man made All of the above	
		3)		are the characte Iniqueness Perishability	b	)	nt. Service All of the above	
		4)	a) E	gma is a c Ethical Political	b	))	Economical Statistical	
		5)	a) I b) I c) (	n means mprovement mplementation Continuous Impro Continuous meas	ovement			
		6)	a) [	Defect program' Dr. Deming Philip Crosby	b	)	ounded by Joseph Juran Peter Drucker	
		7)	a) E	me extent stress Behavior of boss Meditation	b		ed with the help Over time None of the above	
		8)	a) E		ess to a spe	eci	mpany can delegate certain alized organization. Service Event	
	B)	Exp 1) 2)	lain the B.P.O Kai ze		cepts.			04
Q.2	a)	I.S.0 Eve	O Qualit nt Mana	e / Short Answe ty Standards agement anagement	er / Short Pi	rok	olem (Any Two)	06

- Q.3 What is Stress Management? Explain the Causes of individual Stress.
- Q.4 a) Define the Concept of Poka-Yoke. Explain the micro level techniques of Poka-Yoke.

OR

b) What is Event Management? Explain the importance of event management.

					OLIN-LZ	-, ,
Seat No.					Set	P
B.C	om	•			6) Examination: Oct/Nov-2022 (Paper – III)	
•		/ednesday, 0′ M To 05:00 P			Max. Mark	s: 40
~,		ं प्रश्न अनिवार्य विकडील अंक		वितात.		
प्र.1 अ)		वसूली बँकेने मिळते. अ) रेखांकि	वसूलीसाठी -	धनादे ब)	तेल्या जागा भरा. श स्विकारले तरच कायदेशीर संरक्षण आदेशदेय निरूपयोगी	08
	2)	फाडलेल्या धन् अ) निवृत्त क) बहुप्रदा	_	ৰ)	म्हणतात. अर्धवट यापैकी नाही.	
	3)	सार्वजनिक बँ अ) राज्य क) स्थानिव		ब)	ूक —— सरकार करते. केंद्र यापैकी नाही	
	4)	ऋण फेडण्या करण्याच्या पर अ) धारणारि क) असाइन	द्रतीस —— धेकार	~	प्रतिज्ञा	
	5)	भारतातील पर्ग आला. अ) 1948 क) 1960	हेला बँकींग ि	ब)	गदा ——— मध्ये पास करण्यात 1949 1970	
	6)				मुक्त कर्ज सुविधा	
	7)	——— हे अ अ) रोखता क) दस्तऐव		ब)	टये आहे. लाभप्रदता सुरक्षितता	
	8)	अ) तारण	प्रमाणपत्राच्या तांकन	ब)	निर्माण केलेल्या प्रभारास —— म्हणतात नजर — गहाण गहाण	-

		SLR-EZ-71
	 ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) महाव्यवस्थापकाची गुण—वैशिष्टये सांगा 2) स्थिर प्रभार व बदलता प्रभार म्हणजे काय ते स्पष्ट करा. 	04
Я.2	टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) वसूली बँकेचे अधिकार आणि कर्तव्ये ब) अग्रीमे देण्याची तत्वे क) धारणाधिकार	06
प्र.3	प्रदायी बँक म्हणजे काय? प्रदायी बँकेने घ्यावयाची दक्षता सांगा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	12

						SLR-EZ-	· / I
Seat No.						Set	P
	B.C	om. (	•	· - VI) (New) (CBC Advanced Bankin	•	Examination: Oct/Nov-2022 Paper – III)	
•			dnesday, 01 To 05:00 Pl			Max. Marks	: 40
Instr	uctio	,	•	ns are compulsory. the right indicate full r	mark	S.	
Q.1	A)	Cho 1)	Collecting back a) A cros	ssed cheque	ction b)	ne options. any when he collects An order cheque Mutilated cheque	80
		2)	The feared a) Mutila c) Multi i		b)	cheque. Incomplete None of these	
		3)	The director a) State c) Local	ors of public banks are	e ap b) d)	pointed by Govt. Center None of these	
		4)	a promise i a) Lien	•	•	lyment of debt or performance of Pledge Loan	
		5)	The First ba a) 1948 c) 1960	anking regulation act	is p b) d)	assed in 1949 1970	
		6)		tion facility is also cal draft facility credit	b)	as open loan facility loan	
		7)	a) Liquid	alient feature of sound lity mentation		ding Profitability Safety	
		8)	called as _ a) Pledg	·	•	national saving certificate is Hypothecation Mortgage	
	B)	1) 2)	State the q	owing concepts. ualities of General Ma fixed charge and floa	•	•	04
Q.2	Writ a) b)	Righ	ort Notes. (A t and duties ciples of sou	of collecting Bank			06

c) Lien

Q.3 What is paying Bank? State the precautions taken paying bank.

- Answer any one of the following.a) Explain the basic features of Indian banking regulation act of 1949.b) State the merits and demerits of hypothecation.

Seat No.			Set	Р
В	.Com.	(Semester - VI) (New) (CBCS) ADVANCED ACCOUNTAN		
•		ednesday, 01-02-2023 // To 05:00 PM	Max. Marks	s: 40
Instruc		All questions are compulsory. Figures to the right indicate full man	ks.	
Q.1 A	) Mult 1)	tiple choice questions. When are of the exciting companies business of another company or coa) Amalgamation b) c) Internal reconstruction d)	mpany it is known as Absorption	08

Share received from the new company are recorded _____.

b) Average price

	c)	Market value	d)	Name of the above
3)	a)	algamation of companies is g As-14 As-13	overn b) d)	ned by As-11 As-9
4)	it is (a)	en liquidation expenses are p debited to Bank A/c Realization A/c	b)	nd borne by seller company that Goodwill A/c Capital Reserve A/c
5)	a) b)	ity or shareholder fund is equity share capital + Preference Equity share capital + Reverence Equity share capital + Preference surplus None of the option are corre	erence enues erence	share capital
6)	a) b)	king capital is the Capital borrowed from the borifference between current Difference current assets an Cash and bank balance	asset	
7)	a)	ic objective of cost accountin tax compliance cost ascertainment	b)	financial audit
8)	Hire a) c)	r charges depreciation is cal Hire purchase price Both		ed and show in the books of hire. Cash price None of these

Q.1 B) Explain the following concept.1) Explain the classification of cost

2)

a) Face value

- Distinguish between cost accounting & financial accounting. 2)

Q.2 Write short problem. (Any Two)

a) Following financial details are extracted from the books or Bright Company Ltd as at 31st March 2013.

Particular	Amount
Net Sale	12,00,000
Operating Expenses	9,00,000
Gross Profit	3,00,000
Non-operating Expenses	1,20,000
Net Profit	1,80,000
Current Asset	3,80,000
Inventories	4,00,000
Fixed Assets	7,20,000
Total Assts	15,00,000
Net Work	7,50,000
Debt	4,50,000
Current Liabilities	3,00,000
Total Liabilities	15,00,000
Working Capital	4,80,000

Calculate: a) Net Profit Ratio b) Working Capital Turnover c) Net worth to Debt

- 2) State the limitation of financial accounting.
- 3) 'X' Itd and 'Y' Ltd agreed to amalgamate one formed a new company with an authorized capital of Rs. 500000 divided into equity share of Rs.10 each on the date of amalgamation, the Balance sheet of the two companies were as under.

Balance sheet of X Ltd and Y Ltd as on 31-3-07

Equity & Liabilities 1) Shareholder fund a) Share capital	X Ltd	Y Ltd
i) Equity share of Rs. 10 each b) Reserve & surplus	1,00,000	70,000
i) Reserve fund ii) P & L account	8,000 22,000	5,500 15,000
,	22,000	15,000
Non-current Liabilities a) Long-term Borrowing		
5% debaters Provision for P.F.	50,000 5,500	 4,000
	3,300	4,000
3) Current Liabilities a) Trade payable		
i) Sundry creditor	24,500	30,000
	2,10,000	1,24,500
II) Assets		
1) Non-current Assets a) Fixed Assets i) Tangible assets		
Sundry assets Property	1,20,000 30,000	62,000

2) Current Assets

a) Inventories		
i) Stock	10,000	7,500
b) Trade receivables		
i) Sundry debtors	40,000	45,000
c) Cash & Cash Equivalents		
i) Cash at Bank	10,000	10,000
	2,10,000	1,24,500

The purchase price consisted of:

- i) The assumption of the liabilities of both the companies
- ii) The discharge of 5% debenture in X Ltd at premium of 10% by the issue of 8% debenture in new company.
- iii) The issue at a premium of Rs. 5 per share of equity share of Rs. 10 each, in new company for the purpose of amalgamation the asset is to be revalued as under.

	X Ltd	Y Ltd
Sundry Assets	1,40,000	65,000
Property	50,000	-
Debtors	35,000	40,000
Stock	8,000	8,000
Goodwill	10,000	7,000

Calculate purchase consider.

Q3) On 1st January 2014 Sheela Ltd purchased a machine from M/s Lalit & Co.
 on Hire Purchase System. The cash price of the Machine was Rs. 7450 and the payment was to be made as follows.

Rs. 2000 were to be paid on signing of the agreement and the balance in three installments of Rs. 2000 each at the end of each year 5% interest as charged by M/s Lalit per annum. Sheela Ltd has decided to write off 10% annually on the diminishing balance of the cash value of the machine.

Draft journal entries in the books of both the parties.

Q.4 The 'A' company Aand B company whose business one of similar decided to amalgamate and a new company caused to AB Company Ltd is formed to take over their assets and liabilities. the following are their Balance sheets.

Balance sheet as on 31st Dec. 2018

Liabilities	'A' Co 'B' Co		Assets	'A' Co	'B' Co	
	Rs.	Rs.		Rs.	Rs.	
Share Capital			Goodwill	30000	20000	
7500 share of Rs.10	75000	-	Plant	18300	13450	
each		45500		40000		
4550 share of Rs.10	-	45500	Land	10000	-	
each						
Sundry Creditor	3300	2000	Stock in Trade	16000	11550	
Reserve	4200	-	Sundry Debtors	7500	6000	
Profit & Loss A/c	800	4500	Cash	1500	1000	
	83300	52000		83300	52000	

Assuming that the assets and liabilities are worth at their book value what amount each company will get? Pass necessary journal entries in the books of company also prepare the Balance sheet of AB Company Ltd.

Page 3 of 4

80

Q.4 The following is the Balance sheet of Hones Traders Ltd as on 31st March 2006

Liabilities	Rs	Assets	Rs
Authorized and issued share	50000	Goodwill	55000
capital 500 10% cumulative			
Preference share of Rs 100 each	150000	Sundry Assets	164500
fully paid 1500 equity share of		-	
Rs.10 each			
Fully paid 7% debenture	20000	Cash	500
Sundry creditor	30000	Profit & Loss	30000
	250000		250000

A scheme of Reconstruction details between agreed upon.

- a) New Traders Ltd a new company to be formed with authorized capital of Rs. 325000 all in equity share of Rs. 10 each
- b) One equity Share (Rs. 5 paid up) in the new Company to be issued for each equity share in the old Company.
- c) 20 equity share (each Rs. 5 paid up) in the new company to be issued for each cumulative preference share in the old company.
- **d)** Debenture holders to receive 2000 equity share fully paid up in the new company.
- e) Sundry creditors to be taken over by the new company.
- f) The remaining unissued equity share to be taken over and paid for in full by the directors.
- **g)** New Traders Ltd to take over old company assets subject to a depreciation of Rs. 40000 and adjusting the goodwill as required.

You are required to show the journal entries necessary to open the book of New Traders Ltd and show also the Balance Sheet of New Traders Ltd after having effect to the Scheme.

Seat No. Set P

	B.C	om. (	(Sen	nester - VI) (New) (CBC ADVANCED COSTI		xamination: Oct/Nov-2022 Paper – III)	
-				day, 01-02-2023 5:00 PM	·	Max. Marks	: 40
Insti	ructio			questions are compulsory. res to the right indicate full r	marks.		
Q.1	A)	Multi 1)	-	choice questions. C analysis deals with			08
		-,		Analysis of process chart			
		2)	late	ler method of pricing st purchase. LIFO	of issu b)	e materials are issued first from FIFO	
			c)		d)	Weighted Average	
		3)		system of remuneration	on help	os in reduction of overhead cost	
			a) c)	Time rate	b) d)	Halsey plan None of these	
		4)		cific period.		wages to the workers for	
			a) c)	Contract rate Peace rate	b) d)	Time rate Incentive rate	
		5)	Allo a) c)	cation or apportionment of e Horse power Value of machine	electrio b) d)	Nature machine	
		6)	Fac a) c)	tory overheads also known Works cost Production overheads	b)	 Works overheads All of the above	
		7)	mat a) c)	ensure the provision of erial at require time. Inventory control Material inspection	requir b) d)	ed and quality and quantity of Stock verification Systematic recording	
		8)	Und a) b) c) d)	ler piece rate system, Wage No. of hours worked Standard Hours No of Unit produced All of the above	•	ate Per Unit X	
	B)	Expla		ne following concepts t Allocation			04

b) Direct material

Q.2 Write short note/short problem. (Any Two)

- a) Classification of cost by variability
- **b)** Compute the total earning of a worker under Rowen plan Wages rate per Hour 5

Standard hour 80

Time taken 60

c) Compute the total earning of worker under Halsey plan.

Wages rate rupees 3 per hour.

Standard time 90 hour.

Actual time taken 60 hour.

Q.3 Attempt any two of the following.

10

06

Prepare a statement showing the pricing of issue on the basis of simple average method from the following information pertaining to material.

01 Mar. 2020	Opening balance 2200 units @ ₹ 60 per unit
03 Mar. 2020	Issued 280 units
04 Mar. 2020	issued 500 units
08 Mar. 2020	issued 420 units
13 Mar. 2020	Received from vendor 800 units @ ₹ 59 each
14 Mar. 2020	Refund of surplus from work order 16 units @ ₹
	58 each
16 Mar. 2020	issued 700 units
20 Mar. 2020	Received a from vendor 960 needs @ ₹ 62 each
24 Mar. 2020	Issued 1216 units
25 Mar. 2020	Received a from vender 1280 units @ ₹ 60 each
26 Mar. 2020	Issued 1048 units
28 Mar. 2020	Refund from vendor 300 units you should on 3rd
	March
31 Mar. 2020	Received a from vendor 300 units @ ₹ 64 each

Q.4 A) Attempt any One of the following.

12

A machine costs Rs.90,000 and is deemed to have serap value of 5% at the end of its effective life (19 Years) Ordinary, the machine the expected to run for 2,400 hours per annum but it is estimated that 150 hours will be lost for normal repairs and maintenance and further 750 hours will be lost due to staggering. The other details in respect of machine shop are:

	1	'
Sr.	Particulars	₹
a)	Wages, Bonus and provident fund	6000 per year
	contribution of each of two operators (each	
	operator is in changes of two machines).	
b)	Rent and rates of shop	3,000 per year
c)	General lighting of the shop	250 per month
d)	Insurance premium for the machine	200 per month
e)	Cost of repairs and maintenance per	250 per month
	machine	
f)	Shop supervisor salary	500 per month
g)	Power consumption of the machine per hour	
	20 units; Rate of power per 100 units rupees	
	10	
h)	Other factory overhead attributable to the	4000 per annum
	shop	

- There are four identical machines in the shop. The supervisor is expected to devote 1/5 of his time for supervising machine. Compute a comprehensive machine hour rate from the above details.
- B) In a factory granted wages are paid Rs 2 per hour and the payment is made on weekly wages for a week of 4.8 hours by time and motions study it is estimated that manufacture of a product required 25 minutes to it personal time contingency allowance 20% is to be added during one week Ramdas produced 110 article during the week. Calculate his wages under
  - 1) Time rate method
  - 2) Halsey plan
  - 3) Rowan plan
  - 4) Piece rate method

				SLI	R-EZ-	74
Seat No.					Set	P
E	3.Con	-		Examination: Oct/Nov ENT (Paper – III)	-2022	
•		Wednesday, 01-02-20 PM To 05:00 PM	)23	Ма	x. Marks	: 40
सूचना		र्व प्रश्न अनिवार्य आहेत जवीकडील अंक पुर्ण गु				
प्र.1 3	-	लील दिलेले योग्य पर्या	~,			08
	1)	यंत्राची उत्पादकता मे		•		
		अ) <u>एक</u> ूण उत्पादन यंत्राचे एकूण त		एकूण उत्पादन		
				एकूण भांडवल		
		क) <u>एकूण उत्पादन</u> एकूण श्रम तास		वरील सर्व एकूण श्रम तास		
	2)	C.		ात करणे म्हणजे —— होय.		
		अ) नियोजन	ब)	समन्वय		
		क) कार्यवेळापत्रक	ভ)	नियंत्रण		
	3)	पध्दतीनुसार अ	द्ययावत किंमतीने व	कच्चामाल दिला जातो.		
	•	अ) प्रथम आवक प्र	थम जावक (FIFO)			
		ब) शेवटी आवक प्र	ाथम जावक (LIFO	)		
		क) साधी सरासरी				
		ड) वरील सर्व				
	4)	उत्पादन कार्याचे एकू	ग घटक आह	हेत.		
		अ) 10	ब)	12		
		क) 9	ভ)	14		
	5)	माल पाठविणे पत्राला	म्हणून सुध्द	ा संबोधले जाते.		
	-	अ) प्रवेश पावती		रोखीची पावती		
		क) डिसपॅच`ममो	ਫ)	वाहन पावती		
	6)	ज्या स्तरास किंवा बिं	दूस नवीन खरेदी ३	गदेश देणे अभिप्रेत असते त्या		
		स्तरास किंवा बिंदूस -				
				धोकापातळी / स्तर		
		क) महत्तम पातळी	ভ)	पूर्णादेश पातळी / स्तर		
	7)	नियोजन, मार्गनिर्धारण	, कार्यवेळापत्रक व	कार्यप्रारंभ आदेश देणे या का	र्याचा	
		समावेश मध्ये ह	होता.			
		अ) खरेदी				
		ब) मालसाठा नियंद	त्रण			

क) उत्पादन नियोजन आणि नियंत्रण ड) यापैकी नाही

		8)	केंद्र	सरक	ारने राष	ट्रीय र	उत्पादक	न्ता मंड	ठार्च	री '	र्श	ग्राप	ना		_ ī	ाध्ये	के	त्री.		
			अ)	195	8			6	)	1	196	8								
			क)	) 195	6			<u> </u>	)	1	194	18								
	ৰ)	1)	माल		. करा. व्यवस्था । या सं															04
प्र.2	खाल	गिलपै	की व	क्रोणत्य	ाही दोन	ा वर	टिपा वि	लहा.												06
	,				स्थापनेचे															
	,				म बाहेर	पध्दत	₹													
	क)	का	येप्रारंभ	म आदे	श															
Я.3	उत्प	दिक	तेचे म	गहत्व न	सप्ट क	रा. उ	त्पादकः	ता वाढि	ोण्य	गरे	चे ग	मार्ग	ि वि	शद	क	रा.				10
Я.4	खाल	ीलपै	की व	क्रोणत्य	ाही एक	ग प्रश्न	गाचे उत्त	तर लिहा												12
	उत्प	ादन	नियो	जन अ	गणि नि	यंत्रण	म्हणजे	काय?	उत्प	गद	दन	नि	यो	जन	आर्वि	णे वि	नेयं	त्रण	ाचे	
	महत्	व स्प	गष्ट व	_{र्गि.}																
								किंवा												
	वित्ती	यि व	यवस्थ	गपन म	हणजे व	ग्गय?	वित्तीय	व्यवस्थ	पन	ाचे	चे म	नहत्	च रि	वेश	द व	ञ्स.				

Seat No.		Set	Р						
E	B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 INDUSTRIAL MANAGEMENT (Paper – III)								
•	Date: Wednesday, 01 03:00 PM To 05:00 PI		s: 40						
Instru	ctions: 1) All question 2) Figures to	ns are compulsory. the right indicate full marks.							

Day & Date Time: 03:0			sday, 01-02-2023 05:00 PM		Max. Marks: 40
Instructio			questions are compulsory. ures to the right indicate full	mark	S.
Q.1 a)	Cho	a)	the correct alternative from is the formula to measure Total Production Total Machine Hours Total Output Total Labour Hours	the m b)	-
	2)	as _ a)	rmination of required time form. Planning Scheduling	b) d)	npletion of some work is known Co-coordinating Control
	3)	issue a)	· · ·	b)	e, materials of latest price is Last in First out All of these
	4)		uction function has total 10 9	b) d)	Components. 12 14
	5)	a)	very challan is also called as Bill of entry Dispatch memo	b)	 Cash memo Lorry receipt
	6)	that	level / point at which new or point is known as Minimum level Maximum level	der fo b) d)	r purchase of material is given Danger level Reordering level
	7)		comprises the planning, retions. Purchases Inventory control Production planning and co	_	g, scheduling and dispatching
	8)	Nation ina)	onal Productivity Council is e 1958 1956	establi b) d)	ished by central government 1968 1948

			SLR-EZ-74
	b)	Explain the following concepts. 1) What is inventory management? 2) Define productivity.	04
Q.2	Wri a) b) c)	ite short notes. (Any Two) Objectives of inventory management First in First out method (FIFO) Dispatching	06
Q.3		plain the importance of productivity. Describe the ways of improvin ductivity.	g 10
Q.4	Atto a) b)	empt any one of the following questions. What is production planning and control? Explain the importance production planning and control. What is financial management? Explain the importance of finance Management.	

		7		
Seat No.			Set I	P
В.	<u>-</u>	r - VI) (New) (CBCS VANCED INSURAI	) Examination: Oct/Nov-2022 NCE (Paper-III)	
•	ate: Wednesday, 01 3:00 PM To 5:00 PM		Max. Marks: 4	40
~,	1) सर्व प्रश्न अनिवार्य 2) उजवीकडील अंक			
प्र.1 अ) 1)	विमा प्रतिनिधीला त आवश्यक असते. अ) एक	ब)	ग्राचे नुतनीकरण ——— वर्षांनी करणे दोन	80
2)	क) तीन विमा नियमन व वि अ) मुंबई क) हैदराबाद	ৰ)	चार कार्यालय ——— येथे आहे. दिल्ली पुणे	
3)	आयुर्विमा हा ——— अ) नफा मिळवण्य क) नुकसान भरप	गाचा ब)	उत्पन मिळवण्याचा वरील सर्व	
4)	अ) जर तो मानरि	प्तक विकृत असेल तर ठखोर झाला असेल तर हरातफर केली तर	परिस्थितीत रद्द केला जातो.	
5)	पहिला विमाहप्ता भ जाते. अ) विमापत्र क) कच्चे विमापत्र	ब)	ळणारी पावती —— या नावाने ओळखली प्रस्तावअर्ज वरिल सर्व	
6)		उमेदवारास पाठवले पा ब)	यानंतर विमापत्र तयार करून पुढील हिजे. दोन चर	
7)	सामान्यपणे ——— अ) रूपये 5000 क) रूपये 15000	ৰ)	द्यकीय तपासणी आवश्यक असते. क्तपये 10000 क्तपये 20000	

	8)	भार	तातील आयुर्विमा व्यवस्थापनाचे –		मध्ये	राष्ट्रीयीकरण झाले.	
		अ)	सन 1947	ब)	सन	1950	
		क)	सन 1956	ਫ)	सन	1990	
प्र.1	ৰ)	खात	नील संकल्पना स्पष्ट करा.				04
	•	1)	वयाचा दाखला				
		2)	अभिहस्तांकन किंवा बेचन				
		_					
प्र.2			वेकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.		_		06
	1)	_	विम्याच्या विकासातील विमाप्रतिनि	निधीची	भुमिव	<u>স</u>	
	2)	आयृ	विमा महामंडळाची संघटन रचना				
	3)	हप्त	ामुक्त विमापत्र				
प्र.3	~~(am~~	~~() (~~	नेधिची आचारसंहिता सविस्तर स्प	NJ 35.	п		40
я.э	เษาเ	MICH	विया जायारसाहता सापसार स्य	C qi	ΧI.		10
प्र.4	खाल	ीलपै	की कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्त	र लिह	T.		12
	आयु	र्विमा	उतरविण्याची कार्यपद्वती स्पष्ट क	ञ्स.			
			9	कंवा			
	विमा	निय	मन व प्राधिकरण महामंडळाची क	र्तव्य	व कार	र्ग सविस्तर स्पष्ट करा.	

Seat No.			Set	Р
I	B.Cc	om. (	Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 ADVANCED INSURANCE (Paper-III)	
•			dnesday, 01-02-2023 Max. Marks: To 5:00 PM	40
Instru	ction		All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	A)	Cho 1)	ose the correct alternative from the options. The license of insurance agent be renewal after years a) One b) Two c) Three d) Four	80
		2)	The head office of insurance regulation and development authority is situated at a) Mumbai b) Delhi c) Hyderabad d) Pune	
		3)	Life insurance is not a contract of a) Earning profit b) Earning income c) Indemnity d) All of these	
		4)	The license issued to insurance agent can be cancelled if he a) Found mentally week b) Bankrupt c) Committed Fraud d) All of these	
		5)	After payment of first insurance premium insured received is called as a) Insurance policy b) Proposal form c) Cover note d) All of the above	
		6)	After accepting the insurance proposals form the Life insurance Corporation, the insurance policy should be prepared and send to the ensured within the next months. a) One	
		7)	Generally a medical certificate for the insurance of Rupees a) 5000 b) 10000 c) 15000 d) 20000	
		8)	The life insurance business in India was nationalized in a) 1947 b) 1950 c) 1956 d) 1990	
	B)	Expl 1) 2)	lain the following concepts. Proof of age Assignment	04
Q.2	a) b)	Role Orga	ort Notes. (Any Two) of agent in development of life insurance anizational structure of LIC up policy	06
Q.3	Fxnl	ain th	e code of conduct of life insurance agent	10

Q.4

- Attempt any one of the following questions.
  a) Explain the procedure for taking Life Insurance policy.
  b) Explain the duties and function of IRDA.

Seat No.			Set	Р
	B.C	om.	(Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 ADVANCED STATISTICS Paper – III	
•			dnesday, 01-02-2023 Max. Mark To 05:00 PM	s: 40
Instru	ctior	2) 3)	Figures to the right indicate full marks. Each question carries equal marks. Graph papers will be supplied on demand. Use of soundless calculators is allowed.	
Q.1	A)	Cho 1)	The death rate obtained for a segment of a population is known as a) specific death rate b) crude death rate c) standardized rate d) none of these	08
		2)	The TFR is a) The number of children a women will likely bear in her lifetime b) The births to women divided by the female population c) The numbers of birth divided by the total population d) none of these	
		3)	Area of critical region depends on a) number of observations b) size of type- I error c) size of type- II error d) value of statistic	
		4)	Any hypothesis which is complementary to null hypothesis is a) composite hypothesis b) simple hypothesis c) alternative hypothesis d) none of these	
		5)	For comparing proportions of two populations which of the following test to be used. a) Z-test b) chi-square test c) t- test d) F-test	
		6)	For testing of goodness of fit test is used. a) normal b) F c) t d) chi-square	
		7)	Equality of two population variances can be tested by a) Z-test b) t- test c) $\chi^2 - test$ d) F-test	
		8)	If the null hypothesis of test statistic Z is N(0,1) then for testing against a two sided alternative at $\alpha=0.05$, reject H_0 if a) $ Z >1.96$ b) $ Z <1.64$ c) $ Z <1.96$ d) None of these	
	B)	Expl 1) 2)	ain the following concepts. Explain CDR and SDR Explain null and alternative hypothesis.	04

SL	R-	EZ-	76
			06

Q.2	Write	a short	note.	(Any	Two)	
-----	-------	---------	-------	------	------	--

- a) Explain type I and type II error
- b) Explain the large sample test population mean
- c) Define GRR and TFR
- Q.3 Explain the test for equality of population proportion for large sample.

Q.4 Answer the following (Any One)

- a) Explain the concept of independence of two attribute.
- b) Describe the test for equality of population variance based on F distribution.

			SLR-EZ	-//
Seat No.			Set	P
В.	, ,	, ,	E) Examination: Oct/Nov-2022 (Paper – IV)	
Time: 03	ate: Friday, 24-03-2023 :00 PM To 05:00 PM		Max. Mark	s: 40
C1	1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण	दर्शवितात.		
प्र.1 अ) 1)	खालील दिलेले योग्य पर्याय । भारतात पहिल्या विकास बँवे			08
,	अ) 1945 क) 1947	ਕ) ਤ)	1946 1948	
2)	भारतात औद्योगीक वित्त क्षेत्र अ) IDBI क) ICICI	गाची खालीलपैव ब) ड)	ी कोणती शिखर संघटना आहे. RBI HDFC	
3)	, अमेरिकेतील पहिला बँकिंग व		वर्षी संमत झाला.	
	अ) 1940 क) 1945	ब) ड)	1933 यापैकी नाही	
4)	ई—बँकिंग कार्यप्रणाली ——— अ) बँक ग्राहक क) सरकार	ब)	शीर आहे. बँकर वरील सर्व	
5)	ICICI ची स्थापना ——— य अ) 1955 क) 1965	ग वर्षात झाली. ब) ड)	1945 1964	
6)	याला जागतिक न अ) न्युयॉर्क नाणे बाजार क) लंडन नाणे बाजार	ब)	ंद्र म्हणतात. टोकीयो नाणे बाजार मुंबई नाणे बाजार	
7)	पिन पुढीलपैकी कोणत्यासार्ठ अ) कायम ओळखपत्र क्रमां क) कायम ओळख क्रमांक	ो आहे. क ब)	पोर्टेबल आयडेंटिफीकेशन नंबर वैयक्तिक ओळख क्रमांक	
8)	अमेरिकन नाणेबाजाराला —— अ) न्युयॉर्क क) यु.एस.ए	,		

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.

- युरो करेन्सी बाजारपेठा म्हणजे काय?
   ई-बँकिंगचे दोन फायदे सांगा.

	SLR-EZ-77
खालीलपैकी कोणत्याही दोन थोडक्यात टिपा लिहा.	06
1) विकास बँकेचे कार्य	
2) राज्य वित्तीय महामंडळाचे कार्य	
3) ई — बँकिंगचे फायदे	
बँक ऑफ इंग्लंडची स्वरूप आणि कार्ये लिहा.	10
	12
ई—बॅकिंग कार्यप्रणालीतील सुरक्षित उपायांची चर्चा करा.	
किंवा	
भारतीय अर्थव्यवस्थेत विकास बँकांची भूमिका थेाडक्यात स्पष्ट करा.	
	1) विकास बँकेचे कार्य 2) राज्य वित्तीय महामंडळाचे कार्य 3) ई — बँकिंगचे फायदे बँक ऑफ इंग्लंडची स्वरूप आणि कार्ये लिहा. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. ई—बँकिंग कार्यप्रणालीतील सुरक्षित उपायांची चर्चा करा. किंवा

Seat No.		Set	P
F	3 Com (Semester		

B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Advanced Banking (Paper – IV)

			Advanced Banking (Paper – IV)					
•			day, 24-03-2023 Max. 1 To 05:00 PM	Marks: 40				
Instr	uctio		) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.					
Q.1	A)	Cho 1)	pose the correct alternative from the options. First Development Bank established in India in a) 1945 b) 1946 c) 1947 d) 1948	08				
		2)	The apex organization of industrial finance in India as a) IDBI b) RBI c) ICICI d) HDFC					
		3)	The First Banking Act in America was passed in the year a) 1940 b) 1933 c) 1945 d) None of these					
		4)	The operation of E-banking are beneficial to a) Bank customer b) Banker c) Government d) All the above					
		5)	ICICI is established in the year a) 1955 b) 1945 c) 1965 d) 1964					
		6)	is called as center of world money market a) New yark money market b) Tokiyo money market c) London money market d) Mumbai money market					
		7)	Pin stands for which of the following? a) Permanent Identification number b) Portable Identification number c) Permanent Identity number d) Personal Identification number					
		8)	American money market is also called as market. a) New York b) Chicago c) USA d) Dollar					
	B)	Writ 1) 2)	te short answer of the following. What is Euro currency market? State the two advantage of E-banking.	04				
Q.2	Writ a) b) c)	Fund Fund	ort Notes. (Any Two) actions of Development Banks actions of SFCS anking advantages	06				
Q.3	Ехр	xplain the nature and functions of bank of England						

Q.4

- Attempt any one of the following questions.
  a) Discuss the security measures of E-banking
  b) Explain the role of Development Banking in Indian Economy.

						SLR-E	Z-78
Seat No.						Se	et P
	B.Co	m.	•	r - VI) (New) (CE vanced Accoun	•	Examination: Oct/Nov-2022 y (Paper – IV)	2
-			lay, 24-03-2 To 05:00 Pl			Max. Ma	rks: 40
Instru	ction	2	Figures to t	ns are compulsory. The right indicate ful ulator is allowed.	l mark	SS.	
Q.1	A)	Ch(	U/S 80C m a) Rs. 1			options. for deduction is Rs. 120000 Rs. 200000	0
		2)	a) 50% c) 100%		or don b) d)	ation to prime Ministers Relief Fur 60% None	ıd.
		3)	for less that a) Residuely Non-c) Residuely	n 182 days.		tay in India in the previous year is	
		4)	Interest on a) 8% c) 10%	Recognized provide	ent fui b) d)	nd is exempt up to 12% 9.5%	
		5)	a) Allow	me from business, red expenditure a) and b)		Disallowed expenditure	
		6)	a) 1 st Ja	service Tax (GST) ın. 2018 ıly 2017		oduced in India from 1 st April 2017 1 st June 2017	
		7)				of net annual value is allowed as let out during the previous year. 20%	

8) Refreshment provided by an employer to all employees during working

b) d)

Explain the following concepts. B)

04

Exempt from tax up to 50 per day None of the above

- 1) Person
- 2) Goods and service tax (GST)

hours office premises are ___

a) Chargeable to taxc) Exempt from tax

06

Q.2 Solve Problem. (Any Two)

- a) Miss. Vrushali of Kolhapur draws salary of Rs. 24000 p.m. She receives H.R.A. Rs. 3000 p.m. She pays house rent Rs. 4500 p.m. State the amount of H.R.A. to be included in her salary income.
- **b)** From the following information, compute Total Taxable income of Shri. Raghav for the A.Y. 2021-22
  - 1) Income from salary after standard Deduction Rs.360000
  - 2) Income from House Property Rs.45000
  - 3) Income from other sources Rs. 80000

He contributed to P.P.F. RS.100000, he paid insurance premium on his life policy Rs. 20000. On the policy for Rs. 250000. His contribution to recognized provident fund Rs. 36000.

c) The particulars of a residential house are given below for the A.Y.2021-2021.

Annual Rent 37200

Municipal Taxes paid 8800

Interest on money borrowed for construction 5000

The assesse claimed that he had not realized rent from his tenants for earlier years to the extent of Rs. 14000 and the conditions for its admissibility were satisfied. Compute income from house property.

Q.3 Shri. Govind owns 2 houses in Delhi. Compute income of Shri. Govind from his house Property.

Particular House A Houses B Rs. Rs. Municipal Value 80000 120000 Fair Rent 112000 144000 Standard Rent 96000 Nil Actual rent p.m. 9600 14000 Period of Vacancy Nil 1 month interest on Housing Loan Nil 32000 Municipal Tax Paid 16000 40000

- Q.4 Mrs. Vidya is manager in a company in Pune. She gives the following information for the previous year. Compute her income from salary for the A.Y. 2021-2022.
  - 1) Basis salary at Rs. 32000 p.m.
  - 2) Dearness allowance Rs. 8000 p.m. (Rs.4000 p.m. of this enters into retirement benefits)
  - **3)** Family allowance Rs. 2400 p.m.
  - 4) City compensatory allowance Rs. 1600 p.m.
  - 5) Education allowance for 2 children at Rs 3200 p.m. per child.
  - 6) House rent allowance Rs 9600 p.m. During the year she paid Rs. 8000 p.m. as rent for her residential house.
  - 7) Company has provided a new telephone at her residence and paid the telephone bills of Rs. 20000 during the year.
  - 8) She is allowed to use one motor car of 1.6 H.P. only for all office purposes.
  - 9) The company has paid her income-tax Rs. 27200 during the year.
  - **10)** Provision of the following domestic servants and they are paid by the company watchman Rs. 8000 p.m. and sweeper Rs.4800 p.m.
  - 11) Company has contributed to her recognized provident fund at 14% of his salary and has credited Rs. 46000 as interest at 11.5% p.a.

b) Dr. Ritesh Kumar is a medical practitioner of Barshi. He keeps his books of account on cash basis and his summarized cash account for the year ended 31st march is as under.

Cash Book

Receipts	Rs.	Payment	Rs.
To Balance b/d	250000	By cost of medicines	1250000
To Loan from Bank	375000	By surgical equipment	250000
To sale of medicines	1906250	by Motor car	750000
To Consultation fees	625000	By Car expenses	112500
To Visiting fees	500000	By Salaries	75000
To Interest on Tax Free Govt. Securities	437500	By Rent of Dispensary	75000
To Rent from property	500000	By General expenses	37500
To Honorarium from Barshi Civil Hospital	150000	By Personal expenses	225000
To Divident on share	62500	By Life Insurance Premium	125000
		By Interest on Bank Loan	22500
		By Municipal taxes of house let	50000
		By Insurance of Property	25000
		By Balance c/d	1808750
	4806250		4806250

You are required to compute his gross total income taking into account the following information.

- 1) One third of motor car expenses are in respect of his personal use.
- 2) Depreciation allowable on motor car is Rs.112500 and on surgical instrument 40%.

				_		<u> </u>	
Seat No.						Set	P
	B.C	om.	-	er - VI) (New) (CB Advanced Costi	-	Examination: Oct/Nov-2022 Paper – IV)	
-			lay, 24-02-2 To 05:00 P			Max. Marks	s: 40
Instru	ctio		-	the right indicate full stion carries equal m		S.	
Q.1	A)	Cho 1)	Which of the a) Cash	rrect alternative frone following is a Finane Budget tall Budget	ncial b)	Budget? Working Capital Budget	08
		2)	a) Capi	budgets are prepare tal expenditure g term finances	b)	Research and Development	
		3)	a) Stan	control helps in impl dard costing Analysis	b)		
		4)	60,400, the a) Prim		s.400 b)	0,000 and that of 1001 units is Rs. in the total cost is All variable overheads None of the above	
		5)	a) Net i	on margin in margina Income ginal income	b)	ing is also known as Gross profit None of the above	
		6)	technique. a) Tota	is also referred to as I cost od cost	b) d)	in the marginal costing Product cost None of the above	
		7)	variances?	J .	b) d)	sponsible for material price Purchasing manager None of the above	
		8)	for a) A lor	standard within the s ng period short period	tanda b) d)	ard costing process is established The current period An indefinite period	
	B)	Exp 1) 2)	lain the fol What is bu Cost Audit	•			04
Q.2	Sho a) b) c)	b) Advantages of Marginal Costing					06

Q.3 The expenses budgeted for production of 10,000 units in a factory are furnished below.

	Per unit
	(₹)
Material	70
Labour	25
Variable factory overheads	20
Fixed factory overheads (2100000)	10
Variable Exps (Direct)	05
Selling Exps (10% fixed)	13
Distribution Exps (20% fixed)	07
Administrative Exps. (fixed ₹ 50000)	05
Total cost of sales per unit	155

You are required to prepare a budget for the production of 6000 units and 8000 units.

Q.4 Answer the following (Any One)

- a) Difference between cost and financial Audit.
- b) Advantages and disadvantages of standard costing

Seat No.					Set	P
E	3.Cor	•	, , , , , ,		e) Examination: Oct/Nov-2022 nt (Paper – IV)	
		Friday, 24-03-2 PM To 05:00 Pl	023		Max. Marks	s: 40
सूचना		नर्व प्रश्न अनिवार्य जवीकडील अंक	आहेत. पूर्ण गुण दर्शवित	ात.		
प्र.1 3	-	औद्योगिक संबं	व गैरहर्जेरी	गील त प ब)	ा ल्या जागा भरा. १ ——— अशा विघातक गोष्टी घडतात. उद्दिष्टे साध्य होतात दोन्ही अ व ब	80
	2)	अ) उच्च मन्		ब)	ाण वाढते व उत्पादकतेमध्ये घट होते. निम्न / कमी मनोर्धेर्य मालक	
	3)	कामगारांना दि अ) हॉल्से य	ले जाते. ोजना	ब)	क्रेच्या 50% इतके वेतन बोनस म्हणून रोवन योजना प्रोत्साहन योजना	
	4)		क शांतता	ब)	ळे ———— होते. देशाचा आर्थिक विकास वरीलपैकी नाही	
	5)	अ) खर्च नि	ाजूरी व वेतन प्रश यंत्रण व ब	ब)	उत्पादकता सुधारणे	
	6)	वेतन देण्याच्या अ) ६ क) ३	——— पध्दती	आहेत ब) ड)	4	
	7)	ब्लम व नेलोरे आहेत. अ) 2 क) 3	यांनी कर्मचाऱ्यांचे	मनोर्धे ब) ड)		
	8)	अ) निवास	सुविधा	ब)	ग योजनेत समावेश होत नाही. न्याय वेतन उपहार गृह	

		SLR-EZ-80
	ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. 1) उच्च मनोधेर्य 2) औद्योगिक मानसशास्त्र	04
Я.2	खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. 1) हॉल्से वेतन योजना स्पष्ट करा. 2) कर्मचारी कल्याणकारी सुविधांचे प्रकार 3) औद्योगिक संबधांची वैशिष्टे	06
Я.3	औद्योगिक संबंध म्हणजे काय? औद्योगिक संबंधाचे महत्व स्पष्ट करा.	10
Я.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. मनोधेर्य म्हणजे काय? कर्मचाऱ्याच्या मनोधेर्यावर परिणाम करणारे घटक स्प	12 गष्ट करा.

कालवेतन पध्दत म्हणजे काय ? कालवेतन पध्दतीचे गुण दोष स्पष्ट करा.

Seat No.											Set	P
E	3.Cc	om. (	Sem			ew) (CB0 //anagem			mination: per – IV)	Oct/N	lov-2022	
•				4-03-20 5:00 PN							Max. Mark	s: 40
Instru	ctior				s are con he right ir	npulsory. ndicate full	mark	S.				
Q.1	A)	Cho		n indus	strial relat its and ab		raine b)	d dis Ach	ruption such nieving the		occur.	08
		2)		High r	norale	easing labo ons	b)	Lov	er and dec v morale ployer	reasing	productivity	' .
		3)	work a)	ers. Halse	y plan		b)	Rov	ges is paid wan plan tivation plai		nus to the	
		4)	a) b) c)	Indust Econo Both a	rial peace mic Deve	_			ers leads to			
		5)	a) c)	_	ol cost	•	b)		y administr prove produ y b			
		6)	a) c)	me 6 3	thods of v	vages payr	nent. b) d)	4 1				
		7)	Blum a) c)	and N 2 3	lellore ha	ve outlined	b) d)	\ 4 6	ways to boo	ost empl	oyee mora	e.
		8)	a) c)		ng facility	included i		Rig	ees welfare htful salary nteen	-		
	B)	Expl 1) 2)	High	morale	owing co e sychology	•						04
Q.2	a) b)	Explain Type	ain Ha	alsey s Employ	Any Two) alary plar ees welfa	re facilities	;					06

9			= 7	7 (	0	n
J)	ᇅ	Œ		4=(	Ď١	U

Q.3		g Answer at is Industrial Relation? Explain the importance of industrial Relation.	10
Q.4	Ans a) b)	wer any one of the following questions. What is morale? Explain the factors affecting employee morale. What is time rate system? Explain the Advantages and Disadvantages of time rate system	12

			DLK-EZ-	O I
Seat No.			Set	P
В	3. Con	n. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: Oct/I Advanced Insurance (Paper – IV)	Nov-2022	
•		Friday, 24-03-2023 PM To 05:00 PM	Max. Marks	: 40
सुचना	•	ार्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. जवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.		
प्र.1 ३	अ) ख	व्रालील योग्य पर्याय निवडा.		08
	1)	) सागरी विमा कायदा —— साली मंजूर झाला.		
		अ) 1965		
		ক) 1936 ভ) 1938		
	2)	) सागरी विमा हा —— व्यवसाय विकसित करण्यास मदत करतो.		
		अ) ग्रामीण ब) प्रादेशिक क) राष्ट्रीय ड) आंतरराष्ट्रीय		
	۵)			
	3)	) सागरी विम्यामध्ये —— हे पहिले कलम आहे. अ) जहाज		
		क) हप्ता ड) हस्तांतरण		
	4)	) विमा हा विम्याचा नवीन प्रकार आहे.		
	,	अ) अग्नी ब) सागरी		
		क) जीवन ड) अपघाती		
	5)	) घरफोडी विमा हा —— विम्याचा प्रकार आहे.		
		अ) अग्नी ब) सागरी		
	,	क) वेळ ड) अपघाती	^ \	
	6)	) जेटीसनमुळे झालेल्या नुकसानाची भरपाई —— विमा अंतर्गत केल २१ २५ म	र्गी जाते.	
		अ) अग्नी ब) सागरी क) जीवन ड) अपघाती		
	7)	) प्रथम प्रीमियम भरल्यानंतर —— दिले जाते.		
	')	अ) पावती ब) कव्हर नोट		
		क) दस्तऐवज ड) पॉलिसी		
	8)	) विम्याच्या इतिहासात —— हा सर्वात जुना विमा आहे.		
		अ) अग्नी ब) सागरी		
		क) जीवन ड) अपघाती		
7	ब) सं	गंकल्पना स्पष्ट करा.		04
	,	) सागरीविमा		
	2)	) जेटीसन		

		SLR-EZ-81
Я.2	लहान टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) सागरी विम्याची कोणतीही सहा कलमे ब) घरफोडी विमा क) भारतीय जनरल इन्शुरन्स कॉर्पोरेशन संस्थेची रचना	06
Я.3	सागरी धोके स्पष्ट करा.	10
Я.4	भारतीय जनरल इन्शुरन्स कॉर्पोरेशनची कार्ये स्पष्ट करा. किंवा	12
	सागरी विमा पॉलिसी घेण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.	

Seat No.			Set	P
	B. C	om.	. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Advanced Insurance (Paper – IV)	
•			riday, 24-03-2023 Max. Marks M To 05:00 PM	: 40
Instru	uctio		 All questions are compulsory. The candidates should read the original questions in English. 	
Q.1	A)	Cho 1)	Marine Insurance Act was passed in year. a) 1965 b) 1963 c) 1936 d) 1938	80
		2)	Marine Insurance helps to develop business. a) Rural b) Regional c) National d) International	
		3)	In Marine Insurance is the first clause. a) Hull b) Name c) Premium d) Assignment	
		4)	Insurance is new form of Insurance. a) Fire b) Marine c) Life d) Accidental	
		5)	Burglary Insurance is type of Insurance. a) Fire b) Marine c) Time d) Accidental	
		6)	The loss due to jettison is compensated under a insurance. a) Fire b) Marine c) Life d) Accidental	
		7)	After paying the first premium is given. a) Receipt b) Cover Note c) Document d) Policy	
		8)	In the History of Insurance is the oldest Insurance. a) Fire b) Marine c) Life d) Accidental	
	B)	Exp 1) 2)	Marine Insurance Jettison	04
Q.2	Writ a) b) c)	Any Bur	ort note. (Any two) Six Clauses of Marine Insurance glary Insurance neral Insurance corporation of India structure	06

		SLR-EZ-81
Q.3	Explain the types of Marine Perils.	10

Q.4 Explain the functions of General Insurance Corporation of India.

OR

12

Explain the Procedure of taking Marine Insurance Policy.

Seat No.	Set	Р

B.Com. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

			À Advanced Stati	stics	(Paper-IV)	
-			riday, 24-03-2023 M To 05:00 PM		Max. Marks:	40
Instr	uctio		 All questions are compulsory. Figures to the right indicate full 	ll mark	KS.	
Q.1	A)	Ch(1)		eans t r equa		08
		2)	If the players select the same st a) Pure strategy c) Both (a) and (b)	0,	each time, then it referred as Mixed strategy None of these	
		3)	Decision making helps in the sn a) Business c) Organization		function of the Staffing Planning	
		4)	The decision-makers knowledge decision-making process when a) Maximax c) realism		•	
		5)	Generally PERT technique deal a) Repetitive nature c) Deterministic nature	b)	the project of Non-repetitive nature None of the above	
		6)	The slack for an activity in network a) EF-ES c) LS-ES		equal to LF-LS all of these	
		7)	Which of the following is not the language? a) BASIC c) GASP	speci b) d)	al purpose of simulation GPSS SIMSCRIPT	
		8)	Select the valid reasons for using a) Relationship between the valid b) Optimized solutions are obtained. Conduct experiments without a Both (a) and (c)	ariable ained	es is nonlinear	

B) Explain the following concepts.a) Explain minimax principle.b) Explain advantages of simulation study.

Q.2 Write a Short Note (Any Two)

06

12

- a) Explain Laplace criteria in decision theory.
- **b)** A period schedule has the following activities and time (in hours) of completion of each activity is as follows

Activity	1-2	2-3	2-4	1-4	4-5	5-6	3-6	2-6
Time (in Hours)	17	15	10	16	13	14	18	10

Draw the network diagram.

- **c)** Show how to solve 2x2 two person zero sum game without any saddle point.
- **Q.3** Explain the rule of dominance in game theory. Solve the following game graphically. $\begin{bmatrix} 4 & 5 & 15 \\ 9 & 6 & 3 \end{bmatrix}$

Q.4 Answer the following (Any One)

- a) Write a short note on simulation and its application.
- **b)** Give a decision making under risk EMV criteria.

				JLK-LZ	-0.
Sea No.				Set	P
	В.0	Com. (Semester - VI) (Old) (CB BUSINESS REGULAT		<u> </u>	
		te: Friday, 27-01-2023 00 PM To 05:30 PM		Max. Marks	s: 70
सूचन		) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.			
	2)	। उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.			
ਸ਼.1		ोल दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल			14
	1)	कंपनी ही कायदयानुसार स्थापन झालेत		_	
		,	,	कृत्रिम	
		,	,	वरीलपैकी सर्व	
	2)	ग्राहक संरक्षण कायदा —— या साली		त झाला.	
		,	ब)	1985	
		,	ਫ)	1999	
	3)	भारतीय रोखे आणि विनिमय मंडळ अधि	र्गेनय	म ——.	
		,	ब)	1992	
		,	ਫ)	1998	
	4)	ग्राहक संरक्षण कायदा हा —— च्या हि	हेता	वे संरक्षण करण्यासाठी आहे.	
		, -	ब)	व्यापारी	
		क) विक्रेता	ਫ)	उत्पादक	
	5)	माहिती आणि तंत्रज्ञान कायदा ——.			
		अ) 2000	ब)	2001	
		क) 2002	ਫ)	2003	
	6)	राष्ट्रीय आयोगाचे मुख्य कार्यालय ——	- ये	थे आहे.	
				कानपूर	
		क) मुंबई	ਫ)	चेन्नई	
	7)	प्रतिभूतींची नोंदणी करणे चे कार्य	र्ग अ	हि .	
		अ) आरबीआय	ब)	सेबी	
		क) एस बी आय	ਫ)	आय आर डी ए	
	8)	म्हणजे कंपनीच्या अंतर्गत व्यवस्थ	गपन	ोसाठी नियम, कायदे आणि उपकायदे	
		होय.			
		,	ब)	घटनापत्रक	
		क) नियमावली	ਫ)	वरीलपैकी सर्व	

कंपनीने भागांची विक्री करून उभे केलेले भांडवल म्हणजे --- होय.

ब) भांडवल

ड) वरीलपैकी सर्व

अ) कर्जरोखे

क) भागभांडवल

	10)	अ)	हेतीपत्रक —— प्रक खाजगी कंपनी दोन्ही खाजगी व		ब)		
	11)	अ)	ो म्हणजे —— अरि चिरंतन / कायमस्व तात्पुरते	वरूपी	ब)	ासलेले संयुक्त मंडळ होय. कृत्रिम वरीलपैकी सर्व	
	12)	केले अ)	पाऱ्याचे अनुचित प्रक ोले लिखित आरोप तक्रार अपील		होय. ब)	त न्यूनता इ. बाबत तक्रार कर्त्याने अर्ज वरीलपैकी सर्व	
	13)	अ)	पनांवर विचार करणे प्रवर्तन भांडवल उभारणी		ब)	आणण्याच्या अवस्थेला —— म्हणतात. नोंदणी वरीलपैकी सर्व	
	14)	मध्ये अ)	पुढे विषय मांडून व गे होते. ठराव अभिलेख	चर्चा होऊन तं	ब)	रेत केल्यानंतर त्याचे रूपांतर —— इतिवृत्त वरीलपैकी सर्व	
Я.2	अ)	माहि	ठी थोडक्यात टिपा तीपत्रक कांचे हक्क	लिहा.			14
Я.3	अ)	साय	ठी थोडक्यात टिपा बर गुन्हे नीची वैशिष्टये	लिहा.			14
Я.4	सेबी	वे अ	ठी कोणत्याही एका धेकार व कार्ये स्पष्ट	ट करा. किं	वा		14
Я.5	ग्राहव	क तड़	p आणि नियमावली pार निवारण माध्यमे			करा.	14
	कपर्न	ाचे प्र	ाकार स्पष्ट करा.				

Seat Set I	Seat No.
----------------	-------------

B.Com. (Semester - VI) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK

		BUSINESS REGULATO	DRY	FRAMEWORK					
-		e: Friday, 27-01-2023 0 PM To 05:30 PM		Max. Marks: 70					
Instr	uction	ns: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full	mark	KS.					
Q.1		Choose the correct alternatives.							
	1)	A company is an person creat a) Natural c) Illegal	b)	y law. Artificial All of the above					
	2)	The consumer protection Act passed a) 1990 c) 1986	_	year. 1985 1999					
	3)	The Securities and Exchange Board a) 1990 c) 1995		dia Act 1992 1998					
	4)	The Consumer Protection Act seeks interest of a) Consumer c) Sellers	to pr b) d)	rovide for better protection of Traders Manufactures					
	5)	The Information and Technology Act a) 2000 c) 2002	b) d)						
	6)	The Head office of the National Com a) Delhi c) Mumbai		ion situated at Kanpur Chennai					
	7)	Listing of securities is the function of a) RBI c) SBI	b) d)	SEBI IRDA					
	8)	are the rule, regulation and by the company. a) Prospectus c) Articles of Association	b)	for the internal management of Memorandum of Association All the above					
	9)	means the capital raised by a a) Debenture c) Share Capital		pany by the issue of shares. Capital All of the above					
	10)	can issue prospectus. a) Private Company c) Both Private & Public	b) d)	Public Company All companies					
	11)	The SEBI shall be a corporate body, a) Perpetual c) Temporary	havi b) d)	ng succession. Artificial All of the above					

	 means any allegation in writing made by a complaint about unfair trade practice of trader, defective goods, deficiency in service etc. a) Complaint b) Application c) Appeal d) All of the above 					
	13)	The stage conceiving an idea and its implementation is called a) Promotion b) Incorporation c) Floatation d) All of the above				
	14)	The motion is put before the meeting and is discussed, passed by the meeting, it becomes a a) Resolution b) Proceeding c) Record d) All of the above				
Q.2	_	e short Notes on: Prospectus Right to consumer	14			
Q.3	_	e short notes on: Cyber crime Characteristic of a company	14			
Q.4		, , ,				
Q.5	·	ain consumer dispute redressal agencies. OR ain kinds of companies.	14			
	-ybi	an kinds of companies.				

		SLR-EZ-84	4
Sea No.		Set F	)
	В.	Com. (Semester - VI) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 BUSINESS ECONOMICS (Paper - III)	
Time	e: 03:	te: Saturday, 28-01-2023 Max. Marks: 7 00 PM To 05:30 PM	0
सूच•		) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	
Я.1	खार्ल 1)	े ति दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. भारतात पंचवार्षिक योजनेची सुरूवात —— कोणी केली. अ) लॉर्ड माउंटबटन ब) जवाहरलाल नेहरू क) इंदिरा गांधी ड) लाल बहादूर शास्त्री	4
	2)	जागतिक बँक आणि आंतरराष्ट्रीय नाणे निधी क्रमशः —— कर्ज देतात. अ) दीर्घकालीन व अल्पकालीन ब) अल्पकालीन व दीर्घकालीन क) दीर्घकालीन ड) अल्पकालीन	
	3)	I=DS+FI (येथे, I= गुंतवणूक, DS = देशांतर्गत बचती, FI= विदेशी गुंतवणूक) वरील समीकरण विचारात घेता, देश नवीन भांडवल निर्मिती (गुंतवणूक) खालील पैकी कशाच्या आधारे करू शकतो. अ) देशांतर्गत बचत आणि विदेशी भांडवलाचा अंतर्प्रवाह ब) रोखे बाजार आणि वित्तीय धोरण क) विदेशी बचती व वित्तीय बाह्यप्रवााह ड) बचती आणि वित्तीय उदारीकरण	
	4)	न्याय जागतिकीकरण म्हणजे ——. अ) सर्वांना योग्य (न्याय) संधी ब) सर्वांना योग्य (न्याय) लाभ क) लघु उद्योजकांना अधिक मदत (आधार) ड) वरील सर्व	
	5)	उत्पाद्कीय मालमत्तेमधील गुंतवणूक व व्यवसाय उपक्रम व्यवस्थापनामध्ये भागधारकांचा सहभाग म्हणजे ———. अ) प्रत्यक्ष विदेशी गुंतवणूक (FDI) ब) विदेशी संस्थात्मक गुंतवणूक (FII) क) व्यवहार शेष (BoP) ड) स्पेशल ड्रॉविंग राईट्स (SDR)	
	6)	सार्वजनिक मालमत्ता मालकी हक्काचे खाजगी मालकी हक्कात रूपांतर करणे म्हणजे होय. अ) जागतिकीकरण ब) निर्गुतवणूक क) उदारीकरण ड) खाजगीकरण	

7)	स्पेशल ड्रॉविंग राईट्स (SDR) ही सुविधा कोणत्या संस्थेत उपलब्ध आहे.
	अ) जागतिक बँक (WB)
	ब) आंतरराष्ट्रीय नाणे निधी (IMF)
	क) आंतरराष्ट्रीय विकास संघटना (IDA)
	ड) संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रम (UNDP)
8)	गॅट (GATT) चे रूपांतर जागतिक व्यापार संघटनेत (WTO) —— मध्ये झाले.
	अ) 1 जानेवारी 1991 ब) 1 जानेवारी 1995
	क) 1 एप्रिल 1994 - ड) 1 में 1995
9)	सरकारकडून लावलेली अनावश्यक बंधन काढून टाकणे म्हणजे —— होय.
,	अ) उदारीकरण ब) गुंतवणूक
	क) अनुकूल व्यापार ड) मुक्त व्यापार
10)	खालील पैकी कोणत्या घटकाची भारताचा व्यवहार शेष सुधारण्यास मदत होणार
.0,	नाही?
	अ) रूपयाचे अवमूल्यन
	ब) आयात पर्यायीकारणास प्रोत्साहन
	क) अधिकप्रमाणात आयात शुल्क आकाराने
	ड) अधिकप्रमाणात निर्यात शुल्क आकाराने
11)	खालीलपैकी कोणती संस्था जागतिक बँकेच्या समुहाशी संबंधित नाही.
	अ) आंतरराष्ट्री पूर्नरचना व विकास बँक (IBRD)
	ब) जागतिक व्यापार संघटना (WTO)
	क) आंतरराष्ट्रीय विकास संघटना (IDA)
	ड) आंतरराष्ट्रीय वित्त संस्था (IFC)
12)	खालीलपैकी —— हे प्रशुल्केत्तर बंधनाशी संबंधित नाही.
	अ) कोटा ब) अनुदान (अंशदान)
	क) परवाना ड) सीमा शुल्क
13)	खालीलपैकी कोणती संस्था जागतिक बँकेची सॉफ्ट लोन विंडो म्हणून ओळखली
•	जाते?
	अ) आंतरराष्ट्रीय विकास संघटना (IDA)
	ब) आंतरराष्ट्रीय वित्त संस्था (IFC)
	क) आंतरराष्ट्रीय पुनर्रचना व विकास बॅक (IBRD)
	ड) वरील पैकी नाही
14)	
	अ) मोस्ट फेवर्ड नेशन ट्रीटमेंट
	ब) वाटाघाटीच्या माध्यमातून व्यापार बंधने कमी करणे
	क) व्यवहारशेषात तूट असणाऱ्या देशांना आर्थिक सहाय्य देणे
	ड) निर्यात अंशदान व मूल्यावपाती विक्री (डंपिंग) अशा अयोग्य व्यापार पध्दती
	कमी करणे.

		<u> </u>			
प्र2	खालाल	प्रश्नाचा	थोडक्यात	उत्तर	ालहा

14

- अ) भारतीय नियोजनाच्या उद्दिष्टांची चर्चा करा.
- ब) विदेशी भांडवलांचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.3 टिपा लिहा.

14

- अ) नीती आयोग
- ब) आंतरराष्ट्रीय पुनर्रचना व विकास बँक (IBRD)

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तरे लिहा.

14

विदेशी भांडवल म्हणजे काय? भारताच्या दृष्टीने विदेशी भांडवलाचे महत्व व समस्यांची चर्चा करा.

किंवा

जागतिक व्यापार संघटनेची जागतिक व्यापार विस्तारातील भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.5 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

14

भारतीय नियोजनाची यशस्वीतेचे टीकात्मक परीक्षण करा.

किंवा

उदारीकरण, खाजगीकरण आणि जागतिकीकरण या संकल्पना स्पष्ट करून त्यांच्या भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणांमाची चर्चा करा.

Seat	Set P
No.	Set P

	B.C	om. (Semester - VI) (OId) (CBC BUSINESS ECONO	-		
		e: Saturday, 28-01-2023 0 PM To 05:30 PM		Max. Marks	s: 70
Instr	uctior	ns: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate ful	l marł	KS.	
Q.1	Choo 1)	ose the correct alternative from the The concept of five year plan was in a) Lord Mountbatton c) Indira Gandhi	ntrodu b)	<u> </u>	14
	2)	The World Bank and IMF gives a) Long term and short term c) Both long terms	b)	pans respectively. Short term and long term Both short terms	
	3)	I= DS +FI (Where, I=Investment, DS Investment) the equation above state capital formation (or investment) that a) Own domestic savings and by it b) Stock market and fiscal policy c) Savings from abroad and financial Savings and financial liberalization.	tes the rough inflows	at a country can increase its new its. s of capital from abroad	
	4)	Fair globalisation would mean a) Fair opportunities for all b) Fair benefits for all c) More support to small producer d) All of the above			
	5)	The investment in productive assets stake holders in business enterprise a) FDI c) Balance of payment	es is _	participation in management as FII SDR	
	6)	Transfer of asset from public sector as a) Globalization c) Liberalization	to pri b) d)	vate sector ownership is referred Disinvestment Privatization	
	7)	 Special Drawing Right (SDR) facility a) World Bank (WB) b) International Monetary Fund (INc) International Development Asset) d) United Nations Development P 	ИF) ociatio	on (IDA)	
	8)	The World Trade Organization WT0 effect from a) 1st January 1991 c) 1st April 1994	D, whi b) d)	ch replaced the GATT came into 1st January 1995 1st May 1995	

	9)	Removing undesirable barriers or restrictions set by the government is called						
		a) L	iberalization avorable trade	b) d)	Investment Free trade			
	10)	balan a) E b) E c) lı	h of the following measure is NO ace of payment position? Devaluation of rupee Encouragement of import substitute Imposition of higher duty on import mposition of higher duty on expo	ıtion rts				
	11)		BRD	ot pa b) d)	art of the World Bank community? WTO IFC			
	12)	a) (	h of the following is not part of no Quotas .icensing	n-ta b) d)	ariff barrier? Subsidies Custom Duties			
	13)	a) II	h of the following is known as so DA BRD	ft loa b) d)	an window of the World Bank? IFC None of these			
	14)	a) N b) L c) F d) E	h one among following is NOT a Most favored nation treatment. Lowering trade barriers with nego Providing financial support to the payments. Discouraging unfair trade practice lumping.	tiatio cou	ntries having deficit balance of			
	a)	Discus	e following questions in short. ss objectives of Indian planning. in types of foreign capital.			14		
	a)	Write short notes. a) Niti Aayoag						
	Answer any one of the following questions. Define foreign capital, Discuss importance and problems of foreign capital in India. OR							
Discuss the role of World Trade Organization (WTO) in development of world trade?								
			y one of the following question luation of achievement of Indian OR		ining	14		
	Define Liberalization, Privatization and Globalization (LPG) discuss the impact of LPG on Indian Economy.							

Q.2

Q.3

Q.4

Q.5

					S	LR-EZ-	85
Seat No.						Set	P
	B.Co	-	r - VI) (Old) (C O-OPERATIVE		) Examination Oct/Nov VELOPMENT	v-2022	
•		Monday, 30-01 PM To 05:30 PM			N	/lax. Marks	: 70
सूचना		सर्व प्रश्न अनिवार्य उजवीकडील अंक	आहेत. पूर्ण गुण दर्शविता	ਜ.			
	1) 7 3		र्गाय निवडून गाळले ये पहिला सहकारा		यदा संमत झाला. 1910		14
2	3	, हे सहकाराचे ह) विल्यम किंग ह) शुल्झ	ये जनक म्हणून अ	ब)			
3	े उ	ही बँक राज् पोसायटी यांच्याती i) जिल्हा मध्यवत 5) राज्य सहकारी	ल दुवा आहे. र्जी बँक	ब)	मेक शेती सहकारी पतपुरवठा नागरी यापैकी नाही		
4	3.	ग्राथमिक शेती सह ग) पिक ज) इमारत	कारी पतपुरवटा स	iस्था इ ब) ड)	ोतकऱ्यांना —— कर्ज देते. सोने यापैकी नाही		
ţ	3	r) अर्बन बँक	तपुरवठयात —— र्जी सहकारी बँक	ब)	क्र शिखर बँक आहे. राज्य सहकारी बँक यापैकी नाही		
(	3	राष्ट्रीय सहकारी गृ ग) 1955 ज) 1969	ग्हिनर्माण संघाची ^र	स्थापन ब) ड)	ा —— मध्ये करण्यात आली. 1965 1975		
7	3	महिली नागरी सह मंद्रास 5) पुणे	कारी बँक —— रे	ब)	गपन झााली. मुंबई कोल्हापुर		
8	-	ग्राथमिक कृषी पत् ग) दिर्घ	पुरवठा संस्था	– मुदर ब)	तीचा कर्जपुरवठा करतात. अल्प		

ड) यापैकी नाही

क) मध्यम

	9)	नाफेड ची स्थापना —— या वर्षी करण्यात आले	गे.			
		अ) 1958	3			
		ক) 1991	3			
	10)	नाबार्ड ची स्थापना —— या वर्षी करण्यात आ	ली.			
	•	अ) 1950	2			
		क) 1991 - ड) यापैव	की नाही			
	11)	नविन आर्थिक धोरणाची सुरूवात —— या वर्षी	सरू झाली.			
	/	্ৰ) 1956				
		ず) 2000	)			
	12)	हा दुसऱ्या पंचवार्षिक योजनेचा कालखंड	आहे			
	12)	अ) 1956 ते 1961 ब) 196 ²				
		क) 1969 ते 1974 ड) यापैर				
	13)	, भारतातील सहकारी पतपुरवठा संस्थाची रचना –				
	13)	अ) एक ब) दोन	MM9 Sile.			
		क) तीन ड) चार				
	14)	, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	श्री निगरीत आहे			
	17)	अ) दुध ब) पत	All Intelliging.			
		क) साखर ड) यापै	की नाही			
प्र.2	_	ोल प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.				
	1)	जागतिकीकरणाचे भारतीय सहकारी चळवळीवरीत				
	2)	भारतीय सहकारी चळवळीचे यश स्पष्ट करा.	07			
प्र.3	टिपा	लिहा.	07			
	1)	राज्य सहकारी बँकेच्या समस्या	07			
	2)	सहकारी प्रक्रिया संस्थेची कार्य				
- 4						
Я.4	હ્યાલ 1)	ोलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. नागरी सहकारी बँकेची कार्ये व समस्या स्पष्ट क	14			
	2)	सहकारी विपणन संस्थेची कार्य स्पष्ट करा.	₹1.			
	- /	MC FINE FEET TO MANUAL THE ATTENTION OF THE STATE OF THE				
प्र.5	खार्ल	ोलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	14			
	1)	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या समस्या व उप				
	 महाराष्ट्रातील दुग्ध सहकारी संस्थेच्या समस्या आणि उपाय स्पष्ट करा. 					

Seat	
No.	

B.Com. (Semester - VI) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2022

	5.0	CO-OPERATIVE D	•	
-		e: Monday, 30-01-2023 0 PM To 05:30 PM		Max. Marks: 70
Instr	uctior	ns: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full r	nark	SS.
Q.1		ose the correct alternatives.		14
	1)	In India first Co-operative Act was para) 1904 c) 1960	ssed b) d)	n the year 1910 None of these
	2)	is known as father of co-opera a) William king c) Schultz	tion b) d)	
	3)	bank is a bridge between State Primary Credit Society. a) District central bank c) State co-operative bank	b)	-Operative Bank and Agricultural Urban None of these
	4)	Primary Agriculture Co-Operative Crefarmers. a) Crop c) Building	edit s b) d)	Society provides loan to Gold None of these
	5)	 bank is Apex Bank in the state a) Urban bank b) State co-operative c) District central co-operative d) None of these 	agr	icultural credit supply.
	6)	National Housing Co-operative Union a) 1955 c) 1969		s established in the year 1965 1975
	7)	First Urban co-operative Bank establi a) Madras c) Pune	shed b) d)	d in at Mumbai Kolhapur
	8)	Primary Agriculture credit co-operativ a) Long c) Mid	e so b) d)	•
	9)	NAFED was established in the year _ a) 1958 c) 1991	b) d)	 1966 1948
	10)	NABARD was established in the year a) 1950 c) 1991	b) d)	 1982 None of these
	11)	New economic policy started in the year a) 1956 c) 2000	ear _ b) d)	 1991 2010

	12)	period of second five year plan.		
		a) 1956 to 1961 b) 1961 to 1966		
		c) 1969 to 1974 d) None of these		
	13)	Indian credit co-operative societies structure is tier. a) One b) Two c) Three d) Four		
	14)	Operation flood is related with revoluation in India. a) Milk b) Credit c) Sugar d) None of these		
Q.2	Writ a) b)	te short answers. Impact of Globalization on co-operative movement in India. Benefit of Indian Co-operative Movement	07 07	
Q.3	Writ	e short notes.		
4.0	a)	Problems of State Co-operative Bank.	07	
	b)	Functions of Co-operative processing Society.	07	
Q.4	Ans a) b)	Answer any one of the following questions. a) State the function and problems of Urban co-operative banks.		
Q.5	Ans	wer any one of the following questions.	14	
	a) b)	State the problems and remedies of District Central Co-operative Bank. State the problems and remedies of Dairy Co-operative movement in Maharashtra.		

						SLK-EZ-	00
Seat No.						Set	P
	B.C	•	, , , , ,	•	Examination: Oct/	Nov-2022	
-		e: Tuesday, 31-01 0 PM To 05:30 Pl				Max. Marks	: 70
सूचना		सर्व प्रश्न अनिवार्य उजवीकडील अंक	आहेत. पूर्ण गुण दर्शवितात.				
		म्हणजे बा		ट दे	गे. के. पी. ओ		14
2	•	—— मुळे तणाव अ) कार्याबाबत स् क) योगा	काही प्रमाणात कमी गंघर्ष	ब)	ग येतो. अधिक कार्यभार वरिष्ठाची वर्तणुक		
3	,	अ) बी.पी.ओ	हे —— चे वैशिष्ट धापन	ब)	जपानी व्यवस्थापन यापैकी नाही		
2	,	—— हे जपानी व अ) फाईव्ह एस क) पोका योके	यवस्थापनाचे महत्वा		कायझेन		
ţ	•	कायझेन म्हणजे – अ) सुधारणा क) सतत सूधारण		ब) ड)	अंमलबजावणी सतत मोजमाप		
(	,	कार्यक्रमास ——— अ) बी.पी.ओ		ৰ)	पोहचविण्यासाठी आखले समारंभ	ल्या	
7	7)	क) ताण आपत्ती व्यवस्थापन् अ) दिर्घकालीन क) तात्पुरती	न ही —— प्रक्रिया	ड) आहे. ब) ड)	आपत्ती अल्पकालीन प्रासंगिक		

8) ---- या प्रकारात कार्याची थेट संबंध ग्राहकांशी येत असतो.

अ) अग्रकार्यालयीन बाहयस्त्रोत ब) परदेशाशी बाहयस्त्रोत क) पार्श्वकार्यालयीन बाहयस्त्रोत ड) शेजारील देशाशी बाहयस्त्रोत

	9)	चुका	–उच्चाटन संकल्पना –––– स	ाली म	ांडली.	
		अ)	1951	ब)	1961	
		क)	1971	ਫ)	1941	
	10)	शुन्य	दोष कार्यक्रम सर्वप्रथम	मध्ये	मांडले.	
		अ)	जपान	ब)	चीन	
		क)	अमेरिका	ड)	भारत	
	11)		- हे अपव्यय कपातीचे तंत्र आहे.			
	•	अ)	कानबान	ब)	जस्ट–इन टाईम	
		क)	जीडोका	ਫ)	सर्व	
	12)	भारत	गतील आय. एस. ओ चे मुख्य श	ाखा व	गर्यालय ——— हे आहे.	
	,		मुंबई		चेन्नई	
		क)	दिल्ली	ਫ)	पुणे	
	13)	जपा	नी भाषेमध्ये ''सेइकेत्स्'' म्हणजे -		~~-~~ .	
	- /		लहान		सुरक्षितता	
		क)	प्रमाणीकरण	ड)	पध्दतशीर	
	14)	सिक	स सिग्मा पातळी गाठणे म्हणजे !	प्रक्रिये	मध्ये प्रती —— संधीमागे ३.४ दोष	
	,		गे होय.			
		,	एक हजार	ब)		
		क)	एक करोड	ਫ)	एक दशलक्ष	
Я.2	टीपा	लिहा.				14
71.2			व्ह-एस पध्दती सुक्ष्मपातळी तंत्रे			
	2)		स सिंग्मा कार्यपध्दतीमधील टप्पे			
Я.3	_		रनांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. गे ओ चे लाभ			14
	,		।। आ च लाम रंभ व्यवस्थापनातील करिअर			
	<i>2)</i>	XI	रम ज्यूपरवाम गरारा प्रार्थ			
Я.4	ताणा	ची का	ारणे स्पष्ट करा.			14
		0	•	^{तं} वा		
	आपत	तीबाब	त प्रतिबंधात्मक उपाय स्पष्ट कर	Г.		
у 5	आय	एस ३	भो चे घटक स्पष्ट करा.			14
7110	÷11 ·1	, · · · ·		किंवा		ı ¬r
	चुका-	–उच्च	ाटन आणि कायझेनची सुक्ष्म पात	ळीवरी	ाल तंत्रे स्पष्ट करा.	

Seat Set I	Seat No.
----------------	-------------

B.Com. (Semester - VI) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 MODERN MANAGEMENT PRACTICES

			MODERN MANAGE	ME	ΞΝΤ	PRACTICES	
-			esday, 31-01-2023 To 05:30 PM			Max. Ma	rks: 70
Instr	uction	,	All questions are compulsory Figures to the right indicate for		nark	S.	
Q.1	Choo 1)	a) c)		utsic	-	m.	14
	2)	To s a) c)	ome extent, stress can be red Job conflict Yoga	ŀ	ed wi b) d)	th help of Over time Behaviour of boss	
	3)	Life a) c)	time employment is a feature B.P.O Event Management	Ī	b) d)	 Japanese Management None of these	
	4)	a) c)	_ is important technique of Jar 5 's' Poka-Yoke	ŀ		Management. Kaizen All	
	5)	a)	en means Improvement Continuous improvement		b) d)	Implementation Continuous measurement	
	6)	_	as occurrences designed et audiences B.P.O Stress	ŀ	comm b) d)	nunicate particular message to Event Disaster	
	7)	Disa a) c)	ster Management is a p Long term Temporary	ŀ	ess. b) d)	Short term Incidental	
	8)	a) c)	outsourcing there is direct co Front office outsourcing Back office outsourcing	ŀ	nct wi b) d)	ith customers Offshore outsourcing Near shore outsourcing	
	9)	Poka a) c)	a-Yoke concept was introduce 1951 1971	ŀ	n b) d)	_ year. 1961 1941	
	10)	Zero a) c)	defect Program firstly introdu Japan America	ŀ	d in _ b) d)	China India	
	11)	a) c)	_ is a technique of waste Red Kanban Jidoka	ŀ	tion. b) d)	Just in time All	

	12)	a) c)	_ is a main branch office of ISC Mumbai Delhi	in Ind b) d)	dia. Chennai Pune	
	13)	In Ja a) c)	apanese Language "Seiketsu" ı Small Standardise	means b) d)	Safety Systematic	
	14)		ieving six sigma level means yo opportunities. One thousand One Crore	bur pro b) d)	One Lakh One Million	
Q.2	a)	Micro	ort notes. o Level techniques of 5 's' systems in implementing Six Sigma.	em		14
Q.3	a)	Bene	ort answers. efit of BPO eer in Event Management			14
Q.4	Expla	ain th	e causes of stress.	-		14
	Expla	ain th	O e Preventive Measures of Disa			
Q.5	Expla	ain th	e Element of ISO.	Ь		14
	Expla	ain M	O Licro Level techniques of Poka-		and Kaizen	

Seat No.			Set P
В.0	-	· - VI) (OId) (CBCS) DVANCED BANKIN	Examination: Oct/Nov-2022 IG (Paper - I)
	te: Wednesday, 01 00 PM To 05:30 PN		Max. Marks: 70
	) सर्व प्रश्न अनिवार्य	आहेत. पूर्ण गुण दर्शवितात.	
	3) आवश्यक तेथे सुब	ε, Ο	
प्र.1 खार्ल		ा चिवडून गाळलेल्या उ	नागा भरा. 14
1)	गारनिशी आदेशाम	ध्ये —— टप्पे आहेत.	
	अ) चार	ৰ)	पाच
	क) दोन	ਫ)	यापैकी नाही
2)	भारतात —— बँक	पध्दती आहे.	
	अ) एकावयवी	ब)	शाखा
	क) मिश्र	ভ)	यापैकी नाही
3)	खात्याची गुप्तता र	ाखण्याचा कायदा	मध्ये संमत झाला.
	अ) 1924	ब)	1939
	क) 1949	ভ)	1935
4)	भारतात चलनक्षम	दस्तऐवजाचा कायदा —	–– मध्ये संमत झाला.
	अ) 1886	ब)	1881
	क) 1885	ভ)	1864
5)			कर अधिकाऱ्यास कोणत्याही बँक
		करण्याचा आधिकार अस	
	अ) 181 क) 121	ਕ) =\	172 यापैकी नाही
۵)	,		
6)		— मध्ये कंपनी कायदा	
	अ) 1913 중) 1933	ਕ) =\	1947
`	क) 1932	ਫ) `	1949
7)		रानाचा कायदा होय. —\	46 7 4
	अ) 45 − Z − A	,	46 – Z – A
`	क) 47 – Z – A		यापैकी नाही
8)		केंग कायदा —— मध्ये	
	अ) 1947	ৰ) —\	1949
	क) 1976	ड)	यापैकी नाही

9)	नाबार्ड बँकेचा कायदा —— मध्ये व	_{रिण्यात}	न आला.	
	अ) 1980	ब)	1978	
	क) 1982	ਫ)	1976	
10)	एकापेक्षा अधिक व्यक्तिच्या नावे उघ	। डलेल्य	॥ बॅक खात्यास —— म्हणतात.	
•	अ) संयुक्त खाते	ब)	एकक खाते	
	क) बचत खाते	ਫ)	यापैकी नाही	
11)	मालमत्तेची रोख पैशात रूपातंर कर	.ण्याची	क्षमता म्हणजेच —— होय.	
•	अ) रोखता		लाभप्रदता	
	क) कर्ज	ਫ)	यापैकी नाही	
12)	बॅकरेट मध्ये बदल करण्याचा अधिक	ज्र	– बॅकेला असतो.	
,	अ) मध्यवर्ती		व्यापारी	
	क) सहकारी	ਫ)	यापैकी नाही	
13)	आधुनिक बँक पध्दतीमध्ये बँका ——	– प्रका	रच्या धनादेशाचा वापर करतात.	
,	अ) ATM		MTCR	
	क) MICR	ਫ)	यापैकी नाही	
14)	भारतातील व्यापारी बँका भारतीय बँ	किंग -	कायदयान्वये कार्य करतात.	
,	अ) 1969	ब)	1949	
	क) 1948	ਫ)	1935	
	क्यात टिपा लिहा.			14
•	गारनिशी ऑर्डर म्हणजे काय? स्पष्ट	करा.		
ଖ <i>)</i>	बँक खात्याचे प्रकार			
भीत	क्यात टिपा लिहा.			14
	रेखांकित धनादेश म्हणजे काय सांगून	न तिचे	महत्व विशद करा.	17
ब)	बँक आणि ग्राहकांचे कायदेशीर संबंध			
,				
खाल	गीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे <mark>उत्</mark> तर	लिहा.		14
ਚ ल•	नक्षम दस्तऐवज म्हणजे काय? वचनचि	. `	ठळक वैशिष्टये सांगा.	
	·	केंवा		
भारत	तातील बँकिंग कायदयाचे स्वरूप व व्य	ाप्ती स्प	गष्ट करा.	
ਰਕਾਵ	गिलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर	. चिन		4.4
	गलपका काणस्याहा एका प्रश्नाम उत्तर कन म्हणजे काय? रेखांकनाचे विविध !			14
.	_	केंवा	V - 1 VII	
व्याप	गरी बँकाच्या धनादेशाचे प्रदान करण्याच	च्या जब	गबदाऱ्या स्पष्ट करा.	

Я.2

Я.3

Я.4

प्र.5

Seat No.			Set	P
	B.Co	om. (Semester - VI) (Old) (CBCS) Examination: Oct/No ADVANCED BANKING (Paper - I)	v-2022	
•		` . ,	Лах. Marks	: 70
Instru	ıction	1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.		
Q.1	Multi 1)	iple choice Questions. Garnishi order consist stages. a) Four b) Five c) Two d) None of these		14
	2)	India is having banking system. a) Unit b) Branch c) Mixed d) None of these		
	3)	Secrecy of Bank account act was passed in the year a) 1924 b) 1939 c) 1949 d) 1935		
	4)	Negotiable instrument act in India was passed in the year a) 1886 b) 1881 c) 1885 d) 1864		
	5)	According to bank act, Income tax officer is having to get information about any bank account. a) 181 b) 172 c) 121 d) None of these		
	6)	In the year the first company act was passed in India. a) 1913 b) 1947 c) 1932 d) 1949		
	7)	is the nomination facility act in India. a) $45-Z-A$ b) $46-Z-A$ c) $47-Z-A$ d) None of these		
	8)	In India the rural banking act was passed in the year a) 1947 b) 1949 c) 1976 d) None of these		
	9)	The Nabard bank act was passed in the year a) 1980		
	10)	The bank account opened more than two names called account _account a) Joint account b) Single account c) Saving account d) None of these		
	11)	The ability of an asset to convert into cash is called a) Liquidity b) Profitability c) Loan d) None of these		

	12)	a) Central b) Commercial c) Co-Operative d) None of these	Bank.
	13)	In modern bank system cheques are used by the banks a) ATM b) MTCR c) MICR d) None of these	3 .
	14)	In India commercial banks carry their functions according to the banking act. a) 1969 b) 1949 c) 1948 d) 1935	e
Q.2	a)	swer the following Short notes What is Garnishi order? Explain. Types of Bank account.	14
Q.3	a)	te short Note Explain crossed cheque with its importance. Statutory relation between bank and bank-Customer's.	14
Q.4	a)	ite Answer. (Any One) What do you understand and Negotiable instrument Explain the features of a promissory Note? Explain the Nature & Scope of banking laws in India.	14 e salient
Q.5	a)	ng Answer (Any One) What is crossing? Explain the different kinds of crossing. State the obligation of honoring of cheque by the commercial b	14 ank.

Seat No.	Set	Р
<u> </u>		

	B.Co	om. (Semester - VI) (Old) (CBC ADVANCED ACCOUN	CS) Examination: Oct/Nov-2022 NTANCY (Paper – I)
•		e: Wednesday, 01-02-2023 DPM To 05:30 PM	Max. Marks: 70
Instru	uction	ns: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full	I marks.
Q.1	Choo 1)	Ratio to 'Net Sales' to net working ca a) Working capital turnovers Ratio c) Profitability Ratio	capital is
	2)	Average Inventory = Opening Stock + Clo a) 3 c) 1	osing Stock b) 2 d) 4
	3)	Under amalgamation and absorption to Realization Account. a) Fictitious c) Intangible	n, no assets should be transferred b) Tangible d) Fixed
	4)	Under Amalgamation, Absorption & I or taking over business is termed as a) Vendor c) Private	Re-construction purchasing company s company. b) Vendee d) None of above
	5)	There are number of methods a) 5 c) 2	Is for calculating purchase consideration. b) 6 d) 3
	6)	in goods does not pass over to is paid. a) Dealership c) Ownership	to hire- purchaser till the last installment b) Partnership d) All the above
	7)	On signing the agreement in hire pur Assets A/c – Dr. To Vendor A/c in the books of a) Vendor c) Debtor	urchase the entry is passed – b) Hire purchaser d) All the above
	8)	At the end of the year in Vendor boo transferred to in Hire Purchas a) Trading Account c) Profit & Loss Account	oks the balance on Interest Account is se. b) Interest Account d) Suspense Account
	9)	of ratio depends upon the relia a) Profitability c) Reliability	liability of data. b) Liquidity d) None of above
	10)	Costing should not be confused with a) Financial c) Cost	h accounting. b) Management d) All of above

- The main object of Cost Accounting is to the cost of production of 11) every unit or job. a) Division b) Process c) Remark d) Ascertain 12) In the case of absorption Assets & Liabilities, taken over by the absorbing co, are recorded at _____ value in the books of the absorbing company. a) Agreed b) Summarized c) Bi-furgated d) All of above 13) ratio is more rigorous test of short-term solvency than the Current Ratio. a) Liquid b) Acid test d) All of above c) Quick The cost of goods sold is transferred to 14) Hire purchase trading account a) Sales account b) c) Purchase account Profit & Loss Account d) Q.2 Write Short Notes 14 Explain – i) Indirect material A) ii) Labour & Indirect expenses Explain Term – Amalgamation; Absorption & External Reconstruction.
- Q.3 A) The following is Trading Profit & Loss Account of Ajay Ltd. for the year ended 31.03.2010.

Particular	Rs.	Particular	Rs
To Opening Stock	480000	By Sales	3600000
To Purchases	3319000	By Closing Stock	520000
To Gross Profit	321000		
	4120000		4120000
To Office & Administration Exp.	50000	By Gross Profit	321000
To Selling & Distribution Exp.	50000	By Non-operating	2000
		Income	
To Non-operating expenses	14000		
To Net Profit	209000		
	323000		323000

Balance Sheet as on 31-03-2010

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share Capital	1000000	Fixed Assets	1280000
General Reserve	600000	Stock	520000
Profit & Loss Account	100000	Debtors	400000
Sundry Creditors	550000	Cash	30000
Bank Överdraft	200000	Bank	220000
	2450000		2450000

Calculate: 1) Current Ratio

B)

- 2) Liquid Ratio
- 3) G/P Ratio
- 4) Stock-turnover Ratio
- 5) Debtors turnover Ratio
- 6) Operating Net Profit Ratio
- 7) Operating Profit Ratio / Operating Ratio

Page **2** of **5**

07

- B) From the given Profit & Loss Account & Balance sheet of a company, calculate the following ratios:
  - 1) Current Ratio
  - 2) Operating Net Profit Ratio
  - 3) Gross Profit Ratio
  - 4) Net Profit Ratio
  - 5) Operating Ratio Expenses
  - 6) Liquid Ratio
  - 7) Stock Turnover Ratio

Trial balance, Profit & Loss Account for the ended 31-03-2011

Particular	Rs.	Particular	Rs.
To Opening stock	1000000	By Sales	9000000
To Purchases	6000000	By Closing stock	1200000
To Carriage inwards	200000		
To Gross profit	3000000		
•	10200000		10200000
To Administrative Exps.	1400000	By Gross Profit	3000000
To Selling & Distribution Exp.	250000	By Sundry income/ Non-operating income	100000
To Non-operating exp	50000	oomo	
To Net Profit	1400000		
	3100000		3100000

Balance Sheet as on 31-03-2011

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share capital	2000000	Land & Building	1000000
Reserve surplus	1700000	Plant & Machinery	1200000
Sundry creditors	1000000	Stock	1200000
Provision for Tax	200000	Debtors	1200000
Bills Payable	300000	Cash at bank	600000
	5200000		5200000

Q.4 A) On 1Jan 2012, Vijay Instrument Company bought Machine from Mahindra Manufacturing Company on hire purchase system. The cash price of the machine was Rs. 55850 A sum of Rs. 15000 was paid on the signing of the contract and the balance is to be paid in three equal annual Installments at every 31st December of Rs. 15000 each.

Show the ledger account in the books of Vijay Instrument Company

- 1) Machine Account
- 2) Mahindra Mfg. company account
- 3) Interest account

Depreciate the machine at 10% diminishing balance method. Also show the calculation of Interest.

OR

Q.4 B) Rahul purschased an Auto on Hire purchases system from Bajaj Auto Ltd. Pune on 1-1-2014 The total cash price of the Auto is Rs. 31960 Payable Rs. 8000 down payment on signing agreement & balance three installment at the end of every 31st December. 1st installment Rs.12000, 2nd Installment Rs.10000 & 3rd Installment Rs. 4000.

The interest charged at 5% p.a. incuding in instalement. Deprecitation @10% on Straight Line Method.

Show Interest Table & Give Journal entries in the books of Rahul.

Q.5 A) Long Ltd; has agreed to acquire goodwill and assets (except investment) of Short Ltd. as at 31-3-2017. The Balance sheet of Short Ltd as on that date was as follows:

Balance sheet of short Ltd. as on 31-03-2017

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share Capital:		Fixed Assets:	
16000 equity share of		Goodwill	20000
Rs. 10 each	160000	Land & Buildings	80000
		Plant & Machinery	80000
Reserves & Surplus:		Current Assets:	
General Reserve	25000	Short term investment	30000
Profit & Loss Account	18000	Stock	40000
8% Debentures	60000	Sundry Debtors	50000
Current Liabilities:		Cash at bank	20000
Sundry Creditors	37000		
Provision for Taxation	20000		
	320000		320000

Adjustments:

- 1) Pay Rupees 2 in cash for each share of Short Ltd.
- 2) Discharge the debentures @ 8% premium by issue 7% Debentures in Long Ltd.
- 3) Issue 3 share shares of Long Ltd; at a market price of Rs11 for 2 share of Short Ltd.
- 4) Pay absorption expenses Rs. 3000

Short Ltd. Sell the investment for Rs. 32000 & tax paid Rs. 24000. Long Ltd values Land & Building at Rs. 100000, Plant & Machinery at 10% below book value, stock at Rs. 35000 and Debtors subject to 5% provision.

Show:

- 1) Realization Account
- 2) Long Ltd Account
- 3) Bank/Cash Account
- 4) Equity share holder Account in the books of Short Ltd & Journal entries in the Books of Long Ltd.

(Note: Applicable As -14)

OR

Q.5 B) Following are the Balance sheet of P Ltd Q Ltd as on 31-12-2018

Balance sheet of P. Ltd.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs
Share Capital:			
Issued & Subscribed			
4000 equity shares of			
Rs.100 each	400000	Land & Building	220000
General Reserve	20000	Plant & Machinery	240000
Profit & Loss Account	60000	Stock	80000
6% Debentures	100000	Debtors - 7000	00
		Less: 500	0 65000
Bill Payable	10000	Cash at Bank	35000
Sundry creditors	50000		
	640000		640000

Ral	and	اء م	neet	Ωf	$\cap$ I	td
Dal	ianc	æsı	ieei	OΙ	Q I	∟tu.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share capital:		Fixed Assets	550000
Issued & subscribed 3000		(At cost)	
equity share of Rs. 100			
each.	300000		
Profit & Loss Account	50000	Current Assets	190000
Insurance Fund	30000		
Depreciation Reserve	60000		
8% Debentures	200000		
Bills Payable	40000		
Sundry Creditors	60000		
	740000		740000

R Ltd was formed to take over the business of P Ltd. And Q. Ltd. The Authorized capital of R Ltd was 100000. Equity Shares of Rs.10 each. The amalgamation took place on the following terms.

- i) R. Ltd took the business of P. Ltd for purchase consideration R. Ltd agreed to give for each share in P Ltd. 10 equity shares of R. Ltd of Rs.10 each at Rs.11 per share and a cash payment of Rs. 25 per share for each share of R. Ltd, further agreed to discharge the debentures of P. Ltd at a premium of 5% by issuing the 7% debenture of R. Ltd of Rs. 100 each.
- ii) R. Ltd took the business of Q. Ltd except cash in hand amounting to Rs. 5000. The purchase consideration was discharged as follows: 10 equity shares of R. Ltd of Rs. 10 each valued at 11 per share for each share of Q Ltd and a cash payment of Rs. 30 per share for each share of Q Ltd R. Ltd also discharged the debentures of Q Ltd at 10% premium by issuing 7% debentures of R Ltd of Rs. 100 each R. Ltd paid Q Ltd for its creditors Rs. 55000 in full settlement of their claims.
- iii) The Liquidation expenses of P. Ltd & Q Ltd amounted to Rs. 8000 & Rs. 9000 respectively which were paid by R Ltd.
- iv) While recording the value of Assets & Liabilities in the books of R Ltd. valued Land & Building and stock of P Ltd at Rs. 270000 and Rs. 100000 respectively. All other assets & liabilities taken over were valued at book values. Fixed assets of Q Ltd. is Plant & Machinery and its Current Asset include stock & cash.

Calculate purchase consideration of P Ltd & Q Ltd & You are required to prepare only Realization Account in P Ltd & Q Ltd.

Seat	Sat	D
No.	Set	_

	B.C	om	. (Semester - VI) (Old) (C ADVANCED COST A	-	xamination: Oct/Nov-2022 TING (Paper – I)
,			ednesday, 01-02-2023 I To 05:30 PM		Max. Marks: 70
Instru	uction	2	) All questions are compulsory 2) Figures to the right indicate to 3) Use of calculator is allowed		
Q.1	Choo	se 1	the correct alternative from t	he optio	ns. 14
	1)		Danger	r of mater b) d)	ial will be placed is called level. Minimum Maximum
	2)	a)	al of direct material, direct labo Prime cost Works cost	or and dire b) d)	ect expenses is called Overheads Manufacturing cost
	3)		time of issue. Weighted	f prices o b) d)	f consignment lying in the store at Moving Compound
	4)	In _ a)	·	,	oasis of % of quantity and % of value. VED ROI
	5)	inco	ome tax to some extent. Weighted average	_ method (b) d)	of issue of material help in saving LIFO FIFO
	6)	a) [–]	plan, bonus is in proport Halsey Halsey Weir	ion of % o b) d)	of time saved to time allowed. Rowan Barth
	7)		sey plan is also called as 75-25 25-75	sharing b) d)	g plan. 50-50 2/3,1/3
	8)		piece rates. Straight	e only two b) d)	p piece rates, namely high and Merricks Taylors
	9)	A lis a) c)	st for materials required for a j Material Requisition Bin card	ob is knov b) d)	vn as Bill of Material Material abstract
	10)		ome tax to some extent.	method of b) d)	of issue of material help in saving Falling Stable
	11)	a) c)	is maintained by Storeke Store ledger Bin Card	,	Pay Roll Inventory verification tag

	12)	Safety stock + Consumption during the lead time = Level. a) Maximum b) Minimum level c) Average d) Re-order				
	13)	overhead remains constant at all levels of activity. a) Fixed b) Variable c) Semi-variable d) Semi-fixed				
	14)	If time allowed to produce 1 unit 15 seconds, then the time to be allowed for 2400 units is hours. a) 8				
Q.2	Writ a) b)	te short notes. Need to Reconciliation of profit shown by cost and Financial Accounting. Material Turnover Ratio	14			
Q.3	Cald a) b) c)	o) Halsey Plan				
	B)	Compute Stock levels for each material from the following. Maximum Consumption per week for each material – 500 kg. Minimum Consumption per week for each material – 300 kg. Average Consumption per week for each material – 400 kg. Recorder Quantity - Material X – 4000kg, Y – 5000 kg. Recorder Period - Material X – 2 to 4 weeks, Y – 3 to 5 weeks				
Q.4		Prepare store ledger using simple average and weighted average methods of pricing issues.	14			
		April 1 Purchase 300 kg @ Rs.8 per kg April 6 Purchase 250 kg @ Rs.9 per kg April 9 Issue 320 kg April 10 Issue 80 kg April 10 Purchase 300 kg @ Rs.10 per kg April 15 Issue 250 kg April 18 Purchase 500 kg @ Rs. 9.50 per kg April 24 Issue 450 kg OR				
		m following information, you are required to reapportion overheads of service				

Particular	Produc	ction Depa	Service Department		
	Α	В	С	X	Υ
Primary Distribution of overheads Rs.	100000	60000	40000	70000	3000
Service rendered by service Dept. X	40%	30%	20%	-	10%
Service rendered by service Dept. Y	50%	25%	20%	05%	-

14

Q.5 Name of worker Rahul Joshi

Time allowed per 50 unite : hours

Rate per hour: Rs.40

Actual production in 48 hour : 600 units

By using: Halsey premium plan, Rowan premium plan, and

Straight piece rate system,

You are to compute earning per week of Rahul Joshi

OR

You are required to compute EOQ and No. of orders placed in a year

Monthly requirement of material – 1500 kg.

Price of material: Rs 50 Per kg Ordering cost per order Rs. 100

Carrying cost 20% p. a.

What is your opinion, if supplier is ready to give discount of 2% on minimum purchase of 6000 unit a time

Page 3 of 3

						91K 11 0K	
Sea No.	t					Set F	)
B.Com. (Semester - VI) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 INDUSTRIAL MANAGEMENT (Paper – I)							
			/ednesday, 01 M To 05:30 Pl			Max. Marks: 7	0
सूचन			ं प्रश्न अनिवार्य वीकडील अंक	आहेत. पूर्ण गुण दर्शवित	ात.		
Я.1	खार्ल 1)	मार				जागा भरा. आदेश देणे व अनुसरण ही ————	4
		अ)	उत्पादन		ब)	उत्पदकता	
		क)	खर्च		ਫ)	मानव संसाधन	
	2)	आ [ः] जा		गल साठयावर नि	यंत्रण रि	मेळवण्यासाठी ———— तंत्र वापरले	
		अ)	कार्य विश्लेषण	Т		गुणोत्तर विश्लेषण	
		क)	कार्य विशेषीक	रण	ड)	यापैकी नाही	
	3)	के अ) ब) क)		——— म्हणतात नाठा पातळी ाठा पातळी साठा पातळी		रिदीचा आदेश देऊन मालसाठा नियंत्रीत	
	4)	पार ठर	उविलेल्या माला ते.	ची किंमत निश्चित	करण्य	ळी वाढत असेल तर गुदामातुन गासाठी ———— पध्दत फायदेशीर	
						लिफो (शेवटी आत प्रथम बाहेर)	
		क)	सामान्य सरार	ारी	ਫ)	भारांकित सरासरी	
	5)	प्रत	येक वर्षी 5 जुन	ा हा दिवस	दि	न म्हणुन साजरा केला जातो.	
			जागतिक पर्या		,	जागतिक ग्राहक	
		क)	जागतिक श्रमि	क	ड)	यापैकी नाही	
	6)		हे उत्पा	दन नियंत्रणाचे शे	ावटचे प	गरंतु सर्वात महत्वाचे कार्य आहे.	
		,	नियोजन		,	नियंत्रण	
		क)	उत्पादन नियो	जन व नियंत्रण	ਫ)	पाढपुरावा / अनुसरण	
	7)	ए.ब	प्री.सी. विश्लेषण	ाचा अर्थ	असा ३	आहे.	
		,			•	नेहमी चांगले नियंत्रण	
		क)	केव्हाही चांगत	ने नियंत्रण	ਫ)	सर्वात मोठे नियंत्रण	

8)	कच्च्या मालाचे पक्क्या मालात रूपांत मार्ग असणे किंवा निश्चित करणे म्हप्				
	अ) नियोजन		६१४. नियंत्रण		
	क) मार्ग निर्धारण	•	कार्य वेळापत्रक		
_	एकण उत्पादन	,			
9)	एकूण वापरलेले यंत्र तास		उत्पादकता.		
	अ) यंत्रांची		श्रमिकांची		
	क) संघटनांची	ਫ)	राष्ट्रीय		
10)	हे पुर्णतः मानव निर्मित प्रदु	षण ३	आहे असे म्हणतात.		
	अ) जल प्रदुषण	ब)	स्थानिक पदुषण		
	क) प्रादेशिक प्रदुषण	ड)	ध्वनी प्रदुषण		
11)	उत्पादन कार्यास प्रारंभ झाल्यानंतर -		नियंत्रण कार्य अस्तित्वात येते.		
-	अ) खरेदी	_	उत्पादन		
	क) जाहिरात	ड)	विक्री		
12)	भारत सरकारने राष्ट्रीय उत्पादकता ग	नंडळा	ची स्थापना ———— या वर्षी केली.		
•	अ) 1948	ब)	1958		
	क) 1969	ਫ)	1971		
13)	सामान्य व्यक्ती ——— डेसीबल अ	ावाज	सहन करू शकते.		
•	अ) 70	ब)	100		
	क) 170	ड)	180		
14)	गोदामामध्ये असलेल्या विविध प्रकारच असे म्हणतात.	या मा	लावर नियंत्रण ठेवण्याच्या पध्दतीस ——		
	अ) खरेदी नियंत्रण	ब)	विक्री नियंत्रण		
	क) मालसाठा नियंत्रण	•	कच्चा माल नियंत्रण		
ाटपा अ)	लिहा. मालसाठा नियंत्रण विभागाची कार्ये स	ritin		14	
ज <i>)</i> ब)	लिफो (शेवटी आत प्रथम बाहेर पध्द				
۹)	रिनिर्श (रायदा जारा प्रजान बाहर निव	XI)			
खार्ल	ोल प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.			14	
अ)	उत्पादकतेवर परीणाम करणारे घटक	स्पष्ट	ट करा.		
ब) उत्पादन नियंत्रणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.					
	ोलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर ागिक प्रदुषणाची व्याख्या द्या. औद्योगिक			14	
সাঘ	_	, प्रदुष ंवा	1 माना । पापन पगरण रपण्ट पगरा.		
उत्पादकता म्हणजे काय ? उत्पादकतेचे महत्व स्पष्ट करा.					

ਸ਼.2

Я.3

Я.4

प्र.5 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

14

मालसाठा नियंत्रणाची विविध तंत्रे स्पष्ट करा.

किंवा

मालसाठा नियंत्रणाची व्याख्या द्या. मालसाठयाच्या विविध पातळया स्पष्ट करा.

Seat No. Set	P
--------------	---

	B.C	om. (Semester - VI) (OId) (CB) INDUSTRIAL MANAC	CS) Examination: Oct/Nov-2022 GEMENT (Paper – I)	
		e: Wednesday, 01-02-2023 0 PM To 05:30 PM	Max. Mai	ks: 70
Instr	uctio	ns: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate ful	ll marks.	
Q.1	Cho 1)	Routing, Scheduling, Dispatching arcontrol.	nd Follow-up are the techniques of	14
		a) Production c) Cost	b) Productivity d) Human Resource	
	2)	In Modern days technique is a) Job analysis c) Job Specification	is used for Inventory Control. b) Ratio analysis d) None of these	
	3)	level is known as	order is made for maintaining the stock b) Maximum stock level d) Danger stock level	
	4)	method of pricing the issue for price of the raw material are rising in a) FIFO c) Simple average	rom the stores is beneficial, when the n the market. b) LIFO d) Weighted average	
	5)	5 th of June is celebration as of a) World Environment c) World Labour	day, every year. b) World Consumer d) None of these	
	6)	is the last important function a) Planning c) Production planning& controlling	on of production control. b) Controlling ng d) Followup / Expediting	
	7)	ABC analysis stands for a) Always Before Control c) Anytime Best Control	b) Always Better Control d) All Big Control	
	8)	Formation of sources of process of product is called as a) Planning c) Routing	conversion of Raw Materail into finishe b) Controlling d) Scheduling	d
	9)	Total production Tatal machine hours = produ a) Machine	octivity b) Labour	
		c) Organizational	d) Natural	
	10)	is known as totally man-mad a) Water pollution c) Regional pollution	le pollution. b) Local pollution d) Nose pollution	

SLR-EZ-90

	11)	After a) c)	starting production process Purchase Advertisement	b)	controlli Produc Sales		on is made exists.	
	12)	"Nati a) c)	onal Productivity Council" forme 1948 1969		he year 1958 1971		by Govt of India.	
	13)	a)	mon man beat noise intensity up 70 170	to _ b) d)		decibel.		
	14)	Cont a) c)	rol over material lying with stores Purchase control Inventory control	b)	Sales		ontrol	
Q.2	a)	Func	rt notes. tions of inventory control departn (Last in first out method)	nent				14
Q.3	Write short answers. a) Explain factors affecting Productivity. b) Explain the Importance of production control.				14			
Q.4	Attempt any one of the following questions. Define Industrial Pollution. Explain different causes of Industrial Pollution. OR				14			
	Wha	at is 'F	Productivity'? Explain the importa	nce	of Produ	uctivity'.		
Q.5			ny one of the followings. ferent techniques of Inventory co	ontro PR	l.			14
	Define Inventory control. Explain various stock levels.							

Seat No.	t			Set P
	B.C	Com. (Semester - VI) (Old) (CB Advanced Insur		
-		te: Wednesday, 01-02-2023 00 PM To 05:30 PM		Max. Marks: 70
सूचन		) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.		
प्र.1	योग्य	। पर्याय निवडा.		14
	1)		ब)	—— स्विकारते. पॅन कार्ड ए. टी. एम कार्ड
	2)	विमेदार जर वार्षिक पध्दतीने विमा हप्त सवलतीचे दिले जातात.	ता भ	रत असेल तर त्यास ——— दिवस
		अ) 30 क) 45	ब) ड)	
	3)	आयुर्विम्यामध्ये विमेदार व्यक्तीच्या विमा विमा करारातील रक्कम त्याच्या ——— अ) प्रतिनिधीस क) वारसास	<u>ৰ</u>)	दिली जाते.
	4)	विमेदाराकडून विमा कंपनीला मिळणाऱ्य अ) बोनस क) समर्पण मुल्य	या र ब) ड)	कमेस ——— असे म्हणतात. विमा हप्ता कर्ज
	5)	विमा प्रतिनिधीचा परवाना विमा कंपनीव तासांचे प्रशिक्षण पूर्ण करावे लागते. अ) 10	ৰ)	100
	6)	क) 20 ——— आयुर्विमा पत्रामध्ये, विमेदाराल लागतात .	ड) ा तो	200 हयात असेपर्यंत विमा हप्ते भरावे
		अ) आजीवन क) समुह		मुदती अपघात
	7)	कर्मचा-यांच्या हितासाठी मालक जो वि अ) प्रवासी क) अपघात	ब)	प्रेतो त्यास —— विमा म्हणतात. आयुर्विमा सांघीक समुह
	8)	विमा प्रतिनिधी ही व्यक्ती ——— च्या करते	-	•
		अ) नफा क) दलाली	ब) ड)	सूट वेतन

	9)	आयुर्विमा प्रकारात विमा घेताना ———	– हि	त असले पाहिजे.	
		अ) विमेय	ब)	शाश्वत	
		क) खाजगी	ਫ)	संयुक्त	
	10)	विमेदाराने विमापत्र बंद करण्याचे ठरवि		ांतर विमा कंपनी विमेदारास जी	
		रक्कम देते त्यास ——— असे म्हणत			
		अ) विमा हप्ता	ब) =\		
		क) सोड किंमत/समर्पण मूल्य			
	11)	भारत सरकारने विमा व्यवसाय खाजर्ग		•	
		अ) 1938 중) 1001	ब) =\	1956	
	,	क) 1991	ड) (' ०	1999	
	12)	विमा नियमन व विकास प्राधिकरणाचे			
		अ) मुंबई क) पुणे	,	हैद्राबाद कोलकत्ता	
	\	,	. *		
	13)	—— म्हणजे इस्पितळात (Hospital)		-	
		अ) आरोग्य विमा क) आयुर्विमा	•	समुह विमा आजीवन विमा	
	44	_	,		
	14)	आयुर्विमा पॉलीसीचा पहिला हप्ता भरत जाणाऱ्या पावतीस ——— म्हणतात.	त्यानत	१९ विमा कपनाकडून विमदारास दिल्या	
		अ) पॉलीसी	ब)	कच्चे विमापत्र	
		क) कॅश मेमो	ਫ)	नावे पावती	
πо	<del></del>	<del></del>			4.4
Я.2	1041 1)	लिहा. विमा प्रतिनिधीची कार्ये			14
	,	समर्पण मुल्य/सोड किंमत			
		-			
Я.3	_	ोल प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. विमा क्षेत्राच्या खाजगीकरणाचे फायदे :	<del></del>		14
	1) 2)	विमेदाराच्या मृत्यूनंतर विम्याची रक्कम			
	-)	करा.	1.100		
	,		_		
Я.4		ोलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर ी प्रतिनिधीची व्याख्या सांगा विमा प्रतिनिध		Andranian and an	14
	।पमा	प्रातानवाया व्याख्या सांगा विमा प्रातानव		ज्ञाया आयारसाहता स्वष्ट करा	
	''विम	ा नियमन व विकास प्राधिकरणाची'' का	••	ष्ट करा	
	c		_		
Я.5		ोलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर ी ग्य विमा पॉलीसी आणि अपघात विमा प		ीचे प्रयुक्ता व त्या शंतर्गत दिले	14
		न्य ।पना पालासा आणि अपवारा ।पना प ।रे संरक्षण स्पष्ट करा.	TUNT	ाच रवल्य व रवा जासास विश्व	
			किंवा		
		पॉलीसीच्या तारणावर कर्ज विमा पॉलीर			
	पॉली	सी पन्हा सरू करणे याविषयी सविस्तर	लिह	·	

Seat	Set	D
No.	Set	

B.Com. (Semester - VI) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

	D.C	Advanced Insura	-	
-		e: Wednesday, 01-02-2023 0 PM To 05:30 PM		Max. Marks: 70
Instr	uctior	question carries one mark.	rting _l	page of the Answer Book). Each per set (P/Q/R/S) on top of page.
Q.1	Choo 1)	ose the correct alternatives from the is accepted as a Prof of age a) Identity Card c) Birth Certificate	-	
	2)	In case of yearly payment of Insura days. a) 30 days c) 45 days	nce p b) d)	remium are allowed as grace 15 days 60 days
	3)	In life Insurance, after the death of Insurance Policy is given toa) Agent c) Nominee	nsure b) d)	er before Maturity the amount of Policy holder Relatives
	4)	Insurance co. receives the amount a) Bonus c) Surrender value	from t b) d)	the insured is called as Insurance Premium Loan
	5)	For getting license from Insurance of from Insurance co. agent must com a) 10 c) 20		~~-~~
	6)	In life Insurance, Premium is a) Whole c) Group		ble through out the life of insured. Term Accident
	7)	The employer can take the insurance called as Insurance. a) Travel c) Accident	b) d)	the benefit of his employees is Life Group
	8)	An Insurance agent is ready to carry of a) Profit c) Commission	y an I b) d)	nsurance business in consideration Discount Salary
	9)	interest must be present in insurance policy. a) Insurable c) Private	the lif b) d)	e policy at the time of taking Surely Joint

	10) The policy holder decides to discontinue the policy the amount Parel by Insurance co. is called as		the policy the amount Parel by			
			Insurance premium	b)	Bonus	
		c)	Surrender value	d)	Sum assured	
	11)		e Government of India opened year	d Insuran	ce business for private sector in	
		a) c)	1938 1991	b) d)	1956 1999	
	12)	,	e head office of IRDA is situat	,		
	12)		Mumbai	b)	 Hydrabad	
		,	Pune	ď)	Kolkatta	
	13)		means reimbursement	of hospit	al expenses.	
	- ,	a)	Health Insurance	b)	•	
		c)	Life Insurance	d)	Whole life policy	
	14)		e receipts paid to policy holde	r after pa	syment of first premium is called	
			Policy	b)	Cover note	
		c)	Cash memo	d)	Voucher	
Q.2	a)	Fund	ort notes. ctions of Insurance Agent render value			14
Q.3	a)	State	ort answers. e the merits of privatization of lain the procedure of settleme			14
Q.4		-	any one of the following qu surance agent, explain code o			14
	Expla	ain th	ne functions of Insurance Reg		Development Authority of India.	
Q.5		-	any one of the following que nature & cover given under		nsurance & Accident Insurance.	14
	Expla	ain L	oan on Policy, Nomination of	_	Renewal of Lapsed Policy	

Seat No.		Set F	•
	В	.Com. (Sem-VI) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 ADVANCED STATISTICS (Paper – I)	
-		: Wednesday, 01-02-2023 Max. Marks: 7	7 0
Instru	ıctior	 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. 3) Each question carries equal marks. 4) Graph papers will be supplied on demand. 5) Use of soundless calculators is allowed. 	
D	O	MCQ/Objective Type Questions	1 4
		O Minutes Marks: 1	
	Choo 1)	The death rate obtained for a segment of a population is known as a) specific death rate b) crude death rate c) standardized rate d) none of these	14
	2)	The value of Net Reproductive Rate (NPR)<1 will result into a) increase in population b) reduction in population c) population remains constant d) none of these	
	3)	For testing of goodness of fit test is used a) normal b) F c) t d) chi-square	
	4)	Testing of H_0 : $\mu = \mu_0$ against H_1 : $\mu \neq \mu_0$ is a a) right tailed test b) left tailed test c) two tailed test d) none of these	
	5)	Equality of two population variances can be tested by a) Z-test b) t-test c) χ^2 - test d) F-test	
	6)	Area of critical region depends on a) number of observations b) size of type - I error c) size of type - II error d) value of statistic	
	7)	For comparing proportions of two populations which of the following test to be used a) Z-test	
	8)	Any hypothesis which is complementary to null hypothesis is a) composite hypothesis b) simple hypothesis c) alternative hypothesis d) none of these	
	9)	If the null hypothesis of test statistic Z is N(0,1) then for testing against a two sided alternative at $\alpha=0.05$, reject H_0 if a) $ Z >1.96$ b) $ Z <1.64$	

d) None of these

c) |Z| < 1.96

	10)	Type – II error is a) rejecting H₀ when H₀ is wrong	
		b) rejecting H _o when H _o is true	
		c) accepting H _o when H _o is wrong	
		d) accepting H _o when H _o is true	
	11)	The hypothesis under test is a) simple hypothesis b) composite hypothesis c) null hypothesis d) alternative hypothesis	
	12)	The birth rate obtained for a segment of a population is known as a) specific fertility rate b) crude birth rate c) total fertility rate d) none of these	
	13)	The value of Gross Reproductive Rate(GRR)<1 is indicative of a) population remains constant b) reduction in population c) increase in population d) none of these	
	14)	The TFR is a) the number of children a women will likely bear in her lifetime b) the births to women divided by the female population c) the numbers of birth divided by the total population d) none of these	
Q.2	Ansv a) b)	wer the following Define crude death rate and standardised death rate. Define a null hypothesis and an alternative hypothesis with an example.	14
Q.3	a)	wer the following. Define F- variate and state its p. d. f. An automatic machine is designed to fill tins with 2 kilograms of oil with a standard deviation of 0.1 kilogram. A sample of 1000 tins was examined and the average weight was found to be 1.94 kilograms. Can we say that the machine is working properly? (L.O.S. = 0.5).	14
Q.4	Ansv a)	wer of the following. (Any One) Explain the terms: 1) C.B.R. 2) G.F.R. 3) S.T.D.R 4) I.M.R. OR	14
	b)	Define the terms.	
		 Type - I error Type - II error Power of the test Level of significance 	
Q.5	Ansv a)	wer of the following. (Any One) Explain the procedure to test of goodness of fit. OR	14
	b)	A manufacturing of ball-bearings guarantees that 2% of items are defective. A sample of 1000 ball-bearings gave 25 defective ball-bearings. Can we say that the product meets guarantee?	

				SLR-EZ-93	)
Seat No.	t			Set P	
	В.0	•	r - VI) (Old) (CBCS Advanced Banking	S) Examination: Oct/Nov-2022 g (Paper – II)	
-		te: Friday, 24-03-2 00 PM To 05:30 P		Max. Marks: 70	)
सूचन		) सर्व प्रश्न अनिवार्य । उजवीकडील अंक	ं आहेत. पूर्ण गुण दर्शवितात.		
Я.1	खार्ल	ोल दिलेले योग्य पर	र्याय निवडून गाळलेल्या	जागा भरा.	1
	1)	भारतात आयात—ि	नेर्यात बँकेची स्थापना –	—— साली झाली.	
		अ) 1980	ब)	1985	
		क) 1982	ड)	1990	
	2)	ई—बँकिंग प्रणाली	यांना फायदेशीर	ठरते.	
		अ) बँक ग्राहक	ब)		
		क) सरकार	ਫ)	वरील सर्व	
	3)	ई—बँकिंग प्रणालीम	नध्ये हा महत्वाचा	अडथळा आहे.	
		अ) देखभाल खर्च	ब)	प्रारंभ खर्च	
		क) सुरक्षा खर्च	ਫ)	यापैकी नाही	
	4)	बँक ऑफ इंग्लंडर्च	ी स्थापना —— मध्ये व	रु च्यात आली.	
	-,	अ) 1964	ৰ)	1980	
		क) 1694	, ਵ)	1946	
	5)	अमेरीकेमध्ये पहिल	ा बँकिंग कायदा —— '	मध्ये संमत करण्यात आला.	
	٠,	अ) 1940		1933	
		क) 1945	-/ ਫ)	1950	
	6)	,	, क पद्धतीचे माहेरघर अ		
	U)	अ) यु. एस. ए		^{16.} इंग्लंड	
		क) फ्रान्स	,	जपान	
	-1	,	,		
	7)	,	क विकास बँकेची स्थापन न्य		
		अ) 1965 중 1070	ब) =\	1964	
	•	क) 1970	ड)	1980	
	8)	·	,	हे ——बँकेचे उदिष्टये आहे.	
		अ) IDBI	ब)	ICICI	
		क) IFCI	ड)	वरील सर्व	
	9)	समाशोधन	गृह हे जगातील पहिले ^न	समाशोधन गृह आहे.	
		अ) लंडन	ब)	मुंबई	

क) कोलकता

	10) ——ही ई—बँकिंगची महत्त्वाची प्रसारण वाहिनी आहे.				
		अ) होम बँकिंग	ब)	टेली बँकिंग	
		क) इंटरनेट बँकिंग	ਫ)	मोबाईल बँकिंग	
	11)	बँकिंग व्यवसायात रक्कम अदा करण्य आली.	ासार्ठ	ो —— ही आधुनिक पध्दत वापरण्यात	
		अ) डी.डी.	ब)	चेक	
		क) आर.टी.जी.एस	ड)	यापैकी नाही	
	12)	ATM म्हणजे ———. अ) ऑल टाइम मनी	ਗ)	एनी टाइम मनी	
		क) ॲटोमॅटीक ट्रेझींग मशीन	-		
	13)	बँक इंग्लडमध्ये बँकांची बँक म्ह	•		
	,		• •	बँक ऑफ फाईव्ह	
		क) इंग्लड बँक	<u>ਭ</u>)	वरीलपैकी नाही	
	14)	ही भारतातील एकमेव खाजगी	विका	स बँक होय.	
		अ) ICICI	ब)	IDBI	
		क) IFCI	ड)	LIC	
Я.2	अ)	ि लिहा. युरो बाजार ई–बँकिंग प्रणालीचे फायदे सांगा.			14
प्रउ	थोद	क्यात उत्तरे लिहा.			14
71.0		संघ ठेवी विमा महामंडळ			
	ब)	राज्य वित्तीय महामंडळ			
प्र.4		गिल्पैकी कोण्त्याही एका प्रश्नाचे उत्तर			14
	भारत	गातील औद्योगिक विकास महामंडळाची ~~वि~~	ं आर्थि ंवा	र्विक विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.	
	अमेरि	े रेकेतील व्यापरी बँकांची सद्यस्थिती आ	•••	ार्य स्पष्ट करा.	
प्र.5		निलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर			14
	बक	ऑफ इंग्लंडचे स्वरूप आणि कार्य स्पष्ट	ट करा ंवा	· ·	
	भारत	। १८ नीय औद्योगिक विकास बँकेची विकासा		कार्ये सांगा.	

Seat No. Set	Р
--------------	---

B.Com. (Semester - VI) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

	D .00	Advanced Bankir	•	
-		e: Friday, 24-03-2023 O PM To 05:30 PM	Max. Marks: 7	70
Instr	uctior	1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full 3) Neat diagram and maps should		
Q.1	Choo 1)	ose the correct alternative. In the year the export-import to a) 1980 c) 1982		14
	2)	The operations of E-banking are ben a) Bank customer c) Government	neficial to b) Banker d) All the above	
	3)	is a major constraints of E-bar a) Maintenance Cost c) Security Cost	anking. b) Startup Cost d) None of these	
	4)	Bank of England is established in the a) 1964 c) 1694	ne year b) 1980 d) 1946	
	5)	The first banking Act in America was a) 1940 c) 1945	s passed in b) 1933 d) 1950	
	6)	is the home of branch banking a) U.S.A. c) France	ng system. b) England d) Japan	
	7)	IDBI is established in the year a) 1965 c) 1970	 b) 1964 d) 1980	
	8)	The objective of bank is to de a) IDBI c) IFCI	evelop industrial sector in India. b) ICICI d) All the above	
	9)	Clearing house is the first clear a) London c) Kolkata	earing house in the world. b) Mumbai d) Chennai	
	10)	The important delivery channel of E- a) Home banking c) Internet banking	-banking is b) Tele banking d) Mobile banking	
	11)	A new system of payment in Indian bands a) DD c) RTGS	banking is b) Chaqe d) None of these	
	12)	ATM means a) All time money c) Automated tressing machine	b) Any time money d) Automated teller machine	

SLR-EZ-93

	13)	,	En b) d)	gland. Bank of five None of these	
	14)	•	ba b) d)	nk in India. IDBI LIC	
Q.2	Writ a) b)	e short Note Euro currency market Advantages of E-banking			14
Q.3	Writ a) b)	e short answers Federal Deposit insurance corporation. SFCS			14
Q.4	Writ a)	e Long Answer (Any One) Explain the Role of industrial Developm Economic development.	nen	Corporation of India in	14
	b)	Explain the present position and function	ons	of commercial banking in USA.	
Q.5	Writ a) b)	e Long Answer (Any One) Explain the nature and functions of bar State promotional functions of industria		•	14

		SLR-EZ-9 ²
Seat No.		Set P
	B.Cc	om. (Semester - VI) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Advanced Accountancy (Paper – II)
-		e: Friday, 24-03-2023 Max. Marks: 70 D PM To 05:30 PM
Instru	uction	ns: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.
Q.1	Choo 1)	Description the options. Deduction under Sec.80C is allowable only to a) Individual & HUF b) Individual c) Company d) All assesses
	2)	As per Section 80D, maximum deduction for preventive Health Checkup is a) Rs. 25000/- b) Rs. 50000/- c) Rs. 5000/- d) Rs. 30000/-
	3)	Contribution by employer towards Statutory Provident Fund is a) Fully Exempt b) Exempt upto 12% of salary c) Exempt up to 9.5% of salary d) None of the above
	4)	Share of profit received by a partner from the partnership firm is a) Taxable as business income b) Exempt c) Partly Exempt d) Taxable as other sources
	5)	For the F.Y 2018-19, the relevant Assessment year is a) 2017-18
	6)	Deduction from family pension received is Rs a) Rs. 50000/- b) 33.33% of Pension or Rs.15000/- whichever is less c) 40000/- d) Nil
	7)	Under Sec.16 (iii) professional Tax is allowed as deduction for employees. a) None Government b) Government c) All d) None
	8)	Gift of Rs. 51000/- received from non relative. The taxable amount under the head income from other sources is a) Rs. 50000/- b) Rs. 1000/- c) Rs. 51000/- d) Rs. Nil
	9)	The Total Income of the assesses after deductions under chapter VIA except u/s 80G is Rs. 400000/ He has donated Rs. 10000/- to Zilla Saksharta Samitee. The amount of Deduction u/s 80G allowable is

a) Rs. 10000/c) Rs. 40000/-

a) Rs. 30000/c) Rs. 350000/-

Purchase of House property (letout) is

10)

b) Rs. 5000/-

b) Rs. 200000/-

d) Unlimited

d) Nil

The Maximum Deduction for interest on loan borrowed for construction /

- Children Hostel Allowance is exempt up to Rs. _____ per month per child upto 2 children.
  a) Rs. 100/b) Rs. 1000/c) Rs. 300/d) Nil
- 12) The assesses has incurred an expenditure of Rs. 30000/- on handicapped brother who is dependent on him. The disability percentage is 45%. The amount of deduction available under section 80DD is Rs.
  - a) Rs. 75000/-

b) Rs. 125000/-

c) Rs. 30000

d) Rs. 60000

- 13) The term capital asset u/s 2 (14) doesn't include ______
  - a) Urban Agricultural land

b) Jewellery

c) Stock-in-Trade

d) All

14) Salary is taxable on _____ basis.

a) Due

b) Receipt

c) Earlier of due or receipt

a) Deduction for house rent allowance

d) Notional

Q.2 Write Short Notes. (Any Two)

- **b)** Person
- c) Assessment Year
- d) Resident and not ordinarily resident
- Q.3 A) Mr. Dilip owns two houses, particulars of which are as follows:

Particular House-A House-B Rs. Rs. 1) Municipal - valuation 3,60,000 3,80,000 2) Nature of occupation Let-out Self-occupied 3) Fair rent 3,70,000 3,70,000 4) Standard rent 3,80,000 2,65,000 5) Annual rent 3,78,000 2 months 6) Period of vacancy 7) Municipal - Tax 10 % 8) Interest on loan for purchase 70,000 50,000 (Outstanding) 9) Land Revenue Paid 10,000 15,000

Find out Income from House Property for the Assessment Year 2019 - 2020.

B) Mr. Manoj owns a building consisting of 3 identical flats.

The construction of which was completed on 31/03/2018. The building was occupied from 01/4/2018 onwards. The particular pertaining to 3 flats for the year ending 31/3/2019 are us under:

Particular	House 1	House 2	House 3
Fair Rent	60,000	60,000	60,000
Actual Rent	-	72,000	-
Municipal tax (Paid)	3,000	5,000	3,000
(Due but not paid)	3,000	5,000	3,000
Repairs	1,200	1,200	1,200
Insurance	2,400	2,400	2,400
Nature of	Self occupied	Let out for	used for own
Occupation	for residence	residence	business

07

07

14

14

During the year 18-19, she has paid an interest @10% on outstanding balance of loan of Rs. 12,00,000/- borrowed for the construction of building.

Compute the income from house property for the A.Y. 2019-20

Q.4 A) Mr. Abhishek is an employee in a college at Solapur. Particulars of his income for the year ending 31.03.2019 are as under. Compute his total income for the A.Y. 2019-20.

•	Basic salary	2,00,000/-
•	Dearness Allowance (part of salary)	50,000/-
•	Bouns	1,00,000/-
•	City Compensatory Allowance	25,000/-
•	House Rent Allowance (Actual Rent paid	20,000/-

Rs. 30000/-)

 Transport Allowance (Actual Expenses 1000/-p.m. Rs. 10,000)

- Education Allowance received @240/- p. m for three children
- Remuneration from paper setting (Received from University) Rs. 4500/-
- He is a member of statutory P.F. in which he contributes 15% of basic salary. Employer also contributes an equal amount.
- In the previous year he purchased books worth Rs. 1000/- for his teaching.
- Reimbursement of medical expenditure from the employer for a treatment in a Govt. hospital Rs. 23,000/-.
- Interest on tax free government securities received Rs. 13,000/-
- Interest on bank deposits Rs. 21000/-, out of which Rs. 8000/- are on saving bank account.
- He has received a gift of Rs. 1,51,000/- on the occasion of his marriage.
- He paid life insurance premium of Rs. 18,000/- and invested Rs. 25000/- in Public Provident Fund.
- He donated Rs. 10,000/- to a charitable institution registered u/s 80G.

OR

B) Mr. Shardul furnished the following details of the FY 2018-19. Compute his total income for the A.Y. 2019-20

Basic salary
 Dearness Allowance
 Entertainment allowance
 20,000/- p.m.
 10,000/- p.m.
 1000/-p.m.

- Employer and his own contribution to Recognized Provident Fund -10% of basic salary
- Interest credited @12% on accumulated balance in recognized P.F Account (Accumulated balance was Rs. 5,00,000/-)
- Leave Travel Concession 5,000/-
- Medical allowance Rs. 5,000/- p. a (actual expenses Rs. 4,000/-)
- Transport allowance Rs. 2,000/-p.m. (actual expenses Rs. 20,000/-)
- Transfer allowance Rs. 50,000/- (actual expenses Rs. 40,000/-)
- Uniform allowance Rs. 12,000/-p.a. (actual expenses Rs. 10,000/-)
- Free use of gas, electricity and water, Cost to the employer is Rs. 2,000/p. m
- His other income includes:
- Share of income in HUF Rs. 10,000/-
- Interest on Debenture Rs.10,000/-
- Interest on deposit from Indian co. Rs. 10,000/-

14

- He paid medical insurance premium for self Rs. 18,000/-
- Tuition fees of college paid for his two children Rs. 44,000/-
- He paid interest on education loan of his spouse Rs. 10,000/-
- **Q.5** A) Mr. Yashodhan who is carrying on a business whose accounts have been subject to tax audit u/s 44AB, submits his profit and loss account for the account for the year ending 31st March, 2019

Profit and Loss Account

Particular	Rs.	Particular	Rs.
Office Expenses	25600	Gross profit	409600
Audit fees	32000	Sundry receipts	11000
Legal Expenses	18000		22000
		from the Govt. (Earlier not	
		allowed as deduction)	
Depreciation on	24000	Bad debts recovered (Earlier	16000
Machinery		allowed as deduction)	
Salary to staff	84000	Gift received from father	30000
Bonus to staff	45000		
Contribution to an	24000		
approved gratuity fund			
contribution to	30000		
recognized P.F.			
General expenses	36000		
Provision for income	10000		
tax			
Net Profit	160000		
	488600		488600

Other Relevant particular:

- 1) Bonus payable to employees according to the payment of Bonus Act, 1965, is Rs. 40000/-
- 2) Depreciation on Machinery allowable as per income tax provisions is Rs. 22000/-
- 3) General Expenses include payment of Rs. 12000/- to an approved and notified education institute for the purpose of carrying on scientific research in social science. The research is however, not related to business of the assesses.
- 4) During the previous year 18-19 Mr. Yashodhan also makes a capital expenditure of Rs. 25000/- for the purpose of carrying on a scientific research related to the business. This expenditure is, however, not recorded in the P & L A/c.
- 5) Contribution to recognized P.F is paid as follows: Rs. 5000 on 11.04.2019, Rs. 3000 on 05.05.2019, Rs.6000 on 30.06.2019, and the balance on 10.11.2019.
- 6) Audit fees of Rs.32000/- was credited on 31.03 2019. However no tax has been deducted at source.
- 7) Actual income tax liability is Rs. 12000/-. Compute his income from business for the A.Y. 2019-20

OR

B) Dr. Rajiv is a practicing doctor. He keeps his book on cash basis, and his summarized cash account for the year ended 31st March, 2019 is as under:

Cash Account

Receipts	Rs.	Payments	Rs.
Balance b/d	224000	Cost of medicines	10000
Loan from bank for	3000	Surgical equipment	40000
personal purpose			
		Motor car	220000
Sale of medicines	25250	Car expenses	6000
Consultation fees	155000	Salaries	31600
Visiting fees	24000	Rent of dispensary	1600
Interest on Bank	4500	General expenses	300
Deposit (Fixed)			
Rent from property	3600	Drawing	111600
		Life Insurance	3000
		premium	
		Interest on loan from	300
		bank	
		Insurance of property	200
		telephone expenses	3000
		Balance b/d	11750
	439350		439350

Compute his income from profession for the assessment year 2018-19 taking in to account the following further information.

- 1) 1/4th motor car expenses are in respect of his personal use.
- 2) Depreciation allowable on car is 15% and on surgical equipment is 15% Both the asset were purchased in December 2018.
- 3) Opening stock and closing stock of medicines was Rs.20000/- and Rs.12000/- respectively.

Seat No.	t	Р
----------	---	---

	B.C	om.	•		S) Examination: Oct/N nting (Paper – II)	lov-2022
•			ay, 24-03-2023 To 05:30 PM			Max. Marks: 70
Instr	uction	2)	All questions are configures to the right Use of calculator is	indicate full m	arks.	
Q.1	Choo 1)		ne correct alternati litional cost of produ Standard Marginal		options. tional unit is called o Market Production	cost.
	2)	Fixe a) c)	ed Cost + Net Profit Sale Total cost	= b) d)	Production Marginal contribution	
	3)	If sa a) c)	ales are Rs. 80 and 32% 80%	variable cost F b) d)	Rs. 48 PIV Ratio is 40% 48%	
	4)		sh budget, purchase get. Fixed Functional	e budget & sale b) d)	es budget etc. are the type Capital Variable	of
	5)	Wh a) c)	ich of the following i Cost sheet Variable cost	s cost control b)	technique? Standard costing All of these	
	6)	PIV	Ratio = Marginal	Contribution	× 100	
		a) c)	Purchase Profit	b) d)	Sales Variable cost	
	7)	a) c)	variance is alwa Labour mix Labour cost	ys unfavorable b) d)	variances. Idle Time Material cost	
	8)	a) c)	is the most impo Cost sheet Budget	ortant tools of c b) d)	ost planning. balance sheet Cost unit	
	9)	prod a) c)	costing is prede duction Marginal Total	termined cost v b) d)	which is computed in adva Standard Fixed	nce of
	10)	At E a) c)	Break Even Point M Profit Sales	arginal contribi b) d)	ution is equal to Fixed cost Variable cost	
	11)	a) c)	budget shows th Capital Cash	ne anticipated s b) d)	sources and utilization of c Sales Production	ash.

	12)	Actual sales - brea a) Profit c) Contribution	_	Margin of safety None of these	
	13)	Fixed cost is also a) Marginal c) Production	called as o b d	) Period	
	14)	a) Material Mix \	/ariances b	Usages Variance =) Material Cost Variand) None of these	
Q.2	a)	ite short notes. (Any Profit Volume Ratio Advantages of stand Cash Budget	·		14
Q.3	a)	Sales Rs. 2,00,000/- out i) PIV Ratio ii) BEP iii) Margin of safety	marginal cost Rs	s.1,20,000/- fixed cost Rs.	40,000 find 07
	b)	Find out the Material 1) Standard data – 2) Actual data – 60	50 kg material at	· •	ance 07
Q.4	The	sales turnover and p	rofit for the two v	ears as under	14
		Year S (2018 2	ales Prof Rs.) (Rs. ,40,000 18 ,80,000 26	it)	
		, .	safety for the ye n sales are Rs. 3		
	Standard data for production of 10 units as under Material A - 50 kg at Rs. 2.00 per kg Material B - 30 kg at Rs. 1.50 per kg During the month of Jan.2019 the actual production is 100 units Material A - 450 kg at Rs. 2.50 per kg Material B - 350 kg at Rs. 2.00 per kg you are to compute the material cost; Rate and usage variance of material A & B.				
Q.5	Dra	w up a flexible budge	t for 70% and 90°	% capacity.	14
		ırticulars		80% Capacit	v
	- •	~~-~~		(Rs.)	•
	A)	Variable overheads	s i) Material ii) Labour	600 200	
	B)	Semi – Variable of	,	fixed) 1000	0
	C)	Fixed overhead	i) Depreciation ii) Insurance iii) Salaries	,	0 0

Total

31000

• Estimated Direct labour Hours – 62000Hrs Find out overhead rate at each level of activity.

OR

Standard data to produce one unit of X product.

Material - 10 kg at Rs. 5 per kg.
Labour - 8 hours at Rs. 2 per hour
Actual data for production of 100 units of X products
Material - 900 kg at Rs. 4.50 per kg.
Labour - 700 hours at Rs. 1.50 per hour.
Calculate -

- i) Material Cost Variance
- ii) Material Rate Variance
- iii) Material Usages Variance
- iv) Labour Cost Variances
- v) Labour Rate Variances
- vi) Labour Efficiency Variances

Sea No.	t				Set	Р	
	B.Com. (Semester - VI) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Industrial Management (Paper – II)						
		ate: Friday, 2 :00 PM To 0	24-03-2023	J	Max. Mark	s: 70	
सूचन			अनिवार्य आहेत. ल अंक पूर्ण गुण दर्शवित	ात.			
Я.1	खार्ल	गील दिलेले य	गोग्य पर्याय निवडून गाळ	लेल्या व	जागा भरा.	14	
	1)		ग रोवन योजना या				
		अ) समय		,	कार्य		
		क) उत्तेज	नात्मक	ਫ)	कमीत कमी / न्युनतम		
	2)	। केला जातो	•	पार पा	डलेल्या कामाच्या आधारे मोबदला निश्चित	त	
		अ) समय	·· ~~·~~	ब)	कार्यदर		
		क) उत्तेज			यापैकी नाही		
	3)	,		,	- असेल तर पाळणा गृहाची व्यवस्था पुर	वावी	
		अ) 15		ब)	20		
		क) 25		ਫ)	30		
	4)	मानव संसा	धन निवडीमध्ये ————	- चा स	मावेश होतो.		
	•	अ) मुलाख	त तंत्राची निश्चिती	ब)	प्रात्यक्षिक प्रशिक्षण		
		क) कृती र			कार्य प्रोत्साहन		
	5)		हामधून निर्माण झालेल्या	त्यांच्या	व्यातील संबंध किंवा कर्मचारी आणि त्यांच संघटना यातील संबंध होय. औद्योगिक संबंध	त्र्या	
		,		,	कर्मचारी मनोधैर्य		
		क) कर्मचा		,			
	6)		. टेलर यांना ——— वेत		•		
		अ) समय		,	कार्य		
		क) भेदात्म		,	यापैकी नाही		
	7)	वेतना व्यति ——— म्ह		गर्थिक	आणि आर्थिकेतर लाभ दिला जातो त्यास	Ī	
		अ) एकूण	मजुरी	ब)	एकूण वेतन		
		क) लाभांश	Т	ਫ)	अनुषंगिक हित लाभ		

8)	तक्रार पध्दती, प्रत्यक्ष निरीक्षण, मुलार	वत, प्र	ाश्नावली या —— मोजण्याच्या पध्दती आ	हेत.
-	अ) मजुरी व वेतन	ब)	मनोधैर्य / मनोबल	
	क) उत्पादकता	ਫ)	कल्याण	
9)	हे घटक कर्मचाऱ्यांच्या मने	धिर्याव	वर परिणाम करतात.	
,	अ) सेवा शाश्वती			
	क) सकारात्मक नेतृत्व	ਫ)	वरील पैकी सर्व	
10)	——— नुसार कारखान्यातील कामग उपहारगृह सुविधा सुरू केली पाहिजे.		संख्या 250 पेक्षा अधिक असेल तर	
	अ) कारखाना कायदा 1948		कंपनी कायदा 2013	
	क) आयकर कायदा 1961			
11)	कर्मचारी कल्याणाची जबाबदारी	व	र अवलंबन असते.	
,	अ) समाज	ब)	•	
	, क) मालक	,	यापैकी नाही	
12)	यांचा समावेश भारतातील —— प्रथा	/ पध्य		
		•	कामगारांचे मनोधैर्य	
	क) औद्योगिक संबंध	ड)	मजुरी वेतन	
13)	ही कामगारांच्या व्यवस्थापनात	सहभ	ाग घेण्याची पध्दत आहे.	
	अ) मुलाखत	ब)	भरती	
	क) प्रशिक्षण	ਫ)	कामगारांच्या सुचना	
14)	कार्याकडे, कार्य समुहाकडे व वरिष्ठांव ——— ची उदाहरणे आहेत.	कडे र	नकारात्मक दृष्टीने पहाणे ही कामगारांच्या	
	अ) उच्च मनोधैर्य	ब)	निम्न मनोधैर्य	
	क) शुन्य मनोधैर्य	ड)	यापैकी नाही	
टिपा अ) ब)				14
खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. अ) कार्य / काम वेतन पध्दती स्पष्ट करा. ब) औद्योगिक संबंधातील सहभागी घटक स्पष्ट करा.				
	ोलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर गातील कामगार कल्याणाच्या प्रथा थोडव ~~f~~			14
कर्मच	। वारी मनोधैर्यावर परीणाम करणारे घटक		ट करा.	

Я.2

Я.3

Я.4

14

प्र.5 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. प्रतिभा / बौध्दिक व्यवस्थापनाचा अर्थ सांगा. प्रतिभा / बौध्दिक ——— व्यवस्थापनाची प्रक्रियां व फायदे स्पष्ट करा.

किंवा

कामगारांचा व्यवस्थापनात सहभाग घेण्याच्या पध्दती स्पष्ट करा.

			_			
Seat No.					Set	Р
	B.C		r - VI) (Old) (CE Iustrial Manage		Examination: Oct/Nov-2022 (Paper – II)	
•		e: Friday, 24-03-2 DPM To 05:30 Pl	023		Max. Mark	s: 70
Instru	ction		ns are compulsory. the right indicate fu		S.	
Q.1	Choo 1)		alternatives from van plans are	_ wage		14
	2)	In system completed by th a) Time Rate c) Incentive		b)	ration on the basis of work Job Rate None of these	
	3)		er of women emplo pulsory to provide	•		
	4)		_		·	
	5)	among employe	es and their organ	ization b)	inagement and employees or that grows or employment. Industrial Relations Employee Morale	
	6)	F.W Taylor is ca a) Time Rate c) Differential	alled as father of _	b)	age plan. Piece Rate None of these	
	7)		/ are known as	•	ven to the personnel other than Total Salary Fringe benefits	
	8)	Grievance proce Methods of mea a) Wages & sa c) Productivity	suring alary	vation, b) d)	interview, questionnaires are the Morale Welfare	
	9)	factor at a) Job security c) Positive Lea			le. Working condition All the above	

	than 250 canteen facility should be started.			
		a) Factory Act 1948 b) Company Act 2013		
		c) Income tax Act 1961 d) None of these		
	11)			
		a) Society b) Government c) Employer d) None of these		
	12\	, , ,		
	12)	Feeding facilities medical facility, housing facility creches and educational facilities are included in practices in India.		
		a) Labour welfare b) Employee Moral		
		c) Industrial relation d) Wages and salary		
	13)			
		a) Interview b) Recruitment		
		c) Training d) Workers suggestions		
	14)	To look positively towards work, working group, higher authority are the examples of of the employees.		
		a) High Morale b) Low Morale		
		c) Zero Morale d) None of these		
Q.2	Wri	te short notes.	14	
Q. Z		Importance of Employee Morale		
	•	Importance of Industrial Relations		
Q.3	\ <i>\\</i> /~;	te short answers.	14	
U. 3		Explain Job Rate System.	14	
	•	Explain Participants in Industrial Relations.		
^ 4	Δ			
Q.4		swer any one of the following questions. Explain labour welfare practices in India.	14	
		Explain factors affecting employee Morale.	•	
. -	-			
Q.5		swer any one of the following questions. Give Meaning of talent Management and Explain Talent management	14	
	aj	process and Advantages of talent management.	14	
	b)	Explain methods of taking workers participation in management.		

				SLR-EZ-97		
Seat No.	t			Set P		
	В.С	Com. (Semester - VI) (Old) (C Advanced Ins	-	Examination: Oct/Nov-2022 e Paper – II		
-		te: Friday, 24-03-2023 00 PM To 05:30 PM		Max. Marks: 70		
सूचना	सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.					
Я.1	खार्ल	ोल दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळ	लेल्या उ	जागा भरा. 14		
	1)	सर्व साधारण विमा महामंडळाची स्थ	ापना _. –	—— मध्ये झाली.		
		अ) 1956 	ब) <del></del> \	1973		
		क) 1965	ड)	1998		
	2)	संभाव्य विमेयहिताच्या आधारे ——-				
		अ) अग्नी विमा	,	जीवन विमा		
		क) अपघात विमा	,	सागरी विमा		
;	3)	हा विमा प्रकार विमाक्षेत्राच्या		•		
		अ) जीवन विमा	,	सागरी विमा		
		क) अग्नी विमा	,	मोटार विमा		
4	4)	भारतामध्ये सागरी विमा कायदा —				
		अ) 1938 - T) 1938	ब) →\	1956		
		क) 1963	ਫ)	1991		
;	5)	सागरी विम्यामध्ये ——— हा दस्तार	रेवज प्र	स्ताव अर्जे म्हणुन विचारात घेतला		
		जातो. अ) कच्चे विमापत्र	ਹ)	निवेदन पत्र		
		•	,	वरील सर्व		
	e)	द्वारे सागरी धोक्यांची व्याप्ती	,			
,	6)	अ) विमा कायदा १९३८		सागरी विमा कायदा 1963		
		क) विशेष विमा कायदा	,			
	- /	,	•			
	7)	सागरी विम्यामध्ये मुदती विमापत्र — अ) अग्नी		_		
		क) जेटीसन	,	वरील सर्व		
	٥)	•	,	'खुले विमापत्र' म्हणुन ओळखले जाते.		
•	8)	अ) जहाज विमापत्र		खुल विमापत्र म्हणुन आळखल जात. तरते विमापत्र		
		,	,	जहाज ताफा विमापत्र		
	٥)	-				
,	9)	सर्वसाधारण विमा महामंडळाचे मुख्य अ) नवी दिल्ली				
		क) चेन्नई	ब) ड)	मुंबई पाटना		
		મ <i>ા</i> મ ાર	9)	II O II		

	10)	सर्वे साधारण विमा महामंडळाने 'दहश	तवाद	विमापत्र' —— साली सुरू केले.		
		अ) 1987	ब)	1985		
		क) 1997	ड)	1992		
	11) घरफोडीचा विमा —— विम्यातील महत्वाचा प्रकार आहे.					
	•	अ) अपघात		अग्नी		
		क) सागरी	<i>ੱ</i> ਫ)	जीवन		
	12)	—— ही सर्वसाधारण विमा महामंडळाची एक दुय्यम कंपनी आहे.				
	· - /	अ) नॅशनल इन्शुरन्स		•		
		क) ओरिएंटल इन्शुरन्स		•		
	13) सागरी विमापत्राचे हस्तांतर करण्यासाठी विमापत्रामध्ये ——— असावे लागते.					
	10)	अ) जहाज कलम				
		क) अभिहस्तांकन कलम	,			
	14)	र ग्रामीण भागातील —— वयोगटातील	,			
	17)	उपयुक्त ठरतो.	(114/1	11 21 11 1 3414X XX 31 191X 14 11		
		अ) 10-70 वर्षे	ब)	20-80 वर्षे		
		क) 40-80 वर्षे	ਫ)	30—90 वर्षे		
	Α	A				
Я.2		लिहा . घरफोडीचा विमा			14	
	-	सागरी धोके				
	-/					
Я.3		ल प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.			14	
		सागरी विम्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.				
	2)	सर्वसाधारण विमा महामंडळातील समर	ऱ्या स्प	ष्ट करा.		
ਧ⊿	खाली	ालपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर i	लिहा		14	
∕1. ⊤	1)	सागरी विमा म्हणजे काय? सागरी विमा घेण्याची कार्यपद्वती स्पष्ट करा.				
	2)	भारतीय अर्थव्यवस्थेमध्ये सर्वसाधारण वि				
	,					
Я.5	_	लिपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर			14	
	1) सागरी विम्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.					
 भारतातील व्यक्तिगत अपघात विमा आणि आजारपणाच्या विम्याच्या पध्द करा. 						
		9/\l.				

Seat No.	Set	P
-------------	-----	---

B.Com. (Semester - VI) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

		Advanced Ínsurance Paper – II	
_		e: Friday, 24-03-2023 0 PM To 05:30 PM	Max. Marks: 70
Instr	uction	1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.	
Q.1	Choo 1)	The General insurance corporation was formed in a) 1956 b) 1973 c) 1965 d) 1998	14
	2)	It is possible to take insurance on the basis of contingent in a) Fire Insurance b) Life Insurance c) Accident Insurance d) Marine Insurance	test.
	3)	is the most old insurance in the history of insurance sector. a) Life Insurance b) Marine Insurance c) Fire Insurance d) Motor Insurance	
	4)	Marine insurance Act was passed in India in the year a) 1938 b) 1956 c) 1963 d) 1991	
	5)	is considered as proposal from in marine insurance. a) Cover note b) Declaration Form c) Agent note d) All of these	
	6)	explained the scope of marine perils. a) Insurance Act 1938 b) Marine Insurance Act 1 c) Special Insurance Act d) None of these	1963
	7)	In Marine Insurance time policy is more useful for insurance. a) Fire b) Hull c) Jettison d) All of these	
	8)	policy is known as 'Open Policy' in marine insurance. a) Hull policy b) Floating Policy c) Valued policy d) Fleet Policy	
	9)	Head office of general Insurance corporation is located at a) New Delhi b) Mumbai c) Chennai d) Patana	
	10)	The General insurance corporation started 'Terrorist Insurance' in _a) 1987 b) 1985 c) 1997 d) 1992	<u>.</u>
	11)	Burglary insurance is an important type of insurance. a) Accident b) Fire c) Marine d) Life	
	12)	is a subsidiary company of General Insurance Corporation a) National Insurance b) New India Insurance c) Oriental Insurance d) All of these	

SLR-EZ-97

	13)	policy.		is necessary in insurance	
		a) Hull clause	b)	Average clause	
		c) Assignment clause	d)	None of these	
	14)	Gramin Personal Accident Policy is a group.	pplic	able to the rural people inage	
		a) 10-70 years	b)	20-80 years	
		c) 40-80 years	d)	30-90 years	
Q.2	a)	e short notes. Burglary insurance Marine Perils			14
Q.3	a)	ver the following in short. Explain the nature of Marine Insurance Explain the problems in General Insur		Corporation.	14
Q.4	Attempt any one of the following questions.			14	
	a) What is Marine Insurance? Explain the procedure of taking Marine Insurance Police.				
	b)	Explain the role of General Insurance	Corp	poration in Indian Economy.	
Q.5	Attempt any one of the following questions. Explain the Various types of Marine Insurance. OR			14	
	Explain the practices of Personal Accident and sickness insurance in India				

Seat No.	Set	Р
----------	-----	---

	B.C	om. (Semester - VI) (Old) (CBCS) Advanced Statistics	
_		e: Friday, 24-03-2023 0 PM To 05:30 PM	Max. Marks: 70
Instr	uctio	ns: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicates full m	narks.
Q.1	Choo 1)	ose the correct alternatives from the owner what happens when maximin and minima). No solution exists b) c). Saddle point exists d)	max values of the game are same? Solution is mixed
	2)	A mixed strategy game can be solved by a) algebraic method b) c) graphical method d)	matrix method
	3)	When the sum of gains of one player is another player in a game, this situation a) biased game b) c) fair game d)	is known as zero-sum game
	4)	If the players select the same strategy (a) pure strategy (b) c) both (a) and (b) d)	mixed strategy
	5)	The expected value of perfect informati a) equal to expected regret of the opti b) the utility of additional information c) maximum expected opportunity los d) none of the above	mal decision risk
	6)	Which of the following criteria is not apprisk? a) Maximize expected return b) Maximize return c) Minimize expect regret d) knowledge of likelihood occurrence	
	7)	The decision-makers knowledge and exdecision-making process when using the algorithm algorithm algorithm. The decision-making process when using the algorithm algorithm algorithm. The decision-makers knowledge and exdecision-making process when using the algorithm. The decision-makers knowledge and exdecision-making process when using the algorithm. The decision-makers knowledge and exdecision-making process when using the algorithm. The decision-making process when using the algorithm algorithm algorithm algorithm. The decision algorithm algorithm algorithm algorithm algorithm algorithm. The decision algorithm algorithm algorithm algorithm algorithm algorithm algorithm. The decision algorithm algorithm algorithm algorithm algorithm algorithm algorithm algorithm algorithm algorithm. The decision algorithm algorit	e criterion of minimax regret
	8)	The difference between the expected p the expected profit with perfect informa a) expected value of perfect information b) expected marginal loss c) expected opportunity loss d) none of the above	tion is called

9)		e critical path satisfy the condition			
		$E_i = L_i$ and $E_j = L_j$		$L_j - E_i = L_i - L_j$ All the above	
40\		$L_j - E_i = L_i - E_j = c$	•		
10)	a)	nerally PERT technique deals wit repetitive nature deterministic nature	b)	non-repetitive nature none of the above	
11)	a)	critical path analysis, the word CF Critical Path Method Critical Project Management	b)	Crash Project Management	
12)	a) b) c)	e purpose of using simulation tech simulate a real world situation understand properties and oper- life problems reduce the cost of experiment o all of the above	ating	characteristics of complex real-	
13)	a) b) c)	nile assigning random numbers in not necessary to assign the exa the probability necessary to develop a cumulat necessary to assign the particul All of the above	ct ran ive pr	robability distribution	
14)	a)	Optimized solution are obtained	les is	nonlinear	
Ans a) b)	Exp Two A ge	the following lain the advantages and disadvar p players A and B play a game of ets Rs. 5 from B and if the coins of the down the pay of matrix of A. Do	tossir Io not	ng coins. If the coins match, then match, B gets Rs. 10 from A.	14
Ans a)		the following. lain the following: Minimax principle with reference Maximax principle with reference		-	14
b)	Give	e a decision making under risk EN	∕IV cri	teria.	
Ans a)	A pe	the following. (Any One) eriod schedule has the following a apletion of each activity is as follo		es and time (in hours) of	14

Q.2

Q.3

Q.4

Activity	1-2	2-3	2-4	1-4	4-5	5-6	3-6	2-6
Time (in hours)	17	15	10	16	13	14	18	10

Draw the network diagram. Find the minimum time of completion of the project and show the critical path.

- **b)** Give a brief description of decision making under uncertainty. Explain:
  - 1) Laplace
  - 2) Maximin Criteria
  - 3) Minimax regret criteria

Q.5 Answer the following. (Any One)

14

- a) Explain the rule of dominance in game theory. Solve the following game graphically. $\begin{bmatrix} 2 & 3 & 11 \\ 7 & 5 & 2 \end{bmatrix}$
- **b)** Write a short note on simulation and its application.

Seat No.	Marks Obtained	Signature of Examiner	Signature of Junior Supervisor				
B.C	B.Com. (Semester - II) (New) (First Year) Examination: Oct/Nov-2022 DEMOCRACY, ELECTIONS AND GOOD GOVERNANCE						
-	Day & Date: Sunday, 12-02-2023 Max. Marks: 50 Time: 12:00 PM to 02:00 PM						
सूचना	: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवता	ात.					
T 4 T	tru nufu ~~Cara~~		Ans	wer			
	ाग्य पर्याय निवडा. महाराष्ट्रातील स्थानिक स्वराज्य र आहेत?	पंस्थांमध्ये महिलांसाठी किती र	जागा राखीव				
	अ) 50%	ब) 33%					
	क) 25%	ভ) 70%					
2.	हे भारताचे सध्याचे मुख्य र्	नेवडणक आयक्त आहेत.					
		ब) तामिळ सेल्वम					
	क) के. उन्नीकृष्णन	ड) रामनाथ कोविंद					
3.	भारतीय राज्यघटनेत मूलभूत हक्व आला आहे.	हांचा समावेश —— भागात <i>व</i>	ज्रू रण्यात				
	अ) तिसऱ्या	ब) घटनादुरूस्ती					
	क) त्याहत्तराव्या	ड) सारांश					
4.	अप्रत्यक्ष लोकशाहीला —— लोक	ज्शाही असेही म्हटले जाते.					
	अ) वाईट	ब) प्रातिनिधिक					
	क) नकारात्मक	ड) सकारात्मक					
5	जर भारतात कोणी व्यक्ती किंवा	राज्यसंस्थेने मलभत हक्कांवर	बंधने				
0.	आणली तर नागरिकांना —— दा						
	अ) सर्वोच्च आणि उच्च न्यायालय						
	क) सरकारकडे	ड) ग्रामसभेत					
6	सामाजिक लोकशाहीचे उद्दिष्ट	— प्रोत्साहन देणे होय					
0.		ब) नोकरशाहीला					
	क) श्रीमंत लोकांना	ड) सुशिक्षितांना					
7	, भारतीय राज्यघटनेत किती मूलभू		 ात आला				
, ,	आहे.	() SHELT/INTH (ITHEN T/ 1941)	ici olicii				
	अ) सहा	ब) एक					
	क) दहा	ड) बारा					

8.	 आदिवासी रोजंदारीवरील कामगार, मच्छिमार, बांधकाम मजूर यांचा समावेश भारताच्या —— समूहांमध्ये होतो. 			
	अ) पुढारलेल्या	ब) वंचित		
	क) सत्ताधारी	ड) यापैकी सर्व		
۵	प्रातिनिधिक लोकशाहीत —— प्रक्रिया	,		
Э.	अ) भ्रष्टाचार	ब) हुकूमशाही		
	क) निवडणूक	ड) अर्थशास्त्र		
10	प्रत्यक्ष लोकशाही इसवी सन पूर्व तिसऱ्य	,		
10.	अ) भारत	ब) इंग्लंड		
	क) अथेन्स	ड) अमेरिकेची संयुक्त संस्थाने		
11.	खालीलपैकी कोणता अधिकार भारतीय आहे?	राज्यघटनेमधील मूलभूत अधिकार		
	अ) शिक्षणाचा अधिकार	ब) संप करण्याचा अधिकार		
	क) संपत्तीचा अधिकार	ड) क्रांती करण्याचा अधिकार		
12.	ही तळपातळीवरील संसदेची छोटी	ो प्रतिकृती आहे.		
	अ) लोकसभा	ब) विधानपरिषद		
	क) ग्रामसभा	ड) राज्यसभा		
13.	सुशासनासाठी हे आवश्यक आहे.			
	अ) केंद्रीकरण	ब) खाजगीकरण		
	क) लोकसहभाग	ड) दंगा नियंत्रक पोलीस		
14.	भारतीय मतदार सदस्य प्रत्यक्षपणे	निवडतात.		
	अ) राज्यसभेचे	ब) लोकसभेचे		
	क) विधान परिषदेचे	ड) निवडणूक आयोगाचे		
15.	73 वी आणि 74 वी घटना दुरूस्ती	— सरकारशी संबंधित आहेत.		
	अ) केंद्र	ब) राष्ट्रीय		
	क) राज्य	ड) स्थानिक		
16.	लोकशाहीला घटनात्मक शासन असेही	म्हटले जाते, याचा अर्थ राज्य		
	असा होतो.			
	अ) शक्तीचे	ब) कायद्याचे		
	क) सत्ताधारी शक्तीच्या लहरीप्रमाणे	, 5 (1		
17.	सार्वजनिक उत्तरदायित्व म्हणजे प्रातिनि			
	अ) विरोधी	ब) बेजबाबदार		
	क) जबाबदार	ड) यापैकी सर्व		
18.	स्वातंत्र्य, समता आणि बंधुता ही	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •		
	अ) जुन्या	ब) ग्रीक		
	क) सामाजिक	ड) परदेशी		

19. ज्या राजकीय प्रक्रियेद्वारे केंद्र सरकारक	C.	
प्रशासकीय अधिकार आणि जबाबदाऱ्या	हस्तांतरित केल्या जातात त्याला	
—— असे म्हणतात.	-) - ~~); 0~~	
अ) विकेंद्रिकरण	ब) केंद्रीकरण	
क) हुकूमशाही	ड) हस्तक्षेप	
20. राजकारणाने गुन्हेगारीकरण हे भारतीय	3 3	
अ) गरज	ब) आव्हान	
क) पात्रता	ड) देणगी	
21. भारतात राजकीय सहभागाच्या संधी —		
अ) महिलांना	ब) नेत्यांना	
क) श्रीमंत लोकांना	ड) यापैकी नाही	
22. लोकसभेत सदस्य आहेत आणि	_	
अ) 555	ब) 250	
क) 288	ਭ) 543	
23. सोलापूर शहर हे कार्यक्षेत्रात येते	T	
अ) महानगरपालिकेच्या	ब) ग्रामपंचायतीच्या	
क) नगरपरिषदेच्या	ड) पंचायत समितीच्या	
24. भारतातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधी	ल एक तृतीयांश जागा राखीव	
असतात.		
अ) महिलांसाठी	ब) मच्छिमारांसाठी	
क) स्थलांतरित मजुरांसाठी	ड) बांधकाम मजुरांसाठी	
25. महाराष्ट्र विधानसभेत सदस्य नि	वडून येतात.	
अ) 75	ब) 200	
क) 288	ভ) 388	
26. भारतातील शासन पध्दतीमध्ये स्त	तर आहेत.	
अ) चार	ब) तीन	
क) दोन	ड) पाच	
27. उत्तरदायित्व आणि पारदर्शकता ही दोन आहेत.	न तत्वे —— याच्याशी संबंधित	
अ) वाईट शासन	ब) जुने शासन	
क) झुंडशाही	ड) सुशासन	
28. भारतीय नागरिकांना माहितीच्या अधिक	ाराद्वारे माहिती मागविता येते.	
अ) खाजगी कंपन्यांकडून	ब) सरकारी अधिकाऱ्यांकडून	
क) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांकडून	ड) यापैकी सर्व	
29. शिक्षणाच्या अधिकाराद्वारे राजसंस्थेने —	— या वयोगटातील बालकांना	
शाळेत नाव नोंदविले आहे याची खात्री	करून घेणे आवश्यक बनले आहे.	
अ) 6 ते _. 14	ब) 1 ते 5	
क) 15 ते 20	ड) यापैकी नाही	

30.	महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार य		
	तरतुदींची अंमलबजावणी करण्यातील ए		
	अ) माहितीचा अधिकार	ब) शिक्षण	
	क) रोजगार	ड) स्वातंत्र्य	
31.	महाराष्ट्रातील सदस्य प्रत्यक्ष लोव	C1	
	अ) विधानसभा	ब) राज्यसभा	
	क) विधानपरिषद	ड) ग्रामसभा	
32.	हे ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थे	मेचे उदाहरण आहे.	
	अ) ग्रामपंचायत	ब) पंचायत समिती	
	क) जिल्हा परिषद	ड) यापैकी सर्व	
	<del></del>		
33.	खंडयातील ग्रामसभेमध्ये —— समाविष्ट		
	अ) सर्व नोंदणीकृत मतदार		
	, 0	ड) फक्त महिला मतदार	
34.	समाजातील सर्व सदस्यांचा हे सु	21 21	
	अ) असमान सहभाग	ब) हिंस्त्र सहभाग	
	क) समान सहभाग	ड) यापैकी नाही	
35.	भारतात माहितीचा अधिकार हा कायदा	यावर्षी मंजुर झाला.	
	अ) 2005	ৰ) 1947	
	क) 1950	ৰ) 2020	
00			
36.	खालालपका काणता आधकार मारतात	मूलभूत आधकार नाहा?	
36.	खालीलपैकी कोणता अधिकार भारतात । अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार	मूलभूत आधकार नाहा? ब) संपत्तीचा अधिकार	
36.		C. C.	
	अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार	
	अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार	
	अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार —— यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लो	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार	
	अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार —— यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लो राज्य होय.	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार कांचेच, लोकांनी केलेले, लोकांसाठी	
37.	 अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार —— यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लोखाज्य होय. अ) जॉन वूड क) मदर तेरेसा 	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार कांचेच, लोकांनी केलेले, लोकांसाठी ब) अब्राहाम लिंकन ड) डोनाल्ड ट्रम्प	
37.	 अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार —— यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लोखाज्य होय. अ) जॉन वूड 	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार कांचेच, लोकांनी केलेले, लोकांसाठी ब) अब्राहाम लिंकन ड) डोनाल्ड ट्रम्प थेच्या कारभारात थेट सहभागी होत	
37.	 अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार — यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लो राज्य होय. अ) जॉन वूड क) मदर तेरेसा — लोकशाहीमध्ये नागरिक राज्यसंस्थ 	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार कांचेच, लोकांनी केलेले, लोकांसाठी ब) अब्राहाम लिंकन ड) डोनाल्ड ट्रम्प थेच्या कारभारात थेट सहभागी होत	
37.	 अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार — यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लोख राज्य होय. अ) जॉन वूड क) मदर तेरेसा — लोकशाहीमध्ये नागरिक राज्यसंस्थ होते आणि नगर राज्यांच्या शासनात त्या 	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार कांचेच, लोकांनी केलेले, लोकांसाठी ब) अब्राहाम लिंकन ड) डोनाल्ड ट्रम्प थेच्या कारभारात थेट सहभागी होत ांना अधिकार होता.	
37. 38.	अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार —— यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लो राज्य होय. अ) जॉन वूड क) मदर तेरेसा —— लोकशाहीमध्ये नागरिक राज्यसंस्थ होते आणि नगर राज्यांच्या शासनात त्य अ) अप्रत्यक्ष क) भारतीय	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार कांचेच, लोकांनी केलेले, लोकांसाठी ब) अब्राहाम लिंकन ड) डोनाल्ड ट्रम्प येच्या कारभारात थेट सहभागी होत ांना अधिकार होता. ब) प्रत्यक्ष ड) यापैकी नाही	
37. 38.	अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार —— यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लो राज्य होय. अ) जॉन वूड क) मदर तेरेसा —— लोकशाहीमध्ये नागरिक राज्यसंस्ध् होते आणि नगर राज्यांच्या शासनात त्य अ) अप्रत्यक्ष क) भारतीय डेमोक्रसी (लोकशाही) हा इंग्लिश शब्द	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार कांचेच, लोकांनी केलेले, लोकांसाठी ब) अब्राहाम लिंकन ड) डोनाल्ड ट्रम्प थेच्या कारभारात थेट सहभागी होत ांना अधिकार होता. ब) प्रत्यक्ष ड) यापैकी नाही डिमॉस आणि क्रॅटोस या ग्रीक	
37. 38.	अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार —— यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लो राज्य होय. अ) जॉन वूड क) मदर तेरेसा —— लोकशाहीमध्ये नागरिक राज्यसंस्थ होते आणि नगर राज्यांच्या शासनात त्य अ) अप्रत्यक्ष क) भारतीय	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार कांचेच, लोकांनी केलेले, लोकांसाठी ब) अब्राहाम लिंकन ड) डोनाल्ड ट्रम्प थेच्या कारभारात थेट सहभागी होत ांना अधिकार होता. ब) प्रत्यक्ष ड) यापैकी नाही डिमॉस आणि क्रॅटोस या ग्रीक	
37. 38.	अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार —— यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लोख्य होय. अ) जॉन वूड क) मदर तेरेसा —— लोकशाहीमध्ये नागरिक राज्यसंस्थ होते आणि नगर राज्यांच्या शासनात त्य अ) अप्रत्यक्ष क) भारतीय डेमोक्रसी (लोकशाही) हा इंग्लिश शब्द शब्दांपासून तयार झाला. डिमॉस म्हणजे	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार कांचेच, लोकांनी केलेले, लोकांसाठी ब) अब्राहाम लिंकन ड) डोनाल्ड ट्रम्प थेच्या कारभारात थेट सहभागी होत ांना अधिकार होता. ब) प्रत्यक्ष ड) यापैकी नाही डिमॉस आणि क्रॅटोस या ग्रीक	
37. 38.	अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार —— यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लो राज्य होय. अ) जॉन वूड क) मदर तेरेसा —— लोकशाहीमध्ये नागरिक राज्यसंस् होते आणि नगर राज्यांच्या शासनात त्य अ) अप्रत्यक्ष क) भारतीय डेमोक्रसी (लोकशाही) हा इंग्लिश शब्द शब्दांपासून तयार झाला. डिमॉस म्हणजे होय.	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार कांचेच, लोकांनी केलेले, लोकांसाठी ब) अब्राहाम लिंकन ड) डोनाल्ड ट्रम्प येच्या कारभारात थेट सहभागी होत ांना अधिकार होता. ब) प्रत्यक्ष ड) यापैकी नाही डिमॉस आणि क्रॅटोस या ग्रीक ——— आणि क्रॅटोस म्हणजे ———	
37. 38.	अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार —— यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लो राज्य होय. अ) जॉन वूड क) मदर तेरेसा —— लोकशाहीमध्ये नागरिक राज्यसंस्ह होते आणि नगर राज्यांच्या शासनात त्य अ) अप्रत्यक्ष क) भारतीय डेमोक्रसी (लोकशाही) हा इंग्लिश शब्द शब्दांपासून तयार झाला. डिमॉस म्हणजे होय. अ) लोक आणि राज्य	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार कांचेच, लोकांनी केलेले, लोकांसाठी ब) अब्राहाम लिंकन ड) डोनाल्ड ट्रम्प थेच्या कारभारात थेट सहभागी होत ांना अधिकार होता. ब) प्रत्यक्ष ड) यापैकी नाही डिमॉस आणि क्रॅटोस या ग्रीक —— आणि क्रॅटोस म्हणजे —— ब) प्राणी आणि देव ड) यापैकी नाही	
37. 38.	अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार —— यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लोख्य होय. अ) जॉन वूड क) मदर तेरेसा —— लोकशाहीमध्ये नागरिक राज्यसंस्थ होते आणि नगर राज्यांच्या शासनात त्य अ) अप्रत्यक्ष क) भारतीय डेमोक्रसी (लोकशाही) हा इंग्लिश शब्द शब्दांपासून तयार झाला. डिमॉस म्हणजे होय. अ) लोक आणि राज्य क) देव आणि संत	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार कांचेच, लोकांनी केलेले, लोकांसाठी ब) अब्राहाम लिंकन ड) डोनाल्ड ट्रम्प थेच्या कारभारात थेट सहभागी होत ांना अधिकार होता. ब) प्रत्यक्ष ड) यापैकी नाही डिमॉस आणि क्रॅटोस या ग्रीक —— आणि क्रॅटोस म्हणजे —— ब) प्राणी आणि देव ड) यापैकी नाही	
37. 38.	अ) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) समतेचा अधिकार —— यांच्या मते लोकशाही म्हणजे लोख्य होय. अ) जॉन वूड क) मदर तेरेसा —— लोकशाहीमध्ये नागरिक राज्यसंस्थ होते आणि नगर राज्यांच्या शासनात त्य अ) अप्रत्यक्ष क) भारतीय डेमोक्रसी (लोकशाही) हा इंग्लिश शब्द शब्दांपासून तयार झाला. डिमॉस म्हणजे होय. अ) लोक आणि राज्य क) देव आणि संत सार्वजनिक कल्याण आणि पुनर्वाटप तस्	ब) संपत्तीचा अधिकार ड) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार कांचेच, लोकांनी केलेले, लोकांसाठी ब) अब्राहाम लिंकन ड) डोनाल्ड ट्रम्प थेच्या कारभारात थेट सहभागी होत ांना अधिकार होता. ब) प्रत्यक्ष ड) यापैकी नाही डिमॉस आणि क्रॅटोस या ग्रीक —— आणि क्रॅटोस म्हणजे —— ब) प्राणी आणि देव ड) यापैकी नाही	

41.	प्रत्यक्ष लोकशाहीलाच लोकशाही	असेही म्हणतात.	
	अ) सहभागी	ब) प्रातिनिधीक	
	क) नवीन	ड) नकारात्मक	
42.	लोकशाहीमध्ये विधिमंडळ, मंत्रिमंडळ अ	ाणि इतर समितीमधील प्रश्न	
	सोडविण्यासाठी हे तत्व वापरतात		
	अ) अल्पमताचे नियम	ब) बहुमताचा नियम	
	क) नेतृत्व	ड) हुकूमशाही	
43.	डॉ.आंबेडकर यांनी —— लोकशाहीचा	पुरस्कार केला.	
	अ) प्रत्यक्ष	ब) सामाजिक	
	क) प्राचीन	ड) आधुनिक	
44.	महाराष्ट्र गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार	हमी कायदा हे योजनेचे	
	उदाहरण आहे.		
	अ) राजकीय	ब) सामाजिक कल्याण	
	क) लोकप्रिय	ड) निवडणूक	
45.	खालीलपैकी कोणते लोकशाहीचे तत्व	नाही?	
	अ) सहमतीने शासन	ब) सार्वजनिक उत्तरदायित्व	
	क) कायद्याचे राज्य	ड) हुकूमशाही	
46.	भारतात खुल्या आणि न्यायपूर्ण निवडण्	क सातत्याने घेतल्या गेल्या. याला	
	—— हे वर्ष अपवाद होते.	`	
	अ) 2014		
	ৰ) 1976		
	क) 1967		
	ভ) 2000		
47.	बलवंतराय मेहता आणि अशोक मेहता	समिती या भारतातील —— या	
	घटकाशी संबंधित आहेत.	. .	
	अ) जी.एस.टी	ब) संसद	
	क) राज्य सरकारे	ड) पंचायती राज्य संस्था	
48.	अर्थशास्त्र या प्राचीन भारतीय ग्रंथात सु	,शासनाची तत्वे सांगितली आहेत.	
	अर्थशास्त्राचा लेखक कोण?	, 40	
	अ) रामचंद्रन	ब) कौटिल्य	
	क) मंडन मिश्र	ड) कालिदास	
49.	स्वातंत्र्य, समता आणि बंधुता हा ——		
	अ) इंडोनेशियन	ब) फ्रेंच	
	क) अमेरिकन	ड) रशियन	
50.	—— हे अधिकार पारदर्शकता आणि उ		
	अ) माहितीचा	ब) संपत्तीचा	
	क) एकत्र येण्याचा	ड) धार्मिक	

Seat No.	Marks Obtained	Signature of Examiner	Signature of Junior Supervisor	
-------------	-------------------	--------------------------	--------------------------------------	--

B.Com. (Semester - II) (New) (First Year) Examination: Oct/Nov-2022 DEMOCRACY, ELECTIONS AND GOOD GOVERNANCE

		DEMOCRACY, ELECTIONS A	AND GOOD GOVERNAN	CE
-		ate: Sunday, 12-02-2023 :00 PM to 02:00 PM	N	Max. Marks: 50
Instr	ucti	ons: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate fu		
Q.1		oose the correct option and rewrite How many seats are reserved for wo Maharashtra?		Answer in
		a) 50% c) 25%	b) 33% d) 70%	
	2)	is the present Chief Election Ca) Sunil Arora c) K. Unnikrishnan	Commissioner of India. b) Tamil Selvam d) Ramnath Kovind	
	3)	In India, Fundamental Rights are ensconstitution. a) Part III b) Amendment c) Part 73 d) Summary	shrined in of the	
	4)	Indirect Democracy is also called as a) bad c) negative	democracy. positive	
	5)	If the fundamental rights in India are state, any citizen can move thea) Supreme Court & High Courts b) Parliament c) Government d) Gramsabha		the
	6)	Social democracy aims to promote _ a) social justice c) rich people	b) bureaucracy d) educated	
	7)	How many fundamental rights are inca) Six c) Ten	cluded in the Indian Constitution b) One d) Twelve	on?
	8)	Casual workers, Fisher folks, Construas sections in India. a) advanced c) ruling	uction labourers are considere b) marginalized d) all of these	d

9) In representative government and t	democracy the process he people.	of links the	
a) corruption c) election		b) dictatorship d) economics	
10)Direct democracy a) India c) Athens	was started in i	n 3 rd century B.C. b) England d) U.S.A.	
11) Which one of the constitution?	following is the fundam	ental right in Indian	
a) Right to Educ c) Right to Prop	ation erty	b) Right to Strike d) Right to Revolt	
a) Loksabha c) Gramsabha	e of the Parliament of I	dia at the grassroots le b) Vidhanparishad d) Rajysabha	vel.
a) Centralization c) Public Particip		nce. b) Privatization d) Riot Control Police	
14) Indian voters dire a) Rajysabha c) Vidhan Parish	ectly elect the members ad	of b) Loksabha d) Election Commissio	n
government. a) central	constitutional amendm	ents are related to the _ b) national	
c) state	a considered as the sec	d) local	
means governme	nt by rather tha	stitutional government n by men.	WITICH
a) force c) whims and far	ncies of the ruler	b) law d) dictator	
•		ntative must remain	to
a) opposite c) answerable		b) irresponsible d) all of these	
,	and fraternity are the	,	
democracy. a) Old c) Social		b) Greek d) Foreign	
19)The political proceed responsibilities are government is known	own as	,	cal
a) Decentralization b) Centralization c) Dictatorship d) Interference	on		
,	politics is the basic	before the democra	cy in
a) need c) qualification		b) challenge d) boon	

21)The opportunities for political participation	on are minimal to in	
a) women c) rich people	b) leaders d) none of these	
22) Loksabha has members which ar people.	e directly elected by the	
a) 555 c) 288	b) 250 d) 543	
	n of b) Village Panchayat d) Panchayat Samiti	
24) In the local governments of India one thi for	rd of the seats are reserved	
a) women c) migrated workers	b) fisher folks d) construction workers	
25)There are elected members in Ma		
a) 75 c) 288	b) 200 d) 388	
26) There are tiers of Indian governm		
a) Four c) Two	b) Three d) Five	
27)The principles of accountability and trans	•	
the a) bad governance	b) old governance	
c) mobocracy	d) good governance	
28) Indians can seek information from	under the Right to	
a) private companies c) multinational companies	b) government officials d) all of these	
29) The Right to Education makes it mandat		
that all children of the age group (a) 6 to 14	b) 1 to 5	
c) 15 to 20	d) none of these	
30) Mahatma Gandhi National Rural Employ (MGNREGA) is one step towards impler		
a) Right to Information	b) Right to Education	
c) Right to Work 31) The members of Maharashtra are	d) Right to Liberty	
people.	,	
a) Vidhansabha c) Vidhan Parishad	b) Rajysabha d) Gramsabha	
32) is the example of rural local self g	,	
a) Village Panchayat c) Zilla Parishad	b) Panchayat Samiti d) All of these	
33) Gram Sabha comprised of in the	,	
a) all the registered voters	b) all the people	
c) only male voters	d) only female voters	

34) by all the members of society governance.	is the basic feature of good	
a) Unequal participation c) Equal participation	b) violent participation d) none of these	
35)The Right to Information was passed a) 2005 c) 1950	d in India in the year b) 1947 d) 2020	
36)Which of the following is not the fund a) Right to Freedom b) Right to Property c) Right to Equality d) Right to Freedom of Religion	lamental right?	
37)According to Democracy is go people and for the people a) John Wood c) Mother Teresa	b) Abraham Lincon d) Donald Trump	
38)In democracy, citizens participed directly and had a say in the governational and indirect c) Indian		
39)The word democracy is derived from Kratos. The meaning of Demos is a) people and rule c) God and Saints		
40)A system of welfare and redistributio inequalities is called a) Bureaucracy c) Democracy	n aimed to narrow social b) Aristocracy d) Technocracy	
41)Direct democracy is also known as _ a) Participatory c) New	democracy. b) Representative d) Negative	
 42)In democracy all issues in legislature committees are resolved through the a) minority rule c) leadership 		
43)Dr. Babasaheb Ambedkar strongly a a) Direct c) Ancient	dvocated democracy. b) Social d) Modern	
44)The Mahatma Gandhi National Rural the example of the largest scha) political c) populist		
45)Which among the following is not the a) Government by consent c) Rule of Law	e principle of democracy? b) Public Accountability d) Dictatorship	

46) The free and fair elections were con except in	ducted, at regular interval, in India	
a) 2014 b) 1976 c) 1967 d) 2000		
 47)Balwantrai Mehta and Ashok Mehta India. a) G.S.T. b) Parliament c) State Governments d) Panchayati Raj institutions 	committee are related to in	
48) The ancient Indian book Arthshastra Governace. Who is the author of Art		
a) Ramchandran c) Mandan Mishr	b) Kautilya d) Kalidas	
49) "Freedom, Equality and Fraternity" v revolution.	was the battlecry of the	
a) Indonesian c) American	b) French d) Russian	
50) The Right to is the example of a) Information c) Assembly	of transparency and accountability. b) Property d) Religion	

Seat						0-4	_
No.						Set	Р
I	B.Com. (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Environmental Studies						
		te: Sunday, 12-02- 00 PM To 05:00 Pl				Max. Marks	: 40
सूचना		) सर्व प्रश्न अनिवार्य उजवीकडील अंक		· •			
	खार्ल ı)	ोल दिलेले योग्य पर 'पर्यावरण' हा शब्द	र्याय निवडून गाळले —— भाषेतून आल				08
•	• /	अ) फ्रेंच	111/21 3110	ब)	•		
		क) लॅटिन		., ड)	•		
2	2)	रोथे पहिली	जागतिक पर्यावरण	, परिष	द भरली होती		
_	-/	अ) मुंबई			स्टॉकहोम		
		क) लंडन		ਫ)	टोकिओ		
3	3)	सहारा हे पि	रेसंस्थेचे उदाहरण ३	ग्राहे.			
	-	अ) सागरी		ब)	गवताळ प्रदेश		
		क) जंगल		ਫ)	वाळवंटी		
4	1)		त्रोत —— हा आहे.		•		
		अ) जलविद्युत		ब) ⊸\			
	_\	क) सूर्य	•	ਫ) 	वारा		
5	5)		नंरक्षण कायदा ——–	`			
		अ) 1971 क) 1974		ब) ड)	1972 1976		
6	3)	•	सागरीजीव धोक्यात				
	,	अ) भूमी	(11 1 (1011 4 101 4 10	्। ब)	हवा		
		क) जल		ਫ)	ध्वनी		
7	7)	भारतातील ह	प्रदेश जैवविविधते	ने स	मृध्द आहे.		
		अ) पश्चिम हिमाल	गय – अरवली	ब)	अजिंठा – अरवली		
		क) पूर्व हिमालय	– पश्चिम घाट	ड)	पूर्व घाट – कोरोमंडळ		
8	3)		आंतरराष्ट्रीय ओझोन		' साजरा केला जातो.		
		अ) 16 जून		ब) ⊸\	16 ਯੂਲੇ 16 ~~ਸਮੇਂ ਸ~~		
		क) 16 ऑगस्ट		ਫ)	16 सप्टेंबर		

प्र.2	खाल	त्रीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.	08
	अ)	पर्यावरण अभ्यासाची व्याख्या लिहा.	
	ৰ)	वाळवंटी परिसंस्थेतील जैविक घटक	
	क)	नैसर्गिक साधनसंपत्तीचे प्रकार लिहा.	
	ভ)	जैवविविधता संवर्धनाचे प्रकार लिहा.	
	इ)	वायु प्रदुषणाचे कारणे लिहा.	
	ई)	ओझोन क्षयाची कारणे लिहा.	
Я.3		त्रीलपैकी कोणत्याही ्दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	08
	,	पर्यावरण अभ्यासाचे महत्व लिहा.	
	•	परिसंस्थेतील ऊर्जाप्रवाह	
	<i>ቀ)</i>	पूराची कारणे लिहा.	
Я.4	खाल	त्रीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	08
	अ)	जल प्रदूषणाची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.	
	ब)	जैवविविधता म्हणजे काय? जैवविविधता प्रकाराचे वर्णन स्पष्ट करा.	
	क)	वन्यजीव संरक्षण कायदा स्पष्ट करा.	
U 5	रवात	त्रीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	08
Я.О		वरण अभ्यासाचे स्वरुप व व्याप्ती स्पष्ट करा.	00
	191	किंवा	
	लोत	व्या वाढीचा पर्यावरणावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.	
	CHY	१८४० माणामा अमापरभाषर समारा भारताम १४७० प्रता.	

						ı	
Seat No.						Set	P
	B.Co	m. (Semester	- IV) (New) (Cl Environme	-		Oct/Nov-2022	
		: Sunday, 12-02-) PM To 05:00 PM				Max. Marks	: 40
Instru	ıction		s are compulsory he right indicate f		S.		
Q.1	Choo 1)		Iternatives from onment' is derived	from			08
	2)	First World Envir a) Mumbai c) London	onmental confere	b)	s held at Stockholm Tokyo		
	3)	Sahara is a exar a) Marine c) Forest	nple of 6	b)	em. Glassland Desert		
	4)	The primary sou a) Hydal energ c) Sun	rce of energy is _ y	b)	Tidals Wind		
	5)	The 'Wildlife Pro a) 1971 c) 1974	tection Act' was p	b)	n the year 1972 1976	_ in India.	
	6)	Marine life is in (a) Land c) Water	langer due to	b)			
	7)	a) Western Hir b) Ajantha – Al c) Eastern Hir	region is rich in b nalaya – Aravali ravali alaya -Western G at – Koromandal		sity.		
	8)	International Ozo a) 16 th June c) 16 th August	one Day is celebra		day. 16 th July 16 th September		
Q.2	1) 2) 3) 4) 5)	Write a definition Biological compo Write the types of Write the types of write the causes	he following que of environmental nents of desert ed natural resource biodiversity cons of air pollution. of ozone depletio	studies. cosysten s. ervation	ns.		08

Q.3	 Attempt any two of the following questions. Write the importance of environmental studies. Energy flow in the ecosystem Write down the reasons for the flood. 	80
Q.4	 Attempt any two of the following questions. 1) Explain the causes and effects of water pollution. 2) What is biodiversity? Explain the type of biodiversity. 3) Explain the Wildlife Conservation Act. 	30
Q.5	 Attempt any one of the following questions. 1) Explain the nature and scope of environmental studies. 2) Explain the impact of population growth on the environment. 	30